

امروز

ماهنامه

شماره دهم و یازدهم
شهریور و مهر ۱۳۹۲ - ۱۵۰۰۰ ریال

سیف... فرزانه:

آماتور هستیم!

اقتصاد‌مازنداران

تنها؛ ظاهری فریبا

عدم حمایت مسوولین و واردات بی رویه جای
در شمال موجب شد:

تعطیلی ۱۰۰ کارخانه چای

پرونده روز جهانی کودک

بُوی غَرِيب مُهَر

با گفتاری از:
حسرو سیمانی
نظام الدین نوری کوتایی
علی اصغر چهانگیری کندلوسی
فرهود جلالی
حسین توکلی
مرضیه توسلی
نرگس حشمتی

امروز نام دیگر اوست

شمیم مهرمان جاریست

طرح شمیم مهر

امتیازی ویژه برای سپرده گذاران بانک مهر اقتصاد

تا حالا یک هفته‌ای تسهیلات گرفته‌اید؟!

- » سپرده گذاری کنید
- » بالاترین سود را دریافت کنید
- » از محل اعتبار سپرده خود حداکثر به میزان **۱۰۰٪** تسهیلات بگیرید
- » امتیاز خود را به اعضای خانواده واگذار کنید

مشتری گرامی: کارشناسان امین و متخصص ما
در ۸۰۰ شعبه پذیرای شما هستند.

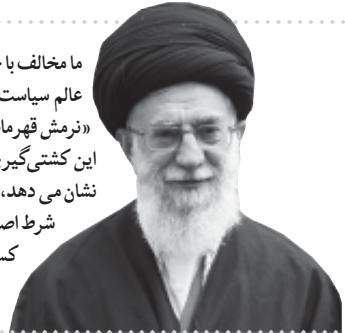

جام در ایران جاری است
حساب جاری الکترونیک ملت(جام)

فهرست

ما مخالف با حرکتهای صحیح و منطقی دیپلماسی هم نیستیم؛ چه در عالم دیپلماسی، چه در عالم سیاست های داخلی. بنده معتقد به همان چیزی هستم که سالها پیش اسمگذاری شد «نرمش قهرمانانه»؛ نرمش در یک جاهایی بسیار لازم است، بسیار خوب است؛ عیبی ندارد، اما این کشته‌گیری که دارد با حریف خودش کشته می‌گیرد و یک جاهایی به دلیل فنی نرمشی نشان می‌دهد، فراموش نکند که طرفش کیست؛ فراموش نکند که مشغول چه کاری است؛ این شرط اصلی است؛ بفهمند که دارند چه کار می‌کنند، بدانند که با چه کسی مواجهند، با چه کسی طرفند، آماج حمله‌ی طرف آنها کجای مسئله است؛ این را توجه داشته باشند.

- ۳ جشن خرمن؛ آینینی برای شکرگزاری
- ۴ اینجا چلاو است
- ۵ معضل دریا
- ۸ مرضیه مهدی زاده: بانوان؛ با پشتکار جلو می‌زنند
- ۱۰ سیف... فرزانه: آماتور هستیم!
- ۱۴ مظاهر مد در ایران
- ۱۷ نگاهی به سیر تحولات ساخت مدارس در مازندران؛
های حسنک کجای؟
- ۲۳ تلخ و شیرین مهر
- ۲۵ علی ذبیحی: امروز نام دیگر اوست
- ۲۸ دلم برای بوی کتاب های درسی تنگ شده
- ۳۰ روزگار تلخی کودکی شیرین!
- ۳۴ گفتگو با امید سلیمانیان؛ قضات در جرائم مطبوعاتی
به نظر هیات منصفه اهمیت دهنند
- ۴۰ آنچه استاندار مازندران باید از اقتصاد مازندران بداند؛
تنها: ظاهري فريبا
- ۴۲ تعطيلي ۱۰۰ کارخانه چای
- ۴۸ سينما برای فيلم یا سينما برای کنسرت؟
- ۵۴ موسيقى حماسي در مازندران

شماره ۹۲ - شهریور و مهر ۱۴۰۰

«ارمون» در گویش مازندرانی به معنای آرزوست

- صاحب امتیاز و مدیر مسوول: ..... زهرا اسلامی
سردبیر: ..... علی سینا رویگران
تحریریه: تهمینه اسدی امیری، لیلا مشقق، کوروش غفاری چراتی، حسین پرزرگر
ولیکچالی، رقیه توسلی، رضا رضایی سوادکوهی، ثریا عبدالهاشم پور، علی سروی،
علیرضا سعیدی کیاسری، محمد حسین مولایی کندلوسی، احسان شریعت، پروانه
آقاخانی شیروانی، مجید عرب فیروز جایی، سپیده پور شعبان، سپیده گلی گومستانی،
علیرضا ولی زاده، رضا شریعتی وزینه طالبی
باسپاس از دکتر رمضان بخشیان، دکتر کیوان یوسف نژاد و دکتر محمد رضا سلیمانی بشلی
صفحه آرایی: ..... سید روح الله شجاعی
عکس: ..... نوشین فولادی راد
امور اجرایی: ..... امیر رضا اسلامی
امور فنی و چاپ: ..... چاپ افسوس تکتم
از علی ذبیحی؛ خواننده مجله که متن در وصف و سوتی چلاو ارسال کردند قدردانی می‌کنیم.
نشانی دفتر مرکزی: .....
ساری - خیابان مازیار - بعد از گوچه مازیار ۸ جنب بیمه دانا ساختمان پیشدادیان واحد اول
تلفن: ۰۱۵۲۲۱۳۰۷۴
نمایندگی های مجله ارمون در استان مازندران
بايل: خیابان طالقانی - مجتمع امیر - طبقه سوم واحد ۱۳۸ تلفن: ۰۱۱۳۲۰۷۰۶۲
مجید عرب فیروز جایی - پروانه آقاخانی شیروانی
نوشهر: خیابان خاقانی - ساختمان لوپاسانی - طبقه سوم تلفن: ۰۱۹۱۳۲۳۷۹۷۹
سپیده پور شعبان، محمد حسین مولایی کندلوسی تلفن: ۰۹۱۷۸۹۴۲۸
جویبار: سمهیه ابوالحسنی و سمهیه کربیمی تلفن: ۰۹۱۱۲۴۶۴۷۶۰ و ۰۹۱۹۵۲۸۵۵۹
رامسر: روبروی بیمارستان امام سجاد(ع)، محمد رضا بهرامی تلفن: ۰۹۳۶۸۶۶۲۳۱۱
آمل: الناز پاک نیا تلفن تماس: ۰۹۳۵۶۰۶۳۴۲۱

جناب آقا ربيع فلاح

بیست و یکمین استاندار مازندران

برای جنابعالی و همراهانتان در راه
مدیریت استان، توفیق روز افزون از
درجگاه خداوند آرزویی کنیم.

نمایندگی مجله ارمون در شهرستان بايل
آقاجانی - عرب فیروز جایی

فروشگاه ورزشی

البرانیا

IRANIAN SPORT SHOP

عرضه کننده مدرن ترین تجهیزات ورزشی
(خانگی و باشگاهی)

مرکز خرید و فروش تردミل ، دوچرخه ثابت ، مبل ماساژ ، تن تاک

سخایی ۰۹۱۱۱۷۸۰۹۷

فروش کلیه محصولات ورزشی
و پزشکی با اقساط بلند مدت
بدون ضامن بانکی

www.silverapple.com

جینگا و خرمن سنتی با اسب و نمونه شخم زنی و نمایشگاهی از کارهای محلی توسط مردم انجام می شد.

احیای فرهنگ غنی مازندران

زمانی که در جمع مردم حاضر شدیم، مردانی بالباس محلی در حال روشن کردن آتش بودند. مدیر این جشنواره به ما گفت: نیاکان ما در مسیر کاشت و داشت و برداشت محصول، وقتی نتیجه زحمات شان را می دیدند، با جشن خرمن در حقیقت خدارا به دلیل دادن نعمت فراوان شکرمی کردند. اما تکنولوژی امروزی سبب شد تا برخی آیین ها کمرنگ شود. فهمیه محمدی یادآور شد: امروز تنها، روزتاییان را بر سر مزارع می توان دید و خوش نشین ها نیز کشت و کار کشاورزی را به روزتاییان واکذار کرده اند. برگزاری جشن خرمن بهانه ای بود تا همه اهالی، اعم از خوش نشین و روزتایی را گردهم جمع و از سنت های گذشته یاد کنیم.

آخر شهریور، زمان خرمن گوبی کشاورزان

در حال تماشای مراسم بودم که پیرمردی توجه ام را جلب کرد؛ پیرمرد که دلاویز نام داشت و از سوادکوه به مراسم آمد بود، گفت: در گذشته های دور زمانی که آخر شهریور ماه می شد کشاورزان پس از برداشت محصول، آنها را در محلی به نام کرچما جمع می کردند و با اسب بر روى شالی می کوبیدند یا خرمن می زدند.

جشن خرمن؛ آیینی برای شکرگزاری

ندا کلایی

جشن خرمن در گذشته های دور بهانه ای بود برای شادی و شکر گذاری؛ کشاورزان سختکوش و استوار محصول خود را درو می کردند، سپس دور هم جمع می شدند و با مراسم سنتی مانند پخت نان و آش محلی و... شادی خود را به نمایش می گذاشتند. این جشن در روزهای اخیر در برخی مناطق مازندران، از جمله؛ روزتایی پهنه کلای ساری، با همت برخی از دوستداران فرهنگ و آداب استان به اجراء آمد.

نوای آرامش بخش ساز مازنی

هنگامی که به اتفاق همکارم به محل جشن خرمن رسیدم، بیش از هر چیز صدای ساز مازنی توجه ام را جلب کرد. مردم با شادی از ماشین های خود پیاده می شدند و به طرف محل برگزاری جشن می رفتند. در ابتدای محل جشنواره ^۳ غرفه وجود داشت که در یکی از آنها مردم عکس های یادگاری می انداختند و در دو غرفه دیگر نیز مردانی دیده می شدند که در حال درست کردن ابزار و آلات چوبی بودند.

آشایی نسل جوان با میراث گذشته‌گان، مهم ترین هدف جشن خرم است که به شکرانه برداشت محصول برگزار می شود. در این جشن آیینی؛ دسته های شادمانی، همراه با سرنا نوازی، زنان بالباس های محلی و مجتمعه بر سر و مردان با ابزار و ادوات کشاورزی، به اجرای برنامه های شاد و مفرح می پرداختند.

او همکار ما بود:

روزی چنین غم انگیز

یک خیابان را برای عبور او بستند؛ چند دقیقه ای میدانی را در این شهر نیمه تعطیل کردند؛ مردم از هم می پرسیدند چه کسی را تشییع می کنند؟ بعضی پاسخ می دادند؛ خبرنگار بود. او مثل بزرگان تشییع شد؛ نیاز به اعلام از قبل نداشت، همه می آنها که نامش را شنیده بودند سراسیمه خودشان را رسانده بودند، او خبرنگار بود. او برای این خیابان ها نوشته بود، او از میدانها گفته بود، او بارها و بارها از درد دل مردم این خطه نوشتند بود، او نیمه شبها و قتنی بسیاری در خواب بودند از مردمی که در چنبره زیلهای ها جان می دادند، از راههایی که جان می گرفتند، از دریایی که ۵ تا ۵ تا انسان در دلش غرق می کرد، از بیکاری هایی که دل ها را فشرده و خانواده ها را از هم پاشانده بود و... می نوشت. تلاطم خبر و غدغه ای معیشت شغل بی امنیت خبرنگاری، آرام از او گرفته بود. دورترین خاطره ام از او به بهار ۱۳۸۲ می رسد که در کلاس خبرنگاری ارشاد حضور داشتم. او جابر معاافی؛ همکار ما و همسر یکی از بهترین و پر دغدغه ترین همکاران ما مهرانگیز عباسی بود. او پدر عرفان معاافی عکاس کوچک مازندرانی بود. باورمن نمی شود قلب نا آرامش در آستانه ۳۸ سالگی اینچنین بفسارد و از تپش باز بماند.

برای روح جوانش، برای روح همواره در تلاشش آرامش ابدی آرزو می کنیم. خداوند بر او بخشش آنچه را که نادیده بود، خداوند رحمت را از او دریغ نمی کند، از خدا می خواهیم رحمتش را از او دریغ نکند. برای خانواده داغدارش، برای مهرانگیز عباسی عزیز شکیبایی آرزو می کنیم. از صمیم قلب آرزو می کنم؛ مهرانگیز عزیز بتواند یادگارهای همسرش، عرفان و هستی را آنگونه که او آرزو داشت بزرگ کند. راه سختی است، می دانم. اما خدا همراه است...

زهرا اسلامی

زهرا اسلامی
مدیر مسؤول

یک دامن رنگ

پاییز خمار انگیز در راه است؛ با همه می شورش، با همه می عاشقانه هایش، با همه می رنگ هایی که می دهد، با همه می رنگ هایی که می گیرد... اگر عصر یک روز پاییزی یاد عشق در خاطر تان زنده شد؛ از ما هم باد کنید. اگر صبح یک روز خمار انگیز پاییز، مشتی هوابا عشق به سینه هدیه دادید؛ از ما هم باد کنید. اگر دست دختر کتان یا نه؛ پسر مهربان تان را در دست داشتید و پایه پای او "مهر" را هجی کردید و هوای مدرسه در شما، از مازنده ترشد، باد مانید. اگر خدا به شما لطف داشت و توانستید کتاب های کودکان تان را جلد کنید، با آنها خرید کردید و همراهشان در انتظار مهر ماندید، خدارا شکر کنید و از ما باد کنید. ما همه می تلاش مان را کرده ایم باد شما باشیم؛ باد کودکان تان، باد پاییز تان، باد خاطرات مدرسه تان، به باد شهر و دیار تان که شهر و دیارمان است، اندازه اش کم است، اما دستان گرم تان را برای با شما بودن بیشتر، می فشاریم. قول می دهیم هیچ بارانی را بی باد شما نمایش نکنیم، با باد شما برکت برای این سرزمین و برگ هایش آرزو کنیم و در عصر گاهان که هر یابی پاییز خمار انگیز، بادتان کنیم؛ مردم خوب مازندران.

غمیمت فرحت ها

حضور دکتر ریبع فلاخ در مسند استانداری استان مازندران را گرامی می داریم و بادمان می ماند او ایرانی و اهل مازندران است و بخاطر توسعه فراموش می کنیم اور در کجای این دیار متولد شده، مهم این است که او مازندرانی است و با همه می عشق و علاقه اش مسوولیتی؛ چنین خطیر را قبول کرده است. بنابراین منتظر می مانیم تا او مهره های توانا و متعهدش را در سراسر مازندران عزیز بچیند و دست به کار رتق و فتق حل مشکلات مبتلا به استان از گلوگاه تا رامسر شوند، امیدواریم فرستی را در این کوتاه زمان به دست آمده، از دست ندهند و جایی برای افسوس باقی نگذارند.

شاید کمی دیر باشد؛ اما می خواهم به خودمان بادآوری کنم آیت الله نورا... طبرسی بیش از ۳۰ سال است که به عنوان نماینده ولی فقیه در مازندران نقشی بی بدیل ایفا می کند. نقدهای مشفانه، همراهی های دلسوزانه و مهربانی هایش را همه می اهل این ولایت بخاطر دارند. همه می بایست حق گله برایش قائل شویم اگر گله کرد؛ که البته او کم، گله می کند. مثلًا؛ در انتخاب استاندار نظرلم را نخواستند.

او دغدغه جای جای مازندران را دارد، همانطور که به جای جایش به همراه مسؤولان سفر می کند و از ارائه هیچ طریقی، دریغ نمی کند.

کلوا

برکت سفره چوبانان مازندرانی

محمد حسین مولایی کندلوسی

«کلوا»؛ نوعی نان چوبانی است. برای تهیه آن ابتدا به مقدار لازم آرد را با آب مخلوط و سپس از آن خمیری ضخیم درست می‌کنند. در ادامه با استفاده از هیزم، آتش مفصلی را فراهم می‌کنند که پس از آرام شدن آتش و ایجاد خاکستر داغ، خمیر را به صورت قطعه‌ای گرد و ضخیم در آورده و در ظرفی مسی قرار می‌دهند و پس از پوشاندن در آن، به زیر خاکستر و آتش می‌گذارند تا بپزد. به این نوع نان «کلوا» می‌گویند.

مدت زمان مورد نیاز برای پخت نان «کلوا» ۱۵ دقیقه می‌باشد. گاهی به خمیر نان «کلوا» کمی ماست یا کره محلی و یا سرشیر (خامه روی شیر محلی) (هم اضافه می‌شود تا کیفیت و ارزش غذایی آن دو چندان شود. نان «کلوا» یکی از رایج ترین و قدیمی ترین نان‌های سنتی در بین چوبانان مناطق کوهستانی کجور مازندران است که هنوز پخت آن رواج دارد. در تصویر نمونه‌ای از نان «کلوا» را مشاهده می‌کنید که تابستان امسال (تیرماه ۹۲) در یکی از گاوسرهای بخش کجور عکسبرداری شده است.

نان کلوا یکی سالم ترین اغذیه در بین اغذیه سنتی و صنعتی می‌باشد که توان و قدرت از دست رفته ناشی از کار روزانه را به بدن بر می‌گرداند. نان کلوا برکت سفره چوبانان است و از شهرت و محبویت بسیار زیادی در بین چوبانان و حتی طبیعت گردانی دارد که برای طبیعت گردی مناطق کوهستانی، کجور را انتخاب کرده و در این ارتقاءات با چوبانان رحمت کش و مهمان نواز همسفره و هم کلام می‌شوند.

یکی از نکات بسیار حائز اهمیت درباره نان کلوا این است که برخلاف نان‌های رایج و صنعتی که در شهرهای بزرگ و کوچک در تورهای صنعتی پخت می‌شود، هیچگونه ضایعاتی ندارد و تمامی قسمت‌های آن کاملاً قابل خوردن است. سلامت نان کلوا کاملاً مشهود است، چرا که هیچگونه ماده افزودنی مرسوم در نانوایی‌های امروزی در آن وجود ندارد.

اسب، گوسفند، گاو، مرغ و جوجه‌ای که تنها نامی از آن‌ها هر بار در کتاب‌های کودکان شهرمند شنوی، این جاست. می‌گویند؛ در این خطه؛ جانورانی چون؛ گوزن، قرقاول، سنجاب، دارکوب، خرگوش، گرگ، خرس، پلنگ، کبک، عقرب... زندگی می‌کنند.

آسمان روش چلاو، بسیار دوست داشتنی است و قامت بلند و سیزش، در خاطر هر هگذری باقی خواهد ماند. برای کسی که این دنیار از نزدیک ببیند، چمنزار و دره و مرتع و آن گله‌های سرخوشی که هریار؛ رهاتراز بادمی دوند و درختان افر، راش، بلوط، گردو، سیب، گلابی، گیلاس و گل‌های بنفسه، پامچال و آلاله هایش فراموش ناشدنی است. با مه گلیظ چلاو، سرما در پوست صورت چا خوش می‌کنند و تازه تازه می‌فهمی که بیلاق، چه طعم سرد نازنینی دارد. این جا خاطره چوبیدستی بلند چوبان، سگ سفید گله و اسب‌هایی که بار می‌برند، در ذهن حکم می‌شوند و ثانیه به ثانیه سفرت با چاشتنی طبیعت آمیخته می‌گردد.

هرچه که بیشتر می‌کاوی، مطمئن تر می‌شوی که دوستانه ترین سرزمینی که تا به حال به آن سفر کرده ای، دهستان چلاو است. سرزمینی که باید از خاک پر برکت، مرتع پر دام و درختان پر محصولش، گفتگنی‌ها سرود. از آینهای بومی مشترک و مرسوم میان این منطقه و نقاط دیگر مازندران، می‌توان به جشن تیرماه سیزده شو، آش آخر چهارشنبه، جشن‌های سنتی عروسی، نخل گردانی در ایام محرم و آینین مارمه اشاره کرد.

چلاو؛ دارای اماکن زیارتی و مذهبی متعددی در آبادی های خود است. از آن جمله: امام زاده سیف الدین و امام زاده یحیی در گنگرج کلا و امام زادگان صالح و شجاع الدین در پارسیمه و امام زاده جعفر در نجارکلا می‌باشد و از این دیار عالمان و بزرگانی چون ملا صالح و ملاهادی مازندرانی، علیقلی اقبال مازندرانی، میرزا علی محمد چلاوی، ملامحمد حسن چلاوی و حیدر علی و محمد علی خاکی... برخواستند و برده ای از زمان و تاریخ این منطقه را ثبت کردند.

هر وقت کوله پشتی هایاتخان خواستند دوباره از گنجه بیرون بیایند و به سفر بروند، جایی آسوده تر و دلرباتر از چلاو سراغ نداری که در گوش هایشان زمزمه کنی.

تردی این دهستان بیلاقی، مثل همان سفره بی‌ریایی است که مردمان این سرزمین هر بار به نشستن دورش، دعوت می‌کنند. پس چای داغ تان را بردارید که چلاو، سخت زیبا و ساده و مهربان است.

از فاصله دور و نزدیک، طبیعت کوهستانی این ناحیه؛ با نقاشی دام‌های پراکنده در دشت، بهت زده ات می‌کند. باور داری که هست اما گاهی رویارویی با این همه زیبایی، سخت تسخیرت می‌کند.

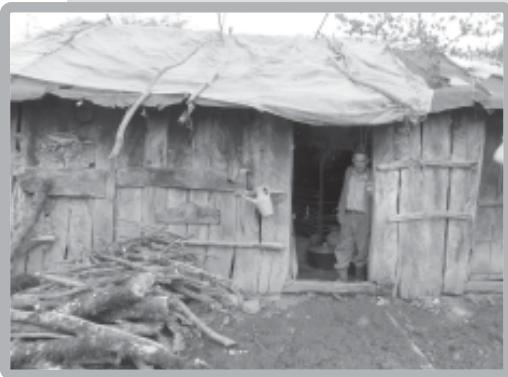
جنگل پیمانی می‌کنی و در تار عنکبوت‌های باران خورده و قاصدک‌های سفیف، محو می‌شوی و از دل نغمه پرندگان و هوهی تند بادها می‌گذری و بیشتر در عطر خوش چلاو، غوطه ورمی‌شوی.

اگر آوای نی یا «له و» ی چلاو هم قسمت گوش هایت بشود، دیگر غرق این سرزمین خنک و خیس خواهی شد. غرق هنر بومیانی که دنیا را به شنیدن سوز این ساز می‌خواند. به شنیدن منظومه‌های عاشقانه ای چون؛ «صفیه خاتون»، «رعنا و نجمما»، «طالب وزهره».

اگر روزی مسافر این دیار روح نواز شدی، پلک‌هایت را باز بگذار. بگذار چلاو در دلان تو در توی ذهن جا خوش کند و پیاله‌های پریخار چایش، در جانت بنشیند و آرامت بسازد. بگذار این سرزمین مهربان، به قلمرو دیدنی‌های باورنکردنی ات، اضافه کند. اهالی چلاو، اهل قشلاق و بیلاقند. قشلاق شان؛ رسته‌های بلیران، شهنه کلا، میله، خرمون کلا و تشن بندان است و بعضی خانوارها هم به دلیل آب و هوای مساعد منطقه، از ساکنین ثابت به حساب می‌آینند.

«چلو رو» رودخانه مهم این گستره است و «رودبار تیار» و «گنگرج کلا» از شاخه‌های اصلی آن می‌باشند و در محیطی کاملاً جنگلی جریان دارند. تامین معیشت مردمان این منطقه؛ با صنایع دستی، کشاورزی، زنبورداری و دامداری است و سرزمین زنبور عسل،

میان آورده، آن را به صورت «شلاب» ذکر کرده که «چلاب» و «چلاو» به معنی باران تند، با شرایط محیطی این دیار،

تطابق کامل دارد.

این بیلاق کوهستانی، پر از مراتع سرسیزی است که گوش به کوچ بپاره و پاییزه می سپارند، به دستانی که هر روز گاوها را پرشیر رامی دوشنده و ماست و پنیر و دوغ و کشک و آرشه می سازند.

اهالی خستگی ناپذیر و هنرمند این منطقه؛ در صنایع دستی شان، طرح و ننگ رامی فهمند و هر روز با عشق و هنر، خالق؛ جاجیم، چادرشسب، جوزاب پشمی، کلاه نمدی، چوقا، گچه، عصا، جوله، گتراء، گلزو و گرشن اند.

این جا چلاو است؛ منطقه مرجوبی که نشستن و نگاه کردن و قدم زدن در آن می چسبد. می چسبد که گاهی برخیزی و کفش های کوهنوردی اترابه پا کنی و به راه بیفتی. در دل رنگ های سبز و آبی، گام بداری و جرجه جرجه اکسیژن خالص بنوشی.

پلک هایت را باز بگذار این جا «چلاو» است

به دلیل بیلاقی بودن منطقه، شرایط جوی مناسب و مهمان نواز بودن مردمانش، هفت آبادی چلاو؛ در تابستان ها پر جمعیت تر می شود.

در چلاو؛ دیدن خانه های روستایی با ایوان های چوبی و تنورهای پرآتشی که شعله و راست و ترق و تروق به راه می اندازند تا برای پخت نان محلی آماده شوند و بوی روزهای آفتابی اش، حال آدم را خوش می کند.

باید به این دیار آمد. به جایی که چشم ها، مدام می دوند و گوشه ای خاک نمی خورند و در طراوت و عشق، شناورند. به جایی که قلب ها، هر روز عاشق تراز شهر، می تپند.

باید به این سرزمین آمد و مže زندگی در دامنه کوه؛ با آهنگ باران های همیشگی و هوای نواز شکرانه را چشید. باید چلاو زیر و رو کننده اسفلکرد.

این جا چلاو آمل است. سرای مردمانی که میان عاشقانه های بزرگی، چون؛ کوه، رودخانه، آسمان و جنگل، هر روز مومنانه ترین نمازهایشان را می خوانند و در چشمه پرآب روستایشان، غبار از صورت زندگی می شویند. خانه آدم هایی که بسیار خرم و محجوب اند.

در باب نام چلاو، روایت های متفاوتی است. از آن حمله، وجود «چهل آبادی» و «چهل چشمه» امادر تاریخ طبرستان که قدیمی ترین سند موجود است و این دهستان صحبت به

چای داغ تان را بردارید و یا صدای آرام به این دهستان پاگذارید، آن وقت خودتان می بینید که چگونه گاهی از دیدن، چشم ها به نفس نفس می افتدند و رویا واقعیت در هم عوشه ور می شوند.

رقیه توسلی چگونه به رنگ های دلبدیر هستی، گره می خود و مردمک هایتان بیشتر زندگی می کنند. این منطقه جنگلی و کوهپایه ایی که دیدنش هر شنها ای راسیراب می سازد، دهستان چلاو است.

چلاو، روستایی بیلاقی در مازندران و در همسایگی رشته کوه های البرز است. همسایه بادها و ابرهایی که می آیند و در دره های این روستا می چرخدند و می بارند و هر بار درختان سبز بیشتری را به این سرزمین پیشکش می کنند.

سرزمینی که در ۲۵ کیلومتری شهر آمل و در شرق جاده هراز قرار دارد و از هفت آبادی به نام های پاریمه، پاشا کلا، بخارکلا، تیار، گنگرج کلا، چم بن و زرخونی، تشکیل شده است.

باران، درخت و جنگل؛ آدرس سرراست این بیلاق رویایی است. سرزمینی که سال هاست میان کوه و دره روزگار می گذراند و مردمان مهربانش، قصه نیاکان شان را هر روز، در گوش ابرها و علفزارها می خوانند.

فرهنگی این دهکده است، به طوری که دانش دوستی اهالی، گاهی آنان را مجبور به مسافرت های تحصیلی به کشورهای دور و به مدت طولانی نموده است. دکتر «پریوش دانش»؛ در بیان خاطراتش می گوید : وقتی پس از سیزده سال و گذراندن دوره دکتری و فوق دکتری به کشور باز گشتم، در حیاط خانه مان دو دختر نوجوان رادر حال بازی یافتم. وقتی از مادر جویا شدم، گفتند: خواهران شما بند!

کندلوس حکایت های فراوانی در سینه دارد که روایت مستند مینا و پلنگ در کتاب «مینا و پلنگ» نوشته «هادی سیف»، شما را به حکایت عشق پاک انسان و طبیعت و غایت عشق، یعنی؛ از خود گذشتگی و فنا مجدوب می سازد.

از شگفتی های دیگر این خاک باشکوه، مشارکت اجتماعی و نوسازی های اصیل و اندیشمندانه است. نوسازی حسینیه کندلوس با مقتضیات روز انجمام شده است؛ به طوری که برای سرو غذا، در همکف حسینیه؛ سالان غذاخوری تعییه شده و حیاط حسینیه؛ گل کاری و زیباسازی شده است.

مشارکت در زندگی اجتماعی به حدی است که در سال ۱۳۷۱ موسسه ای به نام متوفیات تاسیس شد که در یک حرکت جمعی مبتنی بر ساختار و قوام خردمندانه با مشارکت در تمام مراسم تدفین و انجام پذیرایی مهمانان و شام غریبان و قبل تمام هزینه موارد ذکر شده، در منطقه الگوی انسانی و اخلاقی و خیرخواهانه را بنا نهادند. هم چنین برای آن چه مسایل پیش روی زندگی خوانده می شود، براساس آموزه موزه هنر ایران این دهکده در سال ۱۳۸۳ برای پاسداری از اصالت زندگی اندیشه کردند و با رویکردی مبتنی بر تقویت روابط بین نسلی و بین طوایف، برای جلوگیری از بحران هویت و برای آسان شدن حل مسایل بر سر راه زندگی همنوعان در بیماری و درمانگی و...، مراسمی را در قالب جشن بنا نهادند تا روحیه میزبانی، قدردانی و مهربانی برای رسیدن به یگانگی بهتر و بیشتر، تقویت شود و در همین سال جاری طرحی به نام «دهکده شادمانی» مورد بررسی و تأیید قرار گرفت تا روند تدریجی و تکاملی در حمایت حیات و سعادت بشری بیش از پیش مورد التفاتات واقع شود. این همه، خود گوشه ای از تکاپوی مردمانی است که در کنار مواهب الهی و طبیعت زیبا و کم نظری، چون رود زیبای جاری در میان دهکده و چشمۀ ساران گوتاکون، به آداب دانی و فرهنگ پروری شهره اند و به دانش دوستی و نوع دوستی زیانزد است. بالاتر از همه، در بلندای این دهکده چهار شهید راه میهن آرمیده اند که از خود گذشتگی شان چراغ راهی است که روشنی اش، انگیزه جوانان این دهکده را در تلاش و تفکر و توکل برای رسیدن بدان جامعه متعالی یعنی جامعه آیاد، سعید و اصیل، دو چندان کرده است.

نوشهر به دلیل قرار گرفتن در فاصله مناسب بین دریا و جنگل، شهری زیبا و چشم نواز است. این شهر یک بخش کوهستانی به نام سرزمین کجور دارد که در تاریخ جایگاه ویژه ای را به خود اختصاص داده است.

از میان کوه های البرز مرکزی در بخش کجور، دهکده ای زیبا، دلنشیز چون نگینی در حلقه، نگاه هارا به خود کشانده است. کندلوس، دهکده ای که هرگز سودای شهر شدن را نداشته است و بر محور تاریخ و فرهنگ خویش و طبیعت خدادادی؛ برای دستیابی به یک الگوی توسعه روستایی و رسیدن به یک جامعه آباد، سعید و اصیل، تلاش و تفکرش را متمرکز نموده است.

معماری روستایی زیبای کندلوس آن را جز یازده روستایی دارای بافت بالارژش کشور قرار داده است تا

غنای «محیط زیست ساختنی یا ساخته شده» همراه با محیط زیست فرهنگی و محیط زیست طبیعی، کندلوس را میزبان شایسته ای برای عاشقان شگفتی های طبیعت، تاریخ و معماری معرفی نماید.

کندلوس، یکی از معدود دهکده های جهان است که صاحب موزه مردم شناسی می باشد و طرفه این که این موزه محصول رویای کودکی است که برخلاف سطح سنی خود، به اشیای سنتی و قدیمی آن چنان اشتیاقی نشان می دهد که برای بدست آوردن و تصاحب آن، از هیچ کوششی دریغ ننموده است و در نهایت به آرزوی دیرینه خود، یعنی تأسیس موزه مردم شناسی بدون هیچ کمک دولتی - نائل گردیده است.

شگفتی این جاست که دکتر جهانگیری موسس این موزه نه تنها دارای پنج مدرک دانشگاهی از دانشگاه های معتبر داخلی و خارجی است که عنوان «مرد صنعت کشّور» را در سال ۱۳۷۵ نیز کسب نموده است. در همین دهکده چنان دهندۀ اینها در حوزه به کسب درجه اجتهاد نائل شده است و در علوم دانشگاهی موفق به کسب درجه دکترای علوم معقول و منقول و به عنوان مدرس دانشگاه تهران به تدریس فلسفه اشتغال داشته است بلکه در گنجینه کتابخانه آستان قدس به نام ایشان «حضرت آیت الله دکتر نظرپاک» برمی خورید که کتاب این سینارا به خط خوش نستعلیق به نگارش درآورده است.

کوشش استاد «احمد دانش» در تأسیس مراکز آموزشی و بهداشتی در دهکده خود جلوه دیگری از یک روستایی رویه روشنی است.

در سال ۱۳۷۵ دانشجوی نمونه رشته ریاضی و فنی کشور جوان برومکد کندلوسی؛ «عبدالرضا شیخ الاسلامی» است. عشق به هنر و ادبیات در این دهکده چنان است که هم کلامی با هر کندلوسی می تواند شما را به ذوق و تحسین و دارد؛ به طوری که استاد جوان موسیقی کشور؛ نوید مصطفی پور کندلوسی، همان کودکی که رج سفر از شمال تا تهران در فصول مختلف سال را برخود هموار می کرد تادر مکتب استاد تجویدی حضور یابد و بعد از حضور در ارکستر ملی برای پیگیری موسیقی به صورت آکادمیک به کشور ایتالیا مسافرت کرده و اشیاق بی حداش به پیگیری علمی موسیقی، رنج مهاجرت از کشور و دوری از خانواده را تحمل کرده و اکنون در امریکا مشغول تحصیلات تكمیلی است.

سطح تحصیلات علمی بالا در افراد این دهکده خود از موارد قابل توجه شاخص های

دهکده شگفتی ها

محمد حسین ملایی کندلوسی

ساحلی، یکی از ابتدایی ترین و بدیهی ترین مشکلات سواحل استان است که با وجود بگیر و بیندهای سال های اخیر، روند خنده آن به شیوه های دیگر در جریان است. استان مازندران دارای ۳۳۸ کیلومتر ساحل در کرانه جنوبی دریای خزر است که به استناد اظهارات مسؤولان، بیش از ۷۰ درصد آن در اختیار بخش های دولتی و خصوصی است. هر چند باجرای ناقص آزاد سازی حریم ۶۰ کیلومتری ساحل دریای خزر که از مصوبات سفر اول هیات دولت به استان مازندران بود، راه های دسترسی به دریا بیشتر شد اما با توجه به میزانی سالانه مازندران از ۲۰ میلیون گردشگر، دسترسی عمومی به سواحل استان مازندران سیار کم و ناکافی است.

طرح چند سوال

به راستی؛ هیچ راهکار و شیوه بهینه تری برای استفاده مناسب و اقتصادی تراز طرفیت عظیم ۳۳۸ کیلومتری سواحل استان که به اعتقاد کارشناسان، هر کیلومتر آن، قابلیت ایجاد اشتغال برای یک هزار نفر را دارا می باشد، وجود ندارد؟ آیا از تجربه کشورهای مختلف جهان در مدیریت اقتصادی سواحل نمی توان استفاده کرد؟ آیا مسئولان، مدیران و برنامه ریزان کشور و به ویژه استان ما، تحولات عظیم اقتصادی کشورهای کوچک و بزرگ جهان راندیده اند که تنها بر طرفیت سازی و قابلیت مهم گردشگری و به ویژه بهره وری بهینه از دریا و سواحل تمرکز یافته است؟ سازمان های عریض و طویل نظری؛ گردشگری و میراث فرهنگی با آن همه پرسنل و کارشناس و امکانات و بودجه و اعتبار... در فرآیند مدیریت سواحل جه وظیفه ای دارند؟ و بالاخره این که سرنوشت «سازمان عمران ساحل» که مسؤولان استان های شمالی دست کم دو دهه پیگیر تاسیس آن بودند به کجا منتهی شد؟ از این رو، انتظار می رود دولتمردان جدید و به ویژه مسؤولان تازه نفس استان، با پایدار، بیش از پیش به این مهم اهتمام داشته و با تدوین قوانین بهینه و حمایت واقعی و نه شعاری، از سرمایه گذاران در راستای به فلیت رساندن مزیت های فروان ساحل به عنوان طرفیت معطل مانده والبته بدون متولی در اقتصاد مازندران بکوشند.

نگاهی گذرا به کمیت و کیفیت بهره برداری از سواحل زیبا و استثنایی دریای خزر در استان مازندران نشانگر این واقعیت تلح است که علی رغم همه همایش ها و نمایش ها و برگزاری جلسات ساماندهی و هماهنگی و...، هنوز شیوه ها و کیفیت بهره برداری از سواحل مازندران وارائه خدمت به مسافران و میهمانان به گونه ای بسیار ابتدایی و اغلب یاد آور بهره برداری انسان های نخستین از موهاب طبیعی است!

حقیقت غیرقابل انکار آن است که این وضعیت اسفناک به خوبی نشان دهنده، عمق مشکلات تصمیم سازی و مدیریتی در استان مازندران است که متأسفانه روز به روز شدت می یابد و آثار نامطلوب و کسالت آور آن تنها متوجه مردمی می شود که همه گناه شان صبوری و تحمل مشقت هاست!

بهره برداری از ساحل فقط در سه ماه تابستان!

در کمال تأسف باید گفت؛ در حالی که آثار تاریخی و مواریث فرهنگی استان کهن مازندران به واسطه مدیریت سنتی و مبتنی بر روزمره گی سازمان های مسؤول به بیغوله و خرابه تبدیل شده است، سواحل زیبای دریا، به عنوان یک موهبت الهی نیز از ورای نبود طرح جامع، علمی و راهبردی، روزگار اسناکی را سپری می کند و تنها افخار اکثر مسولان و مدیران اجرایی استان در بازگشایی معبری از جاده تا دریا در به اعتماد کارشناسان، در حالی که دریا و سواحل زیبای آن، بستری بی بدل برای فعالیت های اقتصادی و توسعه آفرین در تمامی طول سال است اما به لحاظ فقر زیرساخت ها که ناشی از رویکردهای سنتی و غیرعلمی مدیران و برنامه ریزان است، فرآیند روزگار وری از این طرفیت عظیم تنها به سه ماه تابستان محدود شده که استقرار چند کانکس و تقسیم بندی مناطق شناور زنانه و مردانه، همه دندگه های مدیریتی مسولان را تشکیل می دهد!

تدابع دست اندازی های غیر قانونی

از سوی دیگر فرآیند تصرف و دست اندازی های غیرقانونی دستگاه ها و نهادهای حقیقی و حقوقی در اراضی ارزشمند

گستره نیلگون دریای مازندران با سواحل دل انگیز و مفرح آن، یکی از بستر های مهم توسعه اقتصادی و رونق گردشگری در استان مستعد اما محروم از توسعه مازندران است که مقصد و هدف نهایی بیش از ۹۰ درصد از ۲۰ میلیون گردشگری است که به این سرزمین رویایی سفر می کنند. این در حالی است که به گفته مسؤولان؛ در شرایط کنونی از ساحل ۳۳۸ کیلومتری مازندران کمتر از ۳۰ درصد با حداقل امکانات زیرساختی برای استفاده عموم آزاد است!

به طور کلی؛ دست اندازی در اراضی ساحلی توسط بخش های مختلف دولتی، خصوصی و ساخت و سازهای غیرمجاز، دسترسی عموم را به حدائق رسانده است. این در شرایطی است که بر اساس اظهارات مسؤولان، در طول ۸ سال گذشته استراتژی آزاد سازی ساحل به عنوان یک مولفه راهبردی در فرآیند توسعه استان، همواره در دستور کارمدیران احمدی نژاد قرار داشت! با این وجود، به گفته مقامات مسئول برای آزاد سازی ساحل در مازندران، به بیش از ۳۰ سال زمان و بالغ بر ده هزار میلیارد تومان اعتبار نیاز است که با عنایت به تخصیص های قطره چکانی منابع مالی، تحقق رویای آزاد سازی ساحل در مازندران چند دهه بطول خواهد کشید. از سوی دیگر، در مازندران، به پایی طرح های سالم سازی متعدد در سواحل مازندران، به جرات باید گفت؛ حجم زیادی از مسافران و علاقه مندان به دریا، ناگیر برای استفاده بهینه از موهبت الهی ساحل باید از مناطق خطرناک و ممنوعه به دریا دسترسی پیدا کنند که این خود چالشی بزرگ در مدیریت ساحل و کنترل تلفات انسانی ناشی از آن است. افزون بر این، به لحاظ برخی کاستی ها و عدم مدیریت بهینه، شمار قربانیان دریا نیز همه ساله رو به فزونی است که نگاهی به آمارهای تصاعدی تلفات ناشی از دریا (سالانه ۳۰۰ نفر) نشان دهنده عمق این مشکلات است.

درباره سواحل زیبای آن اگرچه برای بسیاری از سرزمین ها و کشورهای دور و نزدیک منشاء تحولات اقتصادی عظیم و رونق کسب و کار است اما در کشور ما به صورت عام و در استان ما بطور خاص، نعمت ای اماده کشش تصرف و دست اندازی های غیرقانونی دستگاه ها و نهادهای حقیقی و حقوقی در اراضی ارزشمند نعمتی عظیم تبدیل شده که علی رغم وجود منافع زیاد اقتصادی، بسیاری از دستگاه ها و مدیران می کوشند از پذیرش مسئولیت و مشارکت در این پروژه عظیم اقتصادی دوری گزینند و به قول معروف «عطایش را به لقاش بخشنید!»

معرض دری

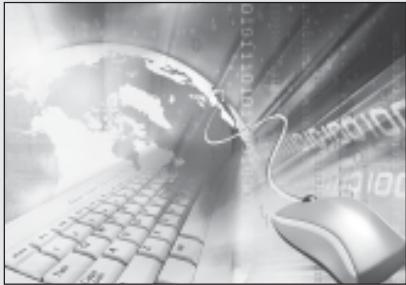
نمادی از ناکارآمدی مدیران احمدی نژاد در مازندران

کوروش عذری

کاربرد IT در فناوری و گردشگری سیار

سیده لادن والدساروی / کارشناس ارشد فناوری و اطلاعات

یادداشت اول

فناوری و گردشگری

امروزه دو پدیده گردشگری و فناوری اطلاعات؛ از فعالیت های عمده و بسیار مهم در ایجاد درآمد و فرصت های شغلی در جهان به شمار می روند. گردشگری خود به انواع گوناگونی تقسیم شده است و فناوری اطلاعات نیز با فعالیت های

گوناگونی درهم آمیخته و به بیشتر جوانب زندگی انسان نفوذ کرده است، به نحوی که فهرست بلندی از انواع گردشگری و واژگان مرکب متعددی از فناوری اطلاعات، با سایر واژه ها؛ در دسترس است. فناوری اطلاعات؛ از حodos دو دهه گذشته در بخش گردشگری به کار گرفته شد و در طول این مدت، استفاده از آن، روندی رو به افزایش داشته است. به عنوان نمونه؛ استفاده از اینترنت برای رزرو جا در هتل و رزرو بلیط هواییما، در همه جای دنیا امری رایج است.

استفاده از این فناوری در مدیریت و برنامه ریزی نیز اهمیت خود را به خوبی نشان داده است. نوع جدیدی از گردشگری کامپیوین، به تازگی در آمریکا و اروپا مطرح شده که شاید بتوان آن را مسافت کامپیوینی (گردشگری مجازی) نامید. این نوع گردشگری، علاوه بر تاکید به برخورداری از تمام امکانات فناوری اطلاعات در برنامه ریزی و مدیریت، به ابتکار جدیدی نیز تاکید دارد. ابتکاری که با انکا به آن، بازدید (ارایه کالا)؛ از طریق امکانات کامپیوینی و محمل های اطلاعاتی (شبکه، اینترنت، سی دی و...) ممکن شده است.

بر اساس آمار کمیسیون گردشگری کانادا، یک چهارم مردم کانادا و ۳۵ درصد از خانواده های آمریکایی، سفر اینترنتی می کنند و تقریباً بدون صرف هزینه وقت، به همه جا رفته و لذت می برند. این تحول، تا حدودی به کاهش و تغییر در هزینه ها، حذف بعد مسافت، زمان و نیاز به برخی خدمات؛ منجر شده و به طور جدی، به تغییر الگوی موجود در جریان عرضه و تقاضا، منتهی می شود. اهمیت حذف مسافت و زمان در گردشگری، به اندازه ای است که پیش بینی می شود؛ در آینده، چهاره کنونی گردشگری؛ تغییر یافته و تغییراتی نیز در الگوهای مقاومتی موجود در برنامه ریزی و مدیریت گردشگری، ایجاد شود.

یکی از مهم ترین این تغییرات، تحول در بازدید از اینه، اشیا و میراث باستانی خواهد بود. هر چند در کشور ما؛ تاکنون اثرات ناچیزی از گرایش به این سو دیده شده، با این وجود؛ در صورت اعتقاد به رقبای بودن بخش، استقبال از فناوری اطلاعات و زمینه سازی برای توسعه گردشگری کامپیوینی و سیار، از موضوعات اساسی و تعیین کننده خواهد بود. در غیر این صورت، با گذشت زمان؛ فاصله ما با کشورهای توسعه یافته در گردشگری، بیشتر و بیشتر خواهد شد.

در حقیقت؛ چرخه ارتباطی که یکی از مهم ترین ساختارهای هر جامعه مدن را شامل می شود، با حضور شبکه های ارتباطی به سریع ترین وضعیت خود در طول تاریخ بشر رسیده است. اینترنت، ماهواره، تلفن همراه و دیگر شبکه ها و کانال های ارتباطی، محصول این زمان هستند اما گستردگی و سهولت در اختیار قرار دادن سیستم سیار تلفن همراه که ماهیتی تعاملی داشته و ارتباطات دوسویه را هم چون اینترنت به وجود می آورد، به ظاهر؛ از سایر ساختارهای شبکه ای، موقع تر بوده و توئنسته است در طول کمتر از ۳۰ سال، بیشتر مردم جهان را به خود وابسته کند.

این فناوری؛ هر روزه در حال توسعه بوده و قابلیت های آن افزایش پیدا می کند، به طوری که برآورد می شود؛ در آینده ای نزدیک، جایگزین بسیاری از ابزارهای موردنیاز فعالیت های روزمره مردم و حتی سازمان ها و شرکت ها شود؛ ابزارهایی هم جون؛ تلفن های هوشمند، دوربین های حرخه ای، سیستم های ضبط و پخش پیشرفته، تلویزیون های سیار متصل به ماهواره، کامپیوترهای شخصی با توان بالا و موارد زیاد دیگر و حتی با اتصال ابزار سیاری مانند تلفن همراه؛ به اینترنت، قابلیت این سیستم دو چندان شده و به همین دلیل، سازمان ها و شرکت ها باید از این پس، فرایندهای توسعه و تعامل سازمان خود را برپایه قابلیت های این فناوری، تجهیز و طراحی کرده و توسعه دهند.

فرآیند بودن این ابزار ای کیوسک و قابلیت ارتباطی گستره آن با سایر شبکه های ارتباطی در آینده، ابزاری بسیار قدرتمند از این فناوری خواهد ساخت که به کمک آن، همه فرایندهای تعاملی سازمان ها با مردم و با دیگر سازمان ها و شرکت هارا تسهیل کرده و امکان توزیع اجرای عملیات سازمانی و کسب و کاری را در سطح جامعه، به وجود آورد. به همین منظور؛ سرمایه گذاری بر روی فناوری سیار، نه تنها موجب کاهش هزینه های اداری و اجتماعی شده بلکه به سرعت، اجرای چرخه هارا به مراتب افزایش خواهد داد. به هر حال؛ فناوری سیار و سیستم تلفن همراه، یکی از فناوری هایی است که انتقالابی نوین را به وجود آورده و با فرآیند شدن و پیشرفت های روزافون آن، دیگرگونی ارتقابی را در کشورها رقم زده و تعاملاتی نو در زندگی انسان ایجاد کرده است. در بخش های آینده اطلاعات تکمیلی ترا را راهه می نماییم.

ورودی شهرها

شهرها از گذشته های دور تا کنون، به علت آن که جاذبه های متنوع و بزرگی، شامل: آثار تاریخی، موزه ها، بنای های یادبود، تئاترها، استادیو های ورزشی، پارک ها، شهریازی، مراکز خرید، مناطقی با معماری تاریخی و مکان هایی تهمینه اسدی امیری مربوط به حوادث مهم یا افراد مشهور را دارا بوده، غالباً مقامدگردشگری مهم محسوب می شدند. در بررسی مقاصد گردشگری؛ شناخت سه و جهه؛ گردشگر، محیط و میزبان ضروری است. رابطه محیط، میزبان و گردشگر؛ در گردشگری، از بد و ورود به یک، شهر پدیدار می شود. در یادداشت حاضر، ما پدیده گردشگری شهری را مورد مذاقه قرار می دهیم.

در مسافرت به هر مقصدی، قبل از ورود به مقصد، جاده منتهی به آن مکان، اولین چشم انداز از مقصد را در بد و ورود، برای گردشگر مجسم می نماید. دیدن یک مکان جدید، در حضور و ماندگاری گردشگر سیار موثر می باشد. ورودی یک شهر، پیشانی آن شهر محسوب می گردد که فرهنگ جامعه ای میزبان را نمایان می سازد. کلمه چشم انداز یا منظره؛ به صورت واژه های vision، landscape، out-look، prospective نیز استفاده می شود که در تعریفی از چشم انداز، در قالب تمثیلی از سفر، تشییه شده است و در چارچوب این تمثیل سی: چشم انداز، یک سفر ذهنی است که از قلمرو شناخته ها به مرز ناشناخته ها، صورت می گیرد. آفرینش تصویری از آینده است که برپایه واقعیت ها، امید، مخاطرات و فرستاده های حال صورت می پذیرد. چشم انداز، به جامعه و شهر در استفاده از فرستاده های موجود و خلق فرستاده های جدید یاری رسانده و به اجتماع مکمک می کند تا برنامه تغییر خویش و واکنش به تغییرات، محیط خارجی را تنظیم می کند. (برگرده از مجله ورک شاپ، مانیلا، ماه نوامبر شماره ۶۷ و ۶۸)

» از جمله مسایلی که ورودی شهرها با آن مواجه هستند، این است که ساختمان ها و فضاهایی ایجاد می شوند؛ بدون این که به مسائل هویتی توجهی داشته باشند. عالم؛ ورودی شهرها، به مکان هایی فقط برای گذر از محیط خارج یک شهر به محیط درون شهر تبدیل گشته، بدون این که واحد خصیصه های هویتی شهر مقصد باشند. اهمیت موضوع هویت در ورودی شهرها به قدری است که هر ورودی؛ با نمادها و ویژگی های خاص خود و نشان دادن عواملی که مخصوص آن شهر خاص است، می تواند حس تعلق و هویت در میان ساکنان و تازه واردان به شهر ایجاد کرده، تا جایی که همه ورودی شهرها را ویژگی هایی که آن شهر دارد، بشناسند.« (علی شکوهی و همکاران، در مقاله ای با عنوان «بررسی هویت در منظر ورودی شهرها - نمونه موردی؛ ورودی جنوبی شهر زنجان» - سال ۱۳۹۰)

در گذشته؛ ورودی ها؛ محل انجام تبادلات اقتصادی و اسکان موقت کاروان ها و مکان انجام مراسم اجتماعی بودند. آن ها نه تنها نقطه شروع شهر و مزین بین درون و بیرون به حساب می آمدند و در شکل گیری ساختار ذهنی مسافران از شهر، نقش اساسی داشتند بلکه دارای عملکردهای ارتباطی، نظراتی، امنیتی، اقتصادی و اجتماعی، نظیر؛ گذران اوقات فراغت، مجازات محاکومین، تماس ها و مبادلات اقتصادی، برقه و استقبال نیز بودند. با این تعاریف، زمینه شکل گیری فضایی پیرامون دروازه ورودی و بسط مفهوم ورودی از یک مزد و یا سطح عمودی برای عبور که با عنصر شاخص دروازه تعریف می شد، به فضایی خاص از نظر عملکردی فراهم می شد.

مسافر یا گذرنده از شهر، هنگام نزدیک شدن به شهر یا باید بتواند تصویری کلی از بافت و زندگی شهر را در ذهن خود مجسم بدارد. گستردگی این تصویر و جامعیت آن با نزدیک شدن به شهر و نیز شکل بستره که شهر در آن قرار گرفته، متفاوت است. بی توجهی در این زمینه، امری است که موجب بی هویتی هرچه بیشتر شهرهای امروز شده است. ورودی شهرها؛ فارغ از موقعیت قرارگیری شان در فرم ها و اشكالی مشابه همیگر شناخته می شود و بار معنایی خاصی را به دنبال ندارد.

ورودی های امروز، تنها به عنوان عنصری جهت مشخص کردن محدوده شهر عمل می کنند. آن چه که امروزه در ورودی شهرها مشاهده می شود، تنها تقليدی ناگاهانه از کالبد و شکل ظاهری دروازه هاست لذا در ذهن طراح؛ تعریف ارائه شده از ورودی، تأثیر خواهد گذاشت. نقش نشانه ای یا خود را در برنامه ریزی فعالیت ها و عملکردهای ورودی خواهد گذاشت. نقش نشانه ای یا نقش ارتباطی ورودی، می تواند در برنامه ریزی تأثیر فراوانی بگذارد. حال بهتر است از خود پرسیم؛ گردشگر در بد و ورود به شهر های مازندران، مورد استقبال چه چیزی قرار می گیرد؟ نیاز به فکر زیادی ندارد! تعمیرگاه ها اولین نشان زندگی شهری است که به استقبال گردشگران می روند!

گفتگو با مرضیه مهدی زاده، مدیر هتل نارنجستان بانوان؛ با پشتکار جلو می‌زنند

زنان موفق

باور کنید نه به صدا و نه به چهره و رفتار پر جنب و جوش اش می‌خورد که در آستانه ۵۰ سالگی قرار داشته باشد! مرضیه مهدی زاده ۵۰ ساله، آنقدر با انگیزه کار می‌کند که بی تردید حسرت بعضی ها را بر می‌انگیزد. کارشناس مدیریت است و سابقه مدیریت در مرکزی تجاری، فضای سبز، خدمات مدیریت کارگزینی، روابط عمومی، روم سرویس، شرکت ساختهای و... را در پرونده دارد و تاریخنامه «هتل نارنجستان» راه های زیبایی پیموده است که هموار هم نبوده است. او مجموعه ای زیبا، بزرگ، پرتردد، به روز، با مالکیت زمانی و البته همواره موفق را میان هتل های مازندران اداره می‌کند. موقفیت اش را مرهون پشتکار و اعتماد مردان جامعه، به ویژه مهندس موهبت مدیر عامل هتل نارنجستان می‌داند. بر آموزش کارکنان، مثل همه می‌مدیران موفق؛ تاکید دارد و برگزاری رویدادهای فرهنگی و هنری، مثل؛ جشنواره مجسمه های شنی؛ برای شادی بخشیدن به اوقات خانواده ها و میهمانان را جدی دنبال می‌کند. گفتگوی ما با او، در یکی از روزهای شلوغ هتل، در پایان تعطیلات تابستانه انجام شد. حاضر گفت و شنود ما با این مدیر همیشه پاسخگو و با اعتماد بنفس که به گمانم یکی دیگر از رازهای موفقیت اوست را می‌خوانید.

اگر هتلداری را انتخاب نمی‌کردید، دلتان می‌خواست در کدامیک از مشاغل حضور داشتید و چرا؟
مشهان و گردشگران ایرانی است.
دربیستم ها و مراکز هواپیمایی مشغول به کار می‌شدم.
شباهت این دو شغل با هم، کم نیست؛ هتل و هواپیما، هر دو با مسافرسرو و کاردارند.
سنگ بنای ایجاد این هتل چگونه گذاشته شد؟
شرکت نارنجستان زیبای شمال (سهامی خاص)، در سال ۱۳۷۶ با هدف فعالیت در صنعت گردشگری، تأسیس شد.
موسسین شرکت، تجربه ساخت شهرک های؛ نارنج، ترنج و بهار نارنج را در کارنامه مدیریتی خود دارند. همزمان با ساخت «هتل نارنجستان» رایزنی های گسترشده و تلاش های حقوقی فراوانی درمورد موضوع مالکیت زمانی انجام گرفت و پس از پیگیری های زیاد، مالکیت زمانی؛ برای اولین بار، توسط شرکت نارنجستان زیبای شمال در ایران مطرح و اجرا شد.

این هتل سالانه پذیرای په تعداد مسافر است و از ابتدای سال جاری تاکنون، چه تعداد مسافر را میزبانی کرده اید؟ این مسافران اغلب از کدام شهرهای کشور و دنیا مراجعته می‌کنند؟
سالانه ۸۵ هزار نفر و طی شش ماه گذشته؛ میزان ۴۸ هزار نفر مهمنان از سراسر ایران و کشورهایی مثل؛ آلمان، فرانسه، چین، ژاپن، عربستان و...، بوده است.

هتل از چه امکاناتی برخوردار است؟
۵۲ اتاق، ۵۷ ویلا، ۴ رویال سوئیت، ۶ سوئیت و در مجموع؛ ۱۱۹ واحد و ۵۵ تخت.

علاوه بر آن؛ مجموعه نارنجستان از امکاناتی مثل؛ رستوران ایتالیائی و کافی شاپ پاناروما در طبقه پنجم هتل نارنجستان؛ واقع در رستوران گردان، رستوران سنتی بهارستان واقع در ضلع شرقی و در وسط سایت ورودی هتل؛ با محیطی سنتی و قدیمی و خاطره ای از زمان گذشته، با انواع غذا های سنتی و محلی، هم چنین انواع کباب های اصیل ایرانی، رستوران بناب ساحل با انواع کباب های اصیل ایرانی در ساحل هتل نارنجستان جنب اسلکه تفریحی و... مجموعه

بازآموزی است.

نظرتان درباره هتلداری در مازندران چیست؟ در شرایطی که بسیاری از هتلداران استان؛ از هتلداری راضی نیستند و آن را مقرون به صرفه نمی‌دانند، شما چه نظری دارید؟ با توجه به فصلی بون و نداشتن میهمان دایمی، مشکلاتی وجود دارد که ما اجرای برنامه های فرهنگی، تفریحی و سمینار و همایش و نیز مالکیت زمانی، این کمبود را جبران می‌کنیم. به عنوان یکی از بانوان موفق استان، چه توصیه ای به دیگر زنان، به ویژه فعالان بخش گردشگری دارید؟

جذب و پشتکار، علاقمندی و خوش رفتاری را سرلوحه عملکرد خود قرار دهیم.

اگر بخواهید یکی ممله در تبلیغ و معرفی هتل و دعوت از گردشگران و هم استانی ها برای اقامت و استفاده از فضای نارنجستان بگویید، چیست؟ «خانه ای آن طرف خانه های شما ساخته ایم که در آن عطر نارنج جاری است، تا در آن تازه شود روح شما».

نارنجستان در منوی غذایی خود، چه غذاهای محلی و متفاوت از دیگر رستوران ها و هتل ها را بین می‌کند؟ جوچه کتاب ترش و جوجه کتاب فستجانی که از استقبال خوبی برخوردار است.

حامی اصلی شما در راه هتلداری، کیست؟ مدیر عامل هتل؛ آقای «سعید موهبت»

تاکنون چه موفقیت هایی را کسب کرده اید؟ دریافت لوح سپاس از دفتر شهری و شوراهای استانداری مازندران، محیط زیست مازندران، منابع انسانی شرکت گلپخش اول، بنیاد خیریه فیروزنا، بانک پارسیان و شهرداری ایذه شهر. هتلداری؛ باعث رضایت شغلی شما می‌شود؟ چرا؟ کاملاً، علاقمند بودن به این رشته، به خصوص کار کردن برای مدیر عامل هتل؛ مهندس سعید موهبت.

فناوری امنیتی پایداری محاسباتی اقتصادی

چه تعدادی پروژه، با چه میزان سرمایه گذاری، هم چنان روی کاغذ مانده است؟ بیشتر از ۶۰ هزار میلیارد ریال در خواست سرمایه گذاری داریم که ۲۸ هزار میلیارد ریال آن در بانک ها سرگردان است. مسئولان بدانند که با این آب و هوای شرجی و مرتبط، تاسیسات گردشگری، بازارهای به خصوص از بین می‌رونده؛ باید به داد این پروژه ها بررسیم، یا اعلام کنیم؛ سرمایه گذار وارد این استان نشود، یا اگر می خواهند؛ همکاری کنند تا ما هم متوجه چهارچوب ها بشویم. در یک سال گذشته، ۷۰ پروژه در بخش تاسیسات گردشگری افتتاح شده است. معتقدم؛ در خواست های ما با توجه به ظرفیت ها و تقاضاست، یعنی؛ عرضه و تقاضا در این بخش توازن دارد، ما باید با استان های دیگر در این بخش، فرق داشته باشیم.

شما یکی از مدیران بخش گردشگری هستید که تلاش کرده اید از بدنه کارشناسی سازمان در رسیدن به اهداف سازمانی بهره ببرید و تاحدوی موفق بوده اید؛ ارزیابی خودتان در این بخش چگونه است؟ هنوز معتقدم؛ با توجه به این که با یک سازمان تخصصی روبرو هستیم، حداقل ۲ سال زمان می برد، تا کسی که از بیرون وارد می شود، با ریزه کاری های مجموعه آشنا شود. تازه؛ اگر خیلی زرنگ باشد! بنابراین از این موضوع راضی ام؛ حمایت سایر دستگاه ها، به ویژه از سوی استانداری، در موثر بودن حضور این کارشناسان دخیل است؛ به خصوص در بخش اعتبارات.

یکی از راه های معرفی استان در سطح ملی و بین المللی، بازاریابی و تبلیغات است که متناسفانه از سوی سازمان تدارک چندانی در این خصوص نشده و جزو روش های سنتی و قدیمی، شاهد نوآوری و خلاقیتی در این باره نبوده ایم؛ دلیلش را در چه می دانید؟ چرا در این بخش، از ظرفیت های نوآور و خلاق بخش خصوصی استفاده نمی شود و غالباً کارها تکراری است؟ یکی از دلایل؛ کم کاری های آزادس های گردشگری است. البته بحث اعتباری هم

سرمایه گذار اعلام کنند تا دنبال این کار نرود و این فرآیند طولانی را طی نکند! به عنوان نمونه؛ آقای حاج بابائی در پابلسرا، برای یک طرح گردشگری؛ تاکنون ۳ میلیارد ریال به سازمان نظام مهندسی و گردشگری پرداخته است اما می گویند؛ این طرح توجیه اقتصادی ندارد! این طرح ها را کارشناسان بانک ها بررسی می کنند، در حالی که باید توسط کارشناسان گردشگری بررسی شود. بانک ها؛ سیستم بسته ای دارند که مارا وارد آن نمی کنند.

”

با توجه به ظرفیت های استان مازندران در بخش جاذبه های طبیعی و تاریخی و استقبال گردشگر از آن ها، تعداد گردشگر ورودی و اقامت، متناسفانه زیرساخت های لازم، مهیا نیست. در واقع، زیرساخت های گردشگری، استانی هستند ولی مطالبات، ملی. بنابراین ما راضی نیستیم. از ابتدای سال تاکنون ۴۵ میلیون نفر گردشگر وارد استان شده که نصف آن ها اقامت کرده اند. این نشان می دهد که مازندران؛ بیای جذب گردشگر بیشتر، باید زیرساخت را آماده کند.

”

میلیون گردشگر را تحت پوشش قرار بدهیم و اشتغال را سرو سامان بدهیم، باید بگذاریم سرمایه گذاری صورت گیرد و همه دستگاه ها باید همکاری کنند.

چرا قانون ها، مصوبات و متمم ها و...، در این بخش؛ رنگ اجرایی به خود نمی گیرد. یا حداقل آن گونه اجرای نمی شود که «سال به سال، درین از پارسال!» تداعی نشود؟ ببینید؛ وقتی لایحه ای را مجلس تصویب می کند، این لایحه از دولت به مجلس می رود. زمانی که این قانون تصویب شد، سازمان عمران ساحل، به عنوان یک سازمان درآمد و هزینه ای مصوب شد. زمانی مصوب شد که دولت دیگری سر کار آمده بود و این دولت جدید، برای اجرای قانون، مکان واعتبار لازم داشت اما مجلس انتقادی به این امر نداشت؛ در حالی که دولت می توانست، در جهت تصریح در اجرای کردن این قانون، لایحه ای به مجلس بدهد اما هرگز این اتفاق نیفتاد و حالا دو دش به چشم همه مردم ایران می رود.

یکی از مشکلات اساسی گردشگری استان، نداشتند سند جامع در این بخش است. به نظر شما؛ چرا این سند هرگز تدوین نشده و هم چنان در حد یک طرح در سازمان باقی ماند؟

طرح جامع؛ به نظم چراغ راه تمام دستگاه ها است. ما نمی توانیم طرح جامع داشته باشیم چون هنوز سند آمایش سرزمین نداریم. اول باید این سند تهیه شود تا طرح جامع گردشگری؛ بخشی از آن باشد.

اگر طرح ها همه روزمره مستند؛ اگر طرح جامع داشته باشیم، نیاز به استعلام از همه سازمان ها نداریم. سرمایه گذار با کمک کارشناسان سازمان، می داند که چکار باید بکند. نمی توانیم بستر سرمایه گذاری را آماده کنیم. سرمایه گذاران؛ در فرآیند سرمایه گذاری فرسوده می شوند. آن قدر پاسخ استعلام ها سلیقه ای است که گاهی حتی ضمانت اجرایی هم ندارد. سند آمایش سرزمین، بر اساس نوع بهره برداری؛ تهیه می شود. بنابراین اگر چنین سندی وجود داشت، بخش های مختلف گردشگری، کشاورزی و صنعت؛ می دانست چکار باید بکند.

چرا تدوین این سند این قدر طولانی شده است؟ یکی از دلایل تنوع اقلیم استان است. در هر صورت، این سند؛ یکباره برای همیشه باید تهیه شود. سند آمایش سرزمین، در کشور راپن، بعد از جنگ جهانی، در سال ۱۹۴۵ تدوین شد؛ در شرایطی که چیزی از راپن باقی نمانده بود. راپنی ها با این سند و با همت بلند شان توانستند در سال ۱۹۶۹ یعنی؛ ۱۷ سال بعد از جنگ، المپیک را در این کشور از هم پاشیده، برگزار کنند.

برای این که این سند تهیه شود، شما چه اقدامی کردید؟ تا کنون با مشاوران این سند ۵۰ جلسه داشته ایم اما هنوز نتیجه ای نداشت.

شما قبلا در گفتگو با من معتقد بودید که مازندران؛ به سرمایه گذاری بیشتر در بخش تاسیسات گردشگری احتیاج دارد. آیا هنوز به این موضوع اعتماد دارید؟ براساس آمار اداره کل پایانه ها، فرودگاه ها و آهن

شمال، از اول سال تا کنون، ۴۵ میلیون و روبدی به مازندران داشته ایم که نصف آن ها اقامت داشته اند. شما بگویید؛ آیا این نشان نمی دهد، سرمایه گذاری در بخش گردشگری مازندران در واحد های اقامتی و پذیرایی توجیه اقتصادی دارد؟

در این باره همواره با موانع و محدودیت هایی از سوی بانک ها و تعدادی از دستگاه های اجرایی مواجه بودیم؛ دلیل این عدم هماهنگی ها را در چه می دانید؟

بانک ها می گویند؛ این طرح ها توجیه اقتصادی ندارند. آن ها؛ می توانند از روز اول این را به

در عین حال، بسیاری از کارشناسان معتقدند؛ این دریا شرایط مناسبی برای ارتباطات دریایی دارد. اگر اشتغال مستقیم می خواهیم، باید گردشگر خارجی وارد شود اما در حال حاضر به خاطر نداشتن زیرساخت‌ها ارز بری می کنیم به جای ارز آوری.

ما سه فروندگاه داریم اما هیچ پرواز مستقیم خارجی نداریم. همکاران ما در آذانس‌های گردشگری؛ مجبورند، در فروندگاه‌های اصفهان، شیراز، مشهد و تهران، مسافران خارجی را برای آوردن به مازندران قربنده! سه بندر امیرآباد، فریدون‌کار و نوشهر را داریم اما هیچ کدام این بنادر، کشتی تفریحی ندارند. دریا چنین قابلیتی دارد. سرمایه گذار هم داریم. میان بسیاری از کشورهای دنیا، ارتباطات دریایی وجود دارد. ما می توانیم گردشگران کشورهای آسیای میانه را به ویژه در بخش حضور ورشکاران، از طریق دریا جذب کنیم. اگر می خواهیم، اشتغال ایجاد کنیم، باید گردشگر خارجی وارد کنیم. گردشگر داخلی، مثل؛ از این جیب به آن جیب است! ارزی واردنی شود.

چرا به این مشکلات همیشگی فائق نمی آییم؟ این هاتلاش و پیگیری می خواهد. همه فکر می کنند؛ میراث فرهنگی، تنها؛ صادر کننده مجوز است اما واقعیت این طور نیست. این فقدان زیرساخت‌های مناسب را قادر در عدم کسب درآمد مورد انتظار از بخش گردشگری، موثر می دانید.

خیلی زیاد. زیرساخت‌ها حیاتی است. نظرتان؛ به عنوان یک کارشناس در این بخش، در خصوص تجمیع گردشگری با میراث فرهنگی و صنایع دستی چیست؟ آیا این تجمیع، به کسب درآمد بیشتر مازندران در بخش گردشگری منجر شده است؟

این تجمیع، غیر کارشناسی و تصمیمی یک شبه بوده است؛ که دست گردشگری را هم بسته است. ادغام؛ پاسخگوی طرفیت‌های استان مازندران در این بخش نابود. ما در دولت دهم و نهم، با پیدایش ای به نام؛ «مناطق نمونه گردشگری» مواجه بودیم که اغلب در حد حرف باقی ماند و اتفاق خاصی برای آن نیافتاد. چرا؟

بینید؛ مناطق نمونه گردشگری، متعلق به منابع طبیعی است. چند سال است داریم داد می زنیم؛ ما در این بخش هیچ کاره ایم. گردشگر؛ در این مناطق، انتظار ارائه خدمات دارد اما شرح خدمات در این مناطق، در دستگاه‌های مرتبط؛ به روز نیست. طرح‌ها؛ مربوط به ۴۰ سال قبل است؛ ۴۰ سال قبل که گردشگر، یک پنجاه‌میلیاردی بود!

به نظرتان؛ دلیل این که در این سال بعد از ۳۴ سال که از انقلاب می گذرد، متولی درست و حسابی ندارد که محضلات و مشکلات آن را بر عهده بگیرد و این بخش را سامان بدهد، چیست؟ طبق قانون؛ متولی اصلی ساحل دریا؛ سازمان توسعه و عمران سواحل است. مجلس تصویب کرده بود؛ این سازمان، سازمان هزینه‌ده آمردی باشد اما دولت تتوانت آن را اجرایی کند. سالیان سال است؛ این طرح روی زمین مانده. هر ساله بیش از ۵۰۰ نفر در دریا غرق می شوند و مانیز می خواهیم آمار را پایین بیاوریم. من معتقدم؛ آمارها را باید واقعی بگوییم تا بلکه تلنگری به دولت باشد.

مسول اجرای این قانون کیست؟

وزارت کشور، مسئول اصلی این کار است. ما نیز جزو دستگاه‌های همراهی کننده سازمان توسعه و عمران سواحل هستیم. اما وظیفه ما؛ اجرای طرح دریا نیست. الان سرمایه گذار هم؛ در ساحل سرگردان است! وقتی یک سازمان؛ متولی اصلی این امر باشد، سرمایه گذار؛ می داند با چه کسی طرف است. به خدا؛ زیرساخت‌ها در ساحل، حتی در شان مردم استان نیست، چه رسد به مردم کشور. اگر می خواهیم ۵۰

سیف الله فرزانه؛ آموزگار بود. او در اولین سال‌های خدمتش در دولت، تدریس می کرد و هنوز هم روحیه معلمی با او همراه است؛ خوب نقد می کند، خوب صحبت می کند و خوب غلط می گیرد! او از سال ۸۶، پس از سال ها تجربه در آموزش و پرورش، تربیت بدنش و... و ۴ سال حضور موفق در شهرداری محمود آباد؛ به عنوان شهردار این شهر توریستی، به سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مازندران آمد و معاونت سرمایه گذاری و طرح‌های این سازمان را به عهده گرفت. او از اسفند سال ۹۰ مدیر این مجموعه شد و البته همواره طی این سال‌ها با نرم‌سازی و گاه فریاد؛ از حال بد گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع دستی و همراه نبودن سایر دستگاه‌ها برای سامان بخشیدن به این بخش ها، گفت. در آستانه روز جهانگردی، با فرزانه که حضور کارشناسان را هنگام پاسخ دادن به ما نیز غنیمت می داشت، به گفتگو نشستیم، بی تردید، حرف‌ها و دیدگاه‌هایش، در ادامه راه؛ به درد برنامه ریزان این بخش می خورد و کسانی که می خواهند بدانند؛ چرا حال روز گردشگری ما خوب نمی شود؟!

گفتگو با سیف الله فرزانه؛ مدیر کل میراث فرهنگی،
صنایع دستی و گردشگری مازندران

آماتور هستیم!

سرمایه گذاران در فرآیند سرمایه گذاری

فرسوده می شوند.

زهرا اسلامی

آقای فرزانه حال گردشگری مازندران چطور است؟

با توجه به ظرفیت‌های استان بود اما الان، خدمات گردشگری به دستی و... مشاغل استان بود اما الان، خدمات گردشگری های طبیعی و تاریخی و استقبال گردشگر از آن ها، تعداد گردشگر ورودی و اقامات، متأسفانه زیرساخت‌های لازم، مهبا نیست. در واقع، زیرساخت‌های گردشگری، استانی هستند و لی مطالبات، ملی. بنابراین ما راضی نیستیم. از ابتدای سال تاکنون، ۴۵ میلیون نفر گردشگر وارد استان شده که نصف آن ها اقامت کرده اند. این نشان می دهد که مازندران؛ برای جذب گردشگر بیشتر، باید زیرساخت را آماده کند.

بسیاری از کارشناسان معتقدند؛ گردشگری مازندران، مثل؛ بیشتر استان‌های کشور، طی چند سال گذشته، نه تنها پیشرفت نداشته که به نوعی؛ بازگشت به عقب بوده است. تحلیل شما در این باره چیست؟ چرا؟

اعتبارات تملک دارایی و ملی در این بخش محدود است. اگر می خواهیم مشکل اشتغال را در استان حل کند، باید خواسته های گردشگری را مرتفع کنیم. حداقل برای نگهداری و حفظ میراث فرهنگی و بنایهای تاریخی که از گذشته به یادگار مانده و هویت ملی ماست باید اعتبار تخصیص بیابد؛ چون یکی از اهداف گردشگر؛ بازدید از بنایهای تاریخی و میراث فرهنگی و گردشگری و طرفیت های

از مشکلات شهری تا ناهمراهی مردمی خیابانی که پیاده رو ندارد!

اشارة:

اند که در گرگ و میش هوا و عدم وجود حدائق امکان، امنیت و سلامت عابرین سواره و پیاده راه شدت تهدیدی کنند.

از این ها که بگذریم مساله ای زباله در این محل، یکی دیگر از مشکلات قابل توجه است. عدم وجود ساعت مشخص جمع آوری زباله و گاه حتی چند روز غیبت مکرر مامورین زباله، منجر به تجمع نامناسب کیسه ها در کنار خیابان شده که مهمانی مناسبی برای گربه ها و موجودات موذی فراهم ساخته است. در ضمن، شهروندان ساکن در این خیابان نیز در زمینه ای زمان قرار دادن زباله ها در درب منزل، کم توجه بوده و پیگیر وضعیت موجود نیستند.

نکته ای که بسیاری از محلات و خیابان های ساری با آن مواجه هستند و ببیشتر به فرهنگ عمومی شهروندان برمی گردد، عدم توجه ساکنان یک مجمتمع به زیبائی و نمای ساختمان محل سکونت شان است که با وجوده به کارگیری سنگ ها و آجرهای شکیل و زیبا، از تراس های به هم ریخته، با پرده های آویزان و نامناسب رونج می کشند. حتی بی توجهی یکی از ساکنین می تواند تمام زیبائی هایی را که آن ساختمان می تواند به کوچه یا خیابانی هدیه کند، مخدوش نموده بازتاب منفی ناشی از این بدسلیقگی، به مرور در اثر تکرار، برروح و روان تمام عابرین آن منطقه اثر سوء خواهد داشت. فراموش نکنیم که زیبائی نشاط آور است و زشتی هایی را که ما انسان ها به شهرهایمان تحملیم می کنیم، می تواند افسردگی ناشی از زندگی ماشینی را گسترش داده و عمیق تر کند.

در جمع بندی مسائل مطرح شده، می توان به این راهکار دست یافت که استفاده از برخی از امکانات این خیابان، کارآمدترین راه حل های موجود است. به عنوان مثال؛ درست در جوار ورزشگاه شهید منقی، بخشی از خیابان عقب نشینی شده که سال هاست از این اقدام گذشته است، در حالی که از آن برای امنیت و رفاه شهروندان هیچ بهره برداری صورت نگرفته است و مردم موکدا خواستار این هستند که شهرداری محترم، این بخش را به خیابان ملحق کرده و یک پیاده رو با کمترین هزینه رادر کنار ورزشگاه منتقلی ایجاد کنند تا از بروز هر گونه خسارت احتمالی و این همه استرس موجود، بکاهد. اگر مسئولان ما نگاهی به این خیابان بدون پیاده رو بیاندازند، ناامنی موجود را به خوبی احساس خواهند کرد.

همان گونه که در سطرهای بالا اشاره کردم، ما به زیباتر شدن ساری امیدواریم و به همین دلیل گمان می بیریم این جا از چشم شهردار دور مانده است؛ اگرچه هم جوار عمارت بزرگ شهرداری است!

ادامه دارد...

نیز نیازمند است. در این راستا سعی نمودیم نگاهی اجمالی به شرایط شهری داشته باشیم تا تلنگری باشد به آن هایی که می خواهند در محیط بهتر زندگی کنند. تحولات اخیر شهرداری ساری بارقه های امید را در دل شهروندان به مراتب بیشتر کرد، بنابراین تصمیم داریم در هر شماره با معرفی و پرداختن به وضعیت فعلی و نیز معرفه ها و نیازهای احتمالی، پیشنهاداتی درباره ای محلات و خیابان های ساری ارائه نماییم. باشد که تاثیرگذار افتد.

جهت های چپ یا راست غیرممکن است. آن هم در مسیری که قوس ورزشگاه، توهمند حضور در پیست اتومبیل رانی یا موتور سواری را برای سواره ها تداعی می کند و سرعت گیرهای نصب شده کمتر کار آئی لازم را دارند! البته اگر انواع کیف قابی های انجام شده در این خیابان را ندیده باگیریم و تنها به امنیت عبور و مرور در شهری که به زیبایی امیدوار شده است؛ نگاه کنیم، باز هم تراژدی غمبار بی اطمینانی و عصیت را به دلیل جلوتر که می رویم، وجود ساختمان های قدیمی و نیز عرض اندام ساختمان های نوساز که به دلیل وجود بافت قدریمی، آن ها نیز هنوز تن به عقب نشینی های صورت گرفته نداده اند، از عرض خیابان کاسته و تردد آنبوی وسایل نقلیه را که به خاطر یک طرفه بودن خیابان فردوسی به کوچه ها و فرعی های کم عرض این محله سرازیر شده اند، با مشکلات عدیده مواجه ساخته است.

لازم است متذکر شویم، مشکلات مزبور؛ اگر با زمان بازگشایی مدارس همراه باشند، به دلیل وجود چند مدرسه در این خیابان و نیز تردد و پارک سرویس های مدارس و ایاب و ذهاب دانش آموزان که یقیناً به امنیت پیشتری نیاز دارند، چند برابر شده و شرایط را بفرنچ ترمی کند. ناگفته نماند که این خیابان در هیچ ساعتی از روز - حتی ساعت های پرتردد - حضور پلیس های راهنمایی و رانندگی را ناظر نبوده، مگر به بقایه ای مراسم خاصی که در ورزشگاه برگزار می شود.

با همه ای آن چه که گفته شد، به نظر می رسد؛ ساختار خیابان ورزش، خود عامل خطرات زیادی است اما ناگفته نماند که شهروندان ساکن در این خیابان) و رانندگان دیگر (از این بی ساختاری استفاده سوء نموده و متأسفانه خودروهای خود را در مکان های نامناسب و در بدبترین شرایط پارک کرده و موجب ایجاد خطرات بیشتر برای عابرین و نیز وسایل نقلیه در حال عبور می شوند. بارها مشاهده شده که در قوس استادیوم که مترین میدان دیده ادارد و یا حتی روی سرعت گیرها، چندین خودرو پارک شده

از بلوار آزادی که به سمت دروازه بابل حرکت کنیم، در سمت شرقی خیابان فردوسی؛ دقیقاً نبش سینما سپهر، خیابانی را مشاهده می کنیم که به جهت وجود ورزشگاه شهید منقی، به خیابان ورزش موسوم شده است. این خیابان که از طرفین به خیابان های بعثت، کوی کارمندان و آزادی و نیز خیابان ملت منتهی می شود، در واقع محله ای است که به موازات رشد محله ای چهار تکیه و ساخت و ساز در زمین های مورچه باع شکل گرفته و گسترش یافته است و نسبتاً جمیعت زیادی را دربر می گیرد.

از کنار سینما سپهر به داخل خیابان ورزش که می پیچیم، دیوار بزرگ را می بینیم که سال ها فقط نقش واقعی خودش را در ابتدای خیابان به عهده داشت و امروز به تابلویی تبدیل شده است تا بزرگترین پرچم جمهوری اسلامی ایران را در معرض نگاه عابرین قرار می دهد. به خصوص این که نقش هایی از شهدای جنگ تحمیلی در زمینه اش مشاهده می شود که به جهت اهمیت دادن به مقام شهیدان، جای تقدیر دارد؛ گرچه لازم است در همین ابتدا به این نکته اشاره کنم که در اواخر سال ۹۱، هم راستا با زیباسازی شهری، دیوارهای ورزشگاه با رنگ سفید از وجود انواع آگهی های تبلیغاتی پاکسازی شد اما متساقنده پس از گذشت زمان کوتاهی به تدریج بازیش رنگ ها و دهن کجی همان تبلیغ های نامنوس، مواجه شدیم و این نشان از بی کیفیتی کار انجام شده دارد که بی شک هزینه ای قبل توجه ای را صرف آن نموده اند.

علاوه بر این، خیابان ورزش؛ هشدار بزرگی است برای عابرین پیاده ! به این معنا که؛ نبود پیاده رو در طرفین این معبر، نه تنها سلامت آن ها را در معرض خطر قرار می دهد بلکه آسایش روحی و روانی را نیز از آن سلب می کند. شکم بزرگ ورزشگاه شهید منقی، دید رانندگان کم احتیاط و بی توجه و نیز عابرین را برای عبور از عرض این خیابان؛ کور کرده و در هر نقطه ای از این خیابان که بایستید، اشراف به یکی از

متقادع نشدن بانک ها برای همراهی. (این که چند تا شد!) در آستانه روز جهانی گردشگری قرار داریم. معیار شما برای اعلام مجموعه ها و مدیران موفق در بخش گردشگری بیست؟

در درجه اول؛ قوانین و ضوابط حرفه ای برای خود سازمان ها وجود ندارد. ما هنوز آماتور هستیم. این ادغام هیچ تناسبی با هم ندارد. مثلاً؛ قبل از برنامه چهارم توسعه، صنایع دستی؛ زیر نظر وزارت صنعت و معدن بود و مواد و مصالح هنرمندان رادر اختیار آن ها می گذاشت. هنرمندان؛ سود بیشتری می کردند و حتی در خارج از کشور، شبکات فروش داشته اند. بعد از ادغام غیر کارشناسی و یک شبه ای که صورت گرفت، نه تنها میراث فرهنگی و گردشگری را دچار چالش کرد؛ هنرمند صنایع دستی را سرگردان کرد و حمایت از آن ها از بین رفت. بنابراین کسی که به صورت عام، آشنایی و شناخت در این بخش داشته باشد و بتواند ابزار و نیروهای کاربرد، موفق تراز بقیه است.

چرا اغلب تاسیسات گردشگری، مثل؛ هتل ها، رستوران ها، مجموعه های توریستی و....، آن گونه که شایسته است، میزانی را نمی آموزنده و اغلب از آموزش کارکنان غفلت می شود؟ آیا این کاستی را به خاطر نظارت همراه با مسامحه همکاران سازمان، نمی دانید؟ ۵ مرکز آموزشی در حال برگزاری دوره های آموزشی و بازتوانی برای کارکنان تاسیسات گردشگری در رشتۀ های مختلف مدیریت، خانه داری، پذیرش و... هستند. به نظرم نیروی کاری که آموزش می بیند، می فهمد منابع در آمدی اش کم است. بنابراین وقتی کاربرد شد، کارراترک می کند.

از طرفی؛ دانشگاه ها تئوریک هستند و علمی کاربردی ها هم در حد استاندارد نبوده و آموزش های زیب روز نیستند.

این استاندارد را چه کسی تعیین می کند؟

اسانید متخصص. اما این اسانید، تعدادشان محدود است. از طرفی؛ انگیزه کافی در این بخش در جوانان نیست، در حالی که بیشترین سطح رضایت مندی شغلی در دنیا، در بخش خدمات گردشگری است.

معتقدید که ما این مشاغل را برای جوانان، دارای شان و حذاب نکردیم؟ بله همین طور است. از طرفی معتقدم؛ میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، سازمانی معلوم است که قدرت حرکت ندارد!

آقای مهندس؛ شما همواره یکی از متقدان عملکرد سازمان و فعالیت های حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری بودید؛ چطور قبول کردید که مسؤولیت مدیریت سازمان را به عهده بگیرید؟

به عهده نگرفتم؛ به من تحمیل شد.

از مدیریت در سازمان راضی بودید؟

نه راضی نبودم.

چرا؟

به دلیل ضعف های ساختاری.

بنابراین اگر از شما بخواهد، در ادامه؛ این مجموعه را به عنوان مدیر ارشد همراهی کنید، نمی پذیرید؟

اگر شرایط فراهم باشد، می پذیرم.

شرایط فراهم باشد، یعنی؛ همراهی؟

بله. یعنی؛ همراهی. یعنی؛ اگر سایر مسوولان، افق ظرفیت های گردشگری را روشن بینند،

اگر بخواهند؛ همراهی می کنم.

هست. ما با محلویت در بخش اعتبارات فرهنگی مواجه هستیم. در واقع، بعد از ادغام میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری بیال ریف انتشار تبلیغاتی نداریم و آن چه هزینه می شود، از فعل هفت اعتبارات است. در حالی که ما یک سازمان فرهنگی هستیم، بنابراین اعتبارات فرهنگی ماباید تقویت شود.

تعدادی از تاسیسات گردشگری در بخش خصوصی، با بازاریابی خوب و تبلیغ، در جایی که مشتری حضور دارد و یا به آن دسترسی دارد، توانستند در این باره موقوفیت های خوبی بدست آورند؛ چرا از توانایی های مدیران این بخش ها که اندک نیز هستند، کمک نمی گیرید تا مازندران و داشته هایش بیشتر و بهتر معرفی شود و به درآمد بیشتر هم استانی های انجامد؟ اگر این بخش ها که به آن ها اشاره کردید و تشكل ها و اجمن ها نباشند، ما وجود نداریم؛ همواره دست به دامان بخش خصوصی هستیم.

یکی از راه های در آمدزایی و جلب گردشگران، برگزاری جشن ها و آیین های مرتبط با استان و منحصر به مازندران است؛ اتفاقی که در طول سال های گذشته از آن غفلت شد.

دلیل برگزار نشدن جشنواره هایی نظیر؛ مجسمه های شنی ... را در چه می دانید؟

در این بخش، مقداری تقسیم کار بین استان ها اتفاق افتاد؛ بعضی موارد هم، متولی برگزاری جایی غیر از میراث بود؛ مثلاً؛ ارشاد مسورو برگزاری جشنواره های مجسمه های شنی بود که چند سالی است آن را برگزار نمی کند. بعضی آیین ها در استان، مثل؛ ورق چال؛ بیش از ۱۰ هزار بازدید کننده دارد که تعدادی از آن ها از سایر استان ها هستند.

از سایر کشورها چطور؟ مثلاً همین ورق چال را چند توریست خارجی می شناسند و از آن استقبال می کنند؟

در این باره اطلاعات دقیقی در دست نیست. ضمن این که همان طور که قبلاً گفتم؛ فقدان اعتبارات، دست مارادر این حوزه بسته است.

آقای رفاه؛ اگر بخواهید به یکی از کارهای مثبت دوره مدیریت تان اشاره کنید، کدام است؟ شناسایی جاذبه های معرفی نشده و خود میراث فرهنگی و صنایع دستی. به نظرتان موفق بوده اید؟

به نظر خودم، نه!

چرا؟

پرس بودن این دو بخش یکی از دلایل آن است. ما سعی کردیم این دو بخش را کمی بالا بکشیم. مثلاً؛ در سال ۹۱-۹۲ برای مرمت و احیای مساجد ۳۰ میلیارد ریال هزینه کردیم.

برگزاری نمایشگاه های صنایع دستی را هم داشتیم هم چنین ایجاد بازارچه صنایع دستی. در حال حاضر، ما چه تعداد مرکز و بازارچه صنایع دستی در استان داریم که دائمی هستند و گردشگران در تمام فصول سال می توانند از آن ها بازدید کنند؟

بازارچه دائمی نداریم.

چرا واقعاً؟ در حالی که همواره شاهد بیان خبر ایجاد آن، نه تنها از سوی سازمان شما که از معنوین استانداری نیز هستیم.

ایجاد بازارچه ها، تنها دست ما نیست. زمین های مورد نیاز این طرح ها باید تهیه شود؛ اغلب زمین های یا کشاورزی هستند یا متعلق به منابع طبیعی. به نظری؛ ما باید از فرهنگ شروع کنیم؛ باید کار فرهنگی کنیم تا مسؤولان و مردم بدانند، بناسن چه اتفاقی بیافتد. باور کنید؛ به زور نمی شود؛ بانک ها هم باید متقاعد شوند.

یکی از اقداماتی که دلتان می خواست به عنوان مدیر سازمان گردشگری انجام بدهید و فرست و یا شرایط آن فراهم نشد، کدام است؟

ساماندهی سواحل، اجرایی کردن ماده ۶۳ قانون سواحل، راه اندازی اتوبوس دریایی و

بیشتر و مرغوب تر سوق می دهد.
ظاهر فریبی: چهره های شاداب و جوان، در باطن نیز صادق ترور و شنکر تر به نظر می رستند و این موضوع، زنان را برای آرایش های حرفة ای ترو گاه گردیده های زبردستانه را غصب می کند.

جذب عواطف: دختران نوجوان؛ با آرایش های مشخصی می خواهند بزرگتر از سن خود جلوه کنند.

نیاز به خودنمایی: از نظر روانی، همه انسان ها؛ متمایز بودن و مورد توجه قرار گرفتند را دارند.

در مجموع می توان گفت؛ انسان، نیازمند به تایید و پذیرش کسانی است که با آن ها داد و ستد و روابط اجتماعی دارد. به عبارت دیگر، این نیاز فطری به احترام و تایید است که انسان ها را به پیروی از هنجارها و واپسگی به نیازهای استاندارد شده از سوی اجتماع و می دارد. در مواردی، این نیاز، کمی فراتر رفته و به نیاز «ممتناز جلوه کردن» تبدیل می گردد. در نتیجه، عواملی مورد توجه قرار می گیرند که به طور مستقیم یا غیرمستقیم، به کسب قدرت و تأمین نیاز اینمی و تضمین نیازهای جسمی بیانجامد. مثل؛ جواهرات، لباس های فاخر و گران قیمت و توجه برانگیز که متسافانه جای کیفیت های علمی، ترقی در سازندگی و خلاقیت جوانان را رفته پرمی کنند.

فرامز رفع پور استاد جامعه شناسی درین باره می نویسد: « مؤسسه های مدنی تبلیغ می کنند که همه زنان می خواهند زیبا باشند و علاقه مشرکی به لوازم آرایش و مدارن. به علاوه مدل و لوازم آرایش و «زیبایی» از یک خانواده اند. آن ها می گویند؛ آرایش در هر زمانه ای به شکلی خاص، نزد همه طبقات مردم بوده است و به عنوان سند، این واقعیت را مطرح می کنند که حتی زنان جامعه ای بدانند که از روشن های هنجارسازی، می کرند. آن ها قادرند با استفاده از روش های هنجارسازی، هر پدیده ای، حتی آن چه را که تا آن زمان از نظر افراد جامعه به عنوان بدتر کیب، مسخره و نازیبا تعریف می شد، به قالب های جدید و زیبا کشانده و مورد توجه مصرف کنندگان قرار دهند. باید متنذکر شد که این مساله فقط شامل پوشش نمی شود؛ مدل های جدید موی سر، الگوهای جدید بدند سازی، لوازم آرایش و جراحی های زیبایی نیز همگی جزئی از این پدیده اند. »

از آنجاییکه میان مد، افکار رایج و هویت زنان رابطه مقابلي وجود دارد، شاید به همین دليل است که نظام اجتماعی امروز، زن را موظف می کند تا توانایی خانواده، در صرف هزینه را به نمایش بگذارد. اظهار تعلاق به طبقه مرufe، خوش نامی خانواده، میزان هزینه مصرفی و تظاهره به تن آسای در حوزه عمل زنان قرار گرفته است و این رقابت، خودش را در اولین ویترین انسانی، یعنی پوشش و آرایش ظاهری ابراز می کند. به طور کلی در این زمینه دو الگوی متفاوت وجود دارد:

الگوی اول عبارت است از استفاده از نوعی پوشش جدید، بدون خدشه دار کردن هنجارهای مرسم و بدون جلب توجه کنش های دیگران. در این الگو، پوشش که نحوی اختبار می شود که زندنه نباشد و غیرعادی جلوه نکند که باعث جلب توجه دیگران نمی شود.

الگوی دوم در نقطه مقابل آن قرار دارد. یعنی توجه کنش و کنشگر جلب شده و دیگران و ادار می شوند که به آن کنش پاسخ دهنند.

اما کارشناسان معتقدند: « این که تصور کنیم می توانیم این همه اختلاف و تنوعی را که در لباس افراد جوامع و دوران های مختلف دیده می شود، تنها در محدوده سه نیاز، یعنی محفوظ ماندن، عفیف ماندن و زیبا بودن توجیه کنیم، اشتباه است ... بلکه اختلاف در لباس جوامع، علاوه بر عوامل اجتماعی، اقتصادی و ...، ناشی از فرهنگ ها و بینش های مختلف آنان است » و این مساله عامل اصلی گرایش به مدهای گوناگونی است

اجتماعی شاهدیم. مسئولیت هایی که در دهه های اخیر بر عهده زنان نهاده شده، آن ها را به مخاطبین ویژه تبلیغات رسانانه ها قرار داده است و این خود عامل مهمی است که الگوهای ارزشی و نگرشی آن هادر جهت تازه ای هدایت گردد. این که جهان سرمایه داری با شعار جهانی سازی فرهنگی و اقتصادی، با ارایه الگوهای گوناگون، در صدد تصاحب منابع اقتصادی انسان هاست، حرف تازه ای نیست اما این هدف به سیاست گذاری های گسترشده و حساب شده نیاز دارد که پیش نیاز آن، شناخت ریشه های رفتاری جوانان و نیز زنان است. این که زنان در سال های اخیر، گرایش بی رویه به مدل آرایش را از خود نشان می دهند، با بررسی چالش های هویتی آن ها؛ قابل تحلیل است.

در حوزه جامعه شناسی، برخی از رویه ها، مدل تقبیح کرده و آن را بر پایه هوش های اجتماعی و تنبیلات مصرف گرایانه تعریف می کنند. این گروه؛ انسان مدلگرا را موجودی مقلد، غرب زده و تحت تاثیر تبلیغات نظام سرمایه داری جهانی می دانند. از این منظر؛ مد مبنای فساد و تباہی نسل جوان و از بین برندۀ فرهنگ و رسوم و عادات ملی و مذهبی معروفی می شود. از منظر دیگر، موافقان مدلگرایی؛ نیاز به ارایه زیبایی خود و جلب توجه دیگران، نو به نو شدن و میل به لذت جویی و شادکامی بی قید و بند را حق انسان و مبنای عمل مدلگرایانه می دانند. این گروه؛ مد را همسوی با جهان پیشفرته و نشان

علامت سوال بزرگ شکل می گیرد: چگونه می شود برای انبوه الگوهای غیر خودی که انگ بیگانه و تمایل به سویه های تهاجم فرهنگی را با خودمی کشند، جایگزین مناسبی یافت؟ این سوال است که بسیاری از طراحان و تولیدگران پوشак با آن مواجه اند اما هنوز با وجود جواب مشخصی که دارد، به نتیجه درستی نرسیده اند.

ایران به دلیل تعدد قومیت ها و تنوع جغرافیائی، پتانسیل بسیار بالائی دارد تا الهام از رنگ های موجود در طبیعت و نیز به کارگیری لباس های سنتی، از شمال تا جنوب و هم چنین هنر مانگار ایرانی - اسلامی و تلفیق آن با نیازهای روز جوانان، طرح های چشمگیری را در قالب لباس های شکل و روح نواز، ارائه نماید که البته در جامعه جهانی نیز مورد استقبال باشند اما عدم وجود چرخه مناسب تولید تا مصرف، این پتانسیل را در حد محصولات زینتی محدود نموده است. این که طراحان نمی توانند آثار خود را وارد چرخه تولید کنند، دلیل ندارد به جز؛ نبود امکان عرضه طرح ها به سرمایه گذاران چفت تولید انبوه و دلیل این که تولیدگران تمایل به تولید وسیع کالاهای ایرانی ندارند، عدم وجود حمایت کافی از برندهای تولید کننده است. کالایی از بارهای دستفروشی ارائه می شوند، تولید کننده را بحران بزرگی مواجه می کند که تا ورطه نابودی به پیش می راند.

این نتیجه ایجاد این نکته فراموش گردد که ترغیب جوامع به یک طرح و الگو، نیاز به بسترسازی گسترش و کلان فرهنگی دارد. تربیت ذائقه نسل جوان و تبیین ارزش و امتیاز مصرف کالاهایی که نماد فرهنگ ایرانی - اسلامی است، به صبر، پشتکار و فعالیت رسانه ای و تبلیغاتی وسیع نیاز دارد.

این جاست که واژه «رهبران مد» کار آیی خود را در این شناسن می دهد؛ یعنی وجود افرادی که به عنوان اولین مصرف کنندگان مد جدید، در جامعه دیده شوند. این رهبران باید دارای پیروانی باشند که کار آن ها را تکمیل نموده و نیز موجبات ترویج مدل جدید را از رسانه های همگانی فراهم کنند. بدین ترتیب می توان در مساله مد، مثیلی را ترسیم نمود که یک راس آن را رهبران مد، راس دیگر آن را رسانه های همگانی و راس سوم آن را پیروانش، تشکیل می دهند.

دانستن این که مد؛ هم میل به همگانی بادیگران را رضا می کند و هم میل به جدایی و ممتاز بودن از دیگران را برآورده می سازد، می تواند دلیل اشتیاق جوانان به پدیده مدل را توجیه کند. فرد؛ با پیروی از مد، هم خود را متفاوت و بدیع احساس می کند و هم تایید اکثریتی را که مانند او فشار می کنند، به دست می آورد. بنابراین، مد پدیده اجتماعی خاصی است که از یک سو؛ با میل به همگانی بادیگران و تایید آن ها و از سوی دیگر؛ با میل به ممتاز بودن، با مقولات تقدیر و خاص بودن ارتباط دارد و اگر در جهت بومی سازی و هماهنگی آن با معیارهای فرهنگ ایرانی - اسلامی قدم هایی برداشته نشود موجب انحطاط و سقوط ارزش های جامعه ما خواهد شد.

مد و گرایش زنان به آن

تحقیقات و مشاهدات نشان می دهد؛ اکثریت غریب به اتفاق و یا همه زنان، به زیبایی گرایش دارند و این علاوه، آن ها را به سمت لوازم آرایش و پیرایش می کشانند. مد نیز یکی از ایزارهایی است که این تمایل مشترک بانوان را تامین می کند.

شهرهای کوچک شمالی، امروزه تحت تاثیر تغییرات حاصل از زندگی مدرن، توریسم و مسافران مرکز نشین، دستخوش دگرگونی های ارزشی و رفتاری شده اند و رسانه های گروهی و تبلیغات نیز به این تغییرات سرعت بخشیده اند. در کنار تغییر سبک زندگی، حضور بیشتر بانوان را در عرصه های

افزایش میل به آرایش در بانوان

پدیده آرایش، یک سنت قدیمی است که در همه زمان ها وجود داشته و در قرن بیستم گسترش چشمگیری پیدا کرده است. برخی از عوامل گرایش به خود آرایی، با توجه به زمینه های فرهنگی اجتماعی عبارتند از :

رقابت جنسیتی: در عرصه فعالیت های اجتماعی - اقتصادی، زنان ناگزیرند برای رسیدن به امنیت، با زنان دیگر رقابت کنند. اجتماع ظاهرگوا : جامعه ای که ارزش زن را به زیبایی و جوانی او می داند، زنان را به سمت استفاده از لوازم آرایشی

از دیرباز سازوکارهای دولتها و ایجاد میل به اروپایی شدن در جامعه ایرانی، باعث شد که به جای بازسازی و نوسازی چارچوب اقتصادی - اجتماعی جامعه خود، به ناماها و نمادها و ظواهر صنعتی شدن توجه کنند و مهم ترین نمای اروپایی شدن را در پوشیدن لباس‌های اروپایی و ترویج مدل‌های غربی بینند.

امروزه در کشور ما؛ مساله مدن، موضوع پیچیده‌ای است زیرا عوامل بسیاری بر آن تأثیر گذاشته و یا از آن تأثیر گرفته‌اند. گاهی در شرایط سالم، آگاهانه و درست؛ گسترش مدر را شاهدیم و گاه تحت تأثیر عوامل خارجی و غیرطبیعی، به رشد و اشاعه آن دامن می‌زنیم. الگوهای رفتاری و گفتاری که در هر دوره، باب می‌شوند، بعضی موقع برخاسته از فرهنگ بومی و دارای رنگ و بوی خودی است و آشناست و مغایرتی با محتوای تاریخی، فرهنگی و مذهبی جامعه ندارد ولی گاه، ریشه در بیرون خانه دارد و درست در همین وضعیت است که الگوها و مدهای غلط بیگانه، اشاره جامعه (به ویژه جوانان و نوجوانان) را تحت سیطره خود می‌گیرد و بدل به «تهرام فرهنگی» می‌شود. در حقیقت ده؛ بازتاب و تحول فرهنگی در سطح جامعه است. یعنی تغییر لایه‌های زیرین فرهنگی جامعه (هنجرهای و ارزش‌ها) موجب تغییر مدن می‌شود. اگر باور داشته باشیم که انسان؛ تحول و تنوухاوه است و دائماً در پی خلاقیت و نوآوری، دلیل تغییر مستمر مدن و به تبع آن، تحول خواهی را در خواهیم یافت. تحقیقات به عمل آمده نشان داده است که نوع پوشش‌های رایج در کشور ما، آنچنان که گفته می‌شود؛ ارتباط اساسی و ریشه‌ای با ماهواره و اینترنت ندارد بلکه به یک نوع تنوع طلبی لجام گسیخته نیز برمی‌گردد که علت آن، عدم وجود الگوی مشخص در محیط‌های مختلف جامعه است.

چالش‌های هویتی و سردرگمی‌های ارزشی

وقتی پایه‌های فرهنگ بومی جامعه‌ای؛ در اثر تبلیغات گستردده؛ سست شود، مسابلی چون؛ خود باخته گی فرهنگی عناصر فرهنگی این ایجاد می‌شود. اگر باور داشته باشیم که انسان؛ حقارت و در نهایت، خود باخته گی فرهنگی آید. مشکلاتی که در نهایت، زمینه ساز پذیرش عناصر فرهنگ بیگانه می‌شوند. با پذیرش فرهنگ بیگانه و گسترش عوامل زیر بنایی آن، از جمله سکولاریسم، مادی‌گرایی، فردگرایی و خود شیوه‌گی و لذت جویی، بازار فروش کالاهای فرهنگی و مصرفی بیگانه در داخل رواج می‌یابد و بدین سان، نیروی ایتکار، خلاقلیت و مهمنت‌رازه‌مه؛ هویت فرهنگی کشورها، مورد هجوم قرار گرفته و چار بحران می‌شود و اعتماد مردم نسبت به اصول فرهنگ بومی از بین رفته و زمینه پذیرش فرهنگ بیگانه فراهم می‌گردد. به گونه‌ای که بیگانگان با تبلیغات گستردۀ خود پذیرش ارزش‌های فرهنگی خویش را تنها راه پیشرفت و سعادت افراد جامعه معرفی می‌کنند. در چنین شرایطی، از سویی؛ پای بندی به ارزش‌ها و هنجرهای اجتماعی؛ نماد انتحطاط و جمود فکری و از سوی دیگر؛ پذیرش فرهنگ بیگانه، نشانه پیشرفت و تمدن تلقی می‌شود.

هنگامی که نوجوان با جوان؛ با چالش‌های هویتی و سردرگمی‌های ارزشی مواجه می‌شود و تبعیت از ارزش‌ها و هنجرهای موجود را دشوار و دست‌یابی به آرمان‌هایش را در از دسترس می‌یابد، احساس بی ارزشی و طردشکی کرده و از خانواده و نزدیکانش فاصله می‌گیرد. این فاصله، موجب تسریع بیگانگی و جدایی بیشتر او از سیستم اجتماعی می‌شود و چه بسا خود را در موقعیتی بیابد که گویی وظیفه‌اش، نفی همه قوانین و ارزش‌های اجتماعی و پشت پازدن به آن‌ها و نیز سرسپردن به کام جویی‌های مقطوعی، فردی و جلوه نمایی‌های

مد و مدگرائی

مظاهر مدن در ایران

بخش دوم

بنابراین انسان حق ندارد مقدمات متهمن شدن خودش را فراهم کند، زیرا انسان‌ها براساس آن چه می‌بینند، قضاوتن می‌کنند.

بازار مدن و مدگرایی در ایران

این که واردات کالاهای خارجی؛ چه صدماتی به تولیدات داخلی وارد می‌سازد و نیز بررسی اثرات سوء اقتصادی آن، بحث گستردۀ ای است که به عوامل متعددی بستگی دارد اما چون بحث این مطلب؛ در حوزه مدبوده و مدد در بستر پوشش و لباس، نمود چشمگیری دارد، سعی می‌کنیم در این زمینه به موارد اشاره کنیم.

پشت وینترين فروشگاه‌ها؛ می‌توان انواع پوشش را دید که حتی اگر ساخت ایران باشند، بر اساس طرح‌های وارداتی تولید شده اند اما آن چه که درباره تمام آن‌ها صدق می‌کند بهای تقریباً مناسب آن‌ها در مقایسه با پوشاشکی است که در معبدودی از فروشگاه‌ها با عنوان لباس ایرانی عرضه می‌شوند. در واقع؛ برای خرید یک نمونه از لباس هایی که طرح سنتی ایرانی دارند، یا به عبارتی؛ الگوهای وطنی هستند، باید به برابر هزینه یک شلوار جین را پرداخت و درست همین جاست که یک

گوناگون و خوشی‌های زودگذر است.

باید پذیریم اگر مدن با معيارهای بومی، ملی و مذهبی یک جامعه همخوانی داشته باشد، پیامدهای مثبت بسیاری را به دنبال خواهد داشت، زیرا پوشش‌ها؛ شاخص ترین نشانه فرهنگ، قومیت، عقیده، گرایش و شخصیت افراد یک جامعه است و استفاده از پوشش‌های متعدد با رنگ‌های متناسب، نشان دهنده روحیه افراد یک جامعه یا ملت است. حتی با دقت در دستورات اسلام؛ می‌توان دریافت که مد به خودی خود، مردود نبوده و اسلام، امروزی شدن و نوگرایی در سیک و شیوه لباس پوشیدن را نیز به صورت کلی طرد نکرده است. آن چه دین مینی اسلام با آن مخالف است، پشت پازدن به ارزش‌ها، رعایت نکردن اخلاق اجتماعی و همانند سازی با بیگانگان و جلوه گری‌های کاذب و خودنمایی‌های مفسدۀ انگیز است.

در واقع اگر پذیده‌های انحرافی در قالب مدن؛ به جوانان ارائه شده و میل فطری «نوگرایی» و نیاز «امروزی شدن» به لحن زار انحرافات سوق یابد، اسلام با آن مخالف است. رسول اکرم (ص) می‌فرمایند: «من تشبّه بقوم فهو منههم» (هر کس خودش را به گروه خاصی شبیه سازد، جزو آن‌ها شمرده می‌شود.)

چرایی پیدایش مقولات و بررسی آن چه اکنون هستند، می توانند در دستیابی به راهکارهای صحیح، مفید واقع شوند و درباره‌ی آموزش و پرورش نیز آگاهی به مقبه و تاریخ آن، مارا به برنامه ریزی های جامع تری هدایت می کندا وین برنامه ریزی هاد سطح کلان خود، می تواند جامعه ساز باشد؛ چرا که رشد و پیشرفت یک اجتماع، به این نهاد وابسته است. به طور مثال؛ در فرانسه؛ بالاترین و الاترین جایگاه را معلمان دارند و پیچیده ترین فرآیند استخدامی را برای شغل معلمی اختصاص داده اند؛ با تست های علمی و روحی و روانی دقیق و دشوار؛ حتی حقوق معلمين، برابر با حقوق ریسیس جمهور فرانسه است.

گفته می شود که در زبان نیز کم و بیش شرایط همین گونه است. اگر قرار است درباره‌ی آموزش و پرورش مذاقه‌ی بیشتری صورت گیرد، به طبع؛ باید به چگونگی و چرایی های پیدایش آن وسیری که داشته است، توجه شود.

مدیر مرکز آفرینش های هنری حوزه هنری مازندران در ادامه می گوید: مساله‌ی دیگر؛ در وجه عمومی تر؛ این است که برای همه‌ی مردم جذاب است و می خواهد بدانند؛ پدران شان چگونه تحصیل کرده اند، با چه شرایطی و با چه موارد درسی. انسان همیشه به گذشته‌ی نیاکان خود، حسی نوستالژیک داشته است و این منحصر به قشر خاصی نیست. همان طور که آخرین امپراطور بابل؛ تمام آثار تاریخی گذشتگان را جمع آوری و طبقه بندی می کرد و حتی می توان گفت که اورا نخستین باستان شناس دانسته اند و این خود نشانه ای از علاقه‌ی ذاتی همه‌ی ما به پیشینه‌ی و تاریخ است.

آموزش در ایران از آغاز

تشکیلات آموزش و پرورش در ایران، از دوران باستان تاکنون، تغییرات و دگرگونی های فراوانی داشته است. از اواسط دوران هخامنشیان؛ آموزش بیشتر جنبه مذهبی و حکومتی داشت و به سه نوع تقسیم میشد.

تولد غریب مهر های! حسنک کجایی؟

نگاهی به سیر تحولات و ساخت مدارس در مازندران

| لیلا مشفق |

ضروت بررسی تاریخی در شناخت یک مقوله

تاریخ در دل خود یادهایی دارد از پدران و مادران ما که در فراز و نشیب زمان گاه مهجور مانده و گاه بارها و بارها مرور شده اند. برخی اوقات؛ تلنگهایی کوچک و حتی تکرار شونده، مارا با خود به روزهایی می برد که یاد آوری شان خالی از لطف نیست. پاییز یکی از آن نشانه هاست.

پاییز، یعنی؛ بوی مهر، بوی دفتر و پاک کن های رنگارنگ و مدادهای جورا جور و مهر، یعنی؛ نشستن پای الفبا و مدور خاطره‌ی دخترکی که کبرای تصمیم هایش، لای کتاب کودکی اش جامانده. مهر، یعنی؛ حسرت دیدن زیر باران و پندار جنگل های وارونه. پاییز می آید و سال تحصیلی جدید صدا می زند: «های! حسنک کجایی؟»

حسنکی که مارا بدرقه کرده تا به غربت امروز برسیم. مدرسه با خوبی ها و بدی هایش، امروز، سهم بزرگی از خاطرات همه‌ی ماست که دانستن پیشینه‌ی شکل گیری آن می تواند دلچسب و عبرت آموز باشد.

سیدریحیم موسوی، کارشناس ارشد فرهنگ و زبانهای باستان؛ در خصوص اهمیت بررسی های تاریخی پدیده ها می گوید: آگاهی به پیشینه؛ برای هر تحقیقی؛ یکی از ضرورت های اصلی است. وقتی در روش تحقیق؛ می خوانیم که؛ منطبق بر

بی‌گمان، یکی از بزرگ‌ترین وجوه این پدیده، وجه فرهنگی آن است. بسیاری از منتقدان فرهنگی جهانی سازی، معتقدند که فرهنگ آمریکایی با همه مظاهرش در حال عالم‌گیر شدن و نفی بقیه موجودیت‌های فرهنگی است.

اصلًاً بُرخی از جوانان چنان‌چه نتوانند به اهداف و رویاهای بلندپروازانه و گاه مادی گرایانه خود نزدیک شوند، به وضع موجود و هنجرهای رایج اعتراض و با آن مخالفت می‌کنند. حال این اعتراض می‌تواند شامل بی‌اعتنایی به فرهنگ عمومی از طریق پوشیدن لباس‌های مخالف عرف جامعه یا موارد دیگر باشد. اکثریت معتبرضان را نوجوانان و جوانانی تشکیل می‌دهند که در آستانه ورود به جامعه سرخورده شده‌اند و دختران جوان، چون آسیب پذیرترند، به خصوص در صورت نابسامانی‌های خانوادگی، کمودهای عاطفی و مشکلات آمورشی، در معرض صدمات بیشتری قرار دارند و مسلم است که جامعه ما نیز از این این وضعیت، میرا نیست. در نتیجه باید سعی کرد این تغییرات را به طور مطلوب به نفع جامعه ایرانی - اسلامی مصادره نمود. شناخت نیازهای بشری که می‌خواهد امروزی باشد، برای همگام شدن با این شتاب و تغییر ضروری است. اولین گام؛ تربیت فرزندان به شیوه‌ای صحیح برای سازگاری با این تغییرات سریع است. حتی بخش میانسال نیز باید همگام شدن با این تغییرات را بیاموزنده؛ چرا که دوری از این گردونه، آن‌ها را گوشش نشین می‌کند و باعث دل مردگی این نسل خواهد شد و چه بسا ارتباط بین نسل‌های مختلف، گسسته شود و فاصله‌ای عمیق و آزار دهنده بین نسل‌های موجود، بددید آید.

تعدادی از راهکارهای مقابله با آثار سوء‌مدگرایی عبارتند از: آموزش فرهنگ و تاریخ کشورمان به جوانان، از سطح دستان تا سطوح عالی فرهنگ سازی از طریق رسانه‌های گروهی و جمعی به منظور خشنی سازی تهاجم فرهنگی طراحی و الگوسازی یومی به منظور جایگزینی و مقابله با الگوهای بیگانه علاقه‌مندکردن جوانان به فرهنگ میهنه، یومی، دینی و ایجاد حس شخص و تفاخر در آنان ایجاد زمینه نقد و بررسی در مخاطبان به منظور شناساندن اهداف ترویج مدو مدگرایی معرفی سازمان‌ها و بنگاه‌های بیگانه که به دنبال ترویج مدو مدگرایی در جهان هستند مدو مدگرایی به عنوان حقیقتی اجتناب ناپذیر و جزئی لاینک از جامعه‌ی مصرفی و ماشینی است و تهی جوامعی از این پدیده نو ظهور آسیب جدی خواهند دید که جوامعی تقلید کننده و یا به عبارتی جوامع هدف باشند. چرا که صادرکنندگان مدرحال طی کردن مسیر فرهنگی خود هستند، اما مصرف این مدل‌ها در جوامع تقلیدکننده در بعضی مواقع خذارش و باعث تخریب هویت و فرهنگ آن جوامع خواهد شد. جامعه ای که هویت فرهنگی و ریشه‌های خود را فراموش کند و برای آنها ارزش قائل نباشد به راحتی متاثر از جامعه مصرف گرای و مدگرایی خواهد گرفت و متعاقب آن دچار یک نوع بی‌ارزشی و دگرگونی فرهنگی عظیم خواهد گردید که می‌تواند در تعیین سرنوشت فرهنگی نسل‌های بعدی آن جامعه اثر نامطلوبی به جا گذاشته و باعث احساس دوری و نا آشنایی جوانان نسل های بعدی آن جامعه با ریشه‌های فرهنگی خود گردد.

شده‌زنان موجوداتی مصرفی نماینده می‌شوند که برای کسب هویت ارزشمند، باید بدنی متناسب با استانداردهای نوین و رویه‌ای مناسب با تبعیت از مدها و مصرف هرچه بیشتر کالا داشته باشند. در چنین فرهنگی؛ بدن، نحوه لباس پوشیدن و خودآرایی و حتی نحوه سخن گفتن و ژست‌ها، همگی نشان دهندۀ هویت افراد می‌شود؛ در نتیجه، وقتی رفتارها و

که توسط طبقات بالاتر برای حفظ تمایز و نمایش شخص ابداع و بدان عمل می‌شود و معمولاً جوانان و به ویژه دختران، به جهت میل به نوگاری و جلوه گری و کسب منزلت بیشتر دیربرس آن قرار دارند.

امروزه سوداگران کشف کرده اند که زیبایی فرمول بسیار انعطاف پذیر است. بنابراین در هر بخش مد، با کشف عناصر تازه‌ای، با تمام قوا تلاش می‌کنند تا خیل عظیم زنان را قانع کنند که به این چیز تازه نیازمند و آن را می‌خواهند تا زیبائی خود را حفظ کرده بافراش دهند.

در جامعه نوین، معیارهای برای زنان تبیین شده که گویای اجتناب ناپذیرند: اول - زنان «باید» براساس یک قانون بیولوژیکی به جذب جنس مخالف پردازند.

دوم - زیبائی طبیعی؛ بی معناست و زن «باید» از انواع لوازم آرایش و جراحی‌های زیبائی برای خلق یک موجود فراواقعی بهره بگیرد.

سوم - زنان هموار «باید» با هم رقابت کنند تا در عرصه انتخاب توسط مردان، همیشه اولین باشند.

با همین سه قانون، دنیای مد؛ گنج بادآوردهای خواهد بود که هیچ حد و مرزی نمی‌شناسد. در واقع، همیشه سازندگان مد؛ نگران و دلسوز زنان بوده، با فروش کالا به زنان، پول پارو کرده اند! و بدین ترتیب به یک اسطوره رسیده اند که زیبایی و مذاق ایک مقوله‌اند و نیاز به مد، در همه زنان مشترک است زیرا نیاز به زیبایی، در همه زنان مشترک است.

از منظر نظام سرمایه‌داری، برای آن که زنی زیبا باشد؛ بلندی قد، وزن و اندازه‌های او باید استانداردهای خاصی داشته باشد و جالب است که این معیارهای نوین زیبایی نیز پدیده‌ای دائمی و فراگیر نیستند!

یادآوری این نکته ضروری است که لباس خوب یا حتی لباس‌های متنوع باحتی تغییر نوع لباس، به خودی خود عیب نیست. چرا که عصر تازه و روابط تازه‌ی اجتماعی و تولید، دگرگونی‌های مختلفی را به همراه دارد اما افتادن در دام این مسابقه زشت جامعه سرمایه‌داری برای خریدن کالاهایی که به ما تحمیل می‌شود، نوعی انحطاط فرهنگی است.

اصلًاً بُرخی از جوانان چنان‌چه نتوانند به اهداف و رویاهای بلندپروازانه و گاه مادی گرایانه خود نزدیک شوند، به وضع موجود و هنجرهای رایج اعتراض و با آن مخالفت می‌کنند. حال این اعتراض می‌تواند شامل بی‌اعتنایی به فرهنگ عمومی از طریق پوشیدن لباس‌های مخالف عرف جامعه یا موارد دیگر باشد.

ژست‌های تصنیعی، نمایشی و مغایر با «خود واقعی» باشد، بحران هویت شکل می‌گیرد و به نوعی هویت کاذب می‌انجامد و فردرپاسخ به کیستی خود، در می‌ماند.

در جوامع امروزی، ساز و کارها و تابلوهای هدایت کننده‌ای که جهت حرکت افراد را در جوامع سنتی تعیین می‌کرند، کمزینگ شده؛ بنابراین انسان، همواره دچار دغدغه انتخاب از میان گزینه‌های مختلف است.

به نظر می‌رسد در چنین جهانی که هنوز زنان در معرض نگاه‌های خیره دیگران هستند و قضاوت درباره آنان سیار بیش از مردان، براساس ظاهرشان استوار است، زنان جوان باید بتوانند در ارتباط‌های خانوادگی و اجتماعی شان، موازنه قدرت را برقرار کرده و آن را از جهت گیری و بنا شدن بر هویت آنها ارزش قائل نباشد به راحتی متاثر از جامعه مصرف گرای و مدگرایی خواهد گرفت و متعاقب آن دچار یک نوع بی‌ارزشی و دگرگونی فرهنگی عظیم خواهد گردید که می‌تواند در تعیین

پکی از فرآیندهایی که گمان می‌رود در جریان جهانی سازی رخ می‌دهد، همسان سازی موجودیت‌های فرهنگی است. هنوز مناقشه بر سر یک‌دست نمودن جهان، پایان نیافته است اما

ارتباط مدگرایی با چالش‌های هویتی زنان

هویت، با بحث ارزش‌ها و فرهنگ، ارتباط مستقیم دارد؛ چرا که به معنای تعریفی است که انسان از جیستی و کیستی خود ارائه می‌کند.

در جوامع مدرن؛ فرآیند هویت یابی با دشواری‌ها و آشتفتگی‌هایی همراه است و آدم‌ها به خودشان مشغول اند و این موجات چالش‌های هویتی را موجب می‌شود. تغییرات سریع در جوامع، انسان را با اضطراب وجودی و نگرانی مواجه کرده و امنیت اورادچار تزلزل می‌نماید. امنیت و اعتمادی که با وجود والدین شایسته و ایمان مذهبی در جوامع سنتی، قطعی تر جلوه می‌کرد. شخصی که فاقد ایمان و احساس امنیت و اعتماد است، در محیط اجتماعی دستخوش تغییرات، اسیر نگرانی‌های مختلف شده، توان کش فعلانه و مقاومت‌آمیز را از دست می‌دهد و به طرزی متناقض، از الگوهای رفتاری و فکری پیروی می‌کند.

در جوامع مدرن، نگاه به بدن و جسم انسان، دگرگون شده و به ایزاری تبدیل گردیده که فرد توسط آن هویت خویش را مطرح و نمایان می‌سازد. به ویژه به بدن زنان انصباب‌های بیشتری تحمیل شده است. بدن زن؛ وسیله‌ای برای تبلیغ

- ۱۲- مشهدی باقر، سرایدار
۱۳- حسین، خادم.

ناگفته نماند که در بابل نیز مدرسه دختران (بنات) در آن زمان تاسیس شد، که بعده نام (شکوهی) بر آن نهاده شد.

شرایط اجتماعی و فرهنگی در مواجهه با تاسیس مدارس

از آن جایی که هر نهاد اجتماعی در آغاز پیدا شده، با مشکلات و چالش‌های مواجه است، یقیناً مدارس نیز از این دشواریها فارغ نبوده و بازتاب و واکنش‌هایی را متحمل شده است. این که جامعه معاصر با ایجاد نخستین مدارس، چگونه با این نهاد رو در رو شده اند، سوالی است که استاد عنایتی به آن این گونه پاسخ می‌دهد: موسسین اولین مدارس، با جامعه‌ی سنتی آن زمان؛ مشکلات عده‌ای داشتند. با این که اولین موسسین، از تحصیل کرده‌های حوزه بودند اما با این حال مخالفت‌ها نیز باشد بروز می‌کرد. به طور مثال؛ در سال ۱۳۰۵ قمری، توسط یکی از علمای شهر آن دوران در محله‌ی (خیابان) تبریز، مدرسه‌ای تاسیس شد که بعدها به دلیل همین مخالفت‌ها تخریب شد. کسانی که تمایل به حفظ شرایط موجود داشتند، با آن هایی که خواستار تغییر بودند، مخالفت می‌کردند و آموزش نوین، تحت تاثیر اروپا را نمی‌پذیرفتند و هر کدام دلایل خود را داشتند، در حالی که بیشترین مواد درسی مدارس آن زمان، قرآن و علوم دینی بود.

در کل می‌توان گفت؛ در بررسی تاریخ ایران، هرچا که رگه‌های تغییر و تحول در حال شکل گیری بود، این انعکاس را می‌توان مشاهده نمود و این فرم قالب بود. مازندران نیز در عصر قاجار، از این وضع مستثنی نبود.

علاوه بر این چالش‌ها، حوادث سیاسی آن روزگار و اوضاع نا به سامان اقتصادی هم بسیار تاثیرگذار بود. به طوری که دو مدرسه نخستین ساری و بابل، درگیر همین شرایط شده و طرفداران استبداد به تخریب آن‌ها پرداختند. اما بعد از فتح تهران و از بین رفتن استبداد صغیر، اوضاع بهتر شد.

بحرجان اقتصادی نیز به جای رسید که به ناچار حقوق معلمان از مالیات‌ها و کالاهای تجاری پرداخت می‌شد، حتی استنادی از عرضه‌های حاوی شکایات معلمان؛ به دلیل عدم دریافت دستمزد، موجود است که نشان می‌دهد موسسین با مشکلات زیادی رو به بودند اما عزم را شکن به تداوم این جریان کمک نمود.

این محقق و پژوهشگر ساروی مشکلات مذکور را درباره‌ی مدارس دخترانه، سخت تر عنوان کرد و اذعان داشت: تعصبات موجود در جامعه، خانواده‌ها را از فرسنگ دختران به مدارس، دچار هراس می‌کرد و این دیدگاه تا زمان پهلوی نیز ادامه داشت. اسناد موجود؛ تبادل نامه‌هایی را نشان می‌دهد که حاوی دغدغه‌های موسس مدرسه دخترانه فاطمه خانم وکیلی و مشکلات عدیدهای است که با آن مواجه بوده است.

وی در ادامه یادآور شد: البته در بابل؛ با وجود تعداد بیشتر مدارس؛ مشکلات کمزنگ تر بود. چون برخلاف ساری که قشر قالب آن را علماً و شاهزاده‌ها تشکیل می‌دادند، در صد عده‌ی مردم بابل؛ تاجر و بازرگان بودند که به جهت ارتباط با بازرگانان روسیه و متأثر شدن از شرایط اجتماعی و فرهنگی آن‌ها، تمایل بیشتری به تغییر و تحول داشتند. حتی در بارفوresh آن زمان که شهری

- مدیر و معلم کلاس‌های پنجم، ششم، خیاطی، هنر دستی و ورزش

- ۲- صدیقه خانم، معلم کلاس چهارم
۳- فروغ زمان، معلم کلاس سوم
۴- زینب السادات، معلم کلاس دوم
۵- شریفه خانم، معلم کلاس اول
۶- فاطمه خانم، معلم کلاس تهیه قسمت اول
۷- زینب خانم، معلم کلاس تهیه قسمت دوم
۸- خانم نجفی، معلم کلاس اکابر
۹- خانم شریفه، معلم قرآن مجید و نماز
۱۰- آقامیرزا اسماعیل، معلم خط
۱۱- بی‌بی جان، خادمه

حسن بادکوبه و ملا محمدجان علامه؛ به پشتیبانی شاهزاده نظام السلطنه حاکم وقت، در بارفوresh (بابل کتونی)، به تاسیس مدرسه‌ای همت گماشتند که با نام (اعزامیه) شهرت یافت. این مدرسه نیز شرایطی مشابه سالاریه داشت.

عنایتی؛ هم چنین درباره مدارسی که پس از تعطیلی اولین مدرسه ساری شکل گرفت؛ به ارومی می‌گوید: پس از تعطیلی مدرسه‌ی ساری، دانش آموزان مدرسه و طرفداران شان به انجمن حقیقت ساری متول شدند. سیدحسین مقدس؛ مدرسه‌را بابنام جدید (حقیقت) در سال ۱۳۲۳ خورشیدی در منزل علی بهروزی افتتاح کرد. این مدرسه به مدیریت میرزا حسن خان علی آبادی تا آغاز استبداد صغیر محمدعلی شاه، پا بر جا بود.

چند ماه پس از تعطیلی مدرسه‌ی حقیقت، به ایاری میرزا علی عمادی مجتهد، میرزا غلامحسین خان ابرانپور و حبیب الله خان اشجاعالملک سورتیجی؛ در محل مدرسه‌ی قدیم، حاج مصطفی خان دستیاب مدرسه‌ی حقیقت با نام جدید (معلم خانه‌ی مصطفوی) گشایش یافت. مدیریت مدرسه بر عهده‌ی غلامحسین خان ابران پور بود. این مدرسه نیز پس از شش ماه فعالیت، با آمدن محمدعلی شاه مخلوع به ساری در سال ۱۳۲۹ خورشیدی، تعطیل شد.

پس از شکست ساروی در یکی از خانه‌های سیدحسین مقدس فرهنگ دوستان ساروی در یکی از خانه‌های سیدحسین مقدس نمودند. آمدن سپاه سالار الدوله در سال ۱۳۳۱ خورشیدی، موجب تعطیلی مدرسه شد. شش ماه پس از رفتن سپاه سالار الدوله، مدرسه‌ی تایید، با کمک لطفعلی خان (سردار جلیل) بازگشایی شد. مدیریت مدرسه؛ به عهده‌ی سیدحسین مقدس، ناظم مدرسه؛ محمد مجد و معلمان آن؛ علی بهروزی، شیخ حسین سبطی و دکتر نصرالله نادری بودند.

در سال ۱۳۳۳ ق- ۱۲۹۴ خورشیدی؛ مدرسه‌ی دیگری در ساری به نام مدرسه‌ی (نصرت احمدیه) افتتاح شد. این مدرسه را میرزا علی خوشنویس؛ بازرس وزارت معارف، علی بهروزی و شیخ علی اکبر طبری مجتهد و به

یاری شیخ باقر فاضل ایدنی در محل مدرسه‌ی قدمیه مادر شاهزاده تاسیس کردند. مدیر آن؛ محمد امین خان ادب و معلمان مدرسه؛ حشمت داوری، حاج سیدمحمد سعادت، ابوالحسن آموزگار، علی پرهیزگار، میرزا محمد گرگانی و محتاج روضه خوان بوده اند. از سال ۱۳۰۵ خورشیدی؛ کلاس‌های اول، دوم و سوم متوسطه دایر شد و مدرسه به نام (دیبرستان پهلوی) تغییر نام یافت.

این پژوهشگر تاریخ، به اولین مدرسه دخترانه اشاره کرد و عنوان نمود: در تاریخ ۴ برج دلو (بهمن) ۱۳۰۰ خورشیدی، نخستین مدرسه دخترانه‌ی ساری با نام (تربیت بنات)، افتتاح شد. موسس مدرسه شخصی به نام خانم فاطمه وکیلی، دبیلم مدرسه آمریکایی تهران بوده است. در این مدرسه؛ دستور فرهنگ، حساب، شرعیات، اخلاق شفاهی، قرآن، دستور زندگانی، حفظ الصحه (بهداشت)، علم الاشیاء، جغرافی، تاریخ، مشق درشت و ریز، دیکته، اخلاق مصور، دستور زبان فارسی، انسا، هندسه و نمازی به دانش آموزان تعلیم داده می‌شد.

در سال ۱۳۰۴ خورشیدی؛ کارکنان مدرسه بدین شرح بوده اند: ۱- فاطمه خانم وکیلی،

علی اکبر عنایتی:

از عصر قاجاریه؛ نظام آموزش و پرورش ایران دچار تحولات اساسی شد و به عمل مبادلات سیاسی ایران با کشورهای اروپایی، مکتب خانه‌ها و مدارس سنتی جای خود را به مدارس نوین دادند.

همزمان با مدرسه سالاریه ساری، آقا حسن بادکوبه و ملا محمدجان علامه؛ به پشتیبانی شاهزاده نظام السلطنه حاکم وقت، در بارفوresh (بابل کتونی)، به تأسیس مدرسه‌ای به نام (تایید) برپا نمودند. آمدن سپاه سالار الدوله در سال ۱۳۳۱ خورشیدی، موجب تعطیلی مدرسه شد. شش ماه پس از رفتن سپاه سالار الدوله، مدرسه‌ی تایید، با کمک لطفعلی خان (سردار جلیل) بازگشایی شد. مدیریت مدرسه؛ به عهده‌ی سیدحسین شیخ حسین سبطی و دکتر نصرالله نادری بودند.

در ساری به نام مدرسه‌ی (نصرت احمدیه) افتتاح شد. این مدرسه را میرزا علی خوشنویس؛ بازرس وزارت معارف، علی بهروزی و شیخ علی اکبر طبری مجتهد و به

یاری شیخ باقر فاضل ایدنی در محل مدرسه‌ی قدمیه مادر شاهزاده تاسیس کردند. مدیر آن؛ محمد امین خان ادب و معلمان مدرسه؛ حشمت داوری، حاج سیدمحمد سعادت، ابوالحسن آموزگار، علی پرهیزگار، میرزا محمد گرگانی و محتاج روضه خوان بوده اند.

از سال ۱۳۰۵ خورشیدی؛ کلاس‌های اول، دوم و سوم متوسطه دایر شد و مدرسه به نام (دیبرستان پهلوی) تغییر نام یافت.

این پژوهشگر تاریخ، به اولین مدرسه دخترانه اشاره کرد و عنوان نمود: در تاریخ ۴ برج دلو (بهمن) ۱۳۰۰ خورشیدی، نخستین مدرسه دخترانه‌ی ساری با نام (تربیت بنات)، افتتاح شد. موسس مدرسه شخصی به نام خانم فاطمه وکیلی، دبیلم مدرسه آمریکایی تهران بوده است. در این مدرسه؛ دستور فرهنگ، حساب، شرعیات، اخلاق شفاهی، قرآن، دستور زندگانی، حفظ الصحه (بهداشت)، علم الاشیاء، جغرافی، تاریخ، مشق درشت و ریز، دیکته، اخلاق مصور، دستور زبان فارسی، انسا، هندسه و نمازی به دانش آموزان تعلیم داده می‌شد.

در سال ۱۳۰۴ خورشیدی؛ کارکنان مدرسه بدین شرح بوده اند: ۱- فاطمه خانم وکیلی،

در تصویر آقای داداشی یکی از شاگردان دهه سی مدرسه‌های هدایت

(مسجد مصطفی خان) را مشاهده می‌کنید

▲ معلمخانه مصطفوی از قیمی ترین مدارس قاجاری ساری

برای بچه هایی که پای میز و درسترس اش بودند و یکی بلند، جهت آن ها که اجازه نیافرید به خود داده یا مکان شان دورتر قرار گرفته بود! طبق آمار به عمل آمده، میزان و پراکنده‌گی مکتب خانه های (پسران، دختران و یا مختلط) در مازندران، در سال تحصیلی ۱۳۰۹-۱۰ یکصد و نه باب بود.

آغاز آموزش و پرورش در مازندران

گذر از مکتب خانه ها به مدارس، شاید یکی از موضوعات مهم در تاریخ مشروطیت ایران به شمار رود. با آغاز به کار رضاشاه و گسترش مدارس رایگان، عملاً سباط مکتب خانه ها برچیده شد و تاسیس مدارس جدید در سراسر ایران رونق یافت و مازندران نیز در این بین از قافله عقب نماند. اما قبیل از فراغیر شدن مدارس، در عصر قاجار؛ بسیاری از بزرگان این ناحیه از کشور، کمر همت بسته و دروازه های علم را به روی پسران و دختران مازنی گشودند.

علی اکبر عنایتی، پژوهشگر و محقق تاریخ، درباره نخستین مدارس جدید شهر مازندران می گوید: نخستین مدرسه ای جدید شهر ساری در سال ۱۲۳۳ق یا ۱۲۸۴خورشیدی؛ توسط جمعی از سیاست‌بیون ساروی تأسیس شد. این مدرسه در سال بعد با پشتیبانی لطفعلی خان میرپنجھه سالار مکرم (سردار جلیل)؛ (سالاریه) خوانده شد. مدرسه‌ی سالاریه با ۷۰ نفر دانش آموز آغاز به کار کرد. این مدرسه دارای سه کلاس ابتدایی، سطحی یا فارسی و علمی بود. دانش آموزان در کلاس ابتدایی؛ خواندن و نوشتن، در کلاس سطحی یا فارسی؛ تاریخ، جغرافیا، حساب، سیاق و تعلیم خط، در کلاس علمی؛ صرف و نحو و ترجمه ای قرآن و زبان های خارجی (فرانسه و روسی) رامی آموختند. مدیریت مدرسه و تعلیم درس عربی؛ بر عهده ی میرزا ابوالقاسم گروسی بود. دیگر معلمان مدرسه عبارت بودند از: میرزا سلیمان خان (حشمت نظام)؛ معلم حساب و تاریخ و نظام مدرسه، میرزا فروغ الله رشتی؛ معلم زبان روسی و سیاق، میرزا احسان الله خان؛ معلم فرانسه، آقا سید محمد؛ معلم ابتدایی و علی بهروزی.

پس از شش ماه، میرزا حسن خان علی آبادی؛ تحصیل کرده ای آلمان، مدیریت مدرسه را بر عهده گرفت. در زمان مدیریت او تعداد شاگردان مدرسه به حدود ۲۰ نفر رسید. اما با فشارهای مخالفان مشروطه و برخی از مردم شهر، لطفعلی خان (سردار جلیل) از حمایت مالی مدرسه دست برداشت، در نتیجه؛ مدرسه ای ساری تعطیل شد.

وی اشاره می کند: همزمان با مدرسه سالاریه ساری، آقا

قرن پنجم؛ تحولاتی در تشکیلات آموزش و پرورش ایران به وجود آمد و مساجد از شکل ساده خود خارج شد و در آنها حوزه های علمیه و اتفاق هایی برای سکونت طلبی ها به وجود آمد که از منظم ترین آن ها؛ مدارسی با نام «نظمایه» بود که توسعه خواجه نظام الملک توسي؛ در سراسر کشور پهناور ایران با برنامه ای خاص و واحد اداره می شد. اما از عصر قاجاریه؛ نظام آموزش و پرورش ایران دچار تحولات اساسی شد و به علت بدلات سیاسی ایران با کشور های اروپایی، مکتب خانه ها و مدارس سنتی جای خود را به مدارس نوین دادند که در آن علوم اروپایی بودند. با افتتاح دارالفنون در سال ۱۲۲۸(م.ش) توسط میرزا تقی خان فراهانی (امیر کبیر)، تحولی بزرگ در ساختار آموزش و پرورش به وجود آمد. طبق دستور ناصر الدین شاه، معلمان دارالفنون موظف بودند در رشته های مربوط به خود کتابی بنویسند و یا یک کتاب خارجی را به فارسی ترجمه کنند. این مدرسه تا سال ۱۳۲۰ از وضعیت بسیار خوبی پرخوردار بود و بیشترین محصل را به دانشگاه فرستاد ولی در دهه های بعد به تدریج و به دلایل مختلف رو به افول نهاد. فارغ التحصیلان دارالفنون اکثرا به مشاغل وزارت، سفارت، استادی دانشگاه و... رسیدند.

مازندران پیش از مدارس جدید

در مازندران نیز پیش از تاسیس مدارس جدید، مکتب خانه ها؛ امکان آموزش و تربیت دختران و پسران را به عهده داشتند.

محل مکتب خانه؛ دکان یا اتاق بزرگی در کوچه یا خانه ای بود که مکتب دارهای مرد یا ملاجایی های زن، آن را اداره کرده به تعلیم و تربیت کودکان می پرداختند و صورت ظاهر آن عبارت بود از؛ فرش حصیر یا نمد یا گلیمی مدرس و میز کوتاه و تشک چه می کنند و در چند ترکه ی آبالو یا عناب روی زمین کنار میز و چوب فلک کنار اتاق!

درس مبتدیان، با شناخت و مرور حروف الفبا آغاز می شد که مکتب دار از روی کتاب نشان داده و خودش خوانده و شاگردان باید چوب الف هایی که در دست داشتند، روی حروف می کشیدند، با صدای بلند تکرار می کردند. یاد گرفتن حروف صدادار، تشنید، تنوین و در مراحل بالاتر؛ حروف ابجد، از سرفصل هایی بود که آموزش داده می شد و گاهی گلستان و بوستان نیز در این مکتب خانه ها تدریس می شد. چوب و فلک و کتک و تنبیه، از لوازم اولیه و حتمی هر مکتب دار بود. همیشه پهلوی دست او در ترکه وجود داشت؛ یکی کوتاه،

نخستین سازمان آموزشی؛ خانواده بود، والدین هر طفل؛ مسؤولیت داشتند، فرزندان خود را بر اساس موازین دین زرتشت تربیت کنند. پس از آن، آموزش در آتشکده ها بود که به تدریج گسترش یافت و در کنار آین آشکده ها، فرهنگستان هایی هم به وجود آمد. علاوه بر این، دونوع آموزش که ویژه هی همگان بود،

سید رحیم موسوی:

اگر بخواهیم به یک معلم یا راهبردی در زمینه ای آموزش و پرورش مازندران پردازیم اولین بخشی که باید به آن توجه کنیم چگونگی پیدایش آن است.

سازمان های تربیتی و آموزشگاه های درباری بودند که در قلب کاخ ها قرار داشتند و ویژه شاهزادگان و بزرگان بود. مسؤولیت عده ای این آموزشگاه ها؛ در پرورش مدیران برای اداره مملکت و تربیت شاهزادگان برای به دست گرفتن حکومت خلاصه می شد و از آموزش علوم و فنون مختلف خبری نبود.

در زمان ساسانیان، سازمان های آموزشی؛ فرم تازه های یافتند. آنان علوم دنیا متمدن آن زمان، چون؛ هندو و یونان را به قلمرو حکومت خود را دادند تا این که دانشگاه بزرگی مانند جندی شاپور در قرن سوم میلادی توسعه از دشیز تاسیس شد که در آن علوم تجریبی و ادبیات مورود آموزش قرار می گرفت. در زمان انشیروان؛ این دانشگاه توسعه یافته و بیمارستانی برای تدریس علم طب به وجود آمد. این دانشگاه تا قرن سوم هجری دایر بود. با همه این ها نباید فراموش کرد که در دوران قبل از اسلام، به ویژه در زمان ساسانیان، تعلیم و تربیت و آموزش؛ ویژه هی طبقه ای اشراف و مرغه بود و برای همگان امکان دسترسی به آن وجود نداشتند است.

پس از اسلام و به خصوص پس از سقوط بیناییم به دست ایرانیان و روی کار آمدن عباسیان، راه برای نفوذ فرهنگ ایرانی در دل فرهنگ اسلامی فراهم شد و مراکز علمی ایران در اواسط قرن دوم هجری، اهمیت خود را باز یافتند. از آغاز قرن چهارم و در طول

سید حسین فلاح نوشیروانی فرهنگ دوست و خیراندیش

عارف بزرگ و رادمود وارسته؛ مرحوم «سید حسین فلاح نوشیروانی» فرزند سید احمد در حدود سال ۱۲۸۱ هجری شمسی، در قریه نوشیروان کلا از توابع شهرستان بابل، دیده به جهان گشود.

پروانه آقاخانی شیروانی روح بلند این مرد فرهنگ دوست و خیراندیش، در بیست و سوم اسفند سال ۱۳۵۰ پس از ۶۹ سال خدمت به خلق، به خدا پیوست.

نوشیروانی یکی از خیرینی است که بیشترین خدماتش در بخش فرهنگی بود و تاسیس مراکز آموزشی در شهر بابل و روستاهای آن، از خدمات ارزنده این بزرگمرد است. زمانی که وی در روستای زادگاهش؛ مدرسه احداث کرد، سیاری از شهرها فاقد مدرسه و مراکز آموزشی بودند. بخشی از خدماتش به شرح زیر است:

احداث دبستان ۶ کلاسه در زمینی به مساحت ۷۰۰۰ متر مربع در روستای نوشیروانکلا (سال ۱۳۲۲) احداث دبستان ۶ کلاسه در روستای آردکلا بابل احداث دبستان ۶ کلاسه دخترانه در روستای نوشیروانکلا تاسیس آموزشگاه حرفه‌ای در بابل (سالهای ۱۳۴۴ و ۱۳۴۵) تاسیس انتستیتو تکنولوژی در بابل (سالهای ۱۳۴۷ و ۱۳۴۶) تاسیس هنرستان صنعتی نوشیروانی در بابل (سالهای ۱۳۴۶ و ۱۳۴۵)

تاسیس دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل در سال ۱۳۵۲ اهدای زمین برای ساخت مدرسه به آموزش و پرورش بابل اهدای بورس تحصیلی به عده ای از دانشجویان دوره آموزش تکنیسین در بابل اهدای بورس تحصیلی به تعداد ۸۶ نفر از دانشجویان دانشگاه‌های سراسر کشور تاسیس دبستان ۶ کلاسه در مجاورت پرورشگاه احداث ۴ دبستان به نام ۴ تن از دانشمندان ایرانی در ۴ شهر کشور احداث مدرسه راهنمایی در روستای اجوارکلا، توسط فرنز داشن به عهده داشتن مخارج تحصیل تعداد زیادی از دانش آموزان بی سرپرست و کم بضاعت که کسی دقیقاً از تعداد آن ها باخبر نیست.

لوازم التحریر در تسخیر شخصیت‌های کارتونی خارجی

ملایی کندلوسی

با درنگی در کتاب فروشی‌ها، می‌توان به خوبی مشاهده که چگونه طراحی‌های غربی و شخصیت‌های کارتونی فیلم‌های خارجی، بازار لوازم التحریر شهرها را تسخیر کرده‌اند. چیزی به بازگشایی مدارس نمانده و دانش آموزان با شوق و هیجان بیشتری منتظر آغاز بهار سال تحمیلی هستند اما نکته قابل توجه در تهیه کیف و مداد و پاک کن و دفتر، نقوش پر رنگ و لعابی است که روی آن‌ها نقش بسته است. اکثر دانش آموزان؛ در خرید لوازم التحریر به دنبال زیبایی و جذابیت و تصاویر بکار رفته روی آن‌ها هستند. با درنگی در کتاب فروشی‌های خارجی؛ در خرید لوازم التحریر به دنبال زیبایی و جذابیت و تصاویر بکار رفته روی آن‌ها هستند. با کارتونی فیلم‌های خارجی، بازار لوازم التحریر شهر را تسخیر کرده‌اند. به سراغ چند تن از فروشنده‌گان لوازم التحریر نوشهر رفته‌اند و با آن‌ها و نیز تعدادی از خریداران، گفتگویی انجام دادیم که در زیر می‌خوانید:

مناسبی باشند، نه مثل شخصیتی مثل؛ «بن تن» که خشونت را گسترش می‌دهد و با «باربی»؛ فرشته مهریان که اصلاً با فرهنگ اسلامی ما مطابقت ندارد.

مسئول کتابفروشی هرمزی نیز در این باره گفت: در حال حاضر، دفتری که با شکل‌های ایرانی باشد، در بازار موجود نیست و خیلی کم عرضه می‌شود و هم چین در بعضی از موارد به دلیل عدم استقبال دانش آموزان، فروش خوبی ندارد.

فاطمه کاویان پور؛ دانش آموز ششم ابتدایی نیز گفت: بیشتر از لوازم التحریر استفاده می‌کنم که شخصیت‌های معروف کارتونی روی آن‌ها بشد و زیبا و جذاب باشند.

مژگان موحدی؛ کلاس اول دبیرستان، در باره انتخاب لوازم التحریر بیان کرد: در حال حاضر بیشتر از دفاتری استفاده می‌کنم که تصاویر طبیعت و گل و رنگ‌های شاد داشته باشند و کیفیت دفتر هم خوب باشد.

رومینا داوودی؛ کلاس سوم راهنمایی هم در این باره ابراز کرد: در دوران ابتدایی بیشتر از لوازم التحریری استفاده می‌کرد که عکس‌های باربی و شخصیت‌های کارتونی خارجی بود. در حال حاضر هم دفترهایی که کیفیت خوبی داشته باشند و تصاویر روی جلد هم ساده باشد، استفاده می‌کنم.

در پایان، تعدادی از پس‌های مقطع ابتدایی، در گفتگویی از علاقه مندی خود نسبت به شخصیت‌های کارتونی بن تن و «انگری برد» حرف زدند و اظهار داشتند: اگر کارتون های خوب ایرانی ساخته شود و دفترهایش بیاید، ماحتمال آن‌ها استفاده می‌کیم. با تشکر از خانم رمضان دیده که ما رادر تهیه این گزارش باری کرد

رضاحسن پور؛ مسؤول کتابفروشی حسن پور، در رابطه با تصاویر درج شده بر روی لوازم التحریر، به خبرنگار ما گفت: در

حال حاضر اکثر تصاویر استفاده شده روی لوازم التحریر، از شخصیت‌های کارتونی خارجی است که جای تامل دارد. وی افزود: چاپ دفتر، از فروردین شروع می‌شود. به تازگی با خبر شدیم که در اوخر مرداد؛ در تهران؛ دفترهایی که شخصیت‌های کارتونی ایرانی، مثل؛ شکرستان و حتی عکس شهدای هسته‌ای چاپ شده است که عرضه آن‌ها خیلی محدود می‌باشد و هنوز به شهرستان ها نرسیده است.

حسن پور تأکید کرد: خرید دفترها توسط کتابفروشی‌ها، در ماه‌های خرداد و تیر صورت می‌گیرد. آن‌ها باید زودتر اقدام می‌کردند و نکته مهم این که تبلیغاتی هم صورت نگرفته است.

عباس له راسی مسؤول کتابفروشی ایرا، درخصوص عدم استقبال دانش آموزان از تصاویر ایرانی روی دفاتر گفت: بیشتر لوازم التحریری که در بازار موجود است از تصاویری خارجی استفاده می‌کنند؛ البته نکته جالب این جاست که این دفترها در ایران تولید می‌شود.

وی با اشاره به این که روی شخصیت‌های کارتونی خارجی نسبت به شخصیت‌های ایرانی، بیشتر کار شده است، افزود: بیشتر برنامه‌هایی که در تلویزیون پخش می‌شود، خارجی است و بجهه‌ها ارتباط بیشتری با آن ها برقرار می‌کنند و این مساله باعث می‌شود؛ لوازم التحریر با این تصاویر، فروش خوبی داشته باشند.

له راسی تصریح کرد: مسؤولین باید بر فعالیت چاپخانه‌ها نظارت داشته باشند تا از تصاویری استفاده کنند که برای بچه‌ها الگوی

علمی بیشتر هدایت می نماید. در ساری نیز مدارس هوشمند در حال رشد و توسعه است که در مقطع ابتدایی و دوره اول متوسطه فعالیت خود را آغاز کرده است. یکی از ویژگی های قابل ذکر این مدارس، متعددالشكل بودن لوازم التحریر، لباس، غذا و امکانات رفاهی بسیان است تا داشن آموزان حواس و وقت خود را به موارد حاشیه ای با دیگر دوستان صرف نکرده، تمرکز خود را به درس معطوف سازند. گرچه هزینه‌ی بالای این مدارس، آن ها

را برای قشر خاصی قابل استفاده می نماید ولی این روش نوین می تواند فتح یابی برای الگو پردازی سایر مدارس غیردولتی و نیز مراکز دولتی، برای روی آوردن به روش نوین تحصیلی باشد.

حروف پایانی

زحمات آن هایی که در راه تعلیم و تربیت این سرمیں کوشیده اند، بر کسی پوشیده نیست و لازم است برای ماندگاری تلاش هایی که قطراهای از آن درین مجال اندک گفته شد، کاری بزرگ تر صورت گیرد. راه طولانی بود و ناهموار و همت هایی بلند و بازویانی آهین؛ مسیر را ساختند، تا به امروز بررسیم.

عنایتی؛ مسؤول اجرایی موزه آموزش و پرورش مازندران، خبر نویدبخشی را در این باره اعلام کرد: برای برپایی موزه آموزش و پرورش، مستثول جمع آوری استناد شدم که بالغ بر ۴ هزار و ۵۰۰ سند و عکس در اختیار آموزش و پرورش مازندران قرار دادم و نیز سایتی را جهت بهره برداری آماده کردم که هنوز بازگذاری نشده است. با این حال؛ قرار است بعد از تامین منابع مالی، در یکی از مدارس نه چندان قدیمی ساری، مدرسه ای که به دوره‌ی پهلوی تعلق دارد، موزه‌ای تاسیس شود و این استناد در معرض نمایش بازدید کنندگان قرار بگیرد. از نظر من تلاشهای مصالله‌ی معلمان و فعالان عرصه‌ی آموزش و پرورش آن قدر بالرزش است که حداقل باید جایی برای ماندگاری آن ها فراهم گردد.

وی در ادامه می گوید: درست است که برخی از معلمین مدارس آن موقع، از مکتب خانه ها و حوزه های بیرون آمده بودند و برخی نیز پیشوپوهایی بودند که از مدارسی مثل؛ آمریکایی های تهران فارغ التحصیل شده بودند اما به مرور؛ فارغ التحصیلان یک مدرسه؛ در همان مدرسه جذب شده و به تدریس مشغول شدند. ناگفته نماند که در اوخر دوره قاجار؛ مدارسی به سبک و سیاق دانش سرای تربیت معلم امروزی، تاسیس شد و معلمانی را برای آموزش در مدارس تعلیم دادند.

مدارس امروز

در دوره‌ی پهلوی؛ روند آموزشی و اداری منسجم تر و سامان یافته تر شد. تغییرات و تحولات نظام آموزشی در دوران پهلوی و پس از آن، یعنی؛ بعد از انقلاب اسلامی، روال مدرنتری به خود گرفت و اموروزه با نظام جدیدی از آموزش مواجه هستیم که این تغییرات نه تنها در نظام آموزشی که در ساختار مدارس نیز بروز و ظهور یافته است. به کارگیری امکانات و تجهیزات الکترونیکی، سخت افزاری و نرم افزاری در تعلیم و تربیت، روز آمدی و تناسب با نیازهای نوین فرزندان، گامی است که رویکرد جدید دنیا به امر آموزش مبتنی بر آی تی (I.T) را نشان داده و برای شکوفایی بیشتر استعدادهای دانش آموزان متمر ثمر است؛ تاسیس مدارس هوشمند، بر پایه‌ی روش تدریس جدید که معلمان را از حالت متکلم وحده بودن خارج می کند و دانش آموزان را به سمت پژوهش و پویایی

بزرگتر و با جمعیت بیشتر بود، مدارسی مثل؛ (ایران و روس) و (مدرسه تجارت)، آسانتر فعالیت می کردند.

سیر تحولات اداری و آموزشی مدارس

در آغاز شکل گیری و پرپایی مدارس، همه‌ی آن ها به شکل خصوصی (غیرانتفاعی) اداره می شدند که به مدارس ملی معروف بودند. دانش آموزان؛ شهریه می پرداختند و هزینه مدرسه از این راه تامین می شد. این که مدارس از چه زمانی تحت حمایت دولت قرار گرفتند، موضوعی است که این کارشناس ارشد تاریخ درباره‌ی آن می گوید: در سال ۱۳۲۹ مصوبه‌ی مجلس شورا، وزارت معارف و صنایع مستظرفه را موظف کرد تا تمام مدارس را تحت پوشش بگیرد. با این مصوبه؛ کم کم مدارس دولتی شکل گرفتند و اگر به تاریخ اواخر قاجار و اوایل پهلوی توجه کنیم، با رشد مدارس دولتی مواجه می شویم. در این بین، مدارس ملی نیز بعضی از دانش آموزان علاقه مندرا که توان مالی مناسب داشتند حمایت کرد و جذب می نمودند که آمار آن ها در اسناد موجود ذکر شده است.

وی با اشاره به عدم وجود برنامه‌ی مدون آموزش عنوان کرد: کتاب ها؛ در مدارس؛ با سلایق مختلف انتخاب و تدریس می شد و یک نظام مشترک موجود نبود. البته باید به وضعیت چاپ و نشر و اقتصاد آن زمان نیز توجه نمود که این امکان یکسان سازی را میسر نمی کرد. به مرور؛ برنامه‌های مشخصی مقرر شد و استانی موجود است که تبعیت مدارس از وزارت خانه را نشان می دهد.

با وجود نداشتن پیشینه‌ی آموزشی در ایران که تنها محدود به مکتب خانه ها و حوزه ها می شد، وجود معلمان و مدرسینی که در مدارس نخستین این سرمیں به امر آموزش همت گمارده بودند، از اتفاقات در خور توجه و شایان ذکر است.

علی اکبر عنایتی در این باره عنوان می کند: دوره قاجار شرایط سیاسی خاصی داشت، از یک طرف شکست های سیاسی و جدا شدن بخش زیادی از ایران و جنگ جهانی اول و قحطی و ... که وضعیت ناگواری بود و از طرفی شکل گیری ارتباط با اروپا و آغاز تحول خواهی ایرانیان. اولین روزنامه و اولین مدرسه، در این دوره متولد

فاطمه ای از دیرینه

۲۳

اجتماعی

شماره ۱۰۱- شهریور و مهر ۹۲

معلم کلاس اول، عزیز فراموش ناشدنی

کلاس اول دستان را در ساری به مدرسه آماده می شدیم. آخر وقت پدری آمد برای ثبت نام دخترش، نذیر فرم، به این دلیل که جانداریم. البته این را بگوییم که سال ۷۱-۷۲ اولین سال برپایی نظام جدید آموخته بود و هر کلاس حداکثر می توانست ۳۷ دانش آموز داشته باشد و آمارمان تکمیل شده بود، بیش از این هم حتی دیگر صندلی توی کلاس جانمی شد.

بالاخره پدر با پرونده ای در دست، کنار در دفتر ایستاد و محترمانه رو به معاونم گفت: او مدم برای ثبت نام معاون: ثبت نام تموم شده دانش آموز ساعیه معاون: ظرفیتمن تو تکمیل شده والدینش هم فرهنگی اند معاون: خب، جانداریم

گفت و گوها به این شکل ادامه پیدا کرد، از او یافشاری از طرف مدرسه هم چنان عدم پذیرش. وقتی به نتیجه نرسید، آمد جلوتر

پرونده روح حکم گذاشت روی میز و گفت: میرم اداره و تکلیفم مموم معلوم می کنم! آره، او می رفت نزد رئیس از ما شکایت کند...

اورفت، منم قبل از رفتن مان نگاهی به پرونده انداختم. دیدم اسمش «باران» است. تا سال قبل، یعنی؛ سوم راهنمایی هم معدلش ۲۰ شده. اسم «باران» انگار خستگی را زن مان بیرون کرده بود با این ذهنیت؛

باران که در لطف طبعتی خلاف نیست در باغ لاله روییده در شوره زار خس با خود گفت: چه اسم طلیفی، رحمت خداست. توی این چند ساله چنین اسمی نداشتیم. درس هایش هم که عالیه. حس خوبی بهم داد. فوری سه راهی، رئیس انجمن اولیای مان را که موقع ثبت نام با همکاری می کرد، فرستاد دنیالش.

«آقای سه راهی هم سریع مانشینش را روشن کرد. دقیقه ای نشد که برگشت و گفت: «داشت می رفت وارد اتاق رئیس بشه که از پشت کتش رو کشیدم، گفت: برگرد! از طرف مدیر مدرسه آمد؛ بیابرای ثبت نام. او باور نکرد. تکرار کردم... قول دادم.» او برگشت تا روز بعد مراجعه کند. فرداد ختنش را نام نویسی کردیم. پدرش با یک گلدان گل از ما تشرک کرد. سال بعد باران در رشته ریاضی ادامه داد، در کنکور تبه برتر کشور شد از نظر اخلاقی هم نمونه بود در رشته مکانیک شاخه ساخت و تولید در دانشگاه صنعتی شریف پذیرفته شد. دانشجوی سال سوم بود که مرابه مراسم ازدواج با یکی از همکلاسی هایش دعوت کرد.

حالا او فارغ التحصیل دکترای مکانیک با تسلط بر سه زبان و نماینده خودروی روند فرانسه است. هریار که اورادر آغوش می گیریم به یاد خاطره آن روز و موقیت امروزش اشک شوق امامت نمی ده. البته که او یکی از افتخارات من و شماست.

بدون اشک

سیسی تو قل

نیکی همراهی سابق اسپید

سال اول ابتدایی را در مدرسه شهید رامی محمودآباد کنار کوچه ای ولی عصر (عج) گذراندم. روز اول، مادرم خوب توانست شعر درس را به صورت عملی اجرا کند.

«درس معلم اربود زمزمه محبتی جمعه به مکتب آورد طفل گریز پای را» خوبی هایش همیشه در خاطرم هست.

مدرسه خوبی داشتیم؛ یک سمت دیوار آن کوچه بود و در واقع کلاس ها بین حیاط و کوچه قرار داشت؛ همسایگی مدرسه و کوچه، فضای خوبی را برای جیم شدن فراهم می کرد! آن چه که بیشتر از هر چیز در این مدرسه؛ به خاطر دارم، معلم های مهریان آن است. سالار هم نام یکی از همکلاسی هایم بود.

همراهی نهادست

نظام اسلامی نور کوتاه

عصر هیات معلم دانشگاه هرگز راه نمی بیند

پلک و رودم در ۵۸ سال بیش؛ در دستان وصال روستای زیبا و دانش پرور کوتانی قائم شهر، باز شد.

روز اول مهر بود. برخی بجهه ها متوجه بعضی خوشحال و برخی گریان بودند. انگار میز و نیمکت و تخته سیاه کلاس؛ با بعضی از بچه ها دشمنی داشتند.

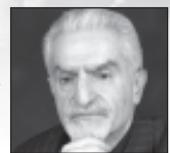
همه ما از کلاس اول تا چهارم در یک کلاس حضور داشتیم چون به خاطر کم بودن تعداد دانش آموزان و حضور یک معلم، چاره دیگری نداشتند. اغلب دانش آموزان کلاس اول، به حیاط مدرسه خیره می شدند، زیرا اولین روزی بود که از مادرشان جدا شده بودند اما من که مادرم را در سال گذشته از داده بودم و کسی منتظرم نبود، به معلم کلاس نگاه می کردم و به صحبت هایش گوش می دادم. نام معلم ما آقای امری بود و در حال حاضر نیز مقابل بیمارستان ولی عصر قائم شهر، دارای مغازه ای است و در آن اشتغال دارد.

ظاهر کلاس تعطیل شد و همه از کلاس خارج شدند و در بیرون حیاط مدرسه، همراهان برای بردن بچه هایشان آمده بودند ولی من هرچه نگاه کرد، کسی برای همراهی ام نیامده بود. به هر حال؛ راهی منزل شدم در همان روز، یکی دو تن از دانش آموزان، به خاطر لجاجت زیاد، از کلاس خارج شدند و به منزل رفتند و بعداز چند روز مجددا به کلاس برگشتند. کلاس برای ما جذاب و تازه و نشاط آور نبود. وسایل کلاس برای آموزش مهیان نبود اما پس از، چندی چوب هایی برای تنبیه بچه ها آمده کردند که حسابی با آن پذیرایی می شدیم!

فَکر نهاری سه شُم

دکتر علی‌عمر بیانگیر کنسلوس
پژوه علم مانگار و کارگفته برتر کار سالانه فشور

منوچهر خان کلبادی بود. نواب خانم؛ سه پسر و یک دختر داشت. آن‌ها باع بزرگی داشتند که زیباترین خاطرات دوران کودکی ام مربوط به این باع و تاب خودرن و بازی در آن است. از قشنگ ترین خاطرات من وقتی بود که؛ خانواده‌ها مینی بوس می‌گرفتند و مارا به فرح آباد می‌بردند. به حدی آب دریا روشن و پاک بود که در آن با چشمان باز شنا می‌کردیم. خیلی غمگین می‌شوم وقتی دریا را این قدر تیره و آلوده می‌بینم. هومن وزیری به گمانم در آمریکا زندگی می‌کند.

از خاطرات خوب دیگر، مربوط به اجرای تئاتر و برنامه‌های نمایشی در کوکستان است. یک بار لباس ملوانی به تن کرده بودیم و شعری را به فرانسه در نمایش خوانده بودیم که معنی اش این بود؛ من همه‌ی شکلات‌هار امی خورم.

اولین معلم هایم را بدون استثنای به خاطر دارم؛ اول دستان: خانم صابری، دوم: خانم زندی، سوم: خانم پیرزاده و....

به نظرم معلم شدن ذوق می‌خواهد و این نکته بسیار مهمی است، یعنی؛ هر فردی حتمنا باید این موضوع را در نظر داشته باشد که معلم با انسان‌ها، خصوصاً انسان‌هایی به لطفت برگ گل؛ تماس دارد و این کار آسانی نیست.

معلمی یعنی مسئولیت. این روزها بچه‌ها از معلم شدن استقبال نمی‌کنند چون آن را لمس نکرده‌اند. معلمی عشق است. برای خوشام شدن، باید یک عمر زحمت کشید ولی برای بدnamی، یک لحظه غفلت کافی است.

معلمین باید بدانند، با انسان‌های بی‌آلایش و بدون نیزینگ طرف هستند و باید با آن‌ها یک‌نگ باشند و آن را دوست داشته و باور بدارند و عاشقانه خدمتگزار آن‌ها باشند. درست مانند؛ یک مادر نسبت به فرزند. راز موفقیت این است.

به خاطر دارم که روزی در دفتر مدرسه، مادریکی از داش آموزان به من مراجعت کرد تا راجع به درس شیمی فرزندش از من سوال کند. من گفتیم که باید بیشتر تلاش کند و بیشتر تشویق شود. مادرش گفت: بله؛ درسش زیاد خوب نیست، ما هم به او می‌گوییم نمی‌خواهد دکتر یا مهندس شوی، همان یک چکته معلم بشی کافیه!

«چکته معلم، یعنی؛ معلم ساده و معمولی»

از اینکه در آستانه بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها و شروع سال تحصیلی جدید با دانش آموزان و دانشجویان سخن می‌گوییم خوشحالم؛ شما عزیزانی که پا به عرصه علم و دانش می‌گذارید، امروز که وارد صحنه مدارس و مراکز فرهنگی و آموزشی می‌شوید، باید بدانید که تک تان می‌توانید چهره‌های علمی مانگار و شخصیت‌های تائیزکار در جامعه خود باشید.

بزرگترین معلم من در زندگی «طبعیت» بود و طبیعت به من رویدن، تعذیب، دفاع، سخاوت، تنازع بقا و... را آموخت.

شما اگر روبه دیوار اتفاق منزل تان بنشینید، حتماً جز یک سری مسائل تئوری، چیزی نخواهید آموخت اما طبیعت (این آموزگار بزرگ) همواره می‌تواند به ما مبارزه، بردباری، استقامت و سخاوت را بیاموزد.

حتماً سعی کنید در تابستان به یک حرفة و شغلی پردازید تا با آن، تجارت‌جامعه و بازار را کسب کنید چون این تجارت‌رادر مدرسه به مانند آموزند.

من در کودکی؛ در روستای خودم کنسلوس، آدامس می‌فروختم و با تخم مرغ معاوضه می‌کردم تا داد و ستد، روابط عمومی و شناخت بازار را تجربه کنم. من در تعطیلات تابستان، شاگرد مغازه‌نگاری می‌شدم شاگرد مغازه‌نگاری می‌شدم و باید در کارگاه دوچرخه سازی کارمی کردم و تمام این‌ها به من آموخت تا جامعه را بهتر بشناسم و نقاط ضعف و قوت آن را پیدا کنم و بیاموزم که چگونه می‌توان در یک جهت حرکت کرد و شناخت پیدا کرد و موفق شد.

اکنون شما که در سرزمین سرسبز رویایی مازندران زندگی می‌کنید، جای جای این خطه سرشار از نعمت و ثروت است و اگر چشمانت خود را بگشاییم و بیاموزیم که چه میزان منابع و عوامل ثروت در این استان وجود دارد، یقیناً به کشور و مردم‌مانش بیشتر خدمت می‌کنیم و به آن‌ها بالندگی و اشتغال و اقتصاد می‌آموزیم. برای یکایک شما در سال تحصیلی جدید آرزوی موفقیت دارم و امیدوارم همواره شاد و پیروز باشید.

فطرات خوب کودک

پسر سنبیل
فیلساز

کلاس اول ابتدایی به مدرسه پهلوی ساری که نزدیک سبز میدان این

شهر بود؛ رفتم.

مدرسه حیاط بزرگ و درختان فراوانی داشت و خانم فلاح نژاد معلم ما بود. منزل ما در نزدیکی میدان ساعت قرار داشت و به خاطر دارم که در یکی از تخته‌تین روزهای اول ابتدایی، قاتلی را در میدان ساعت اعدام کردند و من این صحنه را از بالکن منزل دیدم. این مساله باعث شده بود تا مدت‌ها؛ موقع رفتن و برگشتن از مدرسه می‌ترسیدم. یک سال هم زودتر به مدرسه رفتم؛ یعنی هفت سالم تمام نشده بود. قبل از آن هم به کوکستان رسیدیم که کنار بانک ملی بود.

از کوتاه کردن موهایم احساس خوبی نداشتیم. یکی از همکلاسی هایم؛ دکتر رسولی بود که متاسفانه چند وقت پیش، وقتی به آرامگاه پدرم در ملامحمدالدین رفت، متوجه شدم؛ از دنیا رفته است. با او مشق‌هایمان را راج می‌زدیم؛ در حالی که این کار قدغن بود.

همون مستوفی وزیری؛ یکی از اولین دوستان مدرسه ام است که نواب خانم مادرش، خواهر

اول مستع کنراد شُم

فرهود صلال
میر موسی فخرت هنر / ساری پیرار

من متولد ۱۶ آبان ماه هستم؛ چون نیمه‌دویی بودم مرادر سال ۱۳۵۰، کلاس اول را به عنوان مستمع آزاد پذیرفتند. به دستان سروش میخ ساز دهکده کنسلوس می‌رفت؛ فرنگیس مصطفی پور مثیل من نیمه دویی بود و کنار هم سر کلاس می‌نشستیم. آقای محرومی اسم اولین معلم بود. به خاطر دارم که روز اول مدرسه سر کلاس نامن را از کیفم در آوردم و شروع کردم به خودن آن! همان وقت بود که معلم توضیح داد نباید سر کلاس غذایی خورد. پایان سال به من کارنامه‌ای ندادند؛ اتفاقی ناخواهایند که هنوز در یاد دارم.

کند، یقیناً دلایلی جدای از توانستن و بلد نبودن، دارد که یک مریبی باید به آن‌ها دست یابد و کمک کند تا این جملات؛ با برنامه‌ها و تمرینات و نیز با یاری خانواده‌ها، از اکنش‌های کودک حذف شده یا به حداقل بررسد.

و کانون در این یاره چه نقشی دارد؟

همان طور که از نام کانون برمی‌آید، یکی از مهمترین برنامه‌های ما؛ پرورش فکر، در راستای اصول خلاقیت است. کانون از سال ۱۳۴۴ شکل گرفت و به عنوان اولین جایگاه و مرکز تخصصی، پرورش خلاقیت برای کودکان و نوجوانان شروع به فعالیت نمود. خلاقیت که خدا آن را در همه انسان‌ها به ودیعه نهاده است - به سبب پرورش، تقویت و شکوفا می‌شود. در کانون پرورش فکری، کودکان و نوجوانان در اوقات فراغت وارد فضایی می‌شوند که می‌توانند با اختیار و انتخاب خود؛ در برخی از فعالیت‌ها شرکت کنند. مریبیان نیز ملزم بوده و هستند که با رعایت یک سری اصول، مثلاً؛ ارتباط گیری خلاق و آگاهی به شیوه‌های برقراری ارتباط، شرابط کودکان را درک کرده و به کمک تکنیک‌هایی که کانون در خلال دوره‌ها به آن‌ها آموخته است، رفتار مناسب با شرابط کودکان را تأخذ نمایند و شرابط و محیط را به گونه‌ای آماده می‌کنند تا شرابط پرورش خلاقیت فراهم آید.

شیوه شما در ایجاد شرابط پرورش خلاقیت چگونه است؟

در اجرای فعالیت‌ها، کانون از شیوه غیر مستقیم استفاده می‌کند. چون تجربه ثابت کرده، پرورش خلاقیت به شکل مستقیم، امکان پذیر نیست و در سال‌های گذشته؛ مردود شده است. شیوه غیرمستقیم، یعنی؛ شیوه‌ای که به کودک می‌آموزد که چگونه از حافظه، دید و تخيیل خود استفاده کند تا محیط پیرامونش را بشناسد و درک درستی از آن پیدا کند. این شیوه اصولی دارد که در حوصله‌این گفتگو نمی‌گنجد. اما توجه به این مطلب ضروری است که پرورش خلاقیت نیاز به استمرار دارد.

به نظرتان در این راه موفق بوده اید؟

درباره موافقیت برنامه‌ها و شیوه‌های کانونی باید بگوییم که باید آن را در سطح جامعه و در افرادی جستجو کرد که در مشاغل مختلف مشغول به فعالیت هستند و با گذشت سال‌ها از حضورشان در کانون خاطرات آن هنوز برایشان تازه است و شمرات این حضور را در زندگی‌شان می‌بینند. ولی در سال‌های اخیر با توجه به اینکه اوقات فراغت کودکان و بخصوص نوجوانان به دلیل مشغله‌های کالاس‌هایی بسیار کمتر شده، زمان کمتری را در کانون سپری می‌کنند و به عبارتی بچه‌ها زمان کمتری را برای پرورش خلاقیت خود دارند. این؛ جای تأمل دارد و این امر با تدبیر سؤولین آموزشی کشور و خانواده‌ها قابل حل است. شیوه کلی کانون در راستای پرورش

گفتگو با علی ذبیحی کارشناس هنری حوزه کودکان

امروز نام دیگر اوست

پرورش نیاز به استمرار دارد

● زهراء اسلامی

اشارة: اسماعیل ذبیحی را بعد از اینکه چند بانوی فعال حوزه کودکان استان یا حاضر به گفتگو با همکاران ما نشندند و یا آنقدر بی انگیزه و کم جرات پاسخ دادند که رغبتی برای پرسیدن سوالات اساسی تر برایمان باقی نگذاشتند؛ به کمک روابط عمومی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان پیدا کردیم؛ سرش به خاطر جشنواره های رضوی شلوغ بود اما دغدغه هایش نگذاشت درخواست ما را رد کند. انصافاً؛ هم خوب حرف زد و هم حرف های خوب زد. او متولد سال ۱۳۵۸ کرمان است؛ تحصیل کرده رشته نقاشی است و از سال ۸۳ با کانون همکاری می‌کند و ۶-۷ سالی هست که به مازندران آمده و با همه ی دلش برای کودکان کار می‌کند. او آنقدر حرف برای گفتن داشت که نتوانستم همه اش را میان گفت و شنود هایم لاحظ کنم. گاهی مجبور می‌شدم حرف ها و درد و دل هایش را قطع کنم تا پرسش بعدی را بپرسم؛ خدا را شکر که مریبیانی مثل او در کنار بچه های ما هستند. خودش می‌گوید؛ "دوست داشتم چیزی که کانون و مریبیان به بچه های ما دهند؛ خود باوری و اعتماد بنفس باشد. گفتگوی ما با این کارشناس هنری کودکان که بخاطر دغدغه هایش کمی مسن تر از ۳۴ سال به نظر می‌رسد را می‌خوانید"

گونه گرایشات داشته باشند. پس بهتر است بدایمی که خلاقیت چه تعريفی دارد و کودک خلاق از چه ویژگی هایی برخوردار است. با توجه به نکته ضروری است که خلاقیت تیز هوشی نیست. کودکی که دارای ویژگی های مشخص و معینی باشد، کودک خلاق نامیده می‌شود که از جمله این ویژگی ها کنجکاوی، افکار غیر معمول، پرسشگری، ادارک حسی، صداقت، رک گویی، پشتکار، کلنچار رفتن، خطر پذیری و... می‌باشد. هرچه این خصوصیات بیشتر باش، کودک خلاق تر است. در خلاقیت؛ تقویت دید، (خوب دیدن) تقویت حافظه، تقویت قوای احساسی، افزایش اعتماد به نفس، جمع پذیری، مد نظر قرار دارد. همچنین افزایش بسامد استفاده از کلمه «توانستن» در کودکان. کودکی که در برابر خواسته های مریبیان از جملات «بلد نیستم» و یا «نمی توانم» استفاده می

با نظر شما چقدر اجرای برنامه های کانون، در پرورش خلاقیت کودکان و نوجوانان تاثیر دارد و اصلًا پرورش خلاقیت چگونه اتفاق می‌افتد؟ توضیح درباره تمام برنامه های کانون، وقت زیادی را می‌طلبد اما اگر بخواهیم به مساله خلاقیت پیردادزیم باید بگوییم ما در ایران در بین خانواده ها کمتر از یک دهه است که این کلمه مواجه ایم و به نظر می‌رسد؛ خلاقیت کودکان برای خانوادها مهم شده است. خانواده های نکر می‌کنند، کودکی که خوب درس می‌خواند، مطیع کامل پدر مادر است، بسیار مودب و بی سرو صداست، هرچه معلم او به او می‌آموزد بی چون و چرا می‌پذیرد و...، خلاق است. یعنی؛ از کودک خلاق حرف می‌زنند اما عالیم و نشانه های درست از کودک خلاق را نمی‌دانند، نمی‌دانند همه کودکان به دلایل مختلف می‌توانند، از این

حسام رو دگر رتبه ۸۹ کنکور سراسری از نوشهر:

به اندازه بزرگی هدف تان، تلاش کنید!

| محمد حسین ملایی کندلوسی |

واژه «کنکور» برای همه مردم کاملاً شناخته شده است و از چنان جذابیت و در عین حال نیز هیبتی برخوردار است که شاید برای برخی به کابوس تبدیل شده باشد و خواب و خوارک و تفریحات را نیز تحت تاثیر خود قرار می‌دهد. عبور از سد کنکور، ممکن است برای خیلی‌ها به دلایل مختلفی، تنها یک موفقیت بزرگ محسوب شود اما در این بین برای برخی دیگر، نه تنها یک موفقیت بزرگ بلکه آغاز راه برای رسیدن به مدارج عالیه تحصیلی، همراه با بار علمی پس از فارغ‌التحصیلی به حساب می‌آید. به سراغ جوانی موفق، محظوظ و بالاچا از شهرستان نوشهر رفتیم که با رتبه‌ای ارزشمند؛ از سد کنکور گذشت و اکنون خود را برای تحصیلات در مقطع عالی آماده می‌کند. با «حسام رو دگر» گفتگوی صمیمانه‌ای انجام دادیم که در زیر می‌خوانید.

در آخرین آزمون آزمایشی تابستان هم موفق شدم رتبه ۲۰۳ را به دست بیاورم. یعنی خیلی به هدف نزدیک شده بودم اما من، پاییز و زمستان را میانگین چهار ساعت و نیم درس خواندم لیکن با این ساعت مطالعه‌ی کم هم نمی‌شد با دیگران رقابت کرد. یعنی؛ با کسانی که شاید ساعت مطالعه‌شان دو برابر من بود، به علاوه کلاس‌های خصوصی گران قیمت!

وی تصريح می‌کند: تراز و رتبه ام خیلی افت کرد! بعد از عید هم؛ هفت ساعت در روز می‌خواندم و توانستم کمی ضعف هایم را جبران کنم و در نهایت به لطف خدا توانستم رتبه‌ی ۸۹ کنکور سراسری را کسب کنم.

وی هم چنین تأکید کرد: من بخش اعظم موقفيتمن را مدیون خواناده‌ام هستم و از آن‌ها تشکر می‌کنم. خواناده‌ای که از نظر درسی، سه

حسام رو دگر:
من بخش اعظم
موقفيتمن را مدیون
خانواده ام هستم و از
آن‌ها تشکر می‌کنم

سال به طور کامل مرا حمایت کردند. خواناده‌ام در این سال‌ها، مخصوصاً در سال پیش دانشگاهی، تمام تلاش‌شان را کردند که آرامش را در خانه فراهم کنند و من با حداکثر تمکن درس بخوانم. به طوری که به خاطر من؛ حتی تلویزیون را خاموش با صدایش را خیلی کم می‌کردند که کوچک ترین مزاحمتی برای من ایجاد نشود؛ یا حتی ساعت غذا خوردن را با توجه به برنامه درسی من هماهنگ کردند که هم از فضای صمیمانی خانه بهره ببرم و هم به برنامه درسی ام طلمه نخورد.

رو دگر می‌گوید: به همه‌ی دوستانم که در عرصه‌ی مقدس

علم آموزی تلاش می‌کنند، توصیه می‌کنم به اندازه‌ی بزرگی هدف تان تلاش کنید و به عدل خداوند با تمام وجودشان اعتقاد داشته باشند و بدانند که هیچ تلاشی در این نظام هستی از بین

نمی‌رود و هر تلاشی که کنند نتیجه‌اش را خواهند گرفت.

او می‌گوید: سال اول دبیرستان را تازه تمام کرده بود و طبق معمول تابستان‌های گذشته، می‌گذراندم بی‌آن که دندگانه‌ای باید درس و کنکور را شنیده باشم تا این که رسیدم به هنگام اعلام نتایج کنکور سراسری سال ۱۳۸۹ اما باور کردند نبود ...! رتبه‌سه کنکور سراسری تحریبی از شهرستان ما، یعنی؛ نوشهر بود و او کسی نبود جز «دادو جهانسوز».

او ادامه می‌دهد: شگفت‌انگیز است؛ از متن شهری که حتی یک آموشگاه کنکور و حتی یک مدرسه تیزهوشان ندارد و هم چنین امکاناتش قابل مقایسه با شهرهایی مثل بابل و ساری ... نیست. رتبه سه کنکور سراسری از این شهر برمی‌خیزد.

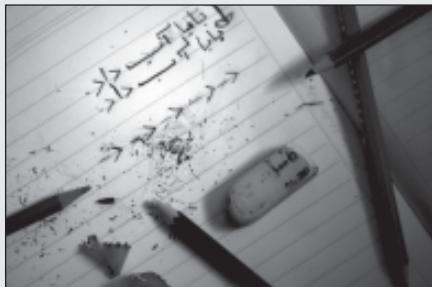
تقریباً دو هفته بعد از اعلام نتایج، فرست شدتا با دادو جهانسوز صحبت کنم. یاد نیست در آن جلسه چه حرف‌هایی بین من و اوردو بدش و دلیل فقط به یاد می‌آورم از همان موقع بود که این رادر خودم یافتم که من هم می‌توانم من هم می‌توانم حتی با این امکانات پایین، رتبه‌تک رقمی به دست آورم.

وی می‌گوید: از همان موقع؛ این را آرزو که نه، بلکه هدف خودم قرار دادم. راه مشخص بود، باید خیلی سختی می‌کشیدم. اما امیدوار بودم. بالاصله بعد از همان جلسه، در یک آزمون آزمایشی ثبت نام کردم و طبق همان برنامه؛ درس می‌خواندم. سال دوم دبیرستان؛ به طور متوسط ۳ ساعت می‌خواندم و سال سوم ۴ ساعت می‌خواندم، ولی بیشتر با توجه به امتحان نهایی، در پایان سال هم توانستم معدل کنی ۲۰ را کسب کنم.

این جوان موفق و با اخلاق نوشهری می‌گوید: باید اینجا در

پایان تابستان توانستم مطالب را به طرز خوبی جمع‌بندی کنم و

پائیز، بوی نیماتک‌های مدرسه می‌دهد
رقیه توسلی

تاب می‌نویسم پائیز، صدای خش خش برگ‌ها می‌پیچد، مهربمی آید و تابستان با کوله باری بردوش، دور و دورتر می‌شود. تا می‌نویسم مهر، در کلاس‌های درس باز می‌شود و دفترهای سفید خط دار، باز سرمشق می‌گیرند. تا می‌نویسم مدرسه، روی تمام تخته سیاه‌های دنیا، نام معلم نوشته می‌شود و آن وقت هر دانش آموزی تا ابد نیماتکش را دوست خواهد داشت.

مهر آمده است و مدرسه‌های قدیمی را رنگ کرده اند. دیگر بیوی تابستان نمی‌آید و مداد رنگی‌ها، خانه و خیابان را پر رنگ ترمی کنند. باز بیرا و برجا. باز مبصری که خوب‌ها و بدھار اروی تخته سیاه کلاس می‌نویسند و ضریب‌در می‌زنند.

دل مدرسه می‌خواهد. دلم صدای زنگ‌های آخر کلاس را می‌خواهد. به خاطره‌ها سرک می‌کشم، به کلاس هایی که از عمرشان حالا ده ها پائیز گذشته است. پرت می‌شوم به مهرها و معلم‌ها و مدرسه‌های کوچک خودمان. یادش بخیر، یاد آن سال ها که کیف هایمان پر از مدادهای تراشیده شده‌ی پاک کن داربود. یاد آن وقت ها که با ارزش تراز لبخند معلم و هزار آفرین‌هایش، چیزی در زندگی مان پیدانمی‌شد.

صدای پای پاییز است که می‌آید. پاییزهایی که از خاطرات خوب لبریز است. انگار باز دلم مدرسه می‌خواهد و آن همه‌همه‌هایی را که هر بار با هر زنگی، از کلاس‌ها بیرون می‌ریخت. آن مشق‌های درازی را که انگار هرگز تمام نمی‌شدن. باز دلم از آن نان و پنیرهایی می‌خواهد که دیگر هیچ گاه طعمش در زندگی ام تکرار نشد.

چه روزهای باشکوهی بود. فارسی و ریاضی؛ تمام زندگی مان به حساب می‌آمد و آن لحظه‌هایی که معلم بالای سرمان می‌ایستاد و مشق‌هایمان را خط می‌زد، چه خوب قد می‌کشیدیم و بزرگ می‌شدیم.

من دلم از آن ظاهره‌ای پائیزی می‌خواهد که کیف هایمان را پر از دفتر و کتاب می‌کردیم و به راه می‌افتادیم آن وقت ها که هر روز، یک کلمه بزرگ ترمی شدیم.

دوباره فصلی آمده که ترانه‌های خشک برگ‌هایش، زیانزد است... دوباره پائیز آمده است و پیاده روهای هر روز از گام های کوکانه پر خواهد شد. از کفش‌های کوچک مشتاقی که هر لحظه بالا و پایین می‌پرند.

دوباره معلم‌های کلاس‌هایم آیند. حاضر و غایب می‌کنند و پای تخته سیاه می‌ایستند و به زندگی، درس‌های جدید می‌آموزند.

دوباره مهر با مهربانی آمده است و آغوش مدرسه و خیابان از شیطنت و فریاد لبریز خواهد شد. باز هم کوکانی به کلاس اول می‌روند و سال‌ها بعد، خاطرات شان را تعریف می‌کنند. باز هم کوکانی روی همان نیماتک‌هایی که پاییز ها قبل، ما نشسته بودیم، می‌نشینند و بعد از صدای معلم شان، دسته جمعی می‌خوانند: «بابا آب داد» و «آن مرد در باران آمد».

دبستان سروش

..... محمد حسین ملایی کندلوسی .....

حکایت از آن جا آغاز می‌شود که مرحوم استاد «احمد دانش» با همت و همکاری اهالی دانش دوست «کندلوس»، تصمیم می‌گیرد در فضای مشخر واقع در کنار «امامزاده فضل و فاضل» کندلوس، مکتب و کلاس‌های درسی را که روزگاران میدیدی به صورت موقت و اجاره‌ای برپا می‌شده است را به شکل سازمان یافته و ساختاری امروزین در آورند. سرانجام این کوشش‌ها به شمر نشست و «دبستان سروش» تأسیس شد. کوشش و اهتمام این مرحوم و خانواده‌اش؛ بر دو محور توسعه مراکز آموزشی و بهداشتی که از شاخه‌های مهم توسعه پایداریه شمار می‌رود، استوار بوده است.

«دبستان سروش» نه تنها محیط آموزشی دانش آموزان دهکده کندلوس بود بلکه مکرر و مامن دانش آموزان روسنایی کیا کلا، خوش، زانوس، مونچ، پیده، میرکلا، گل کلا و حتی روسنایی نیچکوه که در فاصله ۶ کیلومتری از کندلوس قرار دارد، نیز بوده است. ساختی راه و مشقت‌های فصول سرد، اعم از؛ بارش سنگین برف و مخاطرات همراه آن، همگی بصورت خاطرات شگرفی در ذهن پیکانی دانش آموزان این مدرسه که خصوصاً از روسنایی‌ها دورتر، هم چون؛ نیچکوه، زانوس و... می‌آمدند، رسوب کرده است.

یادگاران راه رسیدن و به موقع رسیدن به خانه هایشان که همواره با بیم و امید عجین بوده است.

پس از گذشت سالیان، جمعیت فعال در اکثر روسنایی‌ها نامبرده که دانش آموزان شان به این دهکده و این دبستان را

ماه مهر با مشکل جدی مواجه کرده است.

نتیجه بخش خواهد بود. یکی؛ توسعه درک خانواده‌ها و آموزش آن هاست و دیگری؛ ارتقای کیفیت عملکرد مریبان است. این که هر فارغ التحصیلی؛ به حکم داشتن مدرک، خودش را مجاز به برپایی یک موسسه و یا کارگاه نکند. در مواجهه با کودکان و نوجوانان علم و سواد مهم است.

به نظر شما رابطه بین مرتب و کودکان باید چگونه باشد؟ شیوه این ارتباط مهم است. مرتب باید مثل پدر یا مادر، به داشتن یک رابطه خوب بیاندیشد و از شیوه‌های درست حرف زدن، نگاه کردن، شنیدن و... استفاده کند.

خلاصه؛ چگونه می‌توان جوانان خلاقی را در کودک پروراند؟ خانواده‌ها باید نگران باشند، اگر کودک شما یک جای توأمده اش کم است جای دیگری بیشتر است. الان در خانواده‌ها چشم و هم‌چشمی بیداد می‌کند. با این روش نمی‌توان جوانان خلاقی پرورش داد. حالا خانواده‌های از آن طرف یوم می‌افتد. آرزویم این است؛ سطح فرهنگی جامعه به جایی برسد که خانواده‌ها خودشان هر کدام یک کانون باشند. بادمان بماند؛ شیوه دنیا دیالوگ محور است.

حرف هست که دلتان بخواهد آن را با ما در میان بگذارد؟ بله. آرزوی روز‌ها ای خوب برای فرزندانمان از خداوند خلاق دارم.

ما به خاطر بسیاری از اشتباها همان گناهکاریم اما بدترین جنایت مارها کردن کودکان به حال خود و غفلت از این فواره‌های زندگی است. بسیاری از چیزهایی را که به آن نیاز داریم می‌توان منتظر گذاشت اما کودک رانمی‌توان.

همین الان زمانی است که استخوان‌های او در حال شکل گرفتن، خون اور حال ساخته شدن و حواس اور در حال کامل شدن است.

به اونمی توائم بگوییم فردا نام او مژوز است.

گابریل میسترال شاعر شیلیایی
برگرفته از کتاب «نام من امروز است»

هنر گرفته تا فیزیک و شیمی و... و در پایان معلوم نیست؛ این بچه‌می خواهد چه بشود! در حالی که هدف باید پرورش مردان و زنان خلاق جامعه باشد و خلاقیت؛ به خوب فکر کردن و خوب دیدن است. شما دغدغه‌های متعددی دارید؛ مهم ترین آنها چیست؟ دو خط اصلی را اگر بتوانیم مورد دقت بیشتر قرار دهیم،

چندانی در این باره نگذاشته اما در کشور ما این طور نبوده است، چرا؟ ما در ساخت عروسک‌ها و کاراکترهای خود، یک بعدی فکر می‌کنیم و کارآئی های دیگر را مدنظر قرار نمی‌دهیم. شخصیت‌های کارتونی و عروسکی آن‌ها، در تمام زوایای زندگی کودکان قابل مشاهده است و فقط به همان برنامه‌ی کارتون محدود نمی‌شود.

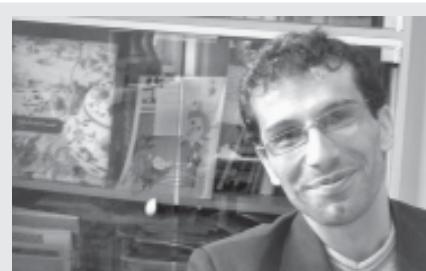
عشق و تعهد به کار کودک و ارزش و احترام به فهم و شعور کودکان، چقدر برای شما و همکاران تان اهمیت دارد؟ نمود این اهمیت چگونه است؟

کار با کودک، آدم را زود پیر می‌کند، چون مجبوریم؛ جای پدر، مادر، خود کودک و...، فکر کنیم و یادمان نزود که هر کودک، با بغل دستی شش فرق دارد. حقی باید به نوع بخند زدن مان، دقت کنیم. در جواب دادن به کودکی که صدامان می‌زند، توجه کنیم. اگر کارمان را دوست نداشته باشیم، مجبوریم؛ به بخش مادی اش رو بیاوریم که خوشبختانه این هنوز بین مریبان کانونی اتفاق نیافتداده است.

چرا انگیزه کافی برای برنامه‌های کودک وجود ندارد؟ استاد «آیدین آغداشلو» در جواب سوالم که پرسیدم: «چرا در برای صحبت های شما؛ سوالی برایم ایجاد نمی شود؟» گفت: «چون چیزی نمی خوانی!» تعبیر من از صحبت شان این بود که؛ چون حرف هایشان برای من تازگی دارد و بیش زمینه ای از آن حرف‌های دارم، تناقض و جالش، در ذهنم ایجاد نمی شود تا سوالی پرسیم. این مساله در این جا مصدق می‌یابد.

چرا استفاده از روان‌شناسان و رفتار‌شناسان کودک در تدوین برنامه‌های ویژه کودک، کمنگ است و گاهی اصلاح نادیده گرفته می‌شود؟

در کشور ما تعادلی بین روانشناسی کودک، و تئوری هایی که دارد، با سطح آگاهی خانواده‌ها؛ به وجود نیامده است، خانواده‌ها مدرن شده اند و فکر می‌کنند برای جیران موقعیت های سال‌های گذشته بچه ها را باید آزاد بگذارند تا هر کاری بکنند و یا در همه کلاس‌ها شرکت کنند؛ از انواع کلاس‌های

منابع کافی برای آموزش شیوه‌های پرورش خلاقیت به کودکان را نداریم و اگر هم داشته باشیم، مربوط به ترجمه منابع خارجی هفت یا هشت سال بیش است و نتیجه می‌شود؛ برنامه آموزشی مثلا؛ شنا که هیچ کمکی به خلاقیت کودک نمی‌کند. در چاپ کتاب‌هایی از این دست ناشرین بیشتر به سلیقه خانواده عمل می‌کنند تا به اصول خلاقیت. در حالی که نقاشی، پایه ترین زبان ارتباطی است که از انسان نخستین و قبل از آغاز کلام، شروع شده و نیز در ابتدایی ترین سنین برای کودک، کارکرد دارد و کیفیت آن براساس افزایش سن کودکان تغییر می‌کند. کودک باید در معرض شیوه‌های درست قرار بگیرد تا با دیدن واقعیت‌ها، با کمک خلاقیت خودش، به نوعی برداشت دست یابد نه آموزش صرفًا تقليدي

این کلاس‌ها تا چه حد در خاطره سازی برای بچه‌ها نقش دارند؛ به خصوص در روزگاری که هجوم تکنولوژی خاطره‌ها را کم کرده است؟

کانون در این زمینه، نقش خیلی خوبی داشته است. پدرهایی که قبل از عضو ماندن، الان؛ فرزندان شان نیز عضو هستند. ما حتی برنامه‌های داریم؛ با عنوان «روزی به یاد دیرپوش» و از آن‌هایی که سال‌ها پیش عضو کانون بودند و الان وکیل و مدیر و ... هستند، دعوت می‌شود و در سطح استان؛ مورد تقدیر قرار می‌گیرند.

حاصل کار شما کدام یک از جوانان و بچه‌های موفق امروز شهر و دیارمان هستند؟ می‌توانید نام ببرید؟

اینجا لیست بلندی از این‌ها وجود دارد که فیاضی نماینده مردم نور و آقای پیشمنامه‌ی نمونه آنهاست.

اولویت برنامه‌های کانون در چیست؟

در زمینه افزایش کارآبی کانون، به روزرسانی و استفاده از مریبیان مخصوص، می‌تواند در اولویت باشد اما از نظر برنامه‌ها؛ برنامه‌های علمی نجوم و روابطیک در اولویت قرار دارد، بعد؛ تئاترهای عروسکی و اینمیشن که البته این برنامه‌ها نیاز به تجهیزات مدرن تری، مثل؛ تجهیزات رصد برای نجوم دارد که بر می‌گردد به همان؛ به روزرسانی و البته فراهم بودن بودجه موردنیاز.

به نظر شما؛ چرا برنامه‌های کودک در گذشته آنقدر جذاب بود و شخصیت‌های کارتونی ماندگار بودند و در خاطرمی ماندند؟ اگر برنامه‌های قدیم را مرور کنیم، ۷۰ درصد آنها خارجی بودند که الان هم جذابیت دارند. زیرا در تولید آن‌ها فقط به یک جنبه توجه نشده بلکه به همه کارکرد‌های فرهنگی، اقتصادی و آموزشی آن دقت ویژه‌ای شده است و از همه مهتر اینکه مادر انتقال پیام فقط به پیام فکر می‌کنیم در حالی که آنها پیام را در پشت عنصر جذابیت انتقال می‌دهند.

باید توجه داشت که سن بلوغ تغییر کرده و این یعنی؛ فهم پسران و دختران مارشد کرده است، پس نمی‌توان آن‌ها را به سادگی اقناع کرد و باید برای کودک امروز؛ برنامه‌های متفاوتی ساخت. فرزندان ما، به علت گسترش تکنولوژی،

اینترنت و ...، به اطلاعات بیشتری دسترسی دارند و تخیلات شان در جهات وسیع تری فعال است که برنامه‌های مناسب خودش را می‌طلبند.

بزرگترین نمایشگران عروسکی دنیا، هنوز با استفاده از عروسک‌ها، دل کودکان؛ حتی بزرگسالان را می‌برند و تکنولوژی؛ تأثیر

ما در کانون باور داریم؛ پرورش نیاز به استمرار دارد. در شیوه‌های ما، تا سن ۱۰ و ۱۲ سالگی، به دلیل تصورات و خلاقیتی که مختص این سنین است، آموزش مستقیم ممنوع است و کودک باید تجربیات خودش را داشته باشد و بعد از آن؛ مریبی می‌تواند وارد حیطه آموزش شود.

اینجا؛ اعصابی فعال و تمدیدی داریم که برنامه‌ها و کتاب خوانی‌های مشخصی برایشان تعیین شده و حتی در فستیوال ها و جشنواره‌های بین‌المللی شرکت داده می‌شوند. یعنی؛ کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، نهادی است که از نظر بین‌المللی شناخته شده است و تمام فراخوان‌ها، به این نهاد ارسال می‌شود.

البته ناگفته نماند، بعضی از مریبیان ما به روز نیستند که یکی از دلایلش بر می‌گردد به پاره وقت بودن آن‌ها و درگیری با مشغله‌های جانبی که اگر این مساله رفع شود، انگیزه‌های آن ها به جهت آشناشی با تکنیک‌های روز، فراهم می‌شود.

آیا از حضور جوانان خلاق و فعال در کانون‌ها استفاده می‌کنید و جوانان مستعد بروای کار جهت کودکان، می‌توانند همکاری نمایند؟

اعصابی ارشد؛ می‌توانند به عنوان کمک مریبی، به کودکان کم سن ترکمک کنند اما نمی‌توان آن‌ها را اورد کار کانون نمود. اول به دلیل این که؛ ماقفعه اعصاب اراده جهت خلاق شدن هدایت می‌کنیم و هیچ گونه تحصیلات مرتبط با آموزش کودکان نداریم و کانون؛ دانشگاهی هم در این جهت ندارد و دیدگاری‌که خانواده‌ها ترجیح می‌دهند، فرزندان شان مهندس یا دکتر شوند تأمیری کودک!

پرونده ویژه
لوجه‌های کودک

خلاصه است اما در جاهایی این اصل کم رنگ شده است. اما باید بگوییم این کمنگی و بی توجهی به پرورش خلاقیت کودکان و نوجوانان، در بخش‌های مختلف جامعه بیشتر است.

بخش‌های مختلف جامعه یعنی کجاها؟

مثلاً مدرسه و دانشگاه‌ها. نکته اصلی این است که همه اتفاقات باید از مقاطع علمی شروع شود در حالی که ما در رشته‌های مختلف دانشگاهی به فکر تربیت مریبی و استاد برای کودکان و نوجوانان نیستیم و هر چه استاد تربیت می‌کنیم برای محیط دانشگاهی است چون فکر می‌کنیم؛ به دلیل کودک بودن مخاطب؛ کار آسان است.

برای چاپ کتاب‌های اموزشی برای کودکان و نوجوانان به خصوص در زمینه‌هایی که یکی از مهمترین عناصر است هیچ ممیزی وجود ندارد.

منابع کافی برای آموزش شیوه‌های پرورش خلاقیت به کودکان را نداریم و اگر هم داشته باشیم، مربوط به ترجمه منابع خارجی هفت با هشت سال پیش است و نتیجه‌می‌شود؛

برنامه آموزشی مثلاً؛ شنا که هیچ کمکی به خلاقیت کودک نمی‌کند. در چاپ کتابهایی از این دست ناشرین بیشتر به سلیقه خانواده عمل می‌کنند تا به اصول خلاقیت. در حالی که نقاشی، پایه ترین زبان ارتباطی است که از انسان نخستین و قبل از آغاز کلام، شروع شده و نیز در ابتدای ترین سنین برای کودک، کارکرد دارد و کیفیت آن براساس افزایش سن کودکان تغییر می‌کند. کودک باید در معرض شیوه‌های درست قرار گیرد تا با دیدن واقعیت‌ها، با کمک خلاقیت خودش، به نوعی برداشت دست یابد نه آموزش صرف تقليدی. تا چه اندازه در تنظیم برنامه‌ها؛ از کارشناسان برنامه‌های کودکان و نوجوانان استفاده می‌شود؟

من نمی‌دانم آن‌ها به کار گرفته نمی‌شوند یا خودشان تمایلی به همکاری ندارند اما من خودم به شخصه با والدین و خانواده‌ها ارتباط برقرار کرده و سعی می‌کنم نوع مواجهه با کودکان را به آن های بامزج و این روش را کار آمدتر می‌دانم.

مریبی ای که در هفته‌یک یک یا دو ساعت برای یک کودک وقت می‌گذرد، نمی‌تواند در پرورش خلاقیت کودک؛ به اندازه خانواده؛ موثر باشد، پس باید سطح آموزش خانواده را هدایت کنیم و این می‌تواند بهترین سرمایه گذاری محسوب شود.

چند درصد از بچه‌ها؛ بعد از یک دوره، کلاس‌ها را ادامه می‌دهند و این کلاس‌ها؛ تنها به اوقات فراغت خلاصه نمی‌شود؛ آمار مشخصی نمی‌توانم به شما بدهم، فقط می‌توانم بگویم که کانون قرار است، اوقات فراغت کودکان را پر کند و تا سن ۱۷ سالگی را پوشش می‌دهد. اما ادامه حضور، خصوصاً در گروه نوجوانان، کاهش یافته و فقط به تاستان محدود شده است. اثیر اعصابی‌ما؛ در مقطع ابتدایی هستند و نوجوانان؛ بیشتر از کمی وقت گلایه دارند. تابستان نوجوانان؛ پر شده از انواع کلاس‌های درسی، زبان، شنا و ... و در مقطع دیرستان هم کمکور و دفعه‌های از این دست.

آن چه در این مورد باید بررسی شود، ارتباط کانون و مدرسه است که به هیچ عنوان تقویت نشده، در حالی که برنامه‌هایشان مکمل هم هستند و ما نیاز به یک بازنگری به سیستم آموزشی مدارس داریم. در کانون؛ خلاقیت، در اولویت اول قرار دارد و توجه به این که کودک با قدرت خلاقه خودش کار کند. اما در مدارس؛ ساعت هنر، به عنوان مهم ترین شاخص پرورش خلاقیت، اندک و کم‌اهمیت است و روش آموزش، معکوس کانون است و این باعث دور شدن کودک از آموزه‌هایش در کانون می‌شود.

بین بچه‌هایی به کانون می‌روند با دیگر بچه‌ها چه تفاوت‌هایی وجود دارد؟ و در چه زمینه‌هایی؟

معلم‌ها دیگه؛ عزیزم و گلم، نمی‌گن!

اشارة: آریانا دختر ۹ ساله‌ی یکی از دوستان دوره دانشگاه‌ام است؛ بگذرید برایتان توصیف شنید: باهوش، مهربان و خونگرم، عاقل، تر از سن و سالش، مرتب، بی‌علاقه به زندگی در روستا، عاشق دنیای مدرن، پر حرف نیست و با همسالانش سازگار است. گفتگوی من با این دختر که خوب بلاد است احساسات و البته محبت‌ش را بروز دهد درست بعد از سفر هیجان‌انگیزش به مشهد مقدس انجام شد.

- بله.
- کجا؟
- آمریکا.
- چرا؟
- چون این جا هر چیزی را برای دخترها ممنوع می‌کنن! مثل سیندرا لا!
- توی زندگی؛ با کی از همه راحت تری؟ دختر خاله‌ام «آتوشا» که هفت سالش.
- داستانی بود که خونده باشی یا شنیده باشی که تو خاطر موشه باشے؟
- بله. کلاس دوم که بودم، یکی از دوستام؛ یه داستان از خودش ساخته بود، به اسم «هاجر و سه دخترش» خیلی قشنگ بود، خیلی دوست داشتم.
- الان کسی برات قصه تعریف می‌کنه؟ هیچ کس اپچه تر که بودم، مادرم برام قصه تعریف می‌کرد.
- دوست داشتی برات قصه تعریف کنن؟ نه زیاد! چون قصه هاشون جذاب نیست!
- درباره چنگ چیزی شنیدی؟ چنگ ایران و عراق را می‌دونم که برس مرزها دعوا و چنگ شد. بعد هم؛ کسایی به خاطر مردم و کشور رفتند چنگ که بعضی هاشون کشته شدن برای همین بهشون می‌گن؛ «شهید». مثل؛ «شهید بخشندۀ»، «شهید عشايری» و «شهید عالمدار». ما اسم کوچه مون شهید بخشندۀ است.
- چیزی هست که دوست داری بگی؟ بله. از اردوهای مدرسه خوشم می‌داد. دلم می‌خواست اردوها رو بیشتر کنند.

- زیاد. هونیا، آناهیتا، هستی، نرگس...
- دلت برای مدرسه ات تنگ شده؟ راستش نه!
- خوشحال نیستی که مدرسه ها باز می‌شون؟ نه! چون باید صحیح زود بیدار بششم!
- نظرات راجع به علم هات چیه؟ خیلی با آدم دعوا می‌کنن و سختگیرن. عزیزم و گلم؛ هم نمی‌گن.
- معلم کلاس اولت را دوست داشتی؟ بله.
- معلمات چطور باشه، بهتره؟ مهریون.
- دلت می‌خواست خواهر و برادر داشته باشی؟ بله. یک خواهر و یک برادر. اگر داشتم، حوصله ام کمتر سرمی رفت.
- چند تا دوست داری که خواهر و برادر ندارون؟ دوستام که خواهر و برادر ندارن، زیادن. ۱۰ - ۲۰ نفر. سه تا از فamilی هامون هم خواهر و برادر ندارن.
- درباره آینده فکر می‌کنی؟ مثلاً دوست داری چه شغلی داشته باشی؟ بله. دلم می‌خواست دکتر زنان و زایمان بششم.
- چرا؟ به خاطر این که؛ بچه های خیلی کوچیک که تازه به دنیا می‌یابند را دارم. با آدم ها و سه ها و لهجه ها... چیزهای مختلف رو برو می‌شم.
- اگر مثلاً ۲ میلیون تومن پول داشته باشی، باهش چکار می‌کنی؟ ۲ میلیون خیلی کمeh! یه تبلت «ایسوس» سیم کارت خور؛ می خریدم و چیزهایی که دوست داشتم. مثلاً ساعت رینس.
- چیزی درباره «روز جهانی کودک» شنیدی؟ بله تبلیغاتش را رونوی یه مغازه دیده بودم. تو مدرسه هم؛ یه پارچه زده بودن برای این روز. سر صاف هم صحبت کردن اما من چیزی متوجه نشدم!
- درباره حقوق کودکان چطور؟ نه. هیچی نشنیدم.
- از پدر و مادرت راضی هستی؟ بله.
- دلت می‌خواست؛ آن ها چطوری باشن؟ همین جوری که هستن خیلی خوبن. فقط کاش ماشین بخزن.
- تودرباره بچه هایی که تو روستای «شین آباد» آذربایجان باختر آتش گرفتن بخاری مدرسه؛ سوختن، چیزی می‌دونی؟ نه.
- دلت می‌خواست بهشون کمک کنی؟ بله. حتمنا.
- هیچ وقت به روستا رفتی؟ بله. توی میاندرو و نکا؛ رفتم.
- دلت می‌خواست توی روستا زندگی کنی؟ نه.
- الان چه آرزویی داری؟ الان آرزوی خاصی ندارم. فقط دلم ماشین می‌خواهد. دلت می‌خواست؛ توی یه کشور دیگه زندگی کنی؟

- سفرخوش گذشت؟ خیلی زیاد.
- چه چیزی تو سفر به مشهد برات جذاب تر بود؟ تا الان مشهد نرفته بودم، برای همین همه چیز برام جذاب بود.
- یک خاطره از سفرت تعریف می‌کنی؟ بله؛ یک بار با پدرم رفتم حرم. اول فکر می‌کردیم؛ چون دخترم، نمی‌تونم با پدرم برم طرف مرد ها زیارت. بعد پدرم تونست منو ببره و نزدیک ضریح شدم و تونستم یه ۱۰ هزار تونمنی بذارم داخل ضریح. خیلی خوشحال شدم.
- تابستان چطور بود؟ خوب.
- خوب یعنی چی؟ برامون تعریف کن. خوب، یعنی؛ تا هر چقدر که دلم می‌خواست، می‌تونستم بخوابم، شب ها تا دیر وقت بیدار بمونم، شب ها می‌تونستم خونه‌ی مادر بزرگ و خاله هام بمونم.
- آریانا؛ به کدام برنامه های کودک علاقمندی و روزی چند ساعت تلویزیون تماشا می‌کنی؟ زمانش نامحدوده؛ بیشتر کارتون های آمریکایی، مثل؛ باب اسفنجی، رالف خرابکار و باری را دوست دارم.
- دلت می‌خواست تبیخش برنامه های کودک، چه برنامه هایی پخش می‌کردند که الان نمی‌کنند؟ همین باب اسفنجی را دلم می‌خواست بیشتر پخش کنند. زمانش کمه.
- چه چیز این برنامه ها برات جالبه؟ تیکه های خنده دارشون.
- روزهای تابستان را معمولاً چطور گذراندی؟ دوست داشتی چه کارهای دیگه ای انجام بدی که ندادی؟ همه‌ی کارهایی که دلم می‌خواست را انجام دادم. گردش و مسافرت رفتم، شنا هم رفتم.
- هیچ وقت تئاتر رفتی؟ نه.
- دوست داشتی ب瑞؟ بله خیلی زیاد.
- پس چرا تا الان نرفتی؟ آخه تئاتر نشون ندادن!
- اگر اجرا بشه، تو چطور متوجه می‌شی؟ از روی بیبورد هایی که می‌زنن. مثلاً اجرای سیرک روی بیبورد بود با مکان و زمانش.
- سینما چطور؟ آخرین فیلمی که توی سینما تماشا کردی، چه فیلمی بود؟ خیلی وقت پیش با پدر و مادرم رفتم؛ فیلم «رسوایی»؛ خیلی ام مزخر بود!
- معمولاً! دوست داری وقتی بی کاری تو چطور بگذرانی؟ اولش دلم می‌خواهد؛ تا هر وقت دلم خواست بخوابم! بعد برم خونه‌ی مادر بزرگم و دریا.
- مادر بزرگ برات قصه تعریف می‌کنه؟ نه زیاد.
- چه چیز خونه‌ی مادر بزرگت را بیشتر روست داری؟ این که اجازه می‌ده، هر کار دلم می‌خواهد انجام بدم.
- دوست داشتی چه چیزهایی توی شهر ما وجود داشت که الان نداره؟ خیلی چیزها. پارک آبی. شهر بازی.
- چند تا دوست صمیمی داری؟ چند تا دوست صمیمی داری؟

گفتگو با طاها ۱۳ ساله

دلم برای کتاب های درسی تنگ شده

اشارة: طاها محجوب تر از این حرف هاست که بخواهم برایتان بگویم؛ معمومیت کودکانه اش را دارد به شور نوجوانی پیوند می زند، مهریان است. عاشق حیوانات و شیوهای زندگی در روتستا؛ اما با خاطر غفلت ما و رسانه ها، او هم مثل بسیاری از کودکان این سرزمن، از کودکان روتستای شین آباد چیزی نمی داند. گفتگوی ما با طاهای خوش چهره که ویلن را با علاقه می آموزد و زندگی در ایران را بیشتر از بسیاری از ما بزرگترها دوست دارد؛ می خوانید.

- نایابد به آن ها زور گفت و باید به آن ها احترام گذاشت.
باید به کودکان کار و خیابان توجه کرد. مثلاً به آنها یک که مجبورند گذایی کنند.
- از پدر و مادرت راضی هستی؟
بله.
- دلت می خواست آن ها چطور باشند؟
مهریان تر باش، هیچ وقت عصبانی نشن، با هم درگیر نشن!
- تو درباره بچه هایی که تو روتستای «شین آباد» آذربایجان به خاطر آتش گرفتن بخاری مدرسه سوختند، چیزی می دونی؟
نه! وای نشنیدم. یاد نمیاد. چی شد. مردن؟ شین آباد کجاست؟
- از ما دورند تو یه استان دیگه زندگی می کنند بله دو نفرشون مردن و بقیه هم بدجوری سوختند، دلت می خواست بهشون کمک کنی؟
بله. حتماً.
- هیچ وقت به روتستا رفتی؟
بله. تا دلتوت بخواهد. خونه ی پدر بزرگم توی روتستاست.
دلت می خواست توی روتستا زندگی کنی؟
خیلی زیاد. آب و هوای خوبی داره. سرسبزه. به نظرم آدم سالم تر زندگی می کنه. روتستایی ها مهربون. حسرت بچه های روتستارام خورم!
آن چه آرزویی داری؟
بنونم تو کارهای موفق باشم و یه مستند ساز بشم.
دلت می خواست تو یه کشور دیگه زندگی کنی؟
نه، این جاوطنم، پاره تنمه. برم توی غربت چکار کنم!
تو زندگی کی از همه راحت تری؟
با پدر و مادرم.
- داستانی هست که خونده باشی یا شنیده باشی و توی خاطرت مونده باشی؟
ملکه برفی «از هانس کریستین اندرسن».
- درباره جنگ چیزی شنیدی؟
بله. داستان «شهید فهمیده». حمله عراق به دستور آمریکا به ایران؛ باعث جنگ شد. فکر کنم ۳۰ شهیر یور ماه بود. راجع به «شهید چمران»، تصرف آبادان و خرمشه و این که ۸ سال جنگ طول کشید و هزاران نفر شهید شدن و یک جنگ از خاک مون را زد دست ندادیم.
- دلت می خواست توی مدرسه، به غیر از درس، چه برنامه های دیگه ای برآتون اجرا می کرددن؟
اردوها بیشتر باش، کلاس های هنری و کامپیوتر و برنامه های تفریحی بیشتر داشته باشن، پنچشنبه ها را هم تعطیل نکن، تا مجبور نباشیم تا ساعت ۳ بعد از ظهر توی مدرسه بموئیم و وقتی به خونه برمی گردیم، این قدر خسته نباشیم که نتوانیم تکالیف مون رو خوب انجام بدیم.
- چه کلاس هایی دلت می خواست برعی و یا چه کارهایی دوست داری انجام بدی؟
همین کلاس هایی که می رم و بازیگری و مستند سازی.
به نظر خودت، تو پچه شادی هستی؟
بله. بیشتر موقع شادم.

- هیچ وقت تئاتر رفتی؟
نه. چون اصلاً جایی برای دیدن تئاتر تو شهر ما وجود نداره! اگر داشته باشے من اصلانمی شناسم.
- سینما چطور؟ آخرین فیلمی که تو سینما تماشا کردی چه فیلمی بود؟
فیلم «کلاه قمری و بچه ننه» اسفند ماه سال گذشته.
- ممولاً! دوست داری اوقات بی کاری را چطور بگذرانی؟
بازی با دوست ام را همه بیشتر دوست دارم.
- چه چیزهایی دوست داشتی که تو شهر ما وجود داشت ولی الان نداره؟
شهریاری. جایی برای برگزاری تئاتر بچه ها.
- چند تا دوست صمیمی داری؟
یه عالمه دوست دارم! دوست ام مدرسه، کوچه و کلاس هایی که میرم.
- دلت برای مدرسه ات تنگ شده؟
خیلی دلت تنگ شده، برای بچه ها، معلم ها و بوی کتاب هایی درسی.
- خوشحالی که مدرسه ها باز میشه؟
بله. دوباره می تونم دوست های مدرسه ام را بینم، دوباره شروع به یاد گرفتن می کنیم و درخت دانش مان پر بارت می شه!
- نظرت راجع به معلم هات چیه؟
بیشترشون خوبن.
- معلم کلاس اولت را دوست داشتی؟
بله. معلم کلاس اولم خانم جوانمرد را خیلی دوست داشتم چون واقعاً جوانمرد و مهریان بود!
- معلمات چطور باشن بهتره؟
بچه هارا تنبیه نکن و نزن! موقع درس دادن هم بی حوصله نباشن.
- دلت می خواست خواهر و برادر داشته باشی؟
بله.
- چند تا دوست داری که خواهر و برادر ندارند؟
اطلاع زیادی ندارم. مهران و میلانه تهها هستند.
- درباره آینده فکر می کنی؟ مثلاً دوست داری چه شغلی داشته باشی؟
بله. دوست دارم مستند ساز بشم. فکر می کنم در آینده با شناخت جانوران یک سفر به آفریقا برم و فیلم مستند بسازم.
- مکننه اولش که مستند ساز شدی پولدار نشی، بازم دلت می خواهد این شغلو داشته باشی؟
بله، چون به حیوانات خیلی علاقه دارم و دوست دارم دائم با اونا باشم، مستند سازی می موندم.
- اگر مثلاً ۲ میلیون تونم پول داشته باشی، باهش چکار می کنی؟
یک میلیونش را برای خودم دوچرخه و چیزهای دیگه می خریدم که نیاز دارم و با یک میلیون دیگه کارمی کنم تا بیشتر بشه.
- چیزی درباره «روز جهانی کودک» شنیدی؟
روزی که کودکان سراسر جهان جشن می گیرند و بیشتر مورد توجه بزرگترها قرار می گیرند، روز شادی و خنده کودکان با کلی برنامه های کودک از تلویزیون.
- درباره حقوق کودکان چطور؟
نه فقط می دونم نباید از کودکان کار کشید. آن ها بردہ نیستند!

پوسته ظاهری کار عبور کنند و به لایه های درونی و هسته اصلی اثر دست پیدا نمایند. سینما این قابلیت را دارد است که با شناخت صحیح نیاز افراد جامعه، عقاید و باورهایشان را در جهت نیل به مقوله فرهنگ پذیری هدایت کند تا سرانجام بهبود و حتی تغییر رفتار آنان منجر گردد.

رسانه ای چون سینما؛ این استعداد را دارد؛ برای حل مسائلی که در قالب بحران های اجتماعی رخ نشان می دهد، به ایفای نقش پرداخته و در پیشگیری یا کاهش حوادث تهدیدکننده ثبات اجتماعی، کارکرد موثری داشته باشد. برای همین است که سینمایی تواند از پس پرده نظره ای، خانواده را مسحور خود ساخته و با جادوی تصوری، اراده این نهاد اجتماعی را آن چنان به تسخیر خود درآورد که رویکردش نسبت به آن چه در پیرامونش می گذرد، متفاوت شده و تغییر گردد.

سينما در عصری که دوران رقابت تنگاتنگ رسانه های جدید و قویم است، باید آثاری را به جامعه عرضه نماید که منطق با نیازهای واقعی مخاطبین باشد. به بیانی روشن تر، در این عصر، فیلمی می تواند مورد توجه واقع شود که جامعه نسبت به محظوظ و پیام آن احساس نیاز کند. هر چند رابطه و نسبت سینما و جامعه، متقابل و دوسویه است و هر دو؛ ضمن آن که از یکدیگر تاثیر می پذیرند، بر یکدیگر تاثیر نیز می گذارند. به همین سبب، مستلزم آن است که فیلم عرضه شده، حداقل بطور نسبی هم که شده از قابلیت های کمی و کیفی هنر فیلمسازی، برخوردار باشد تا وجه سرگرمی و خیال انگیزی سینما نیز در نزد مخاطب احساس گردد.

به هر تقدیر در عصر انفجار اطلاعات و گسترش روز افزون ارتباطات، سینمایی تواند به عنوان شاخص اصلی تغییر و تحول در پرداختن به هنگارهای جامعه موردن توجه قرار گیرد و با بهره گیری از آخرین دستاوردهای فنی و آرایه های بصری، الگوهای جدید و تازه فرهنگی و اجتماعی را در دل جامعه نهادینه کند تا جایگزین ارزش ها باورهای متغیرهای نادرستی شود که سال های سال به کیان خانواده و اجتماع آسیب های جدی وارد نموده است.

با این اوصاف، فیلم «هیپ...، دخترها فریاد نمی زنند» به کارگردانی «پوران درخششندۀ»، یک فیلم تاثیر گذار در سینمای اجتماعی ایران است که با هوشمندی توanstه از زاویه روانشناسی فرهنگی، به بیان تمامی کشورهای جهان با این ناهنجاری مژمن دست و پیچه نرم می کنند.

درخششندۀ که ساخته فیلم هایی با زمینه تربیتی و اجتماعی را در سه دهه کارنامه فیلمسازی اش دارد، این بار توائیست با ذکاوت خاصی به عرصه ای مننصر به فرد و البته چالش برانگیز در بحیطه های تعریف شده سینمای ایران ورود نماید که سایه قیچی سانسور متولیان امر را بهوضوح برس خود احساس می کرد اما خط پذیری خردمندانه در انتخاب سوژه، به همراه تدبیر تحسین برانگیز در نوع پرداخت به موضوع طراحی خلاقانه در کارگردانی توسط این بنوی فیلمساز و تیم کاریاب همراه تولید اثر، موجب شد تا یکی از تامل برانگیزترین فیلم های تاریخ سینمای ایران رقم بخورد که همزمان موفق شد نظر موافق منتقدان و مخاطبان را با خود همراه سازد.

توضیح: «شیرین» نام شخصیت اصلی فیلم است که قصه فیلم بر اساس زندگی او شکل می گیرد.

به عبارت دیگر؛ رسانه های توائیست به طور تدریجی و مستمر، از بد و تولد تا بزرگسالی، ارزش ها و هنگارهای جامعه را به سایر اعضاء، منتقل کنند.

انکار کارکرد رسانه های؛ از جمله سینما در جهان امروز که در همه ابعاد زندگی اجتماعی و فرهنگی جوامع بشری حضوری پر زنگ دارند، امری محال است. نظریه پردازان علوم ارتباطات معتقدند؛ رسانه های باید در همه حال با تغییرات جامعه و نیازهای آن همانگ شوند تا بتوانند بر بیهود و ضعیعت فرهنگی و توسعه آن بیافزایند و با تولید و توزیع صحیح اطلاعات، ضمن ارتقای سطح آگاهی های متنوع و ضروری جامعه، در دستیابی آن به توسعه همه جانبه، یاری رسانند.

اهمیتی که رسانه های؛ به ویژه سینما؛ در افزایش سطح آگاهی و ارتقای فرهنگ اجتماع دارند، بدون تردید یکی از بارزترین علل توسعه فرهنگی و از نشانه های شاخص پویایی و تحرک هر جامعه است. رسانه ای چون سینما، می تواند با کارکرد مطلوب خود، افکار، عقاید، تکنیک ها و نیازهای گوآگون اقسام مختلف اجتماعی را بشناسد تا به فراخور، هر یک را طبقه بندی و تنظیم نموده و آن ها را به سطح بالاتر انتقال دهد که در پیان بتوان این در راستای هماهنگی با زیر ساخت های فکری و فرهنگی و نیز توسعه های جامعه، به خواسته های مذکور پاسخ گفت. سینما نیز به مثالی یک رسانه تاثیر گذار، به خاطر ذات جذاب، هیجان برانگیز و سرگرم کننده خود، توanst مخاطبان سیاری را شیشه و محدود خود نماید. از این روند، تاثیرات سیاری نیز بر روی مخاطبان گذاشته است و در فرهنگ سازی جامعه، نقش مهمی را یافته ای کند.

سینما آینه تمام نمای جامعه است. در حقیقت سینما؛ انعکاس دهنده واقعیاتی است که در بستر جامعه جریان دارد اما برخی مواقع، امکان دارد غباری سطح این آینه را بیوشاند که نتواند تصویر روشنی از جامعه را به مخاطبین نشان دهد. همین مساله، موجب اجاد این تلقی در مردم می شود که حریم باورها و ارزش های مطلوب آن ها شکسته شده است. در نهایت، مردم به عنوان مخاطب سینما، کم کم از آن فاصله می گیرند و در اندک زمانی اعتمادشان نسبت به این رسانه موثر سست و سلب می شود.

اما اگر سینما بتواند رسالتش را بر اساس ارزش های فرهنگی جامعه همگون نموده و به انجام رساند، در چینی جامعه ای؛ فرهنگ در موقعیت ویژه و مناسب خود قرار می گیرد؛ چرا که سینمایی تواند این اندیشه را در افراد شکل دهد تا از لایه بیرونی و

نیز به نحو مطلوب در دسترس عموم افراد جامعه قرار نگیرد، خالواده کوک آزار دیده، بعد از آگاهی از سوء استفاده صورت گرفته، چاره ای نمی یابد جز این که آن چه ظالمانه بر سر کوک بی گناه شان آمده است را مخفی نگه دارد و برای سال های طولانی؛ بجز سینگین آن را تحمل نمایند.

در کمال تأسف باید اقرار نمود؛ برای طرح آسیب های جنسی در کشور ما خط قرمز وجود دارد و تجویره ثابت نموده است پرداختن به این مقوله در رسانه ها به ویژه سینما با عوارض و حواشی پیش بینی نشده ای همراه می شود. از این رو ورود به حریم قضایی اندوهباری مثل آزار جنسی کودکان، پا گذاشتن روی لبه تیزیخ است که باید پیه توان آن را به تن مالید. آن چه مسلم است، بحث آسیب شناسی فرهنگی در عصر حاضر برای جامعه می، یک امر ضروری و احتاجت ناپذیر است که باید به آن تن داد. چرا که در آسیب شناسی فرهنگی، آسیب ها و سرمشق های نامطلوب در شیوه های فکری و رفتاری، ساختار فرهنگی مورد بحث قرار می گیرد.

در جامعه ما؛ هر چند میان لایه های پنهان زندگی خانواده، وجود برخی ناهنجاری ها و آسیب ها، مورد قبول واقع می شود اما همین خانواده، بیان چنین آسیبی را در سطحی فراتر از حریم خود بر نمی تابد و هرگز تن به پذیرش آن نمی دهد. از این رو، بی دلیل نیست هر حرف و نکته ای که بازگو کننده آسیب فرد یا گروهی در جامعه باشد، مایه سرافکنندگی و توهین به شمارمی آید.

از طرفی واقعیت امر این است که مردم جامعه ما اغلب موقع در میان خودشان از قانون شکنی ها و رفتارهای ناهمگون عرفی و اخلاقی به شدت گله مند هستند اما معلوم نیست چرا در برخی از موارد، طرح و بیان همین رفتارهای ناهمگون عرفی و اخلاقی را در رسانه های دیداری، شنیداری و نوشتاری، رویارویی با اعتقادات دینی و ارزش های مذهبی تلقی می نمایند و بصورت ارادی یا غیر ارادی در برابر آن جهله می گیرند.

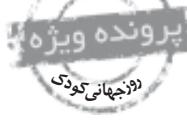
باید به این باور رسید که آسیب شناسی فرهنگی به ما می آموزد، پیش از این چه بوده ایم؟ چرا این گونه شده ایم؟ چه هستیم؟ و به کجا می رویم؟ و برای آینده سازی، باید به چه الزاماتی توجه کنیم؟

بنابراین در دنیای بسیار گستره و پیچیده کنونی، لازم است هر اجتماعی با بهره جویی از ابزار و متریال کارآمد و موثری هم چون رسانه های دیداری، شنیداری، نوشتاری و مجازی که در اختیار دارد، نقاط قوت و ضعف خود را به درستی بشناسد تا بتواند در مسیر تعالی و رشد حرکت نماید.

از این رو، باید اذعان داشت، رسانه ها در عصر حاضر، نیروهای تحرک بخش در روند توسعه یک جامعه هستند که می توانند زیر ساخت های فکری و فرهنگی مناسب را در جوامع گسترش دهنده لحظه به لحظه با آفرینش ایده و تفکری نو و تازه و گسترش آن، به روند این توسعه کمک ننمایند.

در گذشته های نه چندان دور، فرایند جامعه گذیر کردن افراد، از طریق خانواده، مدرسه، گروه همسالان و گروه های مرجع صورت می گرفت، اما امروزه، این رسانه ها هستند که نقش عمده ای در اجتماعی کردن افراد بر عهده دارند. در واقع؛ رسانه ها، به دلیل تخصصی شدن، این اندیشه را دارند که از شرایط واسطه بودن خارج شده و خود به عنوان عامل تسریع کننده اثرات ملموس، در میدان افکار عمومی و فرهنگ جامعه، نقش آفرینی نمایند.

روزگار تلخ کودکی (شیرین)!

به بهانه اکران فیلم «هیس... دخترها فریاد نمی زند»

علیرضا سعیدی کیاسوی

نویسنده، منتقد و روزنامه‌نگار

هر چند در سینمای بعد از انقلاب، شاهد ساخت تعدادی از فیلم‌های سینمایی در حیطه آسیب‌های اجتماعی بودیم که در زمان خود توансند توجه مردم را به سمت خود معطوف نمایند و جریان تازه‌ای را در مسیر تولید آثاری آسیب‌شناسانه از این دست ایجاد کنند. اما اگر بخواهیم نامی از این گونه فیلم‌های موفق به میان آوریم، تعدادشان به کمتر از انگشتان دو دست می‌رسد که هر یک با دست گذاشتن روی سوژه‌های خاص، مباحثت موافق و مخالف بسیاری را در محافل سینمایی و گروه‌های اجتماعی به وجود آورند و اتفاقاً در زمان اکران نیز جزو پر مخاطب ترین و پرفروش ترین فیلم‌های سال شدنند. اما فیلم «هیس... دخترها فریاد نمی زند» آن چنان تصویری واقع بینانه‌ای به مخاطب ارائه می‌دهد که شاید از نخستین پردازش‌های شجاعانه و با درایت در تاریخ سینمای ایران با چنین زاویه دید و دقت نظری به یک آسیب اجتماعی مزمن و ریشه دار در جامعه، باشد.

در این مجال؛ به بهانه اکران «هیس... دخترها فریاد نمی زند»، تلاش شد به صورت اختصار، ضمن پرداختن به پدیده شوم آزار جنسی کودکان در ایران، کارکرد رسانه‌ها، به ویژه سینما را در پرداختن به آسیب‌های اجتماعی از منظر روان‌شناسی فرهنگی، مورد بررسی قرار دهیم.

زیرا شخصی که عامل انجام این کار است، می‌تواند یکی از اعضای خانواده، خویشاوندان، آشنايان، مریبان یا حتی یکی از افراد قابل اعتمادی باشد که در ارتباط مستقیم با کودک هستند که از جمله می‌توان به افرادی نظری: راننده سرویس مدرسه، کارگر منزل، مربی کلاس‌های ورزشی، هنری... اشاره نمود. عوارضی که با خاطر آزار جنسی در کودکان ایجاد می‌شود، در یک پروسه زمانی طولانی ادامه می‌یابد و حتی تا دوران بزرگسالی نیز به قوت خود باقی می‌ماند. تا جایی که منجر به ایجاد رفتارهای مخرب روانی و رفتاری نظری: ترس، افسردگی، گوشه‌گیری و خودکشی، تخاصم و پرخاشگری، کاهش عزت نفس، احساس گناه و شرم، فرار از خانه، ناتوانی شناختی، تاخیرشدی و کاهش کارکرد آموزشی، رفتارهای نامناسب جنسی، افزایش احتمال اختلال و یا آزار دیدگی مجرد جنسی، و مشکلات روان پزشکی در دوره‌های جوانی و میانسالی می‌شود.

مطالعات نشان داده است، کودکانی که روحیه و شجاعت آن را پیدا می‌کنند تا آزاری که نسبت به آن‌ها صورت گرفته را با یک فرد قابل اعتماد بزرگ‌تر از خود در میان بگذراند، در قیاس با آنانی که راز خود را در سینه حفظ نموده و مهر سکوت بر لب می‌زنند، با آسیب روحی و روانی کمتری روپرور می‌شوند. از سویی نیز کودکانی که فوراً پس از وقوع آزار، ماجرا را به خانواده اطلاع می‌دهند، بسیار کمتر از آنانی که دشنه شرح این اتفاق شوم را در خود فرموده‌اند، آسیب پذیری‌شان شوند.

بدون شک آزار جنسی، ذهن و روان کودک آسیب دیده را خسته و فرسوده می‌کند. معمولاً این دسته از کودکان، ناخودآگاه در خواب و بیداری لحظه‌های تکان دهنده رفتار فرد آزار دهنده با خود را به یاد می‌آورند که البته این مساله غم انگیز موجب می‌شود تا به دفعات صحنه‌های دردناک و اندوه‌بار آزار شدن را در عمق وجود خود تجربه نمایند.

از سویی اگر سیستم امنیتی و انتظامی بصورت کامل نتواند تامین کننده حفظ و حراست از حقوق شهروندان باشد و از سوی دیگر نیز امکانات نرم افزاری و سخت افزاری بهداشتی و پزشکی

مشکل بزرگ نگاه نمی‌شود تا به این باور واقعی بررسید مساله‌ای بغرنج به نام کودک آزاری در کشور وجود دارد که لازم است برای حل آن راه مناسب و کارآمدی را جستجو نمایند.

در ماده ۲ قانون حمایت از کودکان و نوجوانان در ایران که سال ۱۳۸۱ به تصویب رسید، هر نوع ادبیت و آزار کودکان و نوجوانان که موجب شود به آنان صدمه جسمانی یا روانی و اخلاقی وارد شود و سلامت جسم یاروان آنان را به مخاطره انداده ممنوع است.

علیرغم نص صريح این قانون، عوامل متعددی در کشورمان دست به دست هم داده اند تا روز به روز شاهد افزایش آمار رو به رشد کودک آزاری باشیم که دیدن و شنیدن اخبار دلخراش و اسف‌انگیز آن قلب هر انسانی را به شدت جریحه دار می‌کند

هنگامی که یک کودک؛ به هر شکلی؛ مورد آزار جنسی قرار گیرد، در درجه نخست؛ دچار لطمات شدید روحی و جسمی می‌شود که در پی آن، بسیار زودتر از آن چه که تصویرش را می‌کنیم، مشکلات و آسیب‌های متعددی در آغاز دوران بچرخانی بلوغ و جالش برانگیز جوانی، گریبان گیر او و جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کند، می‌شود. از این‌رو، خلاصه بزرگی در پرورش مردان و زنان شایسته برای آینده به وجود می‌آید که می‌توانستند منشآخدمات ارزنده برای جامعه خود باشند.

کارشناسان آسیب‌های اجتماعی و مختصصان روان شناسی معتقد هستند؛ سوءاستفاده جنسی از کودک، نوعی سوء استفاده از قدرت است که به واسطه آن، یک شخص که نسبت به کودک از جثه بزرگ تر و قوی تری برخوردار است، با تصمیم قبلی و آگاهی از کاری که انجام می‌دهد، برای مستیابی به لذت جنسی و عاطفی یا حتی برخی نیات بزهکارانه دیگر، دست به آزار کودک می‌زند.

بنابر پژوهش‌ها و تحقیقاتی که در کشورهای مختلف دنیا انجام شده است، افرادی که دست به آزار جنسی کودکان می‌زنند، به آسانی؛ از سایر افراد قابل تشخیص نیستند،

حمایت از حقوق کودکان، بارزترین دستاوردهای ملل دنیا در عصر کنونی به شمار می‌رود اما به رغم تدوین قوانین متعدد بین‌المللی در قالب کنوانسیون حقوق کودک برای جلوگیری از پایمال شدن حقوق کودکان جهان، هر روز شاهد برخوردهای نامعقول و غیرمنطقی با کودکان در نقاط دور و نزدیک دنیا هستیم.

بر اساس آمارهای رسمی منتشر شده، کودکان زیر ۱۲ سال، ۲۰ درصد جمعیت ۷۵ میلیون نفری ایران را تشکیل می‌دهند که ۱۲ تا ۱۵ درصد از این جمعیت ۲۰ درصدی، در سرایت گوئاگون و به صورت‌های مختلف، مورد کودک آزاری قرار می‌گیرند.

به استناد این آمار، نرخ کودک آزاری‌های جنسی در ایران طی سال ۱۳۸۶ نسبت به سال ۱۳۸۵، میزان ۵/۳ درصد افزایش را نشان می‌دهد؛ به طوری که ۵/۱۴ درصد از ۲۰۰ مورد کودک آزاری گزارش شده، کودک آزاری‌های جنسی بوده و ۷۰ درصد از کودکان آزار دیده، دختران بوده‌اند.

این آمار نشان می‌دهد ۵۷ درصد از سوء استفاده کنندگان جنسی، از کودکانی که عمدتاً شش تا هجده سال سن داشته‌اند، پرداز شان بوده‌اند! دیگر آزار دهنده‌گان این کودکان رانیز ناپدیدی، دوست پدر، دوست برادر، مری باشگاه ورزشی و معلم ورزش مدرسه تشکیل داده‌اند.

در قوانین کیفری ایران متأسفانه نسبت به مساله آزار جنسی کودکان، جرم انگاری خاصی نشده و تحت عنوان کودک آزاری جنسی، قانون یا مورد خاصی مشاهده نمی‌شود هم چنین حمایت ویژه از کودکان در مقابل اعمال منافی عفت و هر نوع سوء استفاده با آزار جنسی دیگر اساساً وجود ندارد و یا در برخی موارد حتی حمایت کمتری هم از آن‌ها به عمل آمده است.

ایران در سال ۱۳۷۲ به کنوانسیون جهانی حقوق کودک پیوست که بر اساس آن مکلف شد قوانینی را به نفع کودکان در جهت نزدیک شدن به این پیمان نامه تبین کند یا تغییر دهد و در نهایت اجرایی نماید. اما متأسفانه هنوز پدیده کودک آزاری از زاویه دید مسئولان و متولیان امر، به عنوان یک معضل اساسی و

برگزاری جشنواره مطبوعات کودک و نوجوان در گفتگو با قاسم عزیززاده گرجی: می خواهیم فرآوردهای فکری، یکسان توزیع شود

برگزاری جشنواره مطبوعات کودک و نوجوان در مازندران از آن دسته اخباری بود که در روزهای گذشته، هم نوعی اتفاقی خوش را برای تمدید اعلام کردند.

شنبین این خبر، از رویداد فرهنگی پر ثمری است که علاوه بر حوزه کودک و نوجوان، در بخش

مطبوعات مازندران نیز روی می دهد. اما سوالی که ذهن را درگیر می کند اینکه: حالا ما

مطبوعات کودک و نوجوان مان کجا بود که بخواهیم مثلاً آنچه از نجاشی این جشنواره پرقدمت

و همواره تهرانی آن را به مازندران بیاوریم؟ فقدان نشریات کودک و نوجوان که این

قشر پر شور در حال رشد را به مطالعه علاقمند کند و تلنگری به استعدادهای شان بزند،

همواره ذهن کارشناسان و دلخواه مندان این بخش را مشغول خود داشته است. این

سوال را با مادر کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان که متولی برگزاری این

جشنواره در زمستان است مطرح کرده ایم؛ با قسم عزیز زاده گرجی که شنیده شده مجوز نشریه ای در حوزه کودک و نوجوان

را در سال گذشته دریافت کرده است، اما "ماه تی تی" که روی پیشخوان آمده هیچ ربطی به کودک و نوجوان ندارد.

جشنواره مطبوعات کودک و نوجوان با چه هدفی خواهد شد؟

هدف این جشنواره در واقع ماضی هستند که امروز از برآیند آسیب شناسی های جریان فعالیت های مطبوعاتی کودک و نوجوان در طی سی و چند سال اخیر حاصل گردیده است و ضرورت های عملکردی مدیریت فرهنگی کشور در حوزه کودک و نوجوان، مارا بر آن می دارد تا به تقریب، دیدگاه های دستگاه های فرهنگی و همه ای راکن جریان ساز فرهنگ کشور پردازیم که بخش عمده ای آن را خانواده ها، مدارس، جامعه ای نویسندها، هنرمندان و دانشگاه های تشكیل می دهند تا انشاء الله در تعامل دو سویه ای که با مجموعه ای کانون پرورش فکری خواهند داشت، به تحولی پشمچه ای و آرمانی در حوزه مطالعات و تحقیق مطالبات و نیازمندی های نسل آتیه ساز کشواره نائل گردید. علاوه بر اهداف کلی فوق، ما در این جشنواره سعی داریم از طریق داوری به کشف استعدادهای جوان در حوزه مطبوعات کشور پرداخته و با فراهم سازی کارگاه ها و فضای آموزشی لازم، به طرح مباحث نظری، مطابق با تعاریف نشریات مفید در جامعه ای اسلامی مان، اقدام نماییم. این جشنواره که قرار است در سه بخش حرف ای و فنی، موضوعی و آزاد، به ایجاد رقابت بین شرکت کنندگان پردازد، در اسفند ماه سال جاری از سوی کانون پرورش فکری استان مازندران برگزار خواهد شد.

چطور به فکر برگزاری جشنواره در استان افتادید و چرا؟

کانون پرورش فکری استان مازندران، به شانتوانه ای تلاش های ویژه ای که در سال های اخیر به امر نشر و ترویج آثار اعضا و مریبان خویش در نشریات مجلزی و مطبوعات داخل استان معطوف نموده است و هم چنین سوابق فعالیت های مطبوعاتی اینجانب از گذشته تاکنون، سبب گردیده است تا سال های اخیر از مهیبت و حسن تعامل و مشارکت دستگاه های فرهنگی استان پرخوردار گردید و به لطف الهی، اقدامات مطلوبی را در زمینه های فرهنگی به ثبت برسانیم و هم چنین پس از درخواست از دفتر مرکزی و پیگیری های مستمر، به حمد الله؛ این اقدامات؛ از نگاه مدیر عامل کانون کشور و معاونت تولید کانون، پوشیده نماند و به همین دلیل یازدهمین دوره بی برگزاری این جشنواره، به کانون استان مازندران اختصاص یافت.

در شرایطی که مازندران؛ کمتر دارای مطبوعات پویا و جریان ساز است و تقریباً فاقد هر نوع مطبوعات کودک و نوجوان می باشد، برگزاری این جشنواره در مازندران چه اهمیتی دارد؟

یکی از دلایل اصلی خروج این جشنواره از تهران و انتقال آن به مازندران؛ به عنوان یکی از استان های کشور؛ اشاره ای زیبایی است که به توزیع عالانه و صحیح برنامه های کلان فرهنگی کشور در بین استان های غیر از تهران داشته است که این اقدام، نتیجه ای حسن توجه مسئولان و مدیران فرهنگی کشور، در جهت ترویج و توزیع یکسان فرآورده های فکری، در سراسر کشور بوده که می کوشد از این مسیر به رفع محرومیت ها و تبعیض های فکری و فرهنگی در بخش های مختلف اقدام نماید. چون همان گونه که می دانید، کانون های پرورش فکری سراسر کشور که در واقع متولی پرورش اندیشه مخاطبان کودک و نوجوان در هر استانی محسوب می شوند، می توانند بواسطه ای برناهه ریزی ها و تعاملاتی که در حوزه ای فعالیت های فرهنگی، با مطبوعات استان خود دارند، سهم زیادی در بازار سازی، رشد کیفی و همانا تحقق اهداف چند جانبه ای این جشنواره را در ابعاد وسیع داشته باشد و دین ترتیب، جریان سازی فرهنگی در عرصه کودک و نوجوان، به تناسب ادبیات و باورهای بومی و از طریق شناساندن باسته های منطقه ای در مطبوعات محلی خویش، شکل جامع و گسترده ای به خود خواهد گرفت. این اعتقاد که در این متوالی پرورش اندیشه مخاطبان کودک و نوجوان در هر استانی محسوب می شوند، می توانند به این هم مطبوعات، همان گونه که از نام آن برمی آید، برای تحقق اهداف و برناهه های خود از همه کی از ظرفیت های فکری و فرهنگی کشور استفاده خواهد کرد و مازندران نیز در جریان این عطایی افکار، می تواند با همکری و همراهی و بهره وری گیری از تجربیات کشور و سایر استان ها، به ارزیابی عملکرد پیشین و تقویت فعالیت ها و رویکردهای خویش در زمینه کودک و نوجوان، گام بزرگ دارد.

کانون پرورش فکری مازندران، به عنوان یکی از متولیان حوزه کودک و نوجوان، جهت پویایی و شکوفایی استعدادهای مطبوعات کودک و نوجوان، تاکنون چه اقداماتی داشته است؟

اداره کل کانون پرورش فکری مازندران، علی رغم محرومیت های مطبوعاتی موجود استان در حوزه کودک و نوجوان، به حمد الله طی سال های اخیر؛ توانسته است با انعکاس اخبار، آثار تالیفی مریبان و اعضا مراکز فرهنگی هنری و هم چنین برنامه های بروز فرهنگی و پیزه ای کودک و نوجوان، از طریق صفحه ای «مرغک» در روزنامه «مرغک» مازندران و توزیع آن در بین مراکز و خانواده های آنان، سایت کانون پرورش فکری استان، وبلاگ های مراکز فرهنگی هنری کانون سراسر استان، فضای فرهنگی قابل توجهی را در مقایسه با امکانات موجود ایجاد نماید.

برنامه های این جشنواره در استان چگونه خواهد بود و آیا مازندران، تنها میزبانی این جشنواره را بر عهده خواهد داشت؟

این جشنواره که با ارسال فراخوان به سراسر کشور، کار خود را آغاز خواهد نمود، با تقسیم بخش های مختلف اجرایی و برنامه ریزی، بر آن است تا علاوه بر تبلیغات شایسته و مورد لزوم، به ایجاد کارگروه های علمی به منظور تشکیل کمیته های داوری و آموزش پردازد که قطعاً این اقدام؛ نیازمند جلب مشارکت گروه های مختلف صاحب نظران، کارشناسان و استادان دانشگاهی مرتبط با این حوزه خواهد بود. جشنواره مطبوعات کودک و نوجوان که در سال جاری، بازدهمین دوره برگزاری خواهد نمود، برای نخستین بار؛ بخش دیگری؛ تحت عنوان رسانه های مجازی رانیز به مراتب داوری های خود خواهد افزود که منظور از رسانه های مجازی؛ سایت ها و خبرگزاری هایی است که از معاونت مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مجوز دریافت نموده اند. از دیگر برنامه های این جشنواره، داوری و بررسی آثار دریافتی در سه حوزه ای مجزا از یکدیگر می باشد که این سه حوزه عبارتست از: نشریات و مطبوعات سراسر کشور، مطبوعات استان مازندران (در قالب رقابت استانی)، نشریات داخلی دارای مجوز کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان (در قالب رقابت درون سازمانی) است. حضور استادان و صاحب نظران، در زمان برگزاری کارگاه ها و نشست های آموزشی و هم چنین حضور مقامات بر جسته کشوری در مراسم اختتامیه ای این جشنواره و از سوی دیگر، برگزاری هر روزه ای نمایشگاه دستاوردها و آثار مطبوعاتی کشور در مجتمع فرهنگی هنری کانون پرورش فکری، از دیگر بخش هایی است.

توانی سخت برای غفلتی جبران ناپذیر

سالن های خالی از شور کودکان

پرونده ویژه

نوجوانان کودک

از سالیان بسیار دور تا کنون، نمایش کودک در جهان همواره مهم ترین یخش گونه تئاتر محسوب شده است اما این حقیقت شیرینی نیست، بنابراین باید قبول کرد تئاتر کودک در کشورمان تنها در حد یک نام و عنوان شناخته شده تا به یک جریان بالاند در عرصه فعالیت های فرهنگی و هنری. جز اجرهای اندک و محدود در چند سالن کوچک که هر از چند گاهی آن هم بیشتر با اولویت گیشه، اجر می شوند و نیز حنگ های شادی که به نام تئاتر کودک به روی صحنه می روند، اتفاق خجسته دیگر در این راستا مشاهده نمی شود.

نمایش کودک ایران، در میان دیگر کشورهای جهان، از جایگاه مناسبی برخوردار نیست و این غفلتی جبران ناپذیر است که در صورت تداوم، شاید با پرداخت هزینه ی گزار مادی و معنوی نیز هیچ گاه نتوانیم توان سخت آن را پس بدھیم.

مشکل در حوزه تئاتر کودک از آن جا آغاز می شود که این مقوله به عنوان بستر اصلی فرهنگ سازی در جامعه ایران تعریف نشده است و بی تعارف باید مسئولین را در این خصوص مقصود داشت.

بر همین اساس، متولیان فرهنگ و هنر کشور، الزاماً باید برنامه ریزی ها و سرمایه گذاری های لازم را برای پیشرفت تئاتر کودک در ایران انجام دهند چون اگر به این امر واقع باشند و به آن پردازنند، بطور قطع و یقین ضمن اثرات مطلوب بر رشد و پرورش کودک، فرهنگ و اجتماع نیز در آینده بهره لازم را از آن خواهند برد و مسلمانه با ارتقای فرهنگ کشور کمک خواهد کرد.

براساس مطالعات و بررسی های صورت گرفته، نهادهای کردن تئاتر در کشورهای اروپایی، از مهد کودک ها و مدارس آغاز می شود و سازمان ها و نهادهای دولتی نیز بخشی از بودجه و اعتبارات فعالیت های فرهنگی خود را به این بخش اختصاص می دهند. در کمال تأسف همان طور که بیش از این نیز عنوان شد، در کشور ما هیچ گونه برنامه ریزی و سیاست گزاری معین و مشخصی برای نمایش کودک و نوجوان تعریف نشده است. طبیعی است که تعلیم و تربیت کودکان و نوجوانان، برای این نوع تئاتر نیز صورت نمی گیرد تا آن را این شکل مایوس کننده سستی و سکوت بیرون آورد.

نا گفته بپداست اگر به گسترش تئاتر کودکان بیاندیشیم و به نقش آموزش در آن توجه کنیم، در آینده ای نه چندان دور، جامعه ای پویا تر خواهیم داشت، چرا که توجه به نیازهای فکری، روحی و روانی مخاطب کودک از طریق تئاتر، مسیر پرورش و رشد قوای فکری او را به سمت و سوی درست و صحیح هدایت می کند اما متسافانه باید خاطرنشان کرد؛ بیش از ۱۰ میلیون دانش آموز در سن کودک و نوجوان داریم که بسیاری از آن ها حتی برای یک بار پا در سالن تئاتر نگذاشته اند!

معلوم نیست از کجا و چه زمانی نظریه نادرست آموزش مستقیم، به تئاتر کودک رخنے و نمایشنامه هارا مملو از پنده های پدرانه و نصیحت های شفاهی آمورگاران نموده است؛ اتفاقی که پل های ارتباطی با تمثیگران را فرو ریخت و سالن های نمایش را از شور و شوق کودکانه خالی کرد. متسافانه به دلیل عدم حمایت موثر از نمایشنامه نویسان برای تولید نمایشنامه کودک در کشور، هنوز صاحب نمایشنامه نویسانی حرفة ای در تئاتر کودک نشده ایم و پر واضح است؛ تا زمانی که نمایشنامه نویسی کودک، به شکل حرفة ای به وجود نیاید، این نوع تئاتر هم با وجود امکانات اجرایی، هیچ گونه پیشرفتی نخواهد داشت.

بکی از بزرگترین مشکلاتی که امروزه در کشور ما دامنگیر تئاتر کودک شده، این است که بسیاری از افراد مبتدی در عرصه نمایش، تئاتر کودک را سرآغازی برای تمرین و کسب تجربه برای نمایش تصویر می کنند و در تحلیلی تابخردانه، کودکان را در خود نمایش هایی می دانند که فاقد شاخصه های هنری تعریف شده در تئاتر باشند. به اعتقاد مشترک کارشناسان تعلیم و تربیت و صاحب نظران هنرهای نمایشی، تداوم این امر به معنای نابودی تئاتر کودک در کشورمان خواهد بود. زیرا این افاده مبتدی و بی تجربه، با رفتار نامانوسی که فرشته های درون هر کودک را به شدت می آزادد، روح پاک و ذهن خلاق کودک را دچار چند گانگی می کنند.

در پایان باید گفت؛ تئاتر کودک در شهرستان ها، قیصرتین و مهجورترین ژانر تئاتر استان ها است که مظلوم واقع شده و برای ادامه حیات به پشتیبانی و حمایت فراوانی نیاز دارد. از این رو، سیاست گزاران و برنامه ریزان تئاتر کشور باید پاسخگوی این مساله مهم باشند، چرا که با پائین آمدن عرضه در تئاتر کودک، به تدریج تقاضا هم پایین آمده و به صفر خواهد رسید!

حقوق کودک و نوجوان

فرامزقلی پور خمبانی

مدارس و عضو هیات علمی دانشگاه

کودک و یا نوجوان به فردی گفته می شود که از نظر جسمانی، عقلانی و نیز عاطفی فاقد توانایی لازم برای اداره امور خود بوده و قابلیت درک و سنجش کافی مسائل پیرامون خود را داشته و تا حدود زیادی پاسخگوی اعمال و رفتار خود نیز نمی باشد. با توجه به شرافت و عاطفه، در هر جامعه ای نسبت به بلوغ جسمانی، عقلانی و عاطفه، ماده یک کنوانسیون حقوق کودک، بدون این که مرزی بین دو اصطلاح کودک و نوجوان قائل شود، تمام افراد زیر سن ۱۸ سال را تحت عنوان «کودک» آورده است. با توجه به اهمیت و حساسیت وضعیت این گروه از افراد (یعنی؛ کودکان و نوجوانان) تقریباً تمام نظام های حقوقی دنیا، اصل «تساوی حقوق» در خصوص کودکان را ره کرده و با تدوین قوانین و مقررات ویژه ای در حقوق موضوعه، حقوق مخصوصی را برای کودکان در نظر گرفته اند. از جمله این حقوق؛ تعیین سن مسؤولیت کیفری و اختصاص دادگاه های ویژه برای رسیدگی به جرایم اطفال و نوجوانان است. در برخی از کشورها، با تعیین سن ۱۸ سال برای آغاز مسؤولیت کیفری، برای افراد زیر سن مذکور، قابلی به تعیین مسؤولیت نسی و یا عدم مسؤولیت شده اند. در نظام حقوقی ما، به تاسی از فقه امامیه، سن بلوغ؛ ۱۵ سال برای پسران و ۹ سال برای دختران، به عنوان سن شروع مسؤولیت کیفری؛ شناخته شده است. این دیدگاه قابلی به این است که سن؛ به عنوان معیاری برای بلوغ شناخته شده و فرد با رسیدن به سن نه و پانزده سال، به بلوغ جسمی و فکری نمی رسد.

پژوهش های علمی مovid آن است که بروز نشانه های بلوغ در پسر و دختر، بستگی تام به عواملی، مانند؛ نزد، آب و هوای تغذیه و بهداشت و وضع اجتماعی دارد. یکی از حقوقی که کودکان می بایست از آن برخوردار شوند، اعمال مطلق نظریه منع «برچسب زنی» است که باید در مورد کودکان و نوجوانان مراتعات شود؛ زیرا آن ها در جریان سیر طبیعی خود به سوی رشد و کمال عقل، گام بر می دارند و تلقین پذیرند و آن گاه که متصف به وصف مجرمانه می گردند، خود را در قالب این عنوان یافته و با آن هماهنگ می شوند و در این صورت، خلاص یافتن از ذهنیت موصوف به « مجرم بودن» و یا «بزهکار بودن» چنان چه محل نیاشد، حداقل بسیار دشوار است. بنابراین به نظر می رسد که اتخاذ واژه؛ «معارض با قانون» در زمینه توصیف آن دسته از کودکان و نوجوانانی که رفتار ایشان در مغایرت با قوانین کیفری و دارای «عنوانین مجرمانه» است، به مراتب بار منفی کمتری نسبت به واژه های «بزهکار»، « مجرم» یا «منحرف» داشته باشد.

امروزه بسیاری از حقوق مندرج در کنوانسیون حقوق کودک را می توان به وضوح در قوانین موضوعه اکثر کشورهای صاحب حقوق، تبلور یافته دید. از جمله این حقوق، ممنوعیت اعمال کیفر اعدام و حبس ابد، بدون امکان بخشش ویکی نسبت به کودکان و نوجوانانی می باشد و یا حق کودک به این که در خانواده ای سالم و با داشتن پدر و مادری با سجایای اخلاقی، پرورش یابند.

ماده ۱۱۷۳ قانون مدنی، یکی از مصادیق بارز اجرای این حقوق می باشد. ماده قانونی مذکور اشاره می دارد؛ «هرگاه در اثر عدم موازنیت یا انحطاط اخلاقی پدر یا مادری که طفل تحت حضانت اوست، صحت جسمانی و یا تربیت اخلاقی طفل در معرض خطر باشد، محاکم می توانند به تقاضای اقربای طفل یا به تقاضای قیم او و یا به تقاضای مدعی العوم، هر تضمیمی را که برای حضانت طفل مقتضی بدانند اتخاذ کنند.

رای قضات نیز؛ بدان تعلق گرفته و متهم را قابل سرزنش ندانند.

منظور از علنى بودن رسیدگى در جرایم مطبوعاتی؛ چیست و وجه تمایز با سایر جرایم؟ چگونه است؟

بکى از اوصاف محاكمه متهم مطبوعاتی، علنى بودن روش محاكمه است که در ماده ۳۴ قانون مطبوعات از آن ياد شده است. علنى بودن محاكمه و دادرسى؛ در همه نظام های حقوقی دنيا، امرى بدپه و پذيرته شده است و به اين معنی است که بسته به ظرفت فزيكى محل محاكمه، همه افراد، از هر قشرى، حق حضور و نظاره محاكمه را خواهند داشت. در تصریه يک ماده ۱۸۸ قانون آئين دادرسي كيفرى، آمده که؛ منظور از علنى بودن محاكمه، عدم ايجاد مانع جهت حضور افراد در جلسات رسیدگى است و خبرنگاران رسانه هامى تواني داشتند باحضور در دادگاه، از جريان رسیدگى گزارش مكتوب تهيه کرده و بون ذكر نام يام مشخصاتي که معرف هویت فردی يا موقعيت اداری و اجتماعی شاگى و مشتکی عنة باشد، منتشر نمایند. تخلف از حکم قسمت اخیر این تصریه، در حکم افتراست. وجه تمایز رسیدگى به جريان عادي و مطبوعاتي، در چند نکته نهفته است. نخست اين که متمهم مطبوعاتي، فقط مدير مسئول نشريه است و یا کسی که مجاز به صدور دستور انتشار به جاي اوست. دوم؛ مجرم دادگاه صالح به رسیدگى، دادگاه كيفرى استان در مرکز هر استان، تحت عنوان دادگاه مطبوعات و با شركت سه قاضي است. مساله علنى بون و غيرعلنى بون مطبوعات، در ماده ۱۸۸ قانون آئين دادرسي كيفرى آمده که؛ به تشخيص قضات دادگاه و بناء مصلحت انديشي که تابع موضوع مورد محاكمه و غالبا در زمينه جرائمي است که با امنيت و اخلاق عمومي اجتماع در ارتباط باشد، خواهد بود. دادگاه على القاعده، در صورت تشخيص به غيرعلنى بون، يابد ماتبر ارسما علام و قرار غيرعلنى بون محاكمه را صادر نماید.

آيا انتشار روند رسیدگى از سوى نشريات، ممکن است؟ لطفاً توضیح دهید.

درفرض و صورتى که محاكمه علنى برگزار شود، صرافين مزيت؛ برای شركت عموم در دادرسى و رعيات اصل مردم سالاري است ونمی توان آن را دليلي برای انتشار جريان دادرسى دانست. آزادى نظارات افکار عمومي؛ بر روند دادرسى عادله؛ شامل آن هاي است که در دادرسى علنى حضور دارند و از منظر تعداد، محدودند و بنابر علل مختلف، درگير نمودن ذهن آحاد جامعه، نسبت به اين موضوع، ممکن است؛ اثر منفي بر افکار عمومي ايجان نماید و برای زدنون آن اثر؛ از بستر فکر اجتماع، وقت و هزینه زیادی را مى طلبند اما ذکر کلياتي از روند دادرسى، منافقان با حق انتشار آزادانه اختيار ندارد. با توجه به دخيل بون افراد متعدد، از جمله؛ صاحب امتياز، مدير مسؤول، سردبير و نويسنده، در روند کار مطبوعاتي، شناسايي فرد مسؤول در قالب پديده مجرمانه؛ چگونه است و اساساً مسؤول؛ از نگاه مقتن چه کسی است؟

نشر خبر؛ توسط يک فرد صورت نمی گيرد بلکه پرسوه کاملی است که از دخالت افرادي چون خبرنگار، نويسنده، سردبير، صاحب امتياز و مدير مسؤول، در انتشار خبر دخيل هستند. ليكن سياست قانون بر اين است که يک خبر؛ تا قبل از انتشار، يک محصول است که حتی اگر خالي از حقیقت یا واقعیت باشد، هیچ ضرر را مانتوجه فرد و اجتماع نماید، ليكن آن گاه که دستور انتشار داده مى شود و عملیات نشر صورت مى گيرد، عنصر مادي جرم، یعنی؛ متن خبر در مطبوعه، اثر عملی خود را نمودار مى نماید ولذا در قانون مطبوعات، صراف مدير مسؤول به عنوان متمهم مطبوعاتي مورد خطاب قرار مى گيرد و سایر داخلين در قضيه، متمهم عادي شد و در يک روند دادرسى عادي شركت مى نمایند. جرم مطبوعاتي، ممکن است به جهت نوعي غلبه حق فرد يا اجتماع، واحد جنبه خصوصي يا عمومي و يادار اى هردو جنبه باشد که اگر حق خصوصي اشخاص باشد، با شکایت ذینفع شروع به رسیدگى شده و در جنبه عمومي، پيگيرگي مقامات رسمي، سبب شروع به رسيدگى است. يکي از مسائل مهمي که مورد سوال واقع مى شود اين است که آيا خبرنگار مطبوعاتي باید حقیقت را كسب و ارائه و به تبع آن، مدير مسؤول دستور نشر آن را بدهد و يا موظف است که در كسب خبر و ارائه آن صداقت و امانت دارد را رعيات نموده و بدون پيراهنه و يا حذف و اضافه نابه جا، آن الرافق دهد و به عبارت دiger؛ باید حسن نيت را رعيات نماید. برای اين که يک فرد؛ رفتار خود را متعارف و مطابق با رسالت حرفة اى خود بداند، چه يابد بکند و بين صداقت و حسن نيت را دانسته و ماهيّت و درستي خبر، چگونه آشتي بدهد. ساده اين که؛ خبرنگار باید در نقل خبر فقط صادق واما تدار باشد يا صرف باید خبرى که حقیقت واقعیت دارد؛ ارائه نماید، موضوع مهمي است. آگاهیم که حقیقت؛ کالاني که يابي است و به سلاگي در دسترس همه قرار ننمی گيرد. اگر حقیقت؛ برای مراجع رسمي و يا حتى مقامات مطبوعاتي، مکشوف بود، يك فرض جرم متصور نبود. پس خبرنگار باید بدنيال يک هدف مشروع و مصلحت گرا باشد. مصلحت گرایي، بدين معنی که در انتشار خبر، حقوق افراد را نسبت به حریم شخصي و اجتماعي، رعيات نماید و ياران را نتقال يك خبر و اجده وصف امنيّت و مهم، احتیاط لازم را به خرج داده و جانب منافع اجتماع را بر حس حقیقت جویي خود، غلبه دهد و بستجند. آيین انتشار خبر و خسارت ناشي از آن، تناسيي جاري است يا خير و در نهايّت؛ خبر را به همان صورت که بدت آورده، ارائه نماید.

اهالى مطبوعات؛ گاهى به واسطه عدم آگاهى از چنین جرائمي، ناخواسته مرتکب عمل مجرمانه مى شوند. اگر چه جعل به قانون؛ رافع مسوولیت نیست، شما به عنوان احدي از هيات دادرسان دادگاه مطبوعات، چه توصیه اي برای آن ها دارید؟

زنديگي اجتماع امورزى؛ فني و پيچيده شده و بدون استفاده و به کارگيری تخصص هاي مختلف، نمى توان از شتابه به دور بود. همراهى فردی که از دانش حقوقی برخوردار است و تجربه علمي و عملی کافى در حفظ حريم اشخاص و اجتماع را يدك مى کشد، مى تواند راهگشا و همراهى مطمئن برای دورى از خطر مواخذه قانوني باشد.

نحوه رسيدگى، از موضوعات مهم بوده که يک خبرنگار با خواندن قانون مطبوعات، از چند چون نحوه رسيدگى مطلع نمی شود. تحقيقات مقدماتي و همه اقدامات قانوني مرجع قضائي (دادسا) درخصوص کشف، تحقيق و تعقيب مجرم، تا صدور قرار تأمين و تصميم قضائي نهایي، در قالب قرار مجرمي صورت مى پذيرد. انجام شدن تحقيقات مقدماتي در دادسرى محل وقوع جرم، در هر حوزه قضائي، به لحاظ طبيعت خاص رسيدگى، مخالف روحیه ارباب جراید است، زيرا سرى بون تحقيقات و نقش غيرفعال وکيل و نبود هيات منصفه، در مشاهده و نظارت بر جريان رسيدگى، مدير مستول رادر و ضعفيت خاص قرار بدهد که بى شک، محملى شايسته برای اهالى مطبوعات نیست. اما اين که جرم مطبوعاتي باید مستقىمادر دادگاه كيفرى استان تحت عنوان دادگاه مطبوعات مطرح شود، قوانين صراحت خوبى ندارد. در تصریه ۳ ماده ۳ قانون احیای دادرسرا، اشاره اى به جرم مطبوعاتي نشده است و رویه قضائي، رسيدگى در دادسرار سپس در دادگاه مطبوعات است. حال تفسير اين نکته که رسيدگى؛ مستقىماً يابد بايد در دادگاه مطبوعات باشد، اين گونه تحليل مى شود که پس از صدور كيفرخواست دادرسرا، با حذف دادگاه، مراجعت عمومي و تجدیدنظر، در دادگاه مطبوعات؛ صورت مى گيرد و مراجع اعتراض به راي دادگاه مطبوعات، ديوان عالي کشور است. در دادگاه مطبوعات، حضور هيات منصفه، نهادينه شده. انتخاب اين هيات به چه صورت محقق مى شود؟

در تحليل جيگاه هيات منصفه که بعضی آن را تضمین عدالت و گروهي آن را نماینده افکار عمومي مى خوانند، نهادى است که در نظام حقوقى اسلامي به اين عنوان جانماني نشده است. در کشور ما؛ مقررات مختلف درباره هيات منصفه وضع شده که از جمله قانون موقت هيات منصفه سال ۱۳۰۱ و قانون ۱۳۰۷ و قانون هيات منصفه مصوب ۱۳۰۷ و قانونين دیگر بوده که اشارتى بدان رفته است. درباره فلسفه قرار دادن نهادى؛ به عنوان هيات منصفه؛ در کثار قضات دادگاه، بحث فراوان شده است که جيگاه آنان، آيا؛ شركت در قضاؤ است يا صرفاً به قضائي دادگاه مشاوره مى دهند و يا جيگاه کارشناسي دارند و در قالب يك هيات عرفى از تخصص هاي مختلف، حضور جريان محاكمه بوده و نظریه کارشناسي خود را مبنی بر اين که آيا متهم؛ بزهكار است يا خير و چنانچه مرتکب بزهی شده، آيا؛ استحقاق تخفيف دارد یا خير؟ ارایه مى دهند.

بررسی اجمالي در متابع فقهی و توجه به مذکورات پیش از تصویب قانون اساسی، مارا به آن مى رساند که نهادى خاص به عنوان هيات منصفة یاژوری که در حقوق اروپا آمده، در اسلام نداریم، ليكن اين که در محاكمه؛ حضور گروهي از اهل علم و معتمدين راضوري دانسته تا جاواي اشتباه قضائي را بگيرد، با جيگاه هيات منصفه، همخوانی ندارد بلکه زوايابي از جيگاه هيات منصفه را ووش مى کند اما روش انتخاب اين هيات؛ در ماده ۳۶ قانون مطبوعات، مصوب سال ۱۳۸۴ و اصلاحی سال ۱۳۷۹، از چون چون را ذکر مى کند. در شهر تهران؛ هر دو سال، يك بار، به دعوت ربيس قوه قضائيه يا نماینده ايشان و با حضور ايشان یا نماینده و وزير فرهنگ و ارشاد اسلامي، رئيس شورای شهر، ربيس سازمان تبلیغات اسلامي، نماینده شورای سياست گذاري ائمه جممه و در مرکز استان؛ به دعوت نماینده رياست قوه و با حضور و مدپرکل فرهنگ و ارشاد اسلامي، رئيس شورای شهر مركز استان، ربيس سازمان تبلیغات اسلامي و امام جمعه مرکز استان یا نماینده وی، تشکيل مى شود. هيات مذکور در تهران؛ نفوذ در مراکز استان ها؛ از نفراز افراد مورد اعتماد عمومي از بين گروه هاي مختلف اجتماعي (روابط، اساتيد دانشگاه و ...) به عنوان اعضاء هيات منصفه؛ انتخاب مى کنند. در ماده ۳۷ قانون مطبوعات، شرایط عضويت در هيات منصفه را بدين شرح گفته که؛ از جمله؛ داشتن حداقل ۳۰ سال سن و نداشتن سابقه موثر گروهي و اشتئار به امانت، صداقت، حسن شهرت و... در ماده ۳۸ قانون، نحوه شركت و اعلام نظر هيات منصفه را در دادگاه، بيان مى کند.

در صورت تعارض نظر هيات منصفه؛ با نظر هيات دادرسان، در قانون؛ چه تدابيری انديشيده شده است؟

يکي از نکات مهم پيرامون جيگاه راي هيات منصفه در تقابل راي قضات يا از منظر اثرگذاري است. روش عملی در دادرسى ها، اين گونه است که؛ هيات منصفه، قبل از شروع محاكمه، پرونده را مطالعه نموده و بموضع اشرف مى يابند و ضمن حضور مستمر در طول محاكمه، چنان چه سوالى دارند، با نظر دادگاه انجام مى گيرد و پس از ختم مذکورات و رسيدگى دادگاه، به هيات منصفه؛ اجازه مشاوره و اعلام راي را مى دهد. هيات منصفه؛ كتاب نظر خود را در قالب اکثرت و اقلیت اعلام مى کند به اين که؛ آيا متهم؛ بزهكار است و چنان چه متهمن بزهكار است، آيا مستحب تخفيف مى ياشد یا خير؟ در فرضي که نظر هيات با نظر قضات يك باشد ما با مشكلی مواجه نيسیم ولي چنانچه نظر هيات منصفه، مخالف نظر قضات باشد، با وضع فعلی، با اصل استقلال قضات و جيگاهي که قانون برای نشاف آن را معمول و خيرگان عرفى در لباس هيات منصفه، رفتار متهمن و نظر دادگاه متعين و اجراء مى شود. به هر حال، ملاک تعين و وضعیت و نتیجه رسيدگى، راي اکثرت قضاتي است که رسيدگى به پرونده را عهده دار هستند، ليكن اين برداشت و حکم قانون، در خور انتقاد است زيرادر و وضع فعلی؛ اکثرت قضات؛ عرفی و فاقل شرایط اجتهاد هستند و اين که پديده قضوات هم يك موضوع عرفی است، حال که نمایندگان افکار عمومي و خيرگان عرفى در لباس هيات منصفه، رفتار متهمن مطبوعاتي راهنچار و دفاعيات وى را شنيدنی و قبول دانستند، بدان منزله است که جامعه و افکار عمومي، آن رفتار را برتابide و قابل سرزنش نمى داند و اين روند با فلسفه قضوات عرفی و ايجاد نظم و اجراء عدالت نيز همخوانی دارد. اصل بي طرفی قضات نيز مويبد اين برداشت است، پس شايسته است؛ قضات در جرائم مطبوعاتي، به نظر هيات منصفه اهمیت داده و تلاش شود تا در صورتى که هيات منصفه، متهم را بزهكار نمى داند،

در گفتگو با امید سلیمانیان مستشار دادگاه تجدید نظر مازندران تاکید شد:

قضات در جرائم مطبوعاتی به نظر هیات منصفه اهمیت دهند هیات منصفه در نظام حقوق اسلامی به این عنوان جانمایی نشده است

کیفیت کار، اثر قابل توجهی دارد. هنوز عرق اهالی مطبوعات از برگزاری روز خبرنگار خشک نشده؛ روزی که اغلب به جشن و تقدیر از خبرنگاران پرداخته می شود. اما در این بین گاهی از همکارانی که مدت هاست از آنها بی خبریم، غافل می شویم.

آنها یکی از روزهای سختی را به خاطر ندانستن پشت سر گذاشتند. در گفتگو

پیش رو که با یکی از اعضا هیئت دادرسان خوشروی دادگاه مطبوعات انجام شده است؛ تلاش کردیم نقاط مبهمی از جرائم مطبوعاتی را روشن کنیم.

به عنوان اشاره: با اندکی تأمل؛ شاید بتوان گفت: اگر شوق دانستن در فطرت انسان ها نهاده شده، برای چیدن محصول آنست که نوشتن نامیده شد. آن چه اهالی مطبوعات را سر پا نگه داشته، همان شوق فطری نوشتن حقایق است که به نوعی؛ بیان حق است. مکتوبات آنان تجلی گاه آرمان ها و بایدهایی است که یافته درون و آموزه های دینی و ملی است و در رشد همه خوبی ها باید باشد اما گاهی هست و گاه نیست.

یکی از موضوعات مبتلا به جامعه مطبوعاتی کشور ما بعد از وقوع انقلاب اسلامی، جرم مطبوعاتی می باشد که در دو دهه اخیر، یکی از دغدغه های مهم این قشر و گاهی افکار عمومی، شده است. از جمله نگرانی ارباب جراید، مفهوم جرم مطبوعاتی و مصادیق آن بوده و هست. هستند جریده نویسانی که خواهان این بوده اند که: آیا این مطلبی که چاپ کرده ایم، جرم مطبوعاتی هست یا خیر؟ شکی نیست که این نگرانی بر کمیت و

| رضا رضایی سوادکوهی / وکیل پایه یک دادگستری |

در تعریف جرم، قوانین جزایی؛ آن را فعل یا ترک فعلی که در قوانین جرم تلقی شده و برای آن مجازات تعیین شده، تعریف نموده است و در قانون اخیر التصویب جزایی، جرم؛ رفتار ناهنجاری است که قوانین جزایی آن را بر نمی تاید. شرط اصلی تحقیق جرم مطبوعاتی اینست که به وسیله نشیریه؛ این جرم واقع می شود و یکی از مطبوعات؛ وسیله جرم است و به همین علت اگر توهین توسط فرد عادی صورت گیرد، جرم عمومی ولی اگر بوسیله مطبوعه ای محقق شود، جرم مطبوعاتی است. شاید بتوان این تعریف را راه نمود : «جرائم مطبوعاتی؛ عمل یا رفتار یا نوشتمانی با گرافیکی و الکترونیکی یا دیجیتالی می باشد که برخلاف قانون و اخلاق مطبوعاتی بوده و محل به حقوق اشخاص حقیقی یا حقوقی باشد».

اگر بخواهیم از انواع جرائم مطبوعاتی نام ببریم، آیا ملاکی برای تقسیم بندی از نقطه نظر قانونگذار؛ وجود دارد؟

در تقسیم بندی جرائم مطبوعاتی، ملاک های مختلفی مینا فرار می گیرد. از جمله؛ تقسیم جرم مطبوعاتی به عام و خاص. جرائم خاص؛ آن است که در ماده ۷ قانون مطبوعات ۱۳۷۹ آمد و یا منشاء خاص نشیریه است. مانند: چاپ نشریه بدون مجوز یا چاپ نشریه لغو پروانه شده و یا توقيف شده و غیره و جرائم عام که در قوانین عمومی جزایی؛ تعریف شده و چون وسیله جرم مطبوعاتی تلقی و تهمها مجرم مطبوعاتی هم برای ماده ۳۴ قانون مطبوعات، مدیر مسئول انتشاریه شده بود. معیارهای دیگری، چون؛ اهمیت جرم؛ موضوع ماده ۲۴ قانون مطبوعات که جرائم علیه نظم و امنیت و جرائم علیه حقوق اشخاص و موارد دیگر؛ می باشد که از حوصله این مختص خارج است.

در صورت وقوع چنین جرمی ممکن است روندی از آینه رسیدگی به آن را برای خواندنگان تشریح بفرمایید.

از نقطه نظر صلاحیت نیز؛ مقدم؛ به جرم مطبوعاتی، توجه ویژه نموده و برابر تبصره یک ماده ۴ قانون تشکیل دادگاه های عمومی و انقلاب و تبصره یک الحاقی به ماده ۲ همان قانون مصوب ۷/۸۱ ۲۸ جرم مطبوعاتی در محاکم کیفری استان و باحضور سه قاضی عالی رتبه در مرکز استان، رسیدگی می شود که ضمانت اجرایی خوبی برای مدیر مسئول جراید خواهد بود. اما این نکته که آیا رسیدگی به این جرائم، باید مستقیماً در دادگاه مطبوعات انجام پذیرد یا پس از طرح مساله در دادسرای مرکز هر استان و پس از صدور کفر خواست پرونده در دادگاه مطبوعات مطرح و رسیدگی شود، روحی عملی این است که دادگاه کیفری استان؛ به جرم مطبوعاتی با کفر خواست دادسرای استان یا دادسرایی که صالح به این قضیه است، رسیدگی می نماید. نکته دیگر در بحث صلاحیت به جرائم مطبوعاتی؛ تفکیک مرجع صالح بر اساس نوع جرم است؛ آن جا که عنوان مجرمانه، در صلاحیت محاکم عمومی است، زمانی که وصف مطبوعاتی بخود بگیرید، یعنی؛ نشیریه ای سبب و وسیله جرم باشد، صلاحیت رسیدگی؛ با دادگاه کیفری استان است و بر همین منوال با توجه به ماده ۳۴ قانون مطبوعات که رسیدگی به جرائم مطبوعاتی را با توجه به قوانین مربوط به صلاحیت ذاتی، قبل طرح در محاکم عمومی یا انقلاب و یا سایر مراجع صالح دانسته است، به عبارت ساده؛ صلاحیت ذاتی هم مرجع بزه مطبوعاتی را تحت الشاعر قرار داده و رسیدگی را در صلاحیت خود قرار می دهد. با این توصیف؛ رسیدگی به جرائمی که در صلاحیت ذاتی دادگاه انقلاب یا دادگاه ویژه روحانیت است، آن گاه که وصف جرم مطبوعاتی بخود بگیرد، در همان دادگاه رسیدگی خواهد شد. روند و

چه تعریفی از مطبوعات در ادبیات حقوقی می توان داشت؟
اگر از معنی اصطلاحی مطبوعات که به مجموعه چاپ شده؛ تعبیر می شود، بگذریم، معنی لغوی آن، برابر آن چه باطیعت انسان سازگار است، تعریف شده و معنی اصطلاحی خشک و بی روح آن، با معنی لغوی آن همخوانی ندارد. پس مطبوعات به همه آن نشریاتی می گویند که بطور منظم چاپ می شوندو برآورده نیازهای طبیعی ماهالی شهر و روستادر همه زمینه های زندگی اجتماعی و پسورد آن چه که زندگی درده که جهانی ایجاب می شود، خواهد بود.

آن گروه از نشریات که توانستند از هیات حاکم؛ مجوز اخذ کنند، با مواد قانون مطبوعات هدایت شده و در غیر این صورت، با مواد قانونی عمومی، مورد عتاب و خطاب قرار می گردد.

فایده عملی داشتن مجوز برای انتشار، صرف برخورداری از مزایای قانون مطبوعات است و آن هم فقط شامل مدیر مسئول است که او را هم مسئول و هم برخوردار از مزایای قانون مطبوعات دانسته و بقیه داخلین در قصیه، اعم از خبرنگار، سردبیر و غیره، مطابق قواعد عمومی مواخذه می شوند. پس مزیت نداشتن مجوز انتشار، موضوع تصریه ۲ الحاقی مورخ ۳۰ فروردین ۱۳۷۹ به ماده ۱۳۷۹ این مطبوعات فعلی، خروج یک مقام، تحت عنوان مدیر مسئول است. زیرا وضعیت دارنده مجوزها و بدون مجوزها، نسبت به غیر مدیر مسئول نشریات، یکی است و برای ضوابط و قوانین عمومی با آنکه برخوردمی شود. با این وصف، شاید بتوان در عالم حقوق که سرماین کلمات و توجه ویژه به را و اثر آن است، مطبوعات را این گونه تعریف نمود:

«همه نشریاتی که بطور منظم و با نام ثابت و مانوس در تاریخ های مشخص و شماره ردیف، در زمینه ای خاص و یار چند زمینه مشخص، منتشر می شوند.»

با توجه به ماده یک قانون مطبوعات و آئین نامه اجرایی آن، می توان برای تعریف مطبوعات؛ عناصر زیر را بر شمرد:

اول - انتشار منظم: با توجه به ماده نخست آئین نامه اجرایی؛ رعایت یک فاصله زمانی معین، ضرورت دارد. مانند: روزنامه، هفتنه نامه، ماهنامه، ماهنامه و...»

دوم - داشتن نام: که باید؛ ثابت، ابتداء، مانوس و متعارف باشد و مخالف شئون دینی و ملی نباشد و هم چنین نشانگر و استگی به یک عنوان دولتی یا رسمی نیز نباشد.

سوم - ذکر تاریخ و شماره ردیف که مبنی نظم در انتشار است.

چهارم - زمینه فعالیت خاص و معین که می تواند در یک چند زمینه مشخص باشد.

ولی به نظر می رسد که این تعریف مطالعه را که از طریق تله تکست به وسیله امواج تلویزیون منتشر می شود در بر نمی گیرد. از طرفی؛ در مورخه هجدeme آذر ۱۳۸۸ اصلاحیه دیگری، به قانون مطبوعات؛ یک تبصره اضافه نمود که تحت عنوان تبصره ۴ به ماده یک قانون مطبوعات اضافه گردید. متن تبصره ۴ ماده یک قانون مطبوعات به شرح زیر می باشد:

«خبرنگاری های داخلی؛ از جیث حقوق، وظایف، حمایت های قانونی، جرایم و مجازات ها و مرجع و نحوه دادرسی، مشمول احکام مقرر در این قانون و اصلاحات آن هستند.»

هنوز یکی از واگان مبهم در حقوق ما، جرم مطبوعاتی است. آیا می توان تعریف جامعی از این جرم داشت؟

پرسش‌ها و پاسخ‌های پزشکی

دشمن خاموش

دکتر رمضان بخشیان

متخصص قلب و عروق و عضو هیئت علمی دانشگاه بقیه ا...

چشم، بیشتر می‌شود. نتایج نشان داده که با درمان فشار خون بالا، احتمال ابتلاء به هر کدام از این مشکلات، تا حد قابل توجه کم می‌شود؛ در نتیجه، خیلی مهم است که حتماً علی رغم این که هیچ نشانه‌ای از بیماری ندارید، قرص‌های فشار خون تان را به موقع و درست همان طوری که پزشک تجویز کرده، مصرف کنید.

حالا که باید قرص بخورم، درمان چه مدت طول می‌کشد؟ درمان فشار خون بالا، چه همراه با درو، چه با تغییر شیوه زندگی، یا هر دو مورد، برای تمام عمر طول می‌کشد و همیشگی است، ولی از آن جایی که باید تنهای روزی یک قرص مصرف شود، درمان فشار خون بالا، کمترین اختلال را در زندگی فردی بیماران ایجاد می‌کند. بعضی اوقات با کاهش وزن، ممکن است مصرف دارو کم یا به طور کلی متوقف شود. اگر برای تان خیلی مهم است و می‌خواهید حتی بدانید هنوز به داروهای تان نیاز دارید یا نه، از دکترتان بپرسید.

به نظر می‌رسد که فشار خونم نسبت به تمام داروها مقاومت نشان می‌دهد و حالا مدتی است که تحت درمان با «اسپیرونالاکتون» قوارگفته ام. تفاوت این داروها در چیست؟ «اسپیرونالاکتون» یکی از انواع ادرار آورها است که ضد هورمونی به نام «آلدوسترون» است. این دارو؛ در موافقی تجویز می‌شود که فشار خون بالا قابل کنترل نیست. زمانی که این دارو مصرف می‌شود، عملکرد کلیه ها باید به طور منظم چک شود و از آن جایی که باعث احتباس پاتسیسم می‌شود، هنگام استفاده با مسدود کننده های ACE یا آنتاگونیست آثریوتانسین، ۲، باید مراقبت های لازم را انجام داد. شایع ترین عارضه جانبی این دارو، التهاب معده و ورم سینه ها، مخصوصاً در آقایان است که ممکن است در دنایک باشد. هم چنین ممکن است در آقایان باعث کاهش قوای جنسی و در خانم ها باعث به هم ریختن نظم عادت ماهیانه شان شود.

اگر داروهایم را فراموش کردم، چه کار کنم؟ برای بیشتر افراد؛ فراموش کردن دارو خیلی هم نگران کننده نیست چون فشار خون به تدریج بالا می‌رود و می‌توانید روز بعد داروه به برنامه اصلی تان برگردید. اگر آنرین دارید و تحت درمان با بتایلاکرها هستید، باید به محض این که یادتان آمد، به عنوان اصلی ترین کار جبرانی، سریع دارویتان را مصرف کنید.

من شنیده ام که داروهای فشار خون، زندگی جنسی ما را تحت تاثیر قرار می‌دهند. آیا این واقعیت دارد؟ جواب کوتاه به این پرسش، این است که بعضی اوقات؛ این مساله بیشتر متوجه آقایان است که بعد از مصرف این داروهایی توانند به زندگی جنسی خود که تا پیش از این داشته اند، ادامه بدهند. فشار خون؛ خودش به تنهایی می‌تواند عامل این مشکل باشد و فقط بعضی اوقات داروهایی این بیماری، مثل؛ ادرار آورها هم مورد اتهام قرار می‌گیرند. اگر این مشکل؛ عارضه جانبی دارویی باشد، ۲ تا ۴ هفته بعد از شروع درمان، خود را نشان می‌دهد و در این صورت باید داروی دیگر را جایگزین کرد. داروهای آناتاگونیست آثریوتانسین ۲ و بتایلاکرها کمترین تاثیر را روی قوای جنسی مردان دارند. در مورد خانم ها؛ از دست دادن قوای جنسی، هم آقایان ممکن است در اثر بیماری های قلبی و درمان این بیماری ها، دچار ضعف قوای جنسی شوند. پس اگر مشکلی دارید حتماً با دکترتان صحبت کنید.

آیا زمانی که داروهایم را مصرف می‌کنم، می‌توانم به زندگی عادی ادامه دهم یا این که مجبورم از انجام کارهایی اجتناب کنم؟ با این که می‌توان با درمان، فشار خون بالا را به خوبی کنترل کرد اما بهتر است از کارها یا موقعيت هایی که باعث بالا رفتن فشار خون می‌شوند دوری کنید. مثلاً؛ در موقعیت های شدید احساسی یا پراستریس قرار نگیرید، وزن تان را متعادل نگه دارید، مصرف الکل، نمک و چربی را کم کنید. اگر سیگاری هستید، حتماً آن را کنار بگذارید. در این صورت مطمئناً می‌توانید به زندگی عادی خود ادامه بدهید. در هر صورت هرگز نباید خود را از کارافتاده تلقی کنید، چون نیستید!

پزشک تشخیص داده است که من فشار خون بالا دارم و باید تحت درمان قرار بگیرم ولی من عالیم بیماری را ندارم.

اگر حس بدی ندارم، پس چرا باید درمان شوم؟ بیشتر مواقع، فشار خون بالا باعث نمی‌شود شما احساس مرضی کنید. فشار خون بالا؛ به تدریج ایجاد می‌شود. برای همین، بدن شما، به مرور خودش را با فشار بالا هماهنگ می‌کند اما تحقیقات نشان داده که اگر فشار خون بالا؛ بدون درمان رها شود، احتمال سکته مغزی، حمله قلبی و اختلالات کلیه ها و

تازگی ها احساس خستگی و بی حالی می‌کنم. آیا قرص هایی که می‌خورم، باعث این حس شده اند؟

تمام داروها ممکن است عارضه جانبی داشته باشند. ما به عنوان پزشک؛ همه تلاش مان را می‌کنیم تا داروهایی با کمترین عارضه جانبی را تجویز کنیم. اگر نگران این هستید که داروی خاصی باعث عارضه ای در شما شده است حتماً به دکترتان بگویید. ممکن است عالیم شما ربطی به داروها نداشته باشند اما این احتمال هم وجود دارد که مربوط به داروهایتان باشد و با عوض کردن آن ها، عالیم از بین بروند. مثلاً اگر احساس می‌کنید که زندگی جنسی تان مشکل پیدا کرده است، ممکن است مربوط به داروهایتان باشد.

من برای فشار خون بالا؛ تحت درمان هستم و می‌دانم که بعضی از داروها عوارض جانبی دارند. برای جلوگیری از این عوارض باید چه کار کنم؟

اگر تحت درمان دارویی هستید و احساس ناخوشی می‌کنید، به هیچ وجه داروهایتان را سرخود، قطع نکنید و فقط با پزشک تان تماس بگیرید. او به شما می‌گوید چه تغییرات یا اصلاحاتی در برنامه دارویی تان لازم است. این خیلی مهم است که ناگهان دارویتان را قطع نکنید چون در مورد فشار خون بالا، قطع تاگهای درمان؛ باعث بالا رفتن سریع قند خون می‌شود که اصطلاحاً «تاثیر معکوس» نامیده می‌شود. اگر هر کدام از عالیم زیر را در خود مشاهده کردید، حتماً با پزشک تان تماس بگیرید اما درمان خود را متوقف نکنید:

- سردرد

- اختلال در دید (تاریدین)

- درد قفسه سینه

- عدم تمرکز

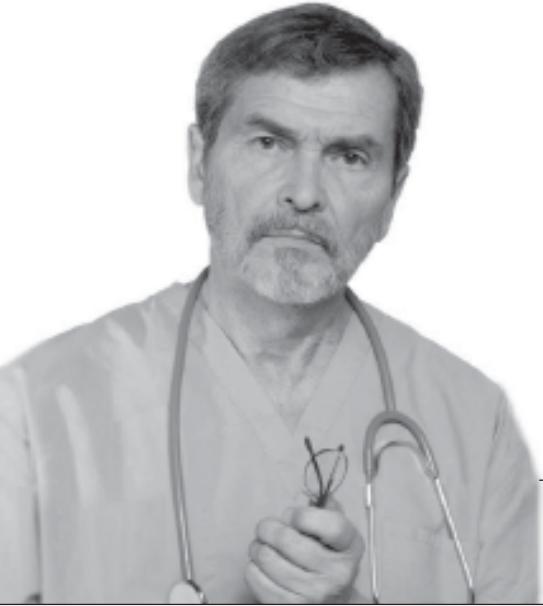
- کم حافظه گی

- بالا رفتن دفعات دفع ادرار در طول شب

- از دست دادن توانایی جنسی

به خاطر داشته باشید که خیلی از این عالیم، نتیجه بازگشت فشار خون شما به حالت قبلی است که این یعنی؛ درمان قبلی موثر نبوده است. پس با تغییر، کاهش یا افزایش داروها، عالیم رفع می‌شوند.

آواز دهل شنیدن از دور خوش است

طرح پژوهش خانواده همچنان ناخوش است

مسئولین از درست اجرا شدن این طرح و نبود مشکلات، گزارش عملکرد ارایه می دهند. این در حالی است که پزشکان از دغدغه ها و مشکلاتی که این طرح برای آن ها به وجود آورده است، سخن به میان می آورند و این حرف های خد و نقیض موجب سردرگمی آحاد جامعه شده است

در اجرای طرح پژوهش خانواده، تشکیل پرونده؛ ازویزیت کردن بیمار؛ ساخت ترو مشکل تراست و می باشد تعریف ای جدابای این کار در نظر گرفته می شد. یکی دیگر از پزشکان این طرح، دکتر خضیر؛ در گفتگو تلفنی با خبرنگار ماحضر به مصاحبه نشد و فقط در یک جمله تاکید کرد که این طرح واقعاً مسخره ای است و جواب گونخواهد بود.

موانع ایجاد شده برای پزشکان از سوی سازمان های بیمه گر

هم چنین دکتر عبدالله بدوى، فراهم نبودن زیرساخت های لازم، عدم پاسخگویی سامانه الکترونیک طرح، هماهنگی بین سازمان های بیمه گر و وزارت بهداشت و نبود اعتبارات لازم را از مشکلات عمده این طرح دانست و گفت: «براین نواقص، طرح پژوهش خانواده بالقوه بسیار خوب و دارای محاسن زیادی است. وی با تاکید بر این که؛ پزشکان نیز اصرار بر حذف مساله مالی بین پزشک و بیمار دارند، گفت: «با اجرای صحیح این طرح در کشور، این موضوع در آینده نزدیک محقق خواهد شد. بدوى با اشاره به اجرای درست نظام ارجاع در این طرح و هدایت صحیح بیمار، افزود: «عدالت در سلامت، به شرط اجرای صحیح و برطرف کردن نواقص عمده، می تواند مفید باشد. وی با اشاره به این که پزشکان طرف قرارداد این طرح، بیشتر درگیر کارهای هستند که در حیطه کاری آن ها نمی باشد، اظهار داشت: «ارائه آمارهای خاص به هر سازمان بیمه گر، وقت زیادی از پزشک را به خود اختصاص داده که این آمارگیری های متفاوت و مواري، مشکلاتی برای پزشکان ایجاد کرده است. وی بیان کرد: «اگر متولی اجرای طرح پژوهش خانواده، دانشگاه علوم پزشکی است، بیمه های باید آمار ارائه شده توسط دانشگاه را پذیرایاشن. وی تاکید کرد که اجرای طرح با شتابزدگی و عجله، خود معضلی بر اجرای صحیح آن شده و افزود: «طرح پژوهش خانواده، با برنامه ریزی درست، فکر و آگاهی، می توانست یکی از طرح های موفق در کشور باشد. بدوى؛ از انصراف برخی از پزشکان عمومی از همکاری با این طرح انتقاد و تاکید کرد: «انصراف دادن از همکاری با این طرح، مشکلی را حل نخواهد کرد بلکه با اصلاح این طرح، می شود گام های بعدی را محکم تر برداشت.

نتیجه

مسئولین از درست اجرا شدن این طرح و نبود مشکلات، گزارش عملکرد ارایه می دهند. این در حالی است که پزشکان از دغدغه ها و مشکلاتی که این طرح برای آن ها بوجود آورده است، سخن به میان می آورند و این حرف های خد و نقیض موجب سردرگمی آحاد جامعه شده است. به هر حال امید است مسئولین مرتبط، در اجرای صحیح این طرح ملی، گام موثری بردارند.

شد. میرزاei بیان کرد: در سامانه علوم پژوهشی؛ حدود ۹۲ اطلاعات جمعیتی ثبت گردید و از یک میلیون و ۲۸۰ هزار نفر جمعیت شهری، یک میلیون و ۱۷۳ هزار نفر ثبت نام کردند و ۹۲۱ هزار نفر پژوهش خود را انتخاب که چیزی حدود ۷۲ درصد جمیعت است. وی هم چنین از قرارداد با ۲۲ بیمارستان دولتی، ۴۰۰ پژوهش عمومی و ۲۹۵ داروخانه برای اجرای این طرح خبرداد و افزود: «برای هر پژوهش طرف قرارداد طرح پژوهش خانواده، دو

هزار و ۵۰۰ بیمار تعیین شده که سرانه هر بیمار ۲ هزار و ۷۰۰ تومان است. این مسئول درباره وضعیت حق الزحمه پژوهش کار طرف قرارداد طرح پژوهش خانواده گفت: «پزشکان این طرح که دارای مطلب شخصی اند، حق الزحمه ۲ ماه ارديبهشت و خرداد را از بیمه تأثیر اجتماعی و سلامت دریافت کردن و پرداختی های این طرح و به روز شدن آن با پزشکان طرف قرارداد، نظام مند شد. میرزاei یکی از مشکلات این طرح را در نظام ارجاع، عنوان کرد و افزود: «در جذب پزشکان متخصص و فوق تحصص با مشکل مواجه ایم و در حال حاضر تنها ۲۰۰ پژوهش متخصص برای این طرح اعلام آمادگی کردند.

سمیه کریمی - سمیه ابوالحسنی
اجرای طرح پژوهش خانواده در ایران، مانند رویا و در کشورهای توسعه یافته، همچون خاطره ای است. ۲۰ سال است که در ایران، مسئولان بدبیال اجرای این طرح هستند در حالی که در کشورهایی مثل؛ آمریکا، کانادا، ایتالیا، آلمان و انگلیس هر کدام بطور میانگین، بیش از ۵ سال اجرای طرح پژوهش خانواده را تجربه کرده اند. شاید این مقایسه به کام مسئولان کشور خوش نیاید اما وقتی سخن از پیشرفت های علوم پژوهشی در کشور به میان می آید، این سوال مطرح می شود که علی رغم این پیشرفت ها، چرا نظام بهداشت و درمان کشور، از اجرای طرح مهمی همچون طرح پژوهش خانواده، ناتوان است؟ با نگاهی به تجربه کشورهای موقوف در اجرای طرح پژوهش خانواده، نشان می دهد ایران برای رسیدن به مراحل اجرایی این طرح، راه را درازی پیش رو دارد. از جمله عواملی که اجرای پژوهش خانواده را با مشکل مواجه کرده، کمبود اعتبارات در حوزه بهداشت و درمان، نبود ساز و کار مشخص و عدم هماهنگی با سازمان های بیمه گرمی باشد اما از دیدگاه یکی از مسئولین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی، هیچ مشکلی برای اجرای این طرح وجود ندارد! به گفته این مسئول؛ طرح پژوهش خانواده از سال گذشته در ۲ استان مازندران و فارس بصورت پایلوت آغاز شده و نتایج حاصل از آن، اشکالاتی را نشان داد. از این رو، برای اجرایی شدن طرح، نیاز به الزاماتی است که باید به آن توجه داشت. به گفته این مقام مسئول، هر پژوهش ۳ هزار و ۵۰۰ نفر را می خواهد که در چیزی بالغ بر ۳۵۰ درصد سرانه را به خود اختصاص می دهد. وی با بیان این که برای اجرای طرح پژوهش خانواده هیچ مشکلی اعتباری وجود ندارد، گفت: «برای پژوهش کار خانواده، بسته خدمات تهیه و ارائه می شود.

پرداخت به موقع مطالبات پزشکان طرح پژوهش خانواده در مازندران

تعاون بهداشتی دانشگاه علوم پژوهشی مازندران اطهار داشت: طرح پژوهش خانواده می باشد از ابتدای پارسال در مازندران آغاز می شود وی به دلایلی از ارديبهشت سال جاری این طرح اجرایی شد. دکتر محمد رضا میرزاei با اشاره به این که این طرح در ۷ استان دیگر نیز آغاز شده، گفت: «با آغاز این طرح در استان های دیگر، مازندران و فارس در اجرای آن پیشگام اند. وی افزود: طرح پژوهش خانواده کار بزرگ و گسترده ای بوده و طبعاً مشکلاتی مواجه است. میرزاei رئیس مرکز بهداشت مازندران با اشاره به این که دانشگاه علوم پژوهشی استان سال گذشته برای اجرای طرح پژوهش خانواده، با خرید ۲ هزار و ۵۰۰ کامپیوتر، تجهیزات پژوهشی و بررسی آمار جمعیتی استان، ۱۱ میلیارد تومان سرمایه گذاری کرده است، اعلام داشت که آمار جمعیتی مازندران در سامانه ملی ثبت شد و پیش از این طرح آماده

عدم پرداخت به موقع حق الزحمه پزشکان طرح پژوهش خانواده!

در این خصوص با چند پژوهش عمومی طرف قرارداد با طرح پژوهش خانواده نیز گفته شده است. دکتر مجید رسید؛ اولین مشکل این طرح را عدم پرداخت به موقع مطالبات پزشکان عمومی عنوان کرد و گفت: «حجم بالای مراجعین، موجب می شود کار درمانی به درستی انجام نگیرد و موجب ناراضیتی بیمار شود. این پژوهش عمومی تصریح کرد: «این طرح برای پزشکانی که در آمد خوبی دارند، مقرن به صرفه نیست و اکثر پزشکان؛ به کار درمانی در مطلب شخصی و مراکز خصوصی عادت کرده اند و برای مواردی هم چون؛ بهداشت و واکسیناسیون، باید یک دوره آموزش را بگذرانند. وی از مشکلات دیگر این طرح، به تشکیل پرونده برای هر بیمار اشاره کرد و افزود

دیبرکل جمعیت هلال احمر در آیین افتتاح پروژه های امدادی مازندران:

نگاه مسوولان به مازندران باید ملی باشد

۱۱ پایگاه ثابت امداد و نجات در سال ۹۰ در مازندران فعال بوده که این تعداد امسال به ۳۳ پایگاه، افزایش یافته. وی نوسازی ۱۰۰ درصد ناوگان امدادی، تقویت بخش درمان اضطراری با تجهیز یک دستگاه بیمارستان سیار اضطراری و یک دستگاه اتوبوس آمبولانس پیشرفته، اخذ مجوز راه اندازی ۳ مرکز درمانی تخصصی، توسعه ظرفیت های مرکز جامع توان بخشی استان، با ایجاد بخش های؛ گفتار درمانی، کاردربانی، شناوری سنجی، بینایی سنجی و ارتوپدی تخصصی، استقرار یک دستگاه بالگرد امدادی، افزایش سطح فضای امدادی از ۴ هزار و ۲۰۰ متر به ۱۳ هزار مترمربع، افزایش ظرفیت حذب داشتجو در مرکز علمی کاربردی هلال به تعداد ۳۵۰ نفر و برنامه ریزی برای راه اندازی رشته های کارشناسی ارشد، راه اندازی مجمع خیرین هلال احمر استان و خدمت رسانی به دو میلیون و ۵۰۰ هزار گردشگر نوروزی را از اقدامات مهم صورت گرفته در جمعیت استان اعلام کرد.

وی هم چنین با اشاره به این که شش پروژه امداد و نجات استان با اعتبار بالغ بر ۴۰ میلیارد ریال در هفته دولت به بهره برداری رسید اعلام کرد: پایگاه امداد دریایی رامسر، انبار امدادی سوادکوه، پایگاه امداد و نجات نیالا؛ واقع در شهرستان گلگاه، سالن چند منظوره امداد ساری، کلینیک کار درمانی مرکز جامع توانبخشی قائم شهر، از جمله طرح هایی بوده که بهره برداری رسمی آن ها در هفته دولت آغاز شد.

وی هم چنین تقویت زیرساخت های امدادی استان، توسعه آموزش های امدادی عمومی و استفاده موثر از مشارکت خیرین و داوطلبان و جوانان را از برنامه های مهم جمعیت هلال احمر استان در سال جاری عنوان کرد.

هلال احمر متعلق به همه مردم است و استفاده از تمام ظرفیت های موجود در جامعه، می تواند ما را به تحقق اهداف مورد نظر کمک نماید.

وی همچنین با اشاره به این رضایت رهبر معظم انقلاب از خدمات جمعیت هلال احمر، گفت: این مهم، ضمن دلگرمی ما به عنوان خادمان مردم، مسؤولیت ما را ماضعف می کند که همه باید به این مساله اهتمام ویژه داشته باشند.

و شد ۱۰۰ درصدی زیرساخت های امدادی مازندران

در ابتدای این مراسم، مدیرعامل هلال احمر استان در سخنانی گفت: مازندران جزو استان های حادثه خیز کشور است. وی با بیان این که مازندران قطب گردشگری کشور بوده و در ایام سال، میزبان گردشگران زیادی است، تصریح کرد: مسئولیت جمعیت هلال احمر؛ در بحث امداد و نجات، بسیار دشوار است.

وی گفت: تقویت زیرساخت ها و اختصاص تجهیزات مورد نیاز و هم چنین تخصیص اعتبارات ویژه، از اولویت های ما برای این استان است که الحمد لله بررسی ها نشان می دهد که در سال های اخیر، اقدامات خوبی در این راستا انجام شده است.

وی همچنان و تلاش متمدهانه را از عوامل موثر برای ارتقای جایگاه جمعیت هلال احمر عنوان نمود و تصریح کرد

برگزاری مانور درمان اضطراری هلال احمر مازندران در کسلیان سوادکوه

سوادکوه گفت: این مانور؛ با هدف آمادگی نیروهای امداد و نجات در شرایط حوادث و سوانح، برگزار شده است.

مدیرعامل جمعیت هلال احمر مازندران؛ با بیان این که در کنار وظایف امداد و نجات، درمان اضطراری نیز در دستور کار جمعیت هلال احمر قرار دارد، ادامه داد: سه تیم درمان اضطراری؛ به استعداد ۴۰ نفر، در منطقه مانور به کارگیری شد.

وی به انجام ویزیت رایگان به مردم منطقه و به ویژه تست قند خون و فشار خون، در حاشیه این مانور، اشاره کرد و افزود: آموزش همگانی بهداشت و درمان، از دیگر برنامه های این مانور بوده است.

وی با اعلام این مطلب که؛ این مانور به مدت سه روز ادامه داشت، افزود: از آن جایی که یکی از شاخص های مدیریت بحران؛ درمان اضطراری است، جمعیت هلال احمر؛ هرساله این مانور را در دستور کار قرار می دهد.

مدیرعامل جمعیت هلال احمر مازندران گفت: هم زمان با برگزاری مانور درمان اضطراری، بیمارستان صحرایی جمعیت؛ به منظور آمادگی نیروهای انسانی و آمایش تجهیزات بهداشتی و درمانی، در روستای سی پی دهستان کسلیان شهرستان سوادکوه، برپا شد.

به گزارش روابط عمومی جمعیت هلال احمر مازندران، مهدی ولی پور؛ در حاشیه مراسم آغاز مانور درمان اضطراری جمعیت هلال احمر مازندران در جمع خبرنگاران بحران جمعیت هلال احمر مانور در روستای سی پی دهستان کسلیان سوادکوه افزود: در این بیمارستان صحرایی، ۲۰ تخت بستری و سه تخت آی سی یو، فعال است.

وی با اشاره به فعالیت هشت تیم خدمات بهداشت پایه و سه تیم بیمارستانی در این مجموعه، اظهار داشت: بیمارستان صحرایی جمعیت هلال احمر مازندران، ظرفیت بذریش درمانی و بهداشتی؛ پنج هزار نفر را دارد.

ولی پور، درباره مانور درمان اضطراری جمعیت هلال احمر مازندران در دهستان کسلیان

دست یاری

چشم امید جوان ۲۴ ساله نوشهری، به دست های مهربان شما هموطنان دوخته است.

شماره حساب ۰۴۱۱۵۰۴۹۰۷ : بانک ملي (سپا) شماره تاماس ۹۳۹۱۹۰۰۶۹۵

جوان ۲۴ ساله نوشهری که بر اثر سوختگی شدید از ناحیه گوش، دست ها و پاها، در اسفند ماه ۹۰ دچار سانحه شد، بیش از یک سال و نیم در خانه بستری است و تنها زمانی که برای مداوا و درمان به پزشک مراجعه می کند، می تواند فضای ببرونی و شهر را ببیند. خانواده وی که از قشر متوسط جامعه هستند، به خاطر هزینه ای سنگین برای مداوا و دو مرحله عمل جراحی، متهم فشار مالی و روحی شدید شده اند و برای مداوای فرزندشان تاکنون تمام خود را در این راه صرف کردند. این جوان نوشهری که بدنش به ۵۴ درصد سوختگی دچار شده، هم اکنون با گوشت های اضافی در اعصاب مختلف بدن و ضرورت انجام عمل جراحی، نیاز به حمایت شدید مالی دارد و خانواده اش به دلیل هزینه سنگین و سرسام آور، از ادامه درمان و انجام عمل جراحی بازمانده است. با حضور در منزل این جوان محبوب و با اخلاق نوشهری، پای درد دل های وی و مادر مهرانش نشستیم.

مادرش می گوید : جگر گوشه ام؛ اسفند سال ۹۰ و در آستانه سال نو، در حالی که در محل کار خودش مشغول به کار بود بر اثر نشت گاز و انفجار، دچار سوختگی ۵۴ درصدی شد و آن تاریخ تا الان که یکسال و نیم می گذرد، در خانه بستری است. وی که بعض گلولیش را می فشد و ادامه می دهد : هر شش ماه یکبار، پسرم را برای انجام سیر معالجات، نزد پزشک می برم و هر چیزی هم که داشتم، فروختیم و حتی قرض کردیم و پس اندازها را هم برای درمانش خرج کردیم. این مادر دل شکسته می گوید : تا الان برای کمک، دم درب خانه هیچ کسی نرفتیم و شوهر ۷۲ ساله ام با یکدستگاه خودرو پیکان معمولی از صبح تا پاسی از شب، مسافر کشی می کند و هر چه در می آورد، صرف دوا و درمانش می شود. وی بیان می کند : باید دو عمل جراحی بر روی پسرم انجام شود اما واقعیدگر درمانه شدیم چون چیزی برای مابقی نمانده تابوتا نیم هزینه درمان پسرم را بدیم. مادر گریه کنای : من نمی توانم پسرم را این طور نجور و ناراحت ببینم، از طرفی هم برای تهیه هزینه های درمانش؛ درمانه شدیم و لحظات بسیار سخت و دردآوری به مامی گزند. در ادامه؛ احظای را هم با فرزند جوان، زحمت کش و با اخلاق این مادر دل شکسته هم صحبت شدیم. او به مامی گوید : در حین کار کردن در کارگاه بودم و به یکباره خودم را در بیمارستان دیدم و خودم اصلا آن لحظه انفجار را به یاد نمی آورم. بعد از آن حادثه، به مدت ۲۲ روز در بخش آی. سی. یو بستری بودم و هم چنان در بی خبری به سر می بدم تا این که بعد از ۲۲ روز، هشیاری لازم را به دست آوردم و متوجه شدم که چه حداده و حشتناک و سختی رخ داده است. این جوان محبوب نوشهری می گوید : خانواده ام همه زندگی خودشان را که سال ها با هزاران زحمت و مشقت جمع کرده بودند، برای مخارج درمانی من فروختند و هزینه کردند. او در حالی که اشک در چشمانش جمع شده بود، ادامه می دهد : پدرم؛ با کهولت سنتی، مجبور شد پشت فرمان بشنید و دندنه عوض کند تا بتواند بخشی از هزینه های سرسام آور درمان مرا تهیه کند و اعقا از پدر و مادرم و اعضای خانواده ام فقط می توانم تشکر کنم و آزو دارم تا خداوند این فرست را به من بدهد که بتوانم گوشه ای از زحمات شبانه روزی آن هارا جبران کنم. لازم به ذکر است از افراد خیر و کسانی که برای بازگرداندن سلامتی این جوان پیش قدم هستند، برای دنیا و آخرت، باقیات و صالحات خود به هر طریقی که می توانند اقدام نمایند تا علاوه بر انجام عمل خیر، این جوان را که از خانواده ای آبرومند است، به سلامت کامل بازگردانند.

شایان ذکر است این موضوع از سوی اداره بهزیستی شهرستان نوشهر نیز تایید شده است.

eecp و اثرات درمانی آن در بیماری های قلب و عروق

دکتر کیوان یوسف نژاد متخصص قلب و عروق

از چنددهه اخیر تاکنون بیماری های قلبی عروقی از شایع ترین علل مرگ و میر در اغلب کشورهای جهان به شماره رود و تعداد بیماران روز به روز در حال افزایش است. اگر بخواهیم علل بروز این بیماری هارا بررسی کنیم شاید بتوان؛ افزایش فشار خون شریانی و افزایش چربی های مضر خون و بیماری دیابت و کشیدن سیگار را از مهمترین عوامل بر شمرد. زمینه های وراثتی، عدم تحرک و استرس های روحی و عفونت های دهانی و لثه هم در بروز این بیماری ها دخالت دارند. نکته قابل توجه؛ عدم آگاهی مردم از موارد زمینه ساز صدمات و تاخیر در تشخیص، درمان و سرانجام افزایش مرگ و میر است. به زبان ساده می توان گفت؛ همواره پیشگیری بهتر از درمان است. حال چه باید کرد؟ داد آگاهی و تقویت امکانات در جلوگیری از بروز بیماری بسیار حائز اهمیت است.

در این زمینه باید به هزینه درمان، که خود برای هر کشور و دولت مسئله مهمی است، اشاره کرد، بویژه در ایران نیز خطوات جراحی، آنژیوپلاستی و مرگ و میر ضمن و بعد از آنها و احتمال عدم موفقیت روش های فوق در درمان، نیز عدم تکرار جراحی یا خطناک وی اثربودن آن و گذاشتن استنت به تعداد زیاد که خود احتمال استه شدن رگ ها را در کوتاه مدت، زیاد می کند. از دهه ۶۰ میلادی روشنی ابداع گردید که در آن با وارد کردن فشار از خارج بدن به عروق اندام های تحتانی و فوقانی، مقدار حجمی و فشاری خون در ابتدای سرخرگ خارج کننده خون از قلب افزایش یافته رگ های کرونر اولین دریافت کنندگان این افزایش خواهند بود و بدین ترتیب بدون جراحی این روش موجب کم خونی های قلب می شود.

دستگاه های اولیه بسیار حجمی و وزنگ بودند و با نیروی آب کار می کردند که بتدریج با کمک چینی ها دستگاه ها کوچکتر شده اند و با نیروی باد وارد بازار شدند. این دستگاه همان eecp و یا به فارسی (ورپرس) است که نکاتی چند درباره آن به استحضار علاقمندان می رسانم.

دستگاه شامل یک تخت به ابعاد ۹۰ در ۱۸۰ سانتیمتر است که دارای ۳ جفت بالشتک یا کاف مشابه آنچه که در دستگاه های فشار سنج به کار می رود به یک پمپ تولید نیروی باد متصل بوده و با اتصال به یک سیستم کامپیوتری می تواند نیروی باد را در زمان انسیط اقلب به بالشتک ها وارد نماید، این بالشتک ها در نوچه اساق ها، ران و لگن بسته می شود. میزان فشار وارد از ۵۵ میلیمتر جیوه قابل تنظیم است.

این دستگاه بصورت مساوی با تعداد ضربان قلب بیمار و یا یک دادرمیان بکار می رود.

موارد بکارگیری دستگاه در بیماری های تنگی عروق کرونر، سکته های قلبی، آنژین صدری پایدار و نایابیار، ۶ هفته بعد از عمل جراحی پیوند رگ های قلب (یک هفته بعد از آنژیوگرافی)، نارسایی قلبی و حتی در افراد سالم برای جلوگیری از بیماری قلبی و نیز ورزشکاران جهت افزایش آمادگی جسمانی قابل استفاده می باشد.

منع به کاری دستگاه در بی نظمی های کنترل نشده ریتم قلب، نارسایی شدید دریچه آئورت، آنوریسم یا اتساع شریان آئورت سینه ای و یا شکمی، زخم های عفونی و پیشرفت عروقی اندام تحتانی، فشار خون بالا و کنترل نشده می باشد. افراد با دریچه مصنوعی و دستگاه ضربان ساز مصنوعی می توانند از دستگاه استفاده کنند.

اثرات درمانی این سیستم شامل این نکات است: افزایش نیروی رانشی خون داخل رگ های تنگ، افزایش اکسیژن رسانی به قلب، کاهش دردهای قلبی و بهبود علائم، افزایش قدرت انقباضی قلب و بهبود نارسایی قلب و افزایش ساخته شدن ماده ای در دیواره عروق و شل شدن آن و کاهش فشار خون مهمنترین و اصلی ترین نتیجه درمانی شامل تحریک و سازماندهی سلول های بنیادی خون و وارد شدن آنها در عضله قلب و ساخته عروق مویرگی جدید و رگ زدایی در لایلای عضله قلب و درمان ریشه ای تنگی عروق است.

درمان با این سیستم؛ بی خطر، آسان بدون محدودیت زمانی، نیاز به ناشتاپی ندارد، روش درمان برای بیماران قلبی ۳۵ جلسه ۴۵ دقیقه ای و در هفتاه حداقل ۴ جلسه و بدون فاصله بیش از ۳ روز است.

اثرات درمانی این شیوه حداقل ۲ تا ۵ سال هم قابل مشاهده است؛ در بیماری های مغزی، آلزایمر، پارکینسون، عقب ماندگی های مغزی، بیماری ناشی از دیسک های ستون فقرات که منشاء عروقی دارند، نارسایی عروقی کلیوی و کبدی، دیابت کنترل نشده و در درمان نارسایی های تخدمان و اختلالات جنسی در مردان بکار می رود.

هزینه یک دوره درمان در مقایسه با سایر روش ها کمتر و اثرات درمانی آن به کمک اسکن هسته ای قابل پیگیری می باشد.

۲ دستگاه eecp درسازی، مرکز استان مازندران دبیمارستان شفا و مرکز درمانی خصوصی اینجانب در حال فعالیت برای خدمت به درمان بیماران است.

ضرورت حمایت ویژه از اقتصاد مازندران

بی تردید هدف این نوشته، سیاه نمایی یا تخریب دولتمردان گذشته نیست، چرا که در منطق عقلانیت و اعتدال؛ باید از همه کسانی که برای تهیه و تدوین برنامه های اقتصادی و توسعه ای تلاش کرده اند، تقدیر شود اما این هرگز بدان معنا نیست که از نقد منصفانه مدیریت های گذشته به هراسیم و یا طفره رویم، زیرا سال ها حق مازندران در قالب مصوبه ای غیرعلمی به سایر استان ها داده شد و با وجود اعلام مازندران به عنوان قطب کشاورزی، وضعیت امروز استان به جایی رسیده که به جرات می توان گفت؛ در این استان، وزن مسایل و مشکلات کشاورزی، سنگین تر از تولیدات آن است! و این دقیقاً بدان معناست که برنامه ریزان و تصمیم سازانی که در طول سالیان گذشته، با تصمیمات غیراصولی خود، توسعه صنعتی را از مازندران گرفتند و بر توسعه کشاورزی تاکید نمودند، حتی در زمینه کشاورزی هم به تعهدات خود عمل ننموده اند! البته بازهم تاکید می شود

وجود بیکاری با نرخی معادل ۱۲ درصد، بسیاری از جوانان جویای کار را در دام خود گرفتار کرده و آرزوی دستیابی به آینده ای امیدوار کننده را تقریباً زایل ساخته است

که در طول سال های گذشته، تلاش های زیادی از سوی مدیران استان برای سرمایه گذاری در بخش های مختلف مازندران صورت گرفت اما از آنجایی که در فرایند این اقدامات، هیچ جاذبه، امتیاز و اولویتی از سوی تصمیم سازان لحاظ نشده بود، این تلاش های نیز عملاً فاقد هر گونه کارآئی و ثمربخشی شد و وضعیت به گونه ای پیش رفت که تداوم فعالیت بسیاری از واحد های صنعتی و تولیدی استان در هاله ای از ابهام قرار گرفت.

به اعتقاد کارشناسان، اجرای سیاست ها و برنامه های اقتصادی دولت که با هدف جبران ماقفات در دستور کار قرار می گیرد، لزوماً باید در پرتو برنامه حمایتی باشد تا سرمایه گذاری در مازندران که امروزه در شمار استان های محروم کشور محسوب می شود و جذاب تر و اقتصادی تر از سایر استان ها جلوه کند، چرا که اگر غیر از این باشد، هیچ تغییری در روزگار اقتصادی استان مازندران حادث نخواهد شد و کماکان وجود انگیزه های فراوان سرمایه گذاری در کرمان و سمنان و اصفهان، به لحاظ برخورداری از امتیازاتی ویژه، رویاهای ما را نامحقق خواهد ساخت!

خلاصه کلام آن که؛ دیر زمانی است که ساکنان صور این خطه، جور ظاهر فربیای زادگاه خویش را می کشند و در پرتو سیاست های آزمون و خطای نصیم سازان، با مسکن و نداری خود سوخته و ساخته اند! در چنین شرایطی؛ انتظار قاطعه مردم استان از دولتمردان جدید، به ویژه استاندار جدید، آن است که عقب ماندگی استان مستعد مازندران را در پرتو سیاست های علمی و کارشناسی، جبران و خط پایان گسترش فقر و نابه سامانی در این سرزمین رویایی، به درستی ترسیم شود تا ساکنان این خط زrixیز، از بن بست توسعه نیافتنگی را یابند.

تولید بیش از ۷۰ نوع محصول کشاورزی، دارا بودن معادن بسیار غنی، دسترسی به کرانه های زیبا و توریستی دریایی خزر، وجود نیروی کار جوان و تحصیل کرده، شرایط طبیعی و اقلیمی مناسب، و مهم تر از همه مردمانی ساخت کوش و صبور، از مهم ترین فاکتورهای مازندران برای دست یابی به رشد و توسعه است. با این حال متناسفانه مشاهده می کنیم که مازندران به واسطه روزمره گی عملکرد مدیرانی که در ۸ سال گذشته «حروف درمانی» را به جای «کار درمانی» و «جهه همت خویش ساخته بودند، دارای مشکلات اقتصادی عدیده تر و بحران تراز سایر استان هاست، از این رو باید گفت؛ «مدیریت کار آمد» هم چنان؛ به عنوان حلقة مفقوده در فرایند توسعه مازندران خودنمایی می کند و انگار تقدیر ساکنان صبور این استان به گونه ای رقم خورده که هر دولتی که سکان مدیریت اجرایی کشور را در دست بگیرد، قرار نیست تغییری در روزگار اقتصادی این خطه از ایران بزرگ حادث شود!

کشاورزی و کشاورزی هم بدليل اعمال برخی سیاست های لجام گسیخته اقتصادی در سطح کلان، می رود تا قربانی گردشگری شود؟ آیا جز این است که بسیاری از کشورهای اروپایی و آسیایی، از مقاصد عدمه سفر جهانگردان و گردشگران جهان به شمار می روند؛ به گونه ای که در آمد حاصل از صنعت توریسم در بسیاری از ممالک کوچک جهان، چند برابر در آمد حاصل از فروش نفت و گاز ما می باشد؟ اگر به گفته دیرکل سازمان جهانی چهانگردی، جاذبه های توریستی مازندران، مانند معدن طلا هستند، پس چگونه است که ما هنوز نتوانسته ایم از این همه ظرفیت بی نظری به درستی استفاده کنیم؟

اینک سوال مهم ساکنان این گستره استثنایی آن است که جهت گیری اقتصادی استان به کدام سو می رود؟ اگر رویکرد توسعه اقتصادی استان بر محور کشاورزی استوار است پس چرا کشاورز و کشاورزی در مازندران روند واپس گرایی را طی می کند؟ اگر استراتژی توسعه استان بر محور

گردشگری تمرکز یافته است، پس چرا روند بهره وری از ظرفیت های گردشگری استان همانند انسان های نخستین است؟ و خلاصه اگر توسعه صنعتی در دستور کار برنامه ریزان اقتصادی استان است، پس چرا ساکنان استان رویداد مبارکی را در عرصه شاهد نیستند و مضافا این که همین واحد های کم شمار و میکروسکوپی تولیدی و صنعتی استان نیز در روطه ورشکستگی دست و پام زندند؟

به راستی چه برنامه ای برای توسعه استان تدوین شده است؟ چرا استان مازندران به عنوان مهم ترین استان ساحل ایرانی دریایی خزر و نزدیک ترین استان به بازار پر رونق کشورهای کشورهای آسیای میانه، هنوز نتوانسته آن گونه که باید، از این ظرفیت بالقوه بهره مند شود؟ چرا مخصوصات تولیدی استان؛ به ویژه فراورده های بخش کشاورزی، نظیر؛ گل و گیاه، مرکبات و برنج که از لحاظ کیفیت در نوع خود بی نظیرند، نتوانسته در بازارهای این کشورها جایگاهی بیابد؟

واقعاً چرا استان مازندران علی رغم برخورداری از مزیت های توسعه در تمامی حوزه ها، نمی تواند از این همه ظرفیت و موقعیت ممتاز خود در زمینه های مختلف اقتصادی به درستی منتفع شود؟

مدیریت، حلقة مفقوده توسعه

در شرایط کنونی، روزگار اقتصادی و معیشت بخش وسیعی از مردم مازندران، مطلوب نیست و متناسفانه این شرایط بعنوان طرسال تشید می شود، به گونه ای که بسیاری از شهروندان مازندرانی معتقدند؛ وضعیت اقتصادی شان نسبت به سال های گذشته به مرتب بدتر شده است و این در دارای بیشترین ظرفیت های بالقوه اقتصادی در میان استان های کشور است

در شرایط کنونی، روزگار اقتصادی و معیشت
بخش وسیعی از مردم مازندران، مطلوب نیست و
متناسفانه این شرایط بعنوان طرسال تشید می شود، به گونه ای که بسیاری از شهروندان مازندرانی معتقدند؛ وضعیت اقتصادی شان نسبت به سال های گذشته به مرتب بدتر شده است و این در دارای بیشترین ظرفیت های بالقوه اقتصادی در میان استان های کشور است

آن چه استاندار باید از اقتصاد مازندران بداند

تنها؛ ظاهری فریبا

و نابه سامانی در سیستم بازار و گرفتار آمدن تولید کنندگان محصولات زراعی و دامی در چنگال دلال ها واسطه ها و نبود نظام قیمت گذاری مصوب و قابل اجرا به خصوص در زیربخش های کشاورزی، استیلای روابط برخواهی در نظام اداری و دست و پاگیر بودن سیستم بوروکراسی از جمله مضلات مدیریتی است که ساکنان این خطه زrixz؛ سال هاست با آن دست و پنجه نرم می کنند.

وجود بیکاری با نرخی معدل ۱۲ درصد، بسیاری از جوانان جویای کار ادر دام خود گرفتار کرده و آرزوی دستیابی به آینده ای امیدوار کننده را تقویباً زایل ساخته است. ساحل زیبای خزر که می تواند بستر نوینی برای شکوفایی اقتصاد استان باشد، آن چنان به تصرف اشخاص حقیقی و حقوقی و شرکت های دولتی در آمده که از گسترده ۳۳۰ کیلومتری آن کمتر از ۲۰ کیلومتر آن برای استفاده ۳۰ میلیون مسافری که همه ساله به استان سفر می کنند باقی مانده است! ساحلی که به گفته کارشناسان، هر کیلومتر آن؛ قابلیت ایجاد اشتغال مستقیم برای یک هزار جوان جویای کار را به آسانی دارا می باشد.

چنگل کماکان در حال نابودی است و مراثع روز به روز بر همه و عربان تر می شود. هنوز بحران آب با وجود بارندگی های بسیار مطلوب، به علت ناکافی بودن زیرساخت های ذخیره سازی و انتقال، ساکنان مازندران به ویژه کشاورزان را آزار می دهد و در سرزمینی که دست کم ۶ ماه از سال کم و بیش باران می بارد، خشکسالی چون عفریتی هلاک کننده زمین و زمان را تهدید می کند.

چند پرسش مهم ...

به راستی ریشه این همه نابه سامانی در سرزمینی با مشخصات مازندران کدام است؟ آیا جز این است که به دلیل فقدان سند راهبردی توسعه، صنعت در مازندران؛ قربانی

مقدمه
تاملی کوتاه در ماهیت و درون مایه رویکرد مردم مازندران به برنامه های دکتر حسن روحانی و رای حداکثری به ایشان به عنوان هفتمین رئیس جمهور نشان می دهد که یکی از اساسی ترین آرزوهای مطابله ساکنان این خطه رویایی از تمامی دولت های ۳۴ سال گذشته، رونق اقتصادی و توسعه عدالت اجتماعی بوده است. توسعه ای که متفضمن سریاندی و آسایش مردم و مایه مبارفات دولت خواهد بود. با این وجود پژوهش در سیمای اقتصادی استان مازندران به وضوح نشان می دهد که در طول سال های گذشته به ویژه در دولت های نهم و دهم، گستره مستعد مازندران علیرغم پتانسیل بالای تولیدی در تمامی زمینه ها، کمترین میزان سرمایه گذاری های توسعه آفرین در قیاس با سیاری از استان های کشور صورت گرفته و به همین دلیل؛ هم اکنون از نارسایی های عدیده ای رنج می برد. نارسایی های برقنیج که بخش اساسی آن، ریشه در ناکارآمدی سیاست های مدیریتی و عدم برنامه ریزی درون استانی و هم چنین عدم توان در توزیع عادل نهاده سرمایه و امکانات در سطح کلان داشته و دارد. متاسفانه تداوم این وضعیت در طول سال های گذشته موجب شد تا مازندران، این سرزمین ماهی، برج سبزه و باران؛ از رهگذر چنین سیاست هایی متضرر و باز هم متضرر شود.

کوروش غفاری

اقتصاد مازندران در هزار تویی مشکلات
استان مازندران یکی از معده استان هایی است که بدیل بر خودداری از ظرفیت های بالقوه طبیعی و انسانی در زمرة مستعدترین مناطق کشور در جهت نیل به اهداف توسعه قرار دارد. نگاهی گذرا به سیمای اقتصادی مازندران به وضوح نشان می دهد که این استان علی رغم دارا بودن مجموعه ای از مولفه های موثر در فرایند توسعه، نظیر؛ آب فراوان، خاک حاصلخیز، نیروی انسانی محرب و ارزان، دسترسی به شریان های ارتباطی ملی، منطقه ای و جهانی و نیز پیشتر بودن در تولید بسیاری از محصولات و تولیدات زراعی و دامی و با وجود دارا بودن با شکوه ترین چشم انداز های طبیعی و گردشگری، هنوز نتوانسته جایگاه واقعی خود را در اقتصاد کشور باشناشد و کماکان با حرکت در مسیر توسعه نیافتگی؛ روزگاری را سپری می کند که در آن شتاب فقر، بر آهنگ توسعه غلبه دارد.

ترتیزی اقتصادی در مازندران به گونه ای است که هنوز وزن مشکلات و مضلات که محصول ناکارآمدی سیاست های مدیریتی از گذشته تاکنون است، بر وزن تولیدات فزونی

جای هر درخت پیر، ۹ تا ۱۲ اصله نهال می کاریم

رئیس سندیکای کاغذ و مقوا کشور:

کاغذ، مشکلات این صنعت را دوچندان نموده است. روغنی گلپایگانی از واردات انواع کاغذ غیر ضروری با تعریفه صفر و با ارز دولتی انتقاد کرد و گفت: کاغذ مصرفی برای چاپ انواع کتاب‌های درسی وزارت آموزش و پرورش، می‌بایست از کاغذهای داخلی تهیه و تامین می‌شد ولی با ارز دولتی، کاغذهای براق که کاربردی در چاپ کتاب‌ناردن، به کشور وارد شده است و این در حالی است که شرکت صنایع چوب و کاغذ مازندران بر اساس دستور العمل های موجود، از صادرات محصولات تولیدی منع شده است اما با بی‌توجهی به تولیدات این شرکت، واردات انواع کاغذ به راحتی انجام می‌شود.

تامین کاغذ در سطح داخلی وظیفه اصلی ماست وی گفت: علیرغم درخواست و سفارش کاغذ از سوی کشورهای مختلف، این شرکت به تعهدات داخلی خود عمل نموده و تامین کاغذ در سطح داخلی را برای خود یک وظیفه می‌داند.

این مسئول تصريح کرد: معتقدیم؛ کاغذ روزنامه‌ها و نشریات و رسانه‌های مکتوب، به عنوان چشم‌بنای جامعه؛ باید در هر صورت تولید و تامین شود و این شرکت آمادگی خود را برای تولید انواع کاغذ از این طریق اعلام می‌دارد.

روغنی گلپایگانی افزود: تا زمانی که در آمدۀای نفتی به جای حمایت از سرمایه‌گذاری در تولید و صنعت داخلی، خرج هزینه‌های امور جاری شود، کشور به آرمان نهایی اش نخواهد رسید.

خط سوم تولید کاغذ در شرکت چوب و کاغذ مازندران راه اندازی می‌شود

نایب رئیس کمیسیون صنایع اتاق ایران، به راه اندازی خط سوم تولید کاغذ در شرکت چوب و کاغذ مازندران در آینده اشاره کرد و اظهار داشت: با همکاری نمایندگان محترم مجلس، در صدد تامین منابع مالی و واردات دستگاه‌های مورد نیاز هستیم.

روغنی گلپایگانی در پایان خاطر نشان کرد: امیدوارم در دولت امید و تدبیر؛ مشکلات تحریم رفع شود و مازندران که از منابع خوبی برخوردار است، با رفع مشکلات موجود، روند تولید و توسعه واحدهای صنعتی را در سطح کلان، در پیش گیرد.

شرکت را از طریق برداشت اصولی و با رعایت مقررات قانونی سازمان‌های ذیریط، تامین می‌نماید و مابقی چوب مورد نیاز شرکت، از طریق دیگر مجریان جنگل در سطح کشور تهیه می‌شود. مدیر عامل صنایع چوب و کاغذ مازندران در ادامه گفت:

برداشت چوب از جنگل‌های تحت پوشش این شرکت بر اساس کتابچه طرح وبا تشخیص کارشناسان منابع طبیعی صورت می‌گیرد و این شرکت به ازای قطع هر درخت پیر و فرسوده، ۹ تا ۱۲ اصله نهال جایگزین می‌کند.

روغنی گلپایگانی گفت: با وجود ۱۰ میلیون هکتار جنگل در کشور، طرح جنگل داری؛ توسط مجریان؛ با نظارت کامل سازمان منابع طبیعی، صورت پذیرفته که تا کنون ۱۶ هزار هکتار، توسط این شرکت جنگل کاری گردیده که طی چندین مرحله به عنوان مجری نمونه جنگلداری نیز انتخاب و معرفی شده ایم.

وی به خرید تضمینی چوب اشاره کرد و افزود: شرکت صنایع چوب و کاغذ مازندران، با اجرای طرح زراعت چوب و ارایه و تسهیلات از طریق معرفی به بانک‌های مختلف برای دریافت وام برای کشاورزان منطقه، مشاوره رایگان، واگذاری نهال، زمینه توسعه و تشویق و ترغیب کاشت درختان سریع الرشد را فراهم نموده چون در حال حاضر، کمبود زراعت چوب و واردات انواع

گفت و گو: سپیده گلی گرمستانی

شرکت صنایع چوب و کاغذ مازندران، سالانه با تولید ۵۵ هزار تن کاغذ چاپ و تحریر، برای چاپ کتاب‌های درسی نیاز وزارت آموزش و پرورش را تامین می‌کند.

رئیس سندیکای کاغذ و مقوا کشور با بیان این مطلب در گفتگو با خبرنگار ما اعلام کرد: شرکت صنایع چوب و کاغذ مازندران با تولید سالانه بیش از ۱۷۵ هزار تن از این اندام کاغذ، نقش مهمی در تامین کاغذ روزنامه، چاپ و تحریر کشور، ایفا می‌نماید.

مدیر عامل صنایع چوب و کاغذ مازندران به عملکرد ۶ ماهه این شرکت اشاره کرد و افزود: در نیمه اول امسال، براساس برنامه پیش بینی شده، تقریباً ۲ درصد افزایش فروش داشتیم که این مقدار نسبت به گذشته بیشتر بوده است.

ابوالفضل روغنی گلپایگانی با اشاره به این که بخشی از مواد اولیه چوب و کاغذ مازندران؛ وارداتی است، گفت: وجود تحریم‌ها؛ موجب شده تا روپایی ها از این مواد اولیه به محدوده کنند که این مسئله موجب افزایش هزینه های جاری شرکت شد.

وی از وجود تحریم‌ها به عنوان یک فرصت؛ یاد کرد و افزود: امروز در سایه تلاش کارشناسان داخلی، بخش اعظمی از قطعات چوب و کاغذ در داخل و باکیفیت مشابه تولید می‌شود.

وی افزود: کشور روسیه با دارا بودن ۱۴۰ میلیون هکتار جنگل، بزرگترین کشور برای صادرات چوب است، در حالی که تولید سالانه چوب کشور ما در داخل، به نسبت نیاز ما، بسیار ناچیز است.

روغنی در ادامه خاطرنشان کرد: باید با توسعه فعالیت‌های زراعت چوب در کشور، زمینه برداشت چوب از جنگل به شکل کارشناسی شده کاهش یابد و کشور از واردات چوب بی نیاز گردد.

نیاز سالانه چوب این شرکت، ۳۵۰ هزار تن است نایب رئیس کمیسیون صنایع اتاق ایران تصريح کرد: نیاز سالانه چوب این شرکت، ۳۵۰ هزار تن است که حدود ۱۰ هزار تن آن، در سال گذشته از کشور برزیل وارد شده است. این در حالی است که شرکت صنایع چوب و کاغذ مازندران، ۱۵۰ هزار هکتار جنگل را در اختیار دارد که سالانه یک چهارم از نیاز چوب این

تعطیلی ۱۰۰ کارخانه چای

عدم حمایت مسئولین و واردات بی رویه چای قاچاق موجب شد؛

که ۸۰۰ تومان پول چایکاران را به دولت برگرداند و بهمین اساس هم پول را به چایکاران برمی گردانیم. بالابندیان عنوان کرد : تاکنون بیش از ۷۵ درصد پول چایکاران پرداخت شد و به عبارتی؛ دولت سهم خود را داد اما کارخانجات هنوز ندادند و این در حالی است که قرارداد مابین کارخانجات چای با دولت، وجود دارد. وی هم چنین خاطرنشان کرد : فروش چای خشک، بر عهده بخش خصوصی است و دولت هیچ تعهدی برای فروش ندارد اما بستر لازم فروش را برای این بخش فراهم می کند. وی درباره میزان تولید چای گفت : مصرف سالانه چای کشور ۱۲۰ هزار تن است که از این میزان ۳۰ هزار تن در داخل تولید و مابقی وارد می شود. رئیس اداره چای رامسر عنوان کرد : باغ چای، کارخانه چای و بازار فروش چای، هم چون زنجیره ای به هم متصل هستند و بنابراین اگر چای خروجی و فروش نداشته باشد، هر چقدر هم که خوب چیده شود، فایده ای ندارد. وی تصریح کرد : هزار هکتار باغ چای وجود دارد که از این مقدار ۱۱ تا ۱۳ درصد آن در استان مازندران قرار دارد و حدود ۷۰ هزار هکتار واده، در صنعت چای دخیل هستند و از این راه ارتزاق می کنند. بالابندیان بایان این که در رامسر ۲ هزار و ۴۵ هکتار باغ چای وجود دارد، اظهار داشت : رامسر و تبریز از شهرهای گردشگری هستند و متسافانه اکثر باغات چای دچار تغییر کاربری شدند. وی افزود : هزینه های بالا، موجب شد تا کار برای یک چایکار مقرر به صرفه و اقتصادی نباشد و برای این که به چایکاران انگیزه داده شود، به همین منظور در سال گذشته، ۱۸۷ میلیون تومان تسهیلات ۷ درصدی ۷ ساله با قیمت در نظر گرفته شد، افزود : برای چای درجه یک، ۱۸۷ میلیون تومان تسهیلات به چایکاران خبر داد و گفت : خرید به دو صورت طرح خرید آزاد و خرید تضمینی برگ سبز چای، انجام می شود. بالابندیان : بایان این که امسال برای خرید، چهارمیز شد. رئیس اداره چای درجه یک، ۹۰۰ تومان و برای درجه دو، ۵۰۰ تومان قیمت گذاری شد. وی ابراز کرد : در سفر رحیمی؛ معافون اول دولت احمدی نژاد به منطقه، کارگروه چای و برنج تشکیل و اختیارات به استاندار گیلان محول شد و تصمیم بر افزایش قیمت گرفته شد که برای اساس، برای چای درجه یک، یکهزار و ۲۰۰ تومان و برای درجه دو، ۱۶۵ تومان در نظر گرفته شد. رئیس اداره چای رامسر اظهار کرد : ۸۰۰ تومان از مبلغ یکهزار و ۲۰۰ تومان درجه یک، و ۴۲۰ تومان از مبلغ ۵۵۰ تومان درجه دو، به کارخانه دار داده می شود و ناطرین ما هم در کارخانه ها؛ از چایکاران چای را تحویل می گیرند و تمامی مسئولیت ها نیز بر عهده ما است. وی ادامه داد : برگ سبز چای یکهزار و ۲۰۰ تومانی را به کارخانه دار می دهیم و از او می خواهیم برگ سبز چای را بخرد و او بنواند زندگی کند.

چایکاران رامسری بود، چرا که هزینه برخی اقلام، مانند؛ کود و نیازهایی از این دست، بالا بود و یک چایکار؛ آن رغبت همیشگی را برای ورود به باگ چای خود نداشت. وی اظهار کرد : امسال؛ دولت قیمت چای خریداری شده از چایکاران را افزایش داد و به موقع و کامل، آن را پرداخت کرد، تا به نوعی؛ برای چایکاران انگیزه ای برای فعالیت بیشتر و تولید برگ سبز چای باشد اما باز هم این گونه نشد. فرج الهی؛ به پرداخت یارانه سوخت و برق کارخانه داران اشاره کرد و بیان داشت : دولت مصوب کرده بود تا مقداری از یارانه سوخت و برق را به کارخانه داران فرآوری برگ سبز چای بدهد اما متسافانه هیچگونه یارانه ای پرداخت نشد و علیرغم تلاش هایی هم که در این خصوص انجام دادیم ولی به نتیجه ای نرسیدیم. وی عنوان کرد : با شرایط موجود و چای های وارداتی و انواع دم کردنی ها چایگزین شده اند. وی تصریح کرد : کشاورز چایکار؛ تمام هم و غم خود را برای تولید این نوشیدنی نادری که کار می گیرد و چه مشقت هایی را که تحمل می کند. زیرا کشاورز؛ هزینه هرس، هزینه نگهداری بوته سبز چای، اعم از؛ کود، شخم و... نیز هزینه برداشت، اعم از؛ چیدن برگ چای، حمل و تحویل به کارخانه دار، حمل برگ برای سیلولهای خشک کن... راتامما پرداخت می کنند و مشکلات را به جان می خوردند. وی اظهار داشت : سوال این جاست که اولاً این کشاورز که عمدۀ محصلو یاربخی اوقات، تنها محصلو چای است و گاهی حتی یک ریال را هم دریافت نکرده، چگونه گذران زندگی کند و سوال دوم این است که چگونه چایکار؛ با امید و علاقه بیشتر، به تولید بهتر و بیشتر، همت بگمارد و یا در جهت بهبود مطلوبیت چای، هزینه نماید. بهرامی تصریح کرد : حمایت لازم از چایکاران نمی شود و همین امر موجب شد تا بسیاری از چایکاران از ادامه نگهداری باغات چای دلسرب شوند و به تغییر کاربری روی پیاورند. وی تاکید کرد : باید حمایت کافی و اوفی از چایکاران شود تا کشاورز هم با قوت قلب بر سر باغ چای خود حاضر شود و به تولید محصول مادرت ورزد.

دولت یارانه سوخت و برق را نداد

یکی از کارخانه داران چای در رامسر نیز گفت : امسال شرایط ورود برگ سبز چای به کارخانه ها؛ کمی متفاوت بود، به طوری که با کاهش حدود ۳۰ درصدی ورود برگ سبز چای به کارخانه را شاهد بودیم. عظیم فرج الهی افزود : شاید یکی از دلایل این کاهش، مقرر به صرفه نبودن پرورش برگ سبز چای برای

اشاره: محمد حسین ترین در جهان باقی بماند. کشور ایران نیز ملایی کندلوسی با دارا بودن اقیمه های گوناگون جغرافیایی در طول سال، یکی از کشورهایی است که در زمینه کشت و پرورش گیاه چای، فعالیت قابل توجهی را دارد اما اکنون آن چه از گوشه و کنار، در بیاره چای و کشت و پرورش چای، به گوش می رسد، اصلاح خواشیدن نیست و به نوعی نگران کننده است. آمار تعطیلی ۱۰۰ کارخانه چای از مجموع ۱۸۰ کارخانه چای شمال کشور و نیز نیمه تعطیل ماندن مابقی ۸۰ کارخانه چای، از آن دسته آمارهای تکان دهنده و نگران کننده است. اخیرا نایب رییس اتحادیه چایکاران در رسانه ها اعلام کرد : متسافانه عدم حمایت مسئولین و واردات بیرونیه چای قاچاق، باعث متضطر شدن کارخانیداران چای کشور شده است. وی در بخش دیگری از صحبت های خود به نیمه تعطیل شدن ۸۰ کارخانه باقی مانده اشارة کرد و گفت : این کارخانه ها به جای تولید ۳۰ تن چای در روز، تنها ۱۰ تن چای تولید می کنند. به گفته وی، تولید چای داخلی در حدود ۱۰ الی ۱۲ هزار تن است که به دلیل ورود چای خارجی و سوانوای ارزان قیمت، کارخانه داران همین را هم نمی توانند به فروش برسانند.

یک فروشنده با سابقه لوازم کامپیوتری در نوشهر:

رضایت مشتریان، مهم تر از سود مادی است

نوشهر - خبرنگار ارمون

تجربه زندگی دیجیتالی برای همه انسان‌ها می‌تواند جذاب و مهیج باشد. از حدود نیم قرن گذشته که بحث دنیای دیجیتال به میان آمده است، تقریباً همه کارها به سمت دنیای الکترونیک پیش می‌رود و حتی مردم در داخل منازل خود با استفاده از فضای مجازی برخی نیازهای اولیه و مهم خود را انجام می‌دهند. اکنون کامپیوتر؛ بخش زیادی از زندگی ما انسان‌ها را در برگرفته است و بنابراین به همان اندازه که دنیای کامپیوتر و الکترونیک بیچیده است، به همان میزان نیز خرید این گونه کالاها باید با توجه و دقت خاصی انجام شود تا بتوان از یک محصول اورجینال و با کیفیت بالا برخوردار شد.

به همین دلیل، به سراغ یکی از فروشنده‌گان بزرگ، با سابقه و خوش نام لوازم کامپیوتری در نوشهر که نام «انیاک» را برای خود برگزیده است، رفتیم و پای صحبت‌ها و درد های وی نشستیم.

«محمد خزایی» در گفتگو با ماهنامه

«ارمون» گفت: حرفه‌ما؛ به گونه‌ای است که گاهی اجنس اورجینال و غیراورجینال به سختی قابل تشخیص است و این برای یک مشتری مبتدی، قابل تشخیص نیست و در این جا وظیفه ما فروشنده‌گان است که وجدان کاری را مد نظر قرار دهیم. وی افزود: برای ما؛ وجود کاری و رضایت مشتریان؛ مهم تر از سود مادی است و همواره تلاش می‌کنیم تا مشتریان از مراضی باشند و در حقیقت سود اصلی ما، همان رضایت مشتریان است و این موجب موافقیت می‌شود و اگر کسیه ای رضایت مشتری براش مهم نباشد، نمی‌تواند موافق باشد.

وی در خصوص رقابت با دیگر هم صنفان برای جذب مشتریان بیان داشت: در رقابت هم باید وجود کاری را مد نظر قرار دهیم و از تخریب همکاران خود پرهیز کنیم و مطمئناً کسی که بخواهد دیگری را تخریب کند، خودش دچار ضرر و زیان می‌شود چون مردم آگاه هستند و تشخیص می‌دهند.

وی اظهار داشت: در برخی از کشورهای دنیا، مدارسی به نام «بیزینس اسکول» وجود دارد و در آن جا دروسی در مورد بازاریابی و بزند، آموزش داده می‌شود و فرد پس از گذراندن دوره آموزشی خود، مدرک تحصیلی معتبر می‌گیرد تا بتواند در حرفة مورد نظر خود مشغول به کار شود.

خزایی عنوان داشت: باید به دنبال سود زود بازده بود بلکه باید باشد افق و دور دست ها را هم دید.

وی درباره نحوه تبلیغات در این حرفه ابراز داشت: ما نمایندگی بیش از ۱۵ شرکت تولیدی بزرگ را داریم و یکی از قوی ترین کلکسیون هارا در اختیار ما است اما هیچ وقت در توصیف خود، از جمله‌ی «برترین هستیم»، استفاده نکردیم چرا که امروزه ثابت شده است که دیگر این گونه تبلیغات، جواب نمی‌دهد.

وی معتقد است: رقابت؛ تلقیقی از احترام به مشتری، زمان بندی برای تحویل سفارشات، خدمات بهتر، مشاوره تخصصی، معرفی کالای اصلی و اورجینال از غیراورجینال، قیمت مناسب و فعل کردن بخشی؛ به نام؛ صدای مشتریان می‌باشد.

این فروشنده با سابقه نوشهری گفت: متناسفانه امروز تعادل از همکاران، به مشتریان آگاهی کافی نمی‌دهند و این نه تنها می‌تواند به سایر همکاران آسیب بزند بلکه خودش نیز در مدت دچار ضرر می‌شود. پس باید به مشتری آگاهی کافی داد و به احترام گذاشت.

خزایی با اشاره به این که بیشترین خریداران، از رده سنی ۱۸ تا ۳۰ سال هستند، افزود: این رده سنی؛ با تکنولوژی حرکت می‌کنند و بنابراین نیاز به تجهیزات الکترونیک پیدا می‌کنند و باید در استفاده از آن هدفمند باشند.

وی در ادامه به دغدغه‌های موجود در حرفه خود؛ پرداخت و گفت: همان طوری که گفته شد، در برخی از کشورهای اروپایی قبل از آن که فردی وارد حرفه ای شود، ۴ سال در دانشگاه دوره بیزینس می‌گذراند ولی در کشور ما این اتفاق نمی‌افتد و حتی گاهی کسانی بدون سابقه آن چنانی و تخصصی لازم وارد این حرفه می‌شوند.

خزایی اظهار داشت: کاش می‌شدر در حرفه ما چند فیلتر وجود داشت تا هر کسی نتواند وارد این کار شود بلکه هر کسی در صنف خود دوره های مربوطه را طی کند و پس از دریافت گواهینامه مهارت، وارد کار شود.

این فروشنده خوش نام و با سابقه نوشهری تصریح کرد: متناسفانه نظارت لازم در حرفه ما وجود ندارد تا مشخص شود کسی که کالایی رامی آورد، اصلی است یا غیراصلی و آیا قیمت جنس اصلی را روی غیراصلی می‌گذارد یا خیر.

وی افزود: برخی فروشنده‌گان؛ پول کالای اورجینال را از مشتری می‌گیرند اما جنس غیراورجینال به مشتری می‌دهند. وقتی مشتری راضی باشد، مطمئناً موقفیت از آن مخواهد بود.

خزایی با اشاره به ایجاد اشتغال برای ۱۲ نفر دیگر در مرکز فروش کامپیوتر «انیاک»، افزود: ما برای این عده ایجاد اشتغال کرده ایم که هشت نفر آن ها بیمه نیز هستند و مابقی دوره کار آموزی را می‌گذرانند. هم چنین سالانه میزان تعداد زیادی از دانشجویانی هستیم که برای گذراندن دوره های کار آموزی خود به ما مراجعه می‌کنند.

به طور کلی، بیمه؛ عقدی است بین بیمه گرو بیمه گذار که در آن بیمه گر تعهد می‌کند، در مقابل دریافت مبلغ حق بیمه از بیمه گذار، خسارت‌های ناشی از خطرات مشمول بیمه را در زمان مقرر در بیمه نامه، جبران نماید و یا مبلغ معینی را در زمان سرسیز بیمه نامه (مثل؛ بیمه نامه زندگی)، به بیمه شده پردازد

بررسی ها نشان می‌دهد؛ بخشی از فعالیت‌ها و سرمایه‌های اقتصادی کشور، تحت پوشش بیمه نیستند و آن بخش هایی که تحت پوشش صنعت بیمه قرار دارند، نزدیک به ۵۰ درصد، تحت پوشش بیمه هایی هستند که به اجبار قانون صورت گرفته و مربوط به بیمه‌های اجاری مسئولیت مدنی اثومیل است.

به منظور پیشرفت و توسعه صنعت بیمه کشور، خدمات زیادی توسط اندکاران این صنعت؛ در بخش‌های دولتی و غیردولتی صورت گرفته است و گام‌های مهمی در جهت بستریزی افزایش ضریب نفوذ بیمه در کشور پرداخته شده است. از شاخص ترین اصلاحات ساختاری در دهه‌های اخیر، امکان پذیر شدن تأسیس شرکت‌های بیمه خصوصی و واگذاری شرکت‌هایی بیمه دولتی به بخش خصوصی،

حذف نظام نظارت تعریف‌ای، تصویب و اجرای نمودن نظارت بر توانگری مالی موسسات بیمه و آغاز کاهش تدریجی انتکای اجباری را می‌توان نام برد. به رغم این پیشرفت‌های ساختاری که موانع مهمی را از سرراحت توسعه نموده بیمه در کشور برداشته است، این صنعت هنوز در مقایسه با سایر کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته در این حوزه، با مشکلات و نقاط

ضعیف مواجه است که نیازمند نوعی مطالعه اساسی از سوی کارشناسان و مسئولان این صنعت است. البته با نگاهی گذرا به جایگاه نهاد بیمه‌ای در اقتصاد کشور و مقایسه آن با سایر نهادهای مالی، هم چون؛ بازار سرمایه و پول، متوجه می‌شویم؛ صنعت بیمه نسبت به بازارهای مالی دیگر، آن طور که باید، نتوانسته حضور فعال تری در سرمایه‌گذاری بخش‌های اقتصادی، داشته باشد. شرکت‌های بیمه؛

می‌توانند از طریق جمع‌آوری حق بیمه‌ها، به خصوص در بخش بیمه‌های زندگی (عمر) که بین زمان پرداخت حق بیمه‌ها و پرداخت خسارت، فاصله زمانی زیادی وجود دارد و باعث تولید و انباسته حضور فعال تری در سرمایه‌گذاری بخش‌های اقتصادی، باشند. سرمایه‌گذاری بخش‌های اقتصادی، بسیار مفید واقع شوند. از آن جا که دولت و شرکت‌های بیمه، مشوق‌ها و ابزارهای لازم را برای افزایش ضریب نفوذ بیمه های زندگی، در حداقل؛ طراحی یا سیاست گزاری نموده اند، بیمه‌های زندگی در ایران، برخلاف سایر کشورها، از توجه کمتری در بین آحاد مردم برخوردار است و افزاد، تمايل کمتری به خرید این نوع بیمه نامه‌ها از خود نشان می‌دهند. لذا اثر گذاری صنعت بیمه در بخش‌های

اقتصادی، بسیار کمتر شده است. یعنی؛ بازار بیمه‌های زندگی در ایران، با متوجه بازار بیمه های زندگی دنیا و کشورهای توسعه یافته، فاصله زیادی دارد. در کشورهای توسعه یافته، بیمه‌های عمر و زندگی در ۸۰ درصد از سهم بازار بیمه‌ای را به خود اختصاص می‌دهد، در حالی که این موضوع در کشور ما برعکس است و این سهم در طی دهه

اخیر، کمتر از ۱۰ درصد بوده است.

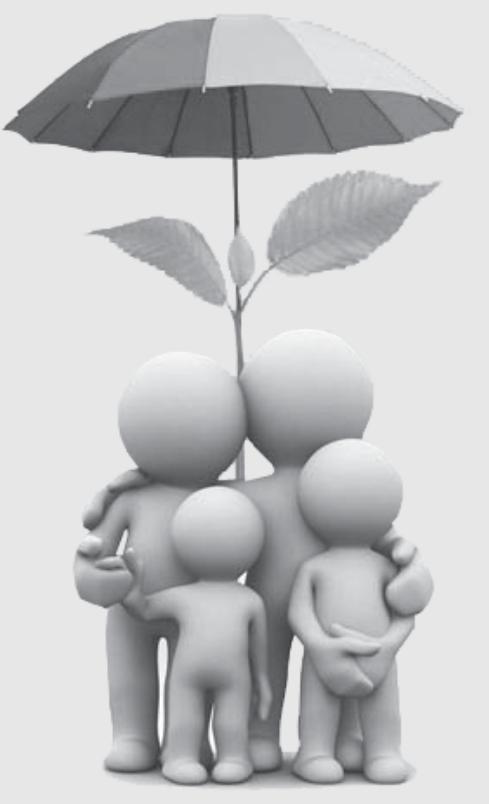
صنعت بیمه و نقش آن در اقتصاد ایران

باقر لطف الله پور

کارشناس رسمی دادگستری

فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه و زندگی روزمره انسان‌ها؛ مملواز خطرات و تهدیدهای متعدد و گوناگون است. هزینه‌ی جبران برخی از این خطرها، در مقایسه با توانمندی‌های مالی افراد و موسسات، چندان زیاد نیست و خود آنان؛ از عهده چین خساراتی در زمان وقوع؛ بر می‌آیند اما بخش قابل توجهی از این حادث، چنان خسارت‌بار است که روند عادی زندگی و جریان معمول فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی را با اختلال‌های جدی و گاهی خانمان برانداز مواجه می‌سازد. در صورتی که ساز و کاری برای مواجهه با این بدیده، اندیشه‌یده نشود، ضمن آن که زندگی طبیعی خانواده‌ها و دست‌اندرکاران و شاغلان موسسات فعل در عرصه تولید و خدمت رسانی به جامعه را مختل می‌سازد، می‌تواند به رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورها نیز در سطوح خرد و کلان؛ صدمات اساسی وارد می‌نماید.

صنعت بیمه، ساز و کار کارآمدی را برای برطرف کردن این بی ثباتی‌ها و اختلال‌ها در زندگی مردم و فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی فراهم می‌آورد. ضمن آن که از این طریق، نقش بسیار تعیین‌کننده‌ای نیز در جهت تجهیز منابع سرمایه‌گذاری برای اقتصاد کشورها، ایفا می‌کند. بنابراین، صنعت بیمه با ارائه خدمات مناسب بیمه‌ای، از جمله؛ بیمه‌های؛ اتومبیل، آتش سوزی، باربری، مهندسی، انژری، کشتی، هوایپاما، اعتباری، پول، دام و محصولات کشاورزی، عمر، درمان، حادثه و مسئولیت که علاوه بر ایجاد امنیت، اطمینان و امید به زندگی برای خانواده‌ها و فعالان اقتصادی، می‌تواند از سوی دیگر، با تجهیز منابع سرمایه‌گذاری، تاثیر غیرقابل انکار و تعیین

آب را گل نکنیم...

علی سینا رویگران

رو «سرا آب رود»، بر زندگی کشاورزان حاشیه این رود در شهرستان چالوس نیز تاثیرات نامطلوبی گذاشته است.

سال هاست که آب آلوده و پر از ماسه و آهک این رودخانه؛ در شهرستان چالوس نیز کشاورزان روستاهای «ذوات»، «کریم آباد»، «نعمت آباد»، «اجا کله»، «کلاچان»، «عباس کلا»؛ «نجار کلا»، «گیل کلا»، و روستای «سرا آب رود» رامی آزاده. پساب و رسوبات این رود آلوده شده، بر زراعت و نیز ماشین آلات آبیاری و سم پاشی کشاورزان به حدی بوده که تاکنون اهالی و شورای این روستاهای بارها و بارها اعتراض و شکایت خود را به فرمانداری شهرستان چالوس و ادارات کشاورزی و محیط زیست منعکس ساخته و ظاهرا با همدردی مردم منطقه نمی‌دانند که مالک یا مالکان این معدن؛ بر

چه اساسی مجوز احداث چینین معدنی را در چنین مکانی به دست آورده و بدون هیچ مشکلی و ممانعتی، بیشه زار و آلودگی زیست منطقه مجاور خود را بین برده و با گرد و خاک و آلودگی ناشی از کار ماشین آلات، تمام مناطق اطراف خود را آلوده کرده اند! اما می‌دانند؛ جدا از رفت و آمد ماشین آلات سنگین حامل محصولات این معدن و گذر از روستاهای «والت»، «کردیچال»، «واهه» و «مکارود» کلاردشت که زندگی مردمان این روستاهای را مختلف نموده، وجود دستگاه حمل و شستشوی شن و ماسه در کنار رود و ورود پساب حاوی گچ و ماسه سبک به ادامه خواهد یافت.

طبعیت کم نظیر و چشم انداز بی بدیل «کلاردشت» که روزی بهشت غرب مازندران بود، سال هاست که در معرض آسیب‌های جدی و جبران ناپذیر قرار گرفته است. از یک سو، بی توجهی سازمان‌های متولی جنگل‌ها و منابع طبیعی که چشم شان را در برابر تصرف‌های غیرقانونی و چپاولگرانه بسته اند و از سوی دیگر بی تفاوتی شوراهای روستایی، دهیاری‌ها و بخشداری در مورد اینو سازی‌های بی حساب و کتاب، و ضعیت فاجعه‌باری را برای این منطقه به وجود آورده است.

از میان کلاردشت، رودخانه‌ی «سرد رو»، به معنای (رود سرد)؛ با پیچ و تاب بسیار می‌گذرد که سرچشمه اش، بر رفاب های «علم کوه»؛ یکی از مرتفع‌ترین کوه‌های ایران است. این رود در شمال شرقی کلاردشت، از تنگه‌ای که روزگاری یکی زیباترین چشم اندام از این رودخانه را داشت، راه خود را به سمت دریا می‌پیماید و با گذر از مسیری طولانی، در حاشیه شهر چالوس، با نام «سرا آب رود» به دریای خزر می‌ریزد.

این رود که به دلیل آب سرد و لالش، یکی از مناسب‌ترین زیستگاه‌های ماهی قزل آلا بود، جدا از آلودگی فاضلاب مناطق مسکونی، چند سالی است که به دلیل وجود یک معدن شن و ماسه که درست در همین تنگه زیبا و در دامنه «سیاه کوه»؛ احداث شده، آبی گل آلود و پر از آلاینده را با خود به شهرستان چالوس می‌برد که بر کشاورزی این منطقه نیز تاثیر محرابی گذاشته است.

مردم منطقه نمی‌دانند که مالک یا مالکان این معدن؛ بر این اساسی مجوز احداث چینین معدنی را در چنین مکانی به دست آورده و بدون هیچ مشکلی و ممانعتی، بیشه زار و آلودگی زیست منطقه مجاور خود را بین برده و با گرد و خاک و آلودگی ناشی از کار ماشین آلات، تمام مناطق اطراف خود را آلوده کرده اند! اما می‌دانند؛ جدا از رفت و آمد ماشین آلات سنگین حامل محصولات این معدن و گذر از روستاهای «والت»، «کردیچال»، «واهه» و «مکارود» کلاردشت که زندگی مردمان این روستاهای را مختلف نموده، وجود دستگاه حمل و شستشوی شن و ماسه در کنار رود و ورود پساب حاوی گچ و ماسه سبک به همراه روغن و گازوییل ماشین آلات، به آب رودخانه «سرد

همه‌ی آن‌هایی که به سینما سپهر آمدند

علی سروی

برداشت‌های فرهنگی در مطالبات فرهنگی

احسان شریعت - کارشناس ارشد جامعه شناسی

چند روز قبل در نشریه‌ای محلی مطلعی درج شده بود که همه‌ی ما مازندرانی‌ها به آن آگاهیم و لیکن چون سال‌ها از آن می‌گذرد، گویی یادمان رفته است. سال‌های است که سینما در شهرهای استان مازندران رو به افول رفته و ساختارهای زیربنایی این مقوله مهم فرهنگی، هر روز ویران تر می‌گردد. استان مازندران در حال حاضر دارای ۱۰ سالن سینمایی فعال و نیمه‌فعال است که به مردم خدمت ارائه می‌دهند. این در حالی است که می‌باشد اما در مازندران ۳ میلیون نفری، تنها در سالن سینمایی وجود دارد. یعنی؛ برای هر سیصد هزار نفر، یک سالن سینما و شهرهایی هم چون قائم شهر سال‌های سال است که (پس از نابودی سینما فجر) حتی یک سالن سینما ندارند.

در ظاهر همه‌ی شهرمندان؛ چه با سینما و چه بی سینما، به حیات اجتماعی خود ادامه می‌دهند اما موضوع آن جا اهمیت می‌یابد که به مقوله «عرضه و تقاضا» در بازار محصولات فرهنگی دقت کنیم. در این بازار بی‌انتهایی که هر فروشنده‌ای می‌تواند محصولات خود را در بازار دیدگان مردم قرار دهد، فروشنده‌گان بسیاری وجود دارند. از تقاضا بگوییم؛ با اندکی نگاه موشکافانه به ساختار جمعیتی وضعیت آن در شهرهای استان، می‌شود به سادگی نتیجه گرفت که ساختار جمعیتی شهرها بسیار جوان است. این جمعیت جوان، هم چون پرندۀ ای مشتاق، برای روح و روان خسته از زندگی شهری، به دنبال غذای مناسبی می‌گردد. از طرف دیگر، وقتی به فرایند عرضه نگاه شود، مشاهده‌گر گردد که در جهان رسانه‌ای امروز، امواج؛ تمامی محدوده‌ها را در نوردهیده و به تمامی لایه‌های زندگی نفوذ یافته است. در این شرایط که هجوم امواج ماهواره‌ای و... برروج و جان افزاد تاثیر می‌گذارد، آیا نمی‌باشد شهرهایی چند صد هزار نفری استان، از یک سالن سینما بهره مند باشند؟ وقتی در قائم شهر؛ به مجتمع نگین شمال (که قرار بود دو سالن سینما در آن احداث شود)، می‌نگرید و استان‌هایی که پشت سر این مجتمع درست شده است را می‌شنوید، به راحتی می‌توانید به مظلومیت فرهنگ در تصمیم‌گیری‌ها پی ببرید. وقتی در همین شهر چند صد هزار نفری، اینوی شهرمندانی را می‌بینید که اوقات فراغت شان را با خیابان گردی و بازدیدهای چندیاره از پاسازها و مراکز خرد می‌گذرانند، می‌توانید به مظلومیت فرهنگ پی ببرید. گاه که از جوانان پرشور شهر؛ در مرود این مساله تکراری؛ سوالاتی می‌پرسید؛ تقریباً همگی، تقصیرها را به گردن مسئولین می‌اندازند اما در نگاهی کلی، می‌باشد به ذهنیت جمعی شهرمندان مازندرانی نگریست. برداشت‌های فرهنگی که در ذهنیت جمعی مردم وجود دارد، عامل اصلی در عادی شدن موضوع و دامنه‌ی بی‌تجهیزی به این مساله است. مسئولین استانی؛ انسان‌هایی از کره مریخ نیستند! اینان نیز از همین مردم کوچه و بازار و اقوام و خویشان و نزدیکان و همسایگان و همشهریان ما هستند. برداشت‌های فرهنگی و عادات رفتاری، موجب این می‌گردد که افراد نسبت به مساله بی‌تفاوت گشته و دیگر مطالبات به حق خویش را فراموش کنند. حقیقت آن است که مردم از طرق مختلف می‌توانند نسبت به مسائل واکنش نشان دهند. در مجموع می‌باشد گفت؛ در خواسته‌های فرهنگی، در نهایت می‌باشد از خود مردم برخیزد.

احسان و بابا

«احسان خواجه امیری» هفتم آبان ماه ۱۳۶۳ در خانواده‌ای هنرمند به دنیا آمد. از هفت، هشت سالگی؛ به کلاس سنتور می‌رفت. پیانو را در همان کودکی از خواهرش آموخت. در همان دوران؛ با اکوستیک کردن اتاقش می‌خواست، آهنگ بسازد. دوازده ساله بود که برای برنامه کودک آهنگسازی کرد. می‌خواست آهنگساز شود و تها چیزی که به آن فکر نمی‌کرد، باشام! را روانه بازار کرد. اودر مصاحبه‌ای گفت؛ موقفیت این آلبوم را حضور پدرش «ایرج خواجه امیری» که از پیشکسوتان موسیقی سنتی است، رقم زده است. تنها نوزده سال داشت که برای ساختن موسیقی سریال «غريبانه» انتخاب شد و ترانه «هر چی آزوی خوبی» را ساخت که بسیار مورد استقبال قرار گرفت. سال ۸۴ آلبوم «برای اولین بار» را روانه بازار کرد که فروش آن تا آلبوم بعدی، ۳۰۰ هزار نسخه اعلام شده است. از آن سال تاکنون، آلبوم‌های او در ریف پرفروش ترین آلبوم‌های سال بوده است.

آقای مشکی پوش

«رضا صادقی» مشهور به آقای مشکی پوش، ۲۵ مرداد ماه ۱۳۵۸ در بندرعباس به دنیا آمد. او کارش را با تلاوت قرآن آغاز کرد. علاقه‌به موسیقی، او را به سمت خوانندگی کشاند و با آلبوم «مشکی زنگ عشقه» به اشهر رسید. در کودکی به بیماری ساده‌ای مبتلا شد و در تنها کلینیک بندر، به دلیل اشتباه دکتر در تزریق آمپول، کلیه ای اعضای بدنش فاج شد. به مرور زمان مدواشد ولی ضعف زانوهایش باقی ماند. او در اظهار نظری جالب گفته بود: کاری با هیچ دولتی ندارم. دولت من دولت عشق است. مشکی پوش در بیستم بهمن ماه ۱۳۹۰ با دختری ایرانی که ساکن آلمان بود ازدواج کرد.

بنيامين

«وحید بهادری»، هجدهم شهریور سال ۱۳۶۱ در خانواده‌ای مذهبی در تهران، به دنیا آمد. در شانزده سالگی به موسیقی و شعر روی آورد. در ۱۹ سالگی؛ به فراغت گیتار پرداخت و قبل از آن، به صورت حرفة‌ای مذاهی می‌کرد. او با آلبوم «س ۸۵» به صورت حرفة‌ای خوانندگی را آغاز کرد. شهریور ۱۳۸۹ به مدت دو ماه در آمریکا و کانادا به اجرای موسیقی پرداخت که این اجراهای، در درسراهای زیادی برایش به وجود آورد.

گروه رستاک

سرپرستی این گروه را «سیامک سپهری» برعهده دارد. «رستاک»، کار خود را در تابستان ۷۶ به صورت یک گروه تجربی موسیقی آغاز کرد. آن‌ها با الهام از موسیقی فولک و شنیداری، به احیا کردن آهنگ‌های فولک مناطق مختلف کشور همت گماشته اند.

از رئیس جمهور جدید چه توقعی داشته باشیم؟

تحلیلی بر شرایط فعلی اقتصاد استان های شمالی کشور

ابوالقاسم نجفی

پژوهشگر و کارشناس ارشد مدیریت دولتی

به صورت مشهود، هر آن چه از دریای عمیق و با عظمت خزر؛ در زمینه حمل و نقل و شیلات و حتی منابع هیدرولوکریتی و تولید برق و در مناطق دشتی؛ کشاورزی و باغ داری و جنگل های با عظمت و کوه های بلندش می بینیم، بسته مناسب و مطمئن برای سرمایه گذاری در صنایع تبدیلی و معدنی تا صنعت توربیستم بوده و هر یک از مهاب فوق، برای جذب سرمایه از منابع دولتی و خصوصی به شیوه های گوناگون آمادگی دارد. فقط تنها چیزی که متناسبانه امروز در بین تخبگان این خطه نایاب است، وجود واقع بر چالش ها و گزینه های پیش روست که با حمایت همه فعالان سیاسی و اجرایی این پرسش از دولت آقای دکتر روحانی مطرح می شود که؛ تکلیف این استان ها را با سرمایه های طبیعی و انسانی اش روشن کنند.

اگر قرار است به خاطر مشکلات زیست محیطی این منطقه، به صنایع آلانده ای هم چون؛ پتروشیمی، شیمیابی و حتی معدنی مجوز کار داده نشود (پیرو صحبت های مهندس نعمت زاده در جلسه رای اعتماد در مجلس)، باید نسبت به تقویت بخش کشاورزی، همانند توسعه ارقام پرمحصول، توسعه شیلات، دامپروری، صنایع تبدیلی، تقویت اتحادیه های صنفی مرتبط و بخش توربیم، هم چون؛ احداث هتل ها، مهمان سراها، مراکز اقامتی و ایجاد امکانات در اماكن زیارتی و سیاحتی و آثار تاریخی، تزییق اعتبارات لازم به بخش خصوصی و روان سازی و تنظیم روابط بین بنگاه ها، بهبود محیط کسب و کار زمینه های فوق، کاربری بهینه زمین های کشاورزی، تسهیل صادرات و راه های ارتباطی ساخت افزاری و نرم افزاری لازم و ایجاد ساز و کار قانونی و نظارتی اقدام نمایند. امروز به جهت بیکاری نیروهای تحصیل کرد، افزایش ورشکستگی بنگاه های خصوصی و مشکلات معیشتی ناشی از تورم بر افشار مختلف مردم، انگشت اشاره مطالبات، به سوی رشد اقتصادی و استغال پایدار نشانه رفته است.

در مورد توسعه استان مازندران، می بایست تمامی مسئولان و دست اندکاران امور سیاسی و اجرایی، یا یکدلی و هم صدایی، در کنار یکدیگر، به الگوی مشترکی از توسعه رسیده و بر اساس آن با واقع و همبستگی جمعی عمل نمایند. در این راستا، یکی از نهادهای مردمی که می تواند نقش حلقه ای واسطه میان مردم و دستگاه های اجرایی را ایفا نموده در نهادینه شدن وفاق و همیستگی استان گام های بلندی بردارد، مجمع نمایندگان استان مازندران است.

مجمع نمایندگان استان که از مجموع تمامی نمایندگان مردم مازندران در مجلس شورای اسلامی تشکیل می شود، می تواند در سطح استان به رسالت خطر نهادینه ساختن همکرایی میان مردم، تخبگان سیاسی و علمی و مسئولان پرداخته و موجبات رشد و توسعه اقتصادی را فراهم آورد.

لذا از مسوولان و بازیگران عرصه ای سیاسی استان که پیشنهانگان بلا منابع مردم مهمان نواز این خطه هستند می خواهیم به فکر آینده فرزندان خود و همشهریان شان بوده و سیاست بازی را فراموش و سیاست وزری را در اقداماتی همسو با منافع موکلان شان و هم صدا و هم افزا در مجمع نمایندگان استان مازندران، در اندیشه الگوسازی برای رشد و توسعه ای استان باشند.

با روی کار آمدن دولت جدید، یکی از مسائلی که ذهن دلسوزان را درگیر خود می کند این است که؛ «از رئیس جمهور جدید چه توقعی داشته باشیم». البته باید بین این افراد با توجه به صنف، شغل یا تحصیل، سن و جنس، شهری یا روستایی و در مجموع با توجه به منافع یا مضار مشترک شان تدقیک قائل شد. ولی مسلم است که منافع ملی، فصل مشترک همه ای مردم یک سرزمین بوده که توسط دولت ها پیگیری می گردد؛ حتی وقتی ساکنین یک منطقه خاصی از یک سرزمین، دارای مشکل ویژه ای باشند نیز رفع آن معضل در دولت، به نوعی برآوردن منافع ملی محاسب می گردد.

پس وقتی در مورد اقتصاد استان های شمال کشور حرف می زنیم، در واقع خواستار استفاده بهینه از منابع بالقوه طبیعی و غیرطبیعی آن خطه از کشور که بخشی از منافع مشترک همه مردم ایران است، حرف می زنیم که در مورد کیفیت آن، در ادامه سخن خواهیم راند. در ممالک توسعه یافته دنیا که از نظر اقتصادی به پیشرفت هایی نایل آمده اند، محور موضوعات مربوط به توسعه، بحث رشد اقتصادیم است زیرا در برداشت و توسعه اقتصادی مناسب است که منابع لازم برای ارتقاء سطح فرهنگ و بهداشت، آموزش، مشارکت اجتماعی و حقوق شهروندی وغیره... فراهم می آید؛ در غیر این صورت، ممکن است به صورت مقطعی، دولت ها بتوانند با افزایش مطالبات ملی بوده و افزایش آن در اقتصاد، توسعه موارد فوق بردارند ولی به صورت ریشه ای و نهادینه به مسایل پرداخته نمی شود. پس رشد اقتصادی، مهم ترین شاخص در پیگیری مطالبات ملی بوده و افزایش آن در اقتصاد همان طور که در ایام تبلیغات انتخاباتی از آقای دکتر همان روز به کرات شنیده ایم که؛ «عدالت، بدون رشد اقتصادی، تقسیم فقر بین مردم بوده و یک شعار صرف بیش نیست.»

حال چگونه باید ثروت ایجاد کرد؟ آیا از دیدگاه کلان می توان راهبردهای صحیح و اصولی اقتصاد یک منطقه جغرافیایی از کشور را برنامه ریزی کرد که کلیت آن دچار تحریم ها و چالش های بین المللی است؟ مسلمانه اگر در شرایط تعامل سازنده با دنیا و به دور از فشارهای ظالمانه بین المللی قرار داشتیم، شرایط بسیار بهتری برای جذب و توسعه سرمایه گذاری های صنعتی و خدماتی پیش روی خودمی دیدیم که به خصوص در بخش تولید،

ولی آن چه که مشهود و مشخص است در برنامه ریسیس جمهور به صورت کلی بدان پرداخته شد، عدالت جغرافیایی و توسعه متوازن در مناطق مبتنی برآمایش سرماین، به عنوان یکی از مهم ترین اولویت های توسعه همه جانبه مردم توجه و پیش روی خود را داشت. این نام می بریم و در استان های شمال کشور به آن چه که خداوند در این خطه به امانت به دست مردم این سرماین سپرده، می بالیم، امروز در تعیین خط مشی ملی، بار دیگر در مرکز توجه برنامه ریزی های کلان دولت جدید نیز قرار گرفته است.

مدیران راه استان:

جاده کوهستانی و گردشگری «طوير» به «ناتر» را دریابيد

■ زهرا راه گل ■

بخش موزن آباد از توابع شهرستان چالوس، به دلیل برخورداری از مواهی طبیعی و روستاهای زیبا و گردشگر پذیر از جمله مناطق توریستی شمال کشور محسوب می شود. جاده «طوير» به «ناتر» (جاده دهدشتان کوهستان) از جمله راه های پر تردد منطقه است که بیش از ۱۰ روستا را به هم متصل می سازد اما این جاده گردشگری، علیرغم چشم انداز زیبا و منحصر به فرد، مورد کم توجهی و بی مهری مسولویین راه استان واقع شده است. «طوير»، «چال زمین»، «کدیر»، «مرس»، «مکار»، «کنس دره»، «تله»، «فسکور»، «بیجدنو» و «ناتر»؛ روستاهایی هستند که این جاده، راه اصلی آن ها محسوب شده و در بسیاری از موقعیت های روزانه ای از مسیر تردد می کنند. ضمن این که گردشگر زیبایی نیز برای دیدن روستاهای مذکور از راه طوير به ناتر می گذرد از تعداد گردشگر بکاهد بلکه اهالی این روستاها نیز نسبت به آن دلسرد شوند.

جاده طوير به ناتر؛ سال ها پیش آسفالت شده بود اما امروز به دلیل سیلاب ها و رانش های مکرر زمین در نقاط مختلف، به ویژه آلی رو، کنس دره و فشکور وجود دست اندازه ای متعدد، چاله ها و ترک های بسیار، هیچ شیاهتی به جاده آسفالته نداشته و بیشتر بسان جاده ای پراز سنگ لاخ ها و چاله ها هاست.

وجود دره ها و پرتابه های عمق و پیچ های خطرناک، با شب های تند نیز یکی دیگر از مشکلات این جاده است. عدم برخورداری از عالم هشدار دهنده، گارد ریل و خط کشی، موجب شده تا رانندگان خودروها؛ در مواجه شدن ناگهانی با چاله ها و دست اندازه اه، از مسیر منحرف شده و به سمت این پرتابه ها و دره ها متصرف شوند. این انفاقتات، تاکنون کشته ها و مصدومان بسیاری بر جای گذاشته و خانواده های زیادی را داغ دار و متضرر کرده است. ضمن این که وجود همیشگی مه غلیظ در این روستاهای جاده مذکور در اکثر ماه های سال، احتمال اشتباہ رانندگان را بیشتر ساخته و تردد خودرو در هوای مه آسود، بدون چراغ مه شکن را تقریباً غیرممکن می سازد.

هرچند مسولویین شهرستانی و نماینده مردم؛ در این رابطه بارها تاکید و اعتراض داشته اند اما متولیان امر در استان؛ کماکان، بدان کم توجه و بهتر است بگوییم؛ بی توجه بوده و نسبت به خواسته حق مردم این خطه بی تفاوت هستند. زمانی که مقرر گردید، روزهای دوشنبه؛ مددیار کل استان در غرب استان حضور یافته و از نزدیک مشکلات را بررسی کنند، به این امید بودیم که مددیار کل راه استان، به مناطقی چون کوهستان هم نیم نگاهی داشته باشد اما به نظر می رسد این حضورها، تنها به شهروها و ادارات شهرستان معطوف شده و توجهی به روستاهای روستایی نمی شود.

بر طرف ساختن مشکلات اساسی، نیازمند همراهی و همکاری مسؤولین استانی و حتی کشوری است و با امکانات محدود شهرستانی؛ نمی توان همه کاستی ها و مشکلات را حل کرد.

زیرسازی و روکش آسفالت، نصب عالم هشدار دهنده، خط کشی، نصب گارد ریل و تابلوهای چند رنگ در این مسیر پر تردد و گردشگری، امری ضروری است که امیدواریم این بار در دستور کار اداره کل راه استان قرار گیرد....

سینما در مازندران

«سینما در مازندران» عنوان کتابی است که «داود طفیلی» فیلم‌ساز بابلی؛ در سال ۱۳۸۹ پدید آورده. پشت جداین کتاب نوشتۀ شده است:

سینما در اوآخر قرن نوزده میلادی وارد مازندران گردید. نیروهای نظامی آلمان و روس، برای تبلیغ اهداف خود و نیز مدیران شبیلات بابلسر، برای سرگرمی و رفاه حال کارگران خوش، نمایش فیلم را آغاز نمودند. همراه با گسترش تکنولوژی تولید و نمایش فیلم، ساخت سینما در شهرهای مختلف کشور، از جمله؛ شهرهای مازندران آغاز شد. کم کم سینما به عنوان یک صنعت ساخته شد و سالن های سینما به عنوان مکان عرضه فیلم به مخاطبین، از جایگاهی ارزنده در این صنعت بخواهد شدند.

اولیٰ سینما

نخستین سینمای صامت سال ۱۳۰۸ از سوی زرتشتیان بابل با نام «اهورمزدا» تأسیس گردید. سینما اهورمزدا در خیابان مدرس این شهر قرار داشت.

هفت سال بعد سینما «حکیمی» با مساحتی بزرگتر و پرده ای عریض تر، در میدان ۱۷ شهریور بابل آغاز به کار کرد.

سینما در ساری

مرکز استان مازندران؛ چهار سینما داشت که نخستین آن سال ۱۳۴۵ تأسیس شد و «فردوسوی» نام گرفت. پس از آن در سال های ۱۳۲۸، ۱۳۴۰ و ۱۳۵۰ سه سینما به ترتیب، با نام های؛ «ایران»، «سپهر»، «فرهنگ» (مون روژ سابق) در ساری تأسیس گردید. در حال حاضر، سینما سپهر، تنها سینمای باقیمانده مرکز استان و یکی از مجدهای ترین و بزرگترین سینماهای مازندران است.

سینما سپهر تنها سینمای فعال در مرکز استان واقع در خیابان فردوسی ساری

نمایی از ساختمان مخربه سینما ایران واقع در خیابان مازیار ساری

کامبیز میرزاچی عضو انجمن فیلم کوتاه ایران و کارشناس ارشد سینما:

کسی حق ندارد در سینما چیزی غیر از فیلم سینمایی به نمایش بگذارد

شود. در آپارتوس سینما، فضا اهمیت دارد، صندلی و حتی وسایل سرماشی و گرمایشی آن هم مهم است. آمدن فیلم های سه بعدی و سیستم های دالبی؛ به خاطر همین موضوع است. در ایران خیلی به این مساله توجه نمی شود.

من به عنوان یک ایده آلیست می گویم؛ کسی حق ندارد در سینما، چیزی غیر از فیلم سینمایی به نمایش بگذارد. در واقع کنسرت یک خواننده در سینما، پاک کردن صورت مساله است و شفای بیمار از طریق غیراصولی آن است. آوردن یک گروه موسیقی یا یک خواننده، هر جای مازندران هم اتفاق بیافتد، مردم استقبال می کنند، چون سال ها از این قصبه محروم بوده اند. این یک درمان غیرسینمایی است و مساله اصلی هم چنان به قوت خود باقی است. من نه تنها موافق نیستم بلکه شدیداً هم مخالف این قضیه هستم. این که سینمایی؛ از نفوذ مدیریت اش استفاده کند و کنسرت بگذارد دردی از وضعیت سینمایی ما دوام نمی کند. این مساله شاید سبق بر این هم ساخته داشته اما به صورت گذران و در سالن های پیش آهنگی این اتفاق می افتاد. مثلاً؛ از فلاں خواننده دعوت می شد؛ تا بین سانس ها، اجرا داشته باشد. مادر تکنولوژی سینمایی بسیار ضعیف هستیم. آدم های غیر تخصصی راهه کار می گیریم و به همین خاطر است که سهل انگاری و بی تخصصی یک آپاراتچی، باعث می شود سینما آتش نگیرد. من آخرین فیلمی که در سینماهای باطل

تکنولوژی، مخاطب؛ نیازی به سینما ندارد. او غافل طلب شده و ترجیح می دهد؛ فیلم های سینمایی را توانی لب تاپ یا کامپیوترش ببیند؛ به این صورت، هزینه ایاب و ذهاب نمی دهد و تویی خانه اش این فیلم هارا می بیند. از طرفی دیگر، شما واقعی می خواهید به آسیب شناسی جریان های هنری در کشورهای جهان سوم پیدا زدید، بنابراید رویکرد های سیاسی رانیز مدنظر قرار دهید. متأسفانه سینما و تئاتر، خوب مدیریت نمی شوند. انگار نمی خواهیم سر و سامانی به وضعیت این هنرها بدھیم و با این وضعیت، سر و سامانی هم نخواهند گرفت. مدیریت کلانی که تصمیم می گیرد؛ ماهواره ها را از پشت بام مردم جمع می کند، حتماً می تواند جلوی کپی را بگیرد اما به هر دلیل ناملوم، این کار رانمی کند! عرضش راجزن نمی کند که این کار را انجام دهد. شاید رایش مهم نیست که جلوی یک غیرقانونی و قاچاق را بگیرد. مدیریت کلان است که باید تکلیف خانه سینما را مشخص کند. دو سال است که خانه سینما بلا تکلیف است. درده هش صفت، بابل چهار سینما داشت؛ همگی آن ها مخاطب داشتند و پر رونق بودند؛ به یکباره با عوض شدن رویکرد های اجتماعی و سیاسی دو سینما بسته شد.

زمانی که مدیریت کلان تصمیم گرفت، بی حساب و کتاب؛ شبکه های تلویزیونی را الفایش دهد، مردم دیگر به جز در مواردی استثنایی، نیازی به سینما پیدا نکردند. در دهه هشتاد و نه، کاخ سینما نهاد نهاد شد. الان شا

دیدم، او را کنچشک های مجید مجیدی بود. حدود ده دقیقه؛ صدای موسیقی فیلم مرا متوجه کرده بود. بعد از ده دقیقه فهمیدم این صدای موسیقی از لبی سینما پخش می شود! مسایل اساسی ما این هاست، این که چه در مدیریت کلان و چه در یک سینما، افراد تخصصی در جایگاهی که باید باشند، قرار ندازند.

سینما برای فیلم یا سینما برای کنسرت؟

اشاره:

سردیبیر - چند باری است که در تنها سینمای مرکز استان، هراز گاهی کنسرت برگزار می شود. وقتی از خواننده و ارکستر و کنسرت خبری نیست، فیلم های ضعیف و بی محتوا روزها و شب های متواتی در سالن سینما جاخوش می کنند و البته موجب می شوند دخالت خروج سینما به ضرب و زور، جفت و جور شوند و گرنه فیلم های خوب، مظلوم و مهجور، با تماساگرانی که در هر سالن؛ تعدادشان به انگشتان دست و پا هم نمی رسد، دو سه شبانه روز تحمل می شوند و بعد.... جمعی می گویند: «چه اشکالی دارد؛ مردم را به خاطر کنسرت هم که شده، با سالن سینما آشتباد؟» عده ای دیگر هم می گویند: «سالن سینما برای نمایش فیلم سینمایی ساخته شده، پس فقط نمایش فیلم لاغیر س! اما هر دو گروه فراموش نکنند که مرکز استان سالن مناسبی برای کنسرت ندارد و سالن های غیر سینمایی یا خیلی کوچک اند یا خیلی بزرگ و نباید تبرئه؛ مدت هاست که به هزار و یک دلیل، سالن سینما برای نمایش یک فیلم پر نشده و سینما؛ با سیلی صورتش را سرخ نگه می دارد! حالا، هر چه می خواهد دل تنگ تان، بگو!

نظر موافق

کنسرت در سینما

علی سروی

سابق بر این جسته و گریخته، کنسرت خواننده ای یا اجرای گروه ثاناتی یا نمایش فیلمی خاص، در سینما سپهر برگزار می شد اما بیچ وقت با برنامه و به صورت منظم برگزار نشده بود. یکی از دلایلش این بود که این جا ساری است و آدم هایی که در راس امور بودند، صلاح نمی دانستند؛ کارهایی که در مرکز کشور، امری طبیعی می نماید، در یک مرکز استان بدبعت گذاری شود. تشخیص این بود که به هر حال این جایک شهرستان است و ظرفیت چنین کارهایی را ندارد! ا مجرم نسخه فوراً بیچاره می شد که؛ نه و صلاح هم نیست و البته چه کسی حوصله دردرس داشت.

رکود سینما هم چنان ادامه دارد. سینماهایی که علاوه بر رقیب های خانگی و سی دی های توی بازار، قبل از هر چیز؛ به خودشان باخته بودند، روز به روز فرسوده تر می شدند و پیتر. هزینه های بازسازی این صنعت قرن نوزدهمی، خود یک معضل بزرگ بود. صدا قطع می شد و تصویر خوب روی پرده نمی افتد. با این حال؛ این ها می شد تحمل کرد اما با فیلم بد چه می شد کرد؟ فیلم هایی که رقبای تراز اول خارجی داشتند اما نه در سینماهای دیگر بلکه در خانه های

است. آنها آدرس را درست رفته اند؛ یکراست رفتند سراغ موسیقی. برنامه ای که سابق بر این، به عنوان «پیش پرده» ی فیلم های سینمایی در نظر گرفته می شد.

ابتدا با «ابوالحسن خوشرو» شروع کردند. بعد هم نوبت به «خواجه امیری» و «رضاصادقی» و «بنیامین» رسید. مردم؛ هر بار پیش از پیش، استقبال می کردند. قیمت بلیت ها بالا بود، با این همه خریدار داشت و همین موضوع، مدیران این سینما را برای کشاندن هنرمندی دیگر به ساری، ترغیب می کرد. این وسط؛ تلفن ها یا اشاره و کتابه هایی بود که؛ «این چه بساطی است؟» و غیره! احتمالاً از جانب کسانی که خودشان یک بار هم به سینما نرفته اند. به یاد ازیم، مدیری را که در همین سینما سپهر، با افتخار گفته بود؛ تا به حال پا به سینما نگذاشته ام!

بدیهی است، سینماها؛ فیلم بد نمی سازند. این آدم ها هستند که اخلاق را زیر پا می گذارند. اگر فیلم ناهنجاری ساخته می شود، سینما مقصرا نیست. این رابطه به صورت منطقی قابل اثبات است! حرف مدیر سابق، زمانی؛ غیرقابل تحمل می شود که بدانیم، از زبان متولی امر درآمده نه یک کارشناس در حوزه ای دیگر!

تحریم موسیقی برای شهرستان، به خاطر بی طرفیتی یک آقا و بی حجابی یک خانم و شش و هشتی بودن یک آهنگ و موي فشن نوازنده، چاره ای کار نیست. زیرا که موسیقی؛ مقصرا ناهنجاری اخلاقی نیست. این ناهنجاری ها را باید در جایی دیگر ریشه یابی کرد.

حالا که شهرستان هایی مثل؛ ساری، از امکانات اولیه ای (سالن برای اجرای کنسرت) اجرای کنسرت و موسیقی، محروم هستند، چه اشکالی دارد؛ سینما این وظیفه را بر عهده بگیرد؟ مردم نشان دادند که از این موضوع استقبال می کنند و سینما هم با حضور مردم، زنده و سرپا است. گرچه این آخرین و تهراه حل موجود برای پرورونقی سینمانیست اما برای آشتب دوباره ای مردم با سینما، به صورت مقطعي، فکر بدی هم نیست.

مردم سینما در سال، چند تا «کلاه قرمزی»، چند تا «اجاره نشین ها»، چند تا جادیه نادر از سیمین»، چند تا «آدم برفی» می خواست که بعد از گذشتن از دهلیز سفت و سخت مجوز اکران، روی پرده بشینند و نجات پیدا کند و نمید و نشود مثلا؛ «فرهنگ» ساری یا «فجر» قائم شهر؟ سینمایی که حتی ساختن فیلم های عامه پسند را هم درست و حسابی بلد نبود، فیلم های دختر و پسری اش؛ حوصله ای دخترها و پسرهارا سر برده بود و جالب این بود که این فیلم ها راحت تر مجوز می گرفتند.

در چنین حال و احوالی؛ مدیران سینما هم برای جلب توجه ی مردم هیچ برنامه ای نداشتند. آن ها نمی دانستند؛ چه باید بکنند و تازه اگر هم برنامه ای داشتند، به دردرسش نمی ارزید! سینمای دولتی، مانند؛ اقتصاد دولتی و ورزش دولتی، منتظر اقدامات و نیم نگاه های دولت می ماند و مالک خصوصی هم ترجیح می داد ملک با ارزشش را بفروشید یا تغییر کاربری بدهد و یا برود یی کاری نان و آب دار. این وسط؛ خدا می داند، چند آپاراتچی، چند بلیت فروش، چند کنترل چی، بیکار شدن و بی نان و نوا. در این بین، سینما سپهر؛ چه آن زمانی که فیلم های «جشنواره فجر» به شهرستان ها آمد و چه در زمان بی رونقی این سینما، همیشه سرپا بود و یکی از بهترین سینماهای استان.

برنامه ای که اخیراً برنامه ریزان این سینما به صورت منظم دنبال می کنند، ایجاد فضایی برای جذب مخاطب

شمعی پر فروغ

درباره استاد فخر الدین سورتچی

۹ صبح جمعه، ۳۰ بهمن ماه سال ۱۳۹۱ استاد و پیشکسوت شعر مازندران، «فخر الدین سورتچی» درگذشت. مطلب زیر در زمان حیات ایشان توسط سید رحیم موسوی در فقته نامه همولاپتی به چاپ رسیده است:

سال هایی نمی گذرد که سیر پژوهش و تعلیم، فروغ دیدگان استاد را از گرفته ولی نگاه عمیق و دستان گرم استاد هم چنان حس برانگیز و زندگی بخش است. آرام و کم حرف است و این روزها بیشتر در خانه به روزگاری می اندیشد که صدھانفر پشت نیمکت های چوبی در کلاس هایی با طاق و قوس دلنواز، به صلابت کلامش گوش می سپرددند و جان رامی پروراندند. حالا گویی قرن ها از آن روزگار گذشته است و دیگر استاد را جزو هفتگه یکبار در منزل یکی از شاعران پیشکسوت، نمی توان دید. یا سخن استاد که نشستیم از فرهنگ و هنر مازندران گفت و از تاریخ پر فراز ساری کهن و همه رایه دنیابی با طراوت و سرشار از تنفس ادب؛ برد.

استاد «فخر الدین سورتچی» به سال ۱۳۶۰ خورشیدی پای به عرصهٔ وجود گذارد و با پریحه‌ای پربار، ادبیات راه گشای ذهن پویای خود داشت و بدان پرداخت اما روح پرسشگری هیچ گاه آرام نشد. هنگامی که در اوایل دههٔ ۳۰ از دانشگاه تهران فارغ التحصیل شد، جدای از مسیر تعلیم و تربیت و شعر و ادب، به پژوهش‌هایی می اندیشد که حس بی قرارش را آرام کند و این بود که در مجله‌ی تعلیم و تربیت (سال ۱۳۳۸)، در خصوص بقعه‌اممازاده عباس ساری نوشت.

اینک استاد بیش از هشتاد و چهار بهار را با برگرفتن طراوت بی مثال آن، پشت سر گذاشته است اما من تنها به شمعی پر فروغ می اندیشم که کسی؛ به یاد این کوله بار برپراز توشه علم و ادب نیست و پروراندن این همه بزرگ را که او تعلیم داده، باور ندارند و انگار با این کلمات، می توان به عظمت استاد پی برد!

کسب مقام اول جشنواره ملی رضوی از سوی یک هنرمند مازندرانی

یک هنرمند مازندرانی؛ در «جشنواره ملی رضوی» که در مشهد برگزار شد، موفق به کسب مقام اول این جشنواره گردید. نیما الیکایی از جمله هنرمندان خط و خوشنویسی درجه فوق ممتاز در استان مازندران است که اشغاله به کار خطاطی و خوشنویسی می پردازد و در زنده نگه داشتن این هنر زیبای ایرانی، همواره تلاش و پشتکار مثال زدنی از خود به نمایش می گذارد. طی روزهای اخیر، این هنرمند خوشنویس چالوسی و مسئول انجمن خوشنویسان شهرستان چالوس، موفق شد در رشته خط نسل تعیق با اقتدار بر سکوی نخست جشنواره بزرگ و ملی رضوی در مشهد باشتد و افتخاری دیگر برای عرصهٔ فرهنگ و هنر مازندران به ارمغان آورد. وی در این خصوص گفت: در جشنواره ملی رضوی، مقتضی نظر از سراسر خوشنویسی نیما الیکایی، از دوران مدرسه و توسط معلم هنر وی، به نام «امیری»، آغاز شد و او توانست استعداد ذاتی هنری اش در زمینهٔ خوشنویسی را در وجود خویش کشف کند و بارها در جشنواره‌های مختلف موفق به کسب مقام اول شود.

«محمدعلی رضازاده»

تلخ تلخ ! گریدارم، مهریان ! طوری م نیست حال من خوب است، مثل حال تان طوری م نیست باز مردم آب پاکی روی دستم ریختند ناگهان، حالم بد است و ناگهان، طوری م نیست در درون زخم های کهنه لب واکرده اند شعر ! ای آتش میان استخوان، طوری م نیست ! آن تویی ؟ ببر بیانی که در چنگال تو این منم؛ زخمی غزال نیمه جان، طوری م نیست قارچ ها از نوک انگشتان من قدمی کشند سمی ام در خویش اما باغیان، طوری م نیست دست می افشارنم و هی پایی می کوبم، به خاک قرص تبر، قرص هذیان، قرص نان، طوری م نیست من «اوستا» خوانده ام، تکفیرم ای زرتشت پیر کفر می ورم به چشم این و آن، طوری م نیست شهر می گوید جنون شعر دارم، ای جنون کاش می دادی به این مردم نشان، طوری م نیست

«رجب افشنگ»
نمی دام مرگ
چگونه وارد این آتاق شده است
تمام درهار استه ام
پنجره ها رانیز...
اما مرگ
امان نمی دهد
من که تمام درهار استه ام
پنجره ها رانیز...!!

«ایمان خداترس»
نت شن
پشت گام هایت
شنبیده می شود
شوره زار
شوربختی اش را
زار می زند
از موسیقی نمک
می توان فهمید
کویر
دریابی است
که عاشق شده

«جابر نوری»
می روم ساری نکابه شهر، بندت می رسد
هر کجا پامی نهم آخر گمتد می رسد
آسمان رحمت حق هست اما گاه گاه
روزی ماز قدبala بلندت می رسد
می خوری خون تا به گرد مال دنیا می رسد
تازه می بینی فشار خون به قدت می رسد
مثل لیمویی که تلخی می زند... انصاف نیست
گریه من در ازای نیشخندت می رسد
من دعایمی خوام امان کافرا بین
دست مردم زودتر تا دستبندت می رسد
کاخ سعد آبدامی خواهد بخوابی ورنه باز
بالش معمولی ما و گزندت می رسد

طنز تلخ زندگی

نرگس طاهری

هوا خیلی سرد بود. سوز شدیدی را الحساس می‌کرد. شال را کاملاً به صورت پیچیدم طوری که باز حمّت می‌توانستم اطرافم را ببینم. نم نم باران شروع شده بود. باد تنگی می‌وزید و هر لحظه چترم را با خود به این طرف و آن طرف می‌کشید. سبزی فروش سر کوچه که از شدت سرماد استانش را تویی چادر گلداری که به کمرش بسته بود، گذاشتند بود، مرا صدای داد و گفت خ: خانم سبزی می‌خواهی؟ هوا خیلی سرده، می‌خوازم زودتر تموم بشه، برم خونه... با وجود این که قصد خرد نداشتم، ولی چند دسته سبزی از او خریدم اما هنوز باید می‌ماند، تا سبزی هایش را بفروشد.

باران شدیدتر شد، طوری که بلایش کاملاً خیس شده و به تن چسبیده بود و آب از سرو رویش می‌چکید. همان طور، لب کبوتش می‌لرزید. کلی حرف برای گفتن داشت: از این که شوهرش اورا با دخترش تنها گذاشتنه رفته و خرجی هم نمی‌دهد. از شنیدن حرف هایش کمی حالم گرفته شد. زاکت بافتی زیبایی به تن کرده بود. می‌گفت... خ: دخترم برای من بافتة. از این راه کمی پول در میاره... از بافتی قشنگی که پوشیده بود و همین طور از هنر و سلیقه دخترش، تعريف کردم. سبزی فروش؛ به طرف درختی که در همان نزدیکی بود دید. زیر درخت صنوبر ایستاد و در حالی که انگار خودش را مچاله کرده بود، جسم ضعیفیش را به آن تکیه داد. آسمان هم آن روز؛ مثل کودک بداخل، لج کرده بود و لحظه‌ای نمی‌خواست آرام شود.

کسی آن طرف تر، جلوی سوپر، خانم‌های زیادی برای خریدن شیر ایستاده بودند. همه‌همه و سر و صدای زیادی به گوش می‌رسید. خانمی می‌گفت خ: شیر که نیست همه اش آبه س! دیگری می‌گفت خ: دل مون خوشکه شیر می‌خوریم... س! صاحب مغازه با صدای بلندی گفت خ: ناشرکری نکنید. بابت همین هم باید تویی این هوای سرد کلی معطل بشید چون ساعت خاصی؛ توزیع نمی‌شه.»

به زحمت از خیابان عبور کردم چون شلوغ بود و ماشین‌ها مراعات پیاده‌ها را نمی‌کردند. مسافران زیادی ایستاده و منتظر آمدن تاکسی بودند تا زودتر به مقصد برسند. نان فراوانی روی میز نانوایی بود ولی برخلاف همیشه؛ خلی خلوت بود و صرف برای گرفتن نان نبود. تک تک می‌آمدند و می‌رفتند و هر کدام اعتراضی می‌کردند که: «...مجبوریم بخریم...» یکی می‌گفت... خ: شوره س! دیگری می‌گفت خ: همه اش خمیره س! با دیدن نان گرم، من هم وسوسه شدم، تا نانی بخرم. احساس کردم تویی این هوای سرد، نان و پنیر و چای می‌جبسد. کمی به رفتار مرد میانسالی دقیق شدم. نان هارا گرفت و آن را روی میز توری که کنار خیابان و جلوی نانوایی بود، گذاشت. بعد با برسی که روی توری بود، محکم پشت نان‌ها کشید تا خرده های سیاهی که پشت نان چسبیده بود را پاک کند.

احساس کردم با عصبانیت و وسواس خاصی این کار را انجام می‌دهد و می‌خواهد تمام زورش را که به نانوای نمی‌رسید، سر نان ها؛ حالی کند و اعتراضش را به این طریق نشان بدهد. نان هارا یا کیکی یکی تکان داد و بعد به هم سایید و... به منزل مادرم که رسیدم، دم در مکثی کردم و خواستم تا کمی سر به سرش بگذارم.

آیفون، تصویری نبود. زنگ زدم. مادرم بود که می‌پرسید خ: کیه؟ گفت خ: خانوم، میشه به لقمه نون و پنیر به من بینی. آخه هوا خیلی سرده و من هم گرسنه م...» در را باز نکرد و چیزی هم نگفت. داشتم یخ می‌زدم و از شما چه پنهان، توی اون سرما؛ کمی از کار خودم پشیمان شده بودم. تویی این فکر بودم که متوجه صدای مادرم شدم که با عصبانیت از پله ها پایین می‌آمد و می‌گفت خ: خانم بسے! دیگه چقدر زنگ می‌زنی؟! صبر کن تا بیام. چقدر عجله داری؟! اگه خیلی گرسنه ای، نانوایی همین دو قدمی شمامست. چرا به من سفارش می‌دی؟ س! لحظه‌ای بعد، مادرم با نان و پنیری در دست، دم در آمدۀ بود! وقتی خنده های مرادید، خندید و گفت خ: نمیری تو دختر! صداتو عوض کرده بودی؟ داشتم ساندوج درست می‌کردم که کمی طول کشید. آخه مادر، هر روز؛ یکی میاد، یه چیزی میخواه. نمیشه همیشه به همه اعتماد کرد.»

چند لحظه بعد که داخل منزل رفتیم، در این فرست کوتاه، یک مدل بافتی؛ برای بلایس پسرم «سینا» از مادرم یاد گرفتیم و هم زمان با خودن ساندویچی که مادرم درست کرده بود و چای روی میز نان تقریباً گرم من، ساعتی با هم حرف زدیم. مادرم خندید و گفت: خ: کار امروزت؛ هر وقت یاد بیاد؛ باعث خنده های مرادید، خندید و گفت خ: کار امروزت.»

به یاد نان گرم تنویری و خوشمزه ای که هر روز صبح و غروب منتظرش بودیم تا مادر کشتاب کوچک از تنور ببرون بیاورد و ما با اشها و لذت خاصی باخوردیم. امروز در روباهای آن روزها، بدون هیچ اصراری، لیوان پر از شیر را که شاید ارزش غذایی چندانی ندارد، سر می‌کشیم و گاهی به اجار؛ برای نان نامرغوبی هزینه می‌کنیم که با خوردن، انگار گوشت تن مان را می‌خوریم! مثل نعمت هایی که ما آن زمان قدرش رانمی دانستیم و حتی نمی‌توانیم مقایسه اش کنیم. نگاهی گذرا به نوشه هایی که در کناره هنر موسيقی، کار آفرینی رانیز در کارنامه خود دارد اظهار می‌کند؛ بعد از اتمام دوران خدمت سربازی؛ شغلی نداشتم و بیکار بودم به همین جهت به فکر ایجاد اشتغال برای خودم افتادم و به همین جهت فضای باغ خانوادگی را ایجاد کردم و بالاش و پشتکار خودم آنرا رونق بخشیدم و در حال حاضر نیز نه تنها خودم از بیکاری نجات پیدا کردم بلکه دونفر خواهی ایگر را اینزند خود آورده و به نوعی ایجاد اشتغال نیز کردم و آن‌ها هم مشغول به کار شدند. خواهی ایگر امیدواری می‌کند و در صدد گسترش فضای باغ خانوادگی است و در پایان می‌گوید: مقدمات کار ارشاد کردم و با تمام گسترش آن، فرست اشتغال زایی در این محیط، از دو نفر جوانی که توانستم هم خودم را ایگاری نجات دهم و هم در حد پساعت برای جوانان اشتغال زایی کنم.

هنرمند جوان و کار آفرین نوشه‌های:

موسیقی سنتی؛ ریشه در فرهنگ و اصالت ما دارد

« Medina خزایی پول» جوان هنرمند و کار آفرین جوان نوشه‌هایی کی از کسانی است که عملکرد او در زندگی، می‌تواند الگوی بسیاری از جوانان امروزی که در آرزوی داشتن شغل مناسب هستند، باشد. این هنرمند کار آفرین، نه تنها خود را از بیکاری نجات داده است بلکه اشتغال زایی نیز نموده و دو جوان دیگر رانیز نزد خود مشغول به کار کرده است. با این جوان موفق به گفتگو نشستیم که در پی آن را می‌خوانید:

حیدر خزایی پول می‌گوید: ۲۹ سال سن دارم و فارغ التحصیل کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی از دانشگاه آزاد چالوس بوده و ۲۰ سال است که به کارهای هنری نیز مشغول هستم. کار هنری را زسن هفت سالگی شروع کردم و نزد استادی چون داود کلواتی و داود آبیاری به یادگیری هنر نوختن «نیز پرداختم.

ادامه می‌دهد: در چندین جشنواره های هنری استانی و کشوری هم شرکت کردم و در حال حاضر نیز حدود هشت سال با صدا و سیمای مرکز مازندران همکاری نزدیک دارم.

وی به مشکلات اقتصادی یک هنرمند را بزماند از ترقی در دنیای هنر شاره می‌کند و می‌گوید: کسی که در کارهای نیز مشغول به فعالیت است باید پشتونهای مالی داشته باشد تا بتواند پله های ترقی را بدون دغدغه خاطر طی کند و بصورت حرفة ای به کارهای خود پردازد.

این هنرمند جوان نوشه‌هایی تصریح می‌کند: علاقه و تعصباً خاصی به موسیقی اصیل ایران و خصوصاً مازندران دارم و دوست دارم و دوست دارم در مین رشته خودم بیشتر پیشتر کنم اما نداشتمن یک پشتونه اقتصادی مطمئن و قوی باعث شد نتوانم بیش از این ادامه دهم ولی هر روز به مدت چند ساعت به تنهایی تمرین می‌کنم.

وی با اشاره به جمله «هنر نزد ایرانیان است و بس» می‌افزاید: ایرانیان در هر جایی از این سرزمین پنهان‌باشند، ذات هنری خود را بخود به همراه دارند و از این حیث در جهان شهره هستند. وی به جایگاه جوانان را هنر کشور می‌پردازد و می‌گوید: در این بین، قشر عظیمی از هنرمندان را جوانان تشکیل می‌دهند که در این وادی، افتخارات بسیاری را رقم زندند.

خواهی ای خاطر نشان می‌کند: هنر؛ علاوه بر این را بور کردن استعدادهای ذاتی جوانان، در پر کردن اوقات فراغت آن های نیز نقش به سزاوی دارد.

وی تاکید می‌کند: برای جوانان که بیش از نیمی از جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند باید به احداث فرهنگسرا و موسیقات فرهنگی اکتفا کرد؛ چرا که پرداختن درست به هنر، تلاش و ریشه یاری خاصی را می‌طلب که مسئولیت این را بخواهد آن را داشته باشند.

وی می‌گوید: موسیقی سنتی؛ ریشه در فرهنگ و اصالت ما دارد و نباید به فراموشی سپرده شود و از طرف هم جوانان باید با تامل و پژوهش بیشتر نسبت به موسیقی سنتی بیاندیشند و با آگاهی بیشتری نسبت به آن اشارف پیدا کنند.

این هنرمند نوشه‌هایی با برآز گلایه از رسانه‌ها ظاهره می‌کند: امروزه چون کمتر در صدا و سیمای هم چنین مطبوعات به موسیقی سنتی پرداخته می‌شود. بنابراین موسیقی سنتی از ذهن جوانان مادر مانده است و ضرورت دارد که این موضوع بیشتر پردازند و باعث آشناخته میان جوانان و موسیقی سنتی شوند.

وی هم چنین تشکر و پژوه ای از آقای نقی نایجی معاونت محترم سیمای مرکز مازندران دارد و می‌گوید: ایشان در طول مدت حضورشان با توجه و پژوه ای که به استعدادهای هنری استان مازندران داشتند، باعث آشناخته جوانان با موسیقی سنتی و بومی و محلی شده اند که بسیار از شمند است.

وی خواستار توجه بیشتر مسئولان به پیشکسوتان عرصه هنر و موسیقی می‌شود و عنوان می‌کند: مسئولان می‌توانند با حمایت بیشتر از کسانی که جزو پیشکسوتان هنر موسیقی سنتی هستند، این هنر را در سراسر استان گسترش دهند.

خواهی می‌گوید: اکنون وظیفه ما است این میراث ارزشمند دیارمان را حفظ کنیم و با استفاده از تجارب والای بزرگان و پیشکسوتان موسیقی بتوانیم زوایای ناشناخته موسیقی اصیل و سنتی دیارمان را کشف و سینه به سینه به آیندگان منتقل کنیم.

این هنرمند نوشه‌هایی که در کناره هنر موسيقی، کار آفرینی رانیز در کارنامه خود دارد اظهار می‌کند؛ بعد از اتمام دوران خدمت سربازی؛ شغلی نداشتم و بیکار بودم به همین جهت به فکر ایجاد اشتغال برای خودم افتادم و به همین جهت فضای باغ خانوادگی را ایجاد کردم و بالاش و پشتکار خودم آنرا رونق بخشیدم و در حال حاضر نیز نه تنها خودم از بیکاری نجات پیدا کردم بلکه دونفر خواهی ایگر را اینزند خود آورده و به نوعی ایجاد اشتغال نیز کردم و آن‌ها هم مشغول به کار شدند.

خواهی ایگر امیدواری می‌کند و در صدد گسترش فضای باغ خانوادگی است و در پایان می‌گوید: اکنون مشغول به کار هستند، به عذر فایضان خواهد یافت و از این بابت خداوند را شاکرم که توانستم هم خودم را ایگاری نجات دهم و هم در حد پساعت برای جوانان اشتغال زایی کنم.

مرقعت خوشنویسی

| گردآوری: پژمان تقیزاده |

خط نستعلیق؛ حدود نیمه دوم قرن هشتم هجری قمری، به برکت ذوق و قریحه‌ی ایرانیان، به تدریج در سیمای خط پارسی نمایان گشت. در آغاز؛ آن را «نستختعلیق» نامیدند؛ چرا که؛ از ترکیب خط «نسخ» با خط «تعلیق» پدید آمد. پیچیدگی و بی نظمی و دوازده ناقص خط تعلیق، با سلیقه ایرانی چندان مطبوع نمی‌نمود و از طرفی؛ خط نسخ نیز در عین نظم و زیبایی، به لحاظ کندی در نگارش، کار آبی کافی برای مکاتبات و مراسلات نداشت ولی نستعلیق که هم از نواقص تعلیق مبرا بوده و هم سرعت نگارش آن بیشتر از نسخ است، خطی منظم و معتمد و متین و دارای دوایری ظریف و دلچسب و بدور از افراط و تغفیر می‌باشد. در این نسخه، قصد داریم خواندنگان عزیز و آن دسته از افرادی که به تاریخ هنر، مخصوصاً تاریخچه هنر خوشنویسی علاقه‌مند هستند را با شرح حال مختصرو از زندگی خوشنویسان ایام گذشته، آشنا نماییم.

میرعلی

میرعلی کاتب، از سادات شهر هرات است. نام پدرش؛ محمود و مخلص به؛ فیقی است. میرعلی از شاگردان سلطان علی بوده و در عربی و فارسی و شعر تبحر خاصی داشت. هم چنین او شاعری با نازک خیالی منحصر به فرد بود که با تخلص «مجنون» به سروdon شعر در قالب های متفاوتی می‌پرداخت. وی چند صایحی را در بخارا سکونت گزید، چنان که خود او می‌گوید:

عمری از مشق دو تا بود قدم هم چون چنگ

تا که خط من بیچاره بدین قانون شد

طالب من همه شاهان جهان اند و مرا

در بخارا جگر از بھر معیشت خون شد

میرعلی در زمان عبدالله خان ازبک می‌زیست و استاد پسرش نیز بود اما آب و هوای بخارا به او نمی‌ساخت، بنابراین از آن سرزمین؛ به بهانه سفر، خارج شد. وی گلشن خطر ارنگ و بویی تازه بخشیده و مشماع عالمیان را از ریاحین خط خود معمطر ساخت. در اصول و صفاتی خط، از همه بهترین می‌نوشت. خوشنویسی، همانند؛ میرعلی که در نزد بعضی واضح الاحمل است، در هنر خوشنویسی زبانزد و مثال زدنی است تا جایی که هر خط خوب را از جهت تعریف، قطعه میرعلی می‌نامیدند. نگارش میرعلی به ترتیبی بود که هر کتابی و هر مرقی که می‌نوشت، تاریخ اتمام آن را نیز خودش می‌نوشت. از نمونه‌های آن می‌توان؛ مدقعی که جهانگیر پادشاه از شوق و علاقه‌ی خود آماده کرده بود، نام برد که مانند باغی بهاری بود که کتابت آن توسط میرعلی انجام شد. در حالی که در آن روزگار رسم براین بود که مردم در اکثر نوشته‌های خود، نام بزرگان و رفتگان را می‌نوشتند و این باعث گمراهی خواندنگان می‌شد اما همان طور که گفته شد، میرعلی در پیان هر سند و نوشته، نام خود را ذکر کرد و همان طور که او پس از ساخت مدرسه‌ی بخارا در پیان آن چنین می‌گوید:

میرعرب قطب زمان غوث دهر

ساخت چنین مدرسه‌ی بوالعجب

بوالعجب این است که تاریخ او

مدرسه‌ی عالی میر العرب

نکته ظریفی که در این رمان بکار رفته و آن را بسیار متفاوت می‌کند، استفاده نکردن از هیچ اسمی در این کتاب است. یعنی در این کتاب، تمام مخاطب قرار دادن های نویسنده، در دایره عناوینی، چون؛ دختر، مادر، پدر، خواهرم و همسرم غوطه و راست. به اعتقاد من، مترجم این کتاب با ترجمه زیبایی؛ به این اثر روح درخشانی بخشیده و نگذاشته تلخی شکاف زیان اثر ترجمه، در کام خواندن بنشیند. این مترجم سعی کرده است قدم به قدم با نویسنده اثر، یکی شود تا هر لحظه، روانی متن در ذهن خواننده نقش بیندد.

با این که ساختمان یکدست و پیشرونده این رمان، قابل تحسین است اما در بعضی از موارد، لحنی که از کتاب برمی‌خیزد؛ نیشدار، گزنده و بی مراعات است که از معایب آن به حساب می‌آید.

همین جا بهتر است از طعم خانگی و طنز آلود این اثر و از پرده برداری های دونگاهی ازبک اتفاق که در تمام فصل های کتاب وجود دارد، پارگرافی بخوانیم:

ص - ۸۷ نگاه مادرانه :

«بهش پیشنهاد می‌کنیم؛ با ماشین برمی‌کوه و پیک نیک کنیم!». ولی بهمن می‌گه که اصلاً امکان نداره. سعی می‌کنم چند تا دلیل بر اش را دیگر داشتم، مثلاً این که الان اون منطقه چقدر قشنگ شده یا نیاز به هوای تازه است و آدم باید به روز تو هفته اش را از شهر بکنه و راه بره و بذرخون تورگاش جریان بیدا کنه.»

ص - ۹۹ نگاه دخترانه :

«هیپ هیپ، هورا! گردش توی کوه و دشت. مررسی مامان، مررسی بابا! اونا فکر میکن من هنوز دوم راهنمایی ام؟ دوشنبه امتحان فیزیک دارم، سه شنبه ریاضی، امتحان انگلیسی

وی قواعد خطوط سبعه را برای شاهزاده سلطان مطفر به نظم در آورده و در آن جانیز قدرت سخنوری خود را به رخ کشیده است. چند بیتی از اورادر ذیل می‌آوریم:

مشنوی
شاعر نادر سخن و ساحر
در فن خط نیز بسی ماهرم
فیض مسیحا زدم می چک
آب حیات از قلمم می چکد

رباعی
هر کسی که به صفحه خطم دیده گشاد
دل بر خط دلبران مهوش ننهاد
در عالم خط منم مسلم روزگار
استادان را چنین خطی دست نداد

گویند روزی در دکان عطاری نشسته بود. شخصی آمد و از او خواست؛ سمشقی از مفردات برای او بنویسد. میرعلی فراز قلم را تراشیده و همان دم با سرعتی؛ سمشق را نوشت که وقتی آخرین حرفاً را تمام کرد هنوز اولین حرف آن تربید و مركب شکن شد. او آن چنان به استاد خود، سلطان علی؛ ارادت داشت که به دوستان خود می‌گفت؛ هر چند خط من از خط سلطان علی فایق است اما آن نمکی که خط او دارد، در خط من نیست. اورا کاتب معاصر جامی گفته اند و فاتح رسال ۹۲۴ دانسته اند. از مصنفات او می‌توان به؛ «رسم الخط» و «خط و سواد» اشاره نمود.

منبع: تذکره خوشنویسان
(با اندکی تغییر)

هم پنج شنبه. همین جور عین نقل و نبات؛ تمام هفتة امتحان دارم! تازه فردا یکشنبه است و تنها روز هفتة که می‌تونم صبح روتالنگه ظهر تور خواب بمونم.»
عشق رامی آموزیم
دیالوگ های رد و بدل شده را دین رمان؛ کمترزا پرداخت های ذهنی است که شخصیت مادر و دختر این کتاب در تهایی خویش می‌پرورانند و در واقع همین پنهان و آشکار نمودن تخلیات در سطوح مختلف، خواننده را بی نهایت سرذوق می‌آورد.
مرور یک اتفاق؛ از دیدگاه و خلق دو دنیای مادرانه و دخترانه حقیقی و ملموس، توانایی بالای مرؤونترین را از فهم دنیای زنانه بیان می‌کند. این که او تصمیم می‌گیرد؛ با ریختن جزیبات و اطلاعاتش پیرامون یک موضوع، در قالبی به نام داستان، بهترین ها را به دست مخاطبینش برساند.
او جوش ها و بدقائق ها و عاشقانه ها و رویاهای نوجوانی و دلشوره ها و فداکاری ها و خستگی های مادرانه را خوب می‌بیند و خوب می‌نویسد و خواننده را با خود به دو دنیای کاملاً متفاوت و بزرگ هدایت می‌کند. دنیای نوجوانی و دنیای بزرگسالی.
در پایان باید گفت؛ مرؤونترین، رمانی آموزنده با شخصیت پردازی قوی، لحظات خوش و ناخوش و روش های صحیح و ناصحیح رفتاری را در اختیار مان قرار می‌دهد، هم چنان که خودش هم در مقدمه کتاب ترمیمان چنین می‌آورد:
«در پی وقایع کوچک و بزرگ و کشمکش هایی که خیلی هم به طول نمی‌انجامد و دلیل عقلانی هم ندارد، نمایش مادر و فرزندی اتفاق می‌افتد. شاید ما از طریق این بازی نوشتاری، تجربه عشق را بیاموزیم.»

نمایندگی‌های شهر کتاب در مازندران

شهر کتاب ساری:	شهر کتاب
خیابان فرهنگ - خیابان ۱۵ اخیرداد:	۰۱۵۱-۳۲۶۷۰۹۵.....
شهر کتاب آمل:	خیابان هراز نیش آ فتاب چهلم.....۰۱۲۱-۲۲۴۱۱۵۵
شهر کتاب بهشهر:	خیابان امام - کوچه بانک ملی.....۰۱۵۲-۵۲۳۳۴۳
شهر کتاب قائم شهر:	خیابان ساری - روبروی طرافت.....۰۱۲۳-۳۲۳۷۹۴۵
شهر کتاب تنکابن:	بلوار امام رضا(ع) روبروی دادگستری.....۰۱۹۲-۴۲۲۳۱۹۷

نام کتاب: ژیل دلوز؛ نوآموزی در فلسفه
پدیدآور: مایکل هارت
ترجمه: رضا صافی زاده
موضوع: دلوز، ژیل قیمت: ۸۶۰۰ تومان
«دلوز؛ فلسفی تحالیل گر است. بزرگترین تحلیل را وی در
موردهایی در خواش اسپینوزا و برگسون مرتکب می شود».

نام آلبوم موسیقی: عجملر
گردآوری و تنظیم کننده: آرش محافظ
قیمت: ۳۰۰۰ تومان

زنگاهی به رمان «ترمینال! آخر خطه، همه پیاده شن»

رقيقة توسلی

یک زندگی خانوادگی چهار نفره می خرد.
شخصیت های اصلی کتاب، یکی؛ مادری است که با توجه به تحصیلات بالایی که دارد، باز در گردداب دل نگرانی ها و ایده آل های مادرانه اش می افتد و دیگری؛ مختار شانزده ساله خانواده اسشت که مادر باش ارادت فنیک، محبوط و ذهن خود دست و بینجه نماید. کندا.

محله است که در مدام با شرکت پیشینه میریزد، تیپیکی و اسکنی تو سمت و پذیره مردم می شود.
این رمان ۱۸۸ صفحه ای؛ رمانی خانوادگی و روان شناختی است که با تشریز زیبا و ذهنیتی تبیین‌نامه نوشته شده و مخواهد در پایان هر روایت، طراح سوال ها و جواب های بسیاری باشد
تابه با مخاطب برای رسیدن به این حل های صحیح و ظریف کمک نماید.

دینای دهنی و رفتاری نوجوانی که در این کتاب زندگی می‌کند، شادی ها و کرده ها و مشکلاتش،
کسی شک مشابه روزگار اکثر نوجوانان است که در حال عبور از دوران بلوغ اند. پس، خواندن این کتاب به
خانواده هایی توصیه می‌شود که به نوعی با این گروه سنی در ارتباط باند و به پدران و مادران و دخترانی که

می‌جوهندن به ساخت مناسب بر و مظفی نزی از اضای حاکمه شان برستند.
با خواندن هر جمله ای در رمان «ترمینال! آخرخطه همه پیاده شن» احساس ملموس و آشنایی در وجودتان شکل می‌گیرد و تشبیهات و صراحت بیانی که در پاراگراف‌های این رمان، موج می‌زند، گاهی دوست داشتن این کتاب را جذب می‌سازد.

اگر جزو رمان خوان ها به حساب می آید، حتماً برایتان بسیار پیش آمده که باخواندن رمانی احساس کنید که نویسنده اش چقدر خوب به توضیح جزئیات و تحلیل جایگاه آدم های قصه اش مپردازد.

کلمات و زبان راویان داستانش رامی شناسد و در صفحه به صفحه کتابش، به نکته های مهم رفتاری اشاره می کند. رمان «ترمیتیال! آخرخطه»، همه پیاده شن» یکی از همین کتاب هاست.

از آن نوشته هایی که دست خواننده اش را تا آخرین لحظه، در دستانش می فشارد و چون میزبانی دادا، آداب بذریابی کردن را خوب می داند.

نویسنده ایرانی، اثر «خانم «سوزی» موژنژسترن» و مترجم آن «آرین زجاجه» است.

یک قصه با دراوی
داستان این کتاب به نگرش و جهان بینی متفاوت نسل ها باز می گردد و ماجراهی ذهنی و رفتاری مادر و دختری را در یک خانه بازگو می کند. این قصه که دور اوی دارد، حول محور

از نظر تاریخی، موسیقی حماسی نواحی اقوام، با توجه به درگیری و منازعه اقوام و طوابیف هم جوار در منطقه، شکل های متفاوتی به خود می گیرد، به گونه ای که قهرمان داستان قومی، در موسیقی قوم مقابله، یا دشمن، منفور جلوه می کند. در حالی که موسیقی در مناطق مختلف مازندران، با رویدادهای مشابه و آرمان های اجتماعی یکسان صورت پذیرفت که عموماً منجر به مرگ ناجوانمردانه قهرمان داستان، توسط دولت مرکزی، همراه است.

خواهد مداری از مرواریدها را نزد صنم بربرد. پیرزن این کار را می کند. وقتی عروس مرواریدها را می بیند با تعجب از پیرزن سراغ صاحب مرواریدها ارمی گیرد. پیرزن می گوید؛ او در خانه ای من است. صنم بر از او می خواهد آن مرد را نزد او بیاورد. پیرزن؛ حیدر بیک رادر حالی که چادر بر سر شد و نقاب بر چهره اش زده، نزد عروس می برد. حیدر بیک وقتی در کنار عروس قرار می گیرد، صنم بر ارامی شناسد و ....

موسیقی پهلوانی

آواها و نواهای حماسی که همراه رزم ها، حماسه ها، حرکات مژوون نمایشی، پهلوانی ها و کشتی ها و ورزش های محلی؛ یک چوبه، دوچوبه، سه چوبه، چارچوبه، کشتی مقوم، ترکمنی، گورگ، رونوی، شوشور، اسب تاجی و ... است. این نوع موسیقی، برای شور و حال و احساس راقب و رزم آوری ها و آمادگی های بدنه، همراه با شادی و شعف است که به صورت یک سنت در مناطق مختلف مازندران به اجرا گذاشته می شود. این موسیقی؛ با حالتی بر انگیزند و موجب احساس غرور است که به ورزشکاران؛ انژری و قدرتی مضاعف می دهد تا پیروزی در مقابل حریف نام آور را برای قوم و طایفه خود به همراه بیاورند. عموماً؛ این موسیقی؛ با سرنا و دهل و دوسركوتن، در قبل و هنگام نمایش های پهلوانی و رقابت ها نواخته شده و پس از پیروزی، نوای شادی را برای برندهایان به همراه دارد.

موسیقی حماسی ملی

این موسیقی؛ با اشعار رزمی، حماسی و ملی که از رشدات ها، جنگاوری ها و جوانمردی های جوانان و سرداران و داوطلبان غیور در عرصه جنگ تحملی حماسه آفریده اند، سخن می گوید و سرودهای ارزشمند ملی، هم چون؛ وطن، شهید، ایران و ... که آکنده از غرور و غیرت ایرانی در عرصه ملی و جهانی در قالب موسیقی بومی، سنتی و کلاسیک، آثاری ماندگار شده اند، برهمگان آشکار است و شهادت و پیروزی که به چشم دیده ایم، برای نسل ها سرایش می کنیم. با عنایت به بذل توجه به این مطالب و نوشته های پیشین، در شماره بعدی؛ گذری خواهیم داشت بر موسیقی و منظومه های عاشقانه مازندران.

در سوادکوه، اشاره نمود «هزیر سلطان»؛ روایتی از سلحشوری و انعکاسی از آزادگی، ظلم سنتیزی و حق طلبی مردمی است که در طول تاریخ؛ بارها مورد هجوم دوستان و دشمنان قرار گرفته اند. هر چند این منظومه حماسی، برگرفته از حادثه ای تاریخی است اما گزارش تاریخی صرف نیست. از این واقعیت تاریخی، مردم آن گونه که پسندشان بوده؛ سود جسته و در مناطق مختلف طبرستان، مطابق شرایط خاص، آن را بازسازی کرده اند.

نبردها خاتمه یافت و در عرصه سیاست، رضاخان پیروز میدان شد اما مردم مازندران، به ویژه سوادکوه، مرگ ناجوانمردانه هزیر سلطون را با سرایش و خوانش منظومه ای، برای همیشه در اذهان ماندگار کردند.

دآب تنگه تنگه

هوژبر ته گلون بمیره
شصت تیر دنگه دنگه
هوژبر ته گلون بمیره
گلیله اموهه تنگ تنگ سینه
هوژبر ته گلون بمیره
هوژبر غرنه غرنه
هوژبر ته گلون بمیره
هوژبر آمدره خرنه
هوژبر ته گلون بمیره

گفتگی است؛ در منظومه های عاشقانه مازندران، گاهی رویدادهای حماسی رخ می دهد که گریزی به موسیقی حماسی در دل موسیقی عاشقانه محسوب می شود. به عنوان مثال؛ در داستان عاشقانه «حیدر بیگ و صنم بر» که در دوران کودکی در مکتب باهم آشنا می شوند و به هم دل می بازنده. از آن جایی که صنم بر، خواهر شاه بود و از لحاظ کیش و آئین مسلمان نبود، حیدر بیک مسلمان، بعد از گذشت زمان، جنگی بین اقوام در می گیرد که حیدر بیک در یک جبهه، با نقاب ظاهر می شود و صنم بر؛ در جبهه مخالف. در میدان نبرد، حیدر بیک از دست صنم بر، زخمی شدید بر می دارد و نقاب از چهره اش کنار می رود و صنم بر؛ متوجه حیدر بیک می گردد. لذا مقداری از عروسی صنم بر به گوش حیدر بیک می رسد. حیدر بیک به کشمیر می رسد و وارد منزل پیززنی می شود. از پیرزن می

روانه شدن سوی دشت روداب
بگو تا جوانان همه بی درنگ
بگیرند چوب و چmac و تفنگ
به بازو بپیچند جمله نمد
به اطراف مج ها بینندند شمد
گهی از سیار و گهی از یمن
پوش او رید از هواز من
اگه باره گی حمله آغاز شد
عقاب شقاوت به پرواز شد

«مشدی» در فرهنگ و فولکلور مردم مازندران، جایگاه پیژه ای دارد و پس از هفتاد سال از مرگش، هنوز کسانی درباره ای او نویسنده.

نه چنتم پلنگ ناره ناره
ننا چنجه دنه و چشم انتظاره
نا گمن کور کلاح پغوم بیورده
د تانعش تنگه تک کهر باره
پنیزه، جنگل تن زخم وزاره
کهر جان شره کانده به قراره
پلور تنگه ی ببر بئورین
تنی استاره امشو نادیاره
مشدی خود نیز شعر می سروده و الفتی با شاهنامه ای
فردوسی داشت. او برخی از اشعار منظومه ای بلند خود را روی ستون های چوبی خانه اش در پرور حک کرده بود.

نمونه ای از اشعار مشدی، علیه رضاشاوه و کشف حجاب

به نام خداوند لیل و نهار
زپور و زغالی بر آدم دمار
رضای آلاشتی شده پادشا
یکی تازه قانون نموده به پا
زنان سربرهنه به بازارها
خدایا بگیر این چنین شاهرا
در زمانی که دولت انگلیس بر آن شد تا در ایران، حکومت مرکزی قدرتمندی بر مسند قدرت تکیه زند و حافظ منافع آنان باشد، لاجرم بايستی قدرتمندان محلی به هر شیوه ممکن؛ با مطبع گردند، یا این که از میان برداشته شوند که در خطه شمال، می توان به میرزا کوچک خان جنگلی در گیلان، محمد ولی خان تنکابنی در غرب مازندران و امیر موید پدر هزیر

موسیقی حماسی

گذری در موسیقی مازندران

آن سروده شد، از لحاظ شخصیت اجتماعی، چهره های نامطلوب و مخدوشی بودند و در مواقعي نیز به آزار مردم می پرداختند، ولی برآساس سنت ها و ذهنیت قهرمان پرورانه بومیان منطقه، همین افراد رفته در ادبیات و فرهنگ عامه، به قهرمان تبدیل شدند و منظمه هایی در رثای آنان ساخته شد.

این منظمه ها؛ دارای منشاء تراژیک و لیریک است ولی به دلیل قهرمانی ها و مبارزات مداوم با والیان منطقه و در نهایت؛ بیرونی های حکومت مرکزی، از نظر نغمه و شعر یکی از غنی ترین و بکر ترین موسیقی حماسی مازندران را شکل داده است؛ شخصیت های نامدار بومی که کار نمایان و دلاوری و رشدیت کرده اند و در خاطره تاریخی مردم جای گرفته و به موسیقی فولکلور پیوسته و در شب نشینی ها و محافل، با شور و حال خوانده می شود.

از این میان می توان به؛ حسین خان، هژیرسلطون، حجت غلامی، رشید خان، آق ننه، عشقعلی یاغی، مدد جبه، چنگ گرجی، مم زمون، اکبر پهلوان و.... اشاره کرد.

«مم زمون» عیاری صاحب نام و مورد علاقه اهالی شرق مازندران بود که در مبارزه های ناپابرجان باخت و سوت به جا مانده از او، مربوط به اوایل پادشاهی ناصرالدین شاه قرار است. مهم زمون عاشق دختر حاجی خان آقا، حاکم گلوگاه می شود اما پدر دختر، مخالف وصلت است و چون خود نمی تواند در برابر دو برادر پهلوان؛ کاری از پیش ببرد و از طرفی دختر نیز شبانه با مهم زمون فرار کرده و به خانه اومری رود، خان گلوگاه؛ به ناچار از ناصرالدین شاه تقاضای کمک می کند. شاه قجر، فرستاده اعظام می کند اما او نیز کاری از پیش نمی برد و در نهایت، با جلله گرجی حاجی خان آقا، پهلوان مهم زمون از پای در می آید.

چنگ گرجی محله و قرا تپه

(چند بیتی از منظمه)

به چنگ قرا تپه در رسال سی
به صحراروان گشت گرجی بسی
بر آمد چواز طبل و دهل
کشیدند صفیر علی و بدل
سرپا همه غرق چوب و چمامق
تو گویی که شد چنگ کرد و عراق
به روی علم نقش بسته چنین
که ای مردمان تجاوز گزین
اگر سر به سرتن به کشتن دهیم
مبادا که غاز چال به دشمن دهیم
صف بیکرانی بیامد پیدید
دل دشمن از خوف اومی تپید
همه بی قرار و همه با شتاب

نوایی، به صورت فراگیر و خاص از اهمیت ویژه ای برخوردار بوده و جزو لاینفک فرهنگ نواحی به شمار می آید. تعزیه، عامل اصلی حفظ و استمرار موسیقی سنتی ایران است و این تعزیه بود که موسیقی ملی ایرانیان را زناپویی رهانید.

موسیقی حماسی عشقی

این نوع ترکیب شعر و موسیقی در تقسیم بندی سرودها، در مرده منظمه های حماسی است. سرایندگان، آن گونه که خواسته اند، آن را بازسازی و مطابق آرمان ها و خواسته هایشان؛ با دستمایه قراردادن رویدادها به وجود آورده اند. منظمه های عشقی حماسی، انگکاسی از آمال جامعه و مردمی است که در دست یافتن به آرمان هایشان ناکام و دچار مشکل شده اند، تا جایی که بعضی از مؤلفان، در حماسی یا عشقی بودن این موسیقی، به دیده شک می نگرند.

اصیل ترین و قدیمی ترین موسیقی حماسی مردمان تبری زبان ساکن کوه ها و دشت ها، در دو بخش سازی و آوازی؛ از نظر ساختار نغمه و محتوا، دارای ارزش های والا و عبرت آموزی هستند که هر کدام، داستان های مریبوط به خود را دارند و بازگو کننده گوشة ای از تاریخ اجتماعی مردم منطقه اند.

موسیقی حماسی که بیشتر؛ یک داستان عشقی را در دل خود دارد، حکایتی است از عشق و حماسه و ظلم و جور خوانین و حاکمان زورگوی وقت که چشم به اموال و ناموس رعیت شان داشتند و موجب تحریک غیرت و دادخواهی مردانی شدند که با نام یاغی و طاغی، قهرمانان این داستان ها بودند. این نوع از موسیقی، بیشتر؛ در دوران ملوک الطاویفی قرن اخیر شکل گرفته و مناطق مرکزی، غرب و شرق مازندران را در بر می گیرد.

از نظر تاریخی، موسیقی حماسی نواحی اقوام، با توجه به درگیری و منازعه اقوام و طوایف هم جوار در منطقه، شکل های متفاوتی به خود می گیرد، به گونه ای که قهرمان داستان قومی، در موسیقی قوم مقابل، یا دشمن، منفور جلوه می کند. در حالی که موسیقی در مناطق مختلف مازندران، با رویدادهای مشابه و آرمان های اجتماعی پیکسان صورت پذیرفت که عموماً منجر به مرگ ناجوامنده قهرمان داستان، توسعه دولت مرکزی، همراه است.

«سوت» معمولاً پس از مرگ این افراد و در رثای قهرمانی ها، سلحشوری ها و مبارزات شان سروده و خوانده می شوند. سوت از نظر معنا؛ همان شور و سور است که در مازندران، اغلب مقاهمی حماسی و ملی دارد. سوت ها؛ عموماً الهام گرفته از زندگی عشقی و مبارزه های یاغیانی است که به خاطر ستم مضاعف دوران فودالیسم، با زمین داران و ملاکان بزرگ و هم چنین نیروهای حکومت مرکزی، به مقابله برخاستند. گرچه شماری از افرادی که اشعار رزمی و حماسی برای

در ادامه نوشته های پیشین، نگاهی به سازها و هم چنین موسیقی مذهبی و عرفانی مازندران داشتیم. در این شماره، نظری به موسیقی حماسی خواهیم داشت.

علیرضا ولی زاده

از نگاه اجتماعی در فرهنگ مازندران؛ جوانمردی، رشادت و جنگاوری، از ملاک های ارزش فردی و اجتماعی است، به طوری که پیروزی در میدان رقابت ها و یا پیروزی در مواجهه با حیوانات وحشی و هم چنین دفاع از حقوق و حریم خصوصی و قومی، نقل شب نشینی ها و مضمون اشعار محلی می شد. این حماسه ها؛ در سطح ارزشمند تر آن، منظمه ها و نعمه هایی را پیدا آورد که سینه به سینه برای غرور آفرینی و عبرت آموزی به ما رسیده است.

موسیقی حماسی مازندران را می توان به چند بخش اصلی؛ حماسی مذهبی، منظمه های حماسی عشقی، نمایش های پهلوانی و حماسی ملی تقسیم کرد.

موسیقی حماسی مذهبی
تعزیز، بازتاب زندگی ائمه اطهار، از طریق شبیه خوانی نمایشی، عزاداری و روضه خوانی است که در جمع علاوه‌مندان به مناسبت سوگواری ها؛ به ویژه ایام محرم و حماسه امام حسین (ع)، در بیشتر شهرها و روستاهای ایران، برگزار می شود.

تعزیزه شامل دو بخش موسیقی آوازی و موسیقی سازی است که مکاتب و سبک و شیوه های مختلف آوازی تعزیزه خوانان، در مقام ها و گوشه های فراموش شده، تجلی می کند. تعزیزه خوانی، شامل؛ پیش خوانی، مناجات خوانی، خطابه ها و فرمان ها، بچه خوانی، با هم خوانی بچه خوان ها، تک خوانی ها و گفت و گوها، دعاء و جدایی، فراق و سوگواری، نوای جبریل و فرشتگان و جنبان، فرنگی خوانی، آواز مردگان و ارواح و... خوانی، چاوش خوانی، خطبه خوانی، آواز مردگان و ارواح و... رامی توان بر شمرد.

اصطلاحات متن تعزیز عبارتند از: هل من میاز، ای زمین کربلا، چنگ نامه خوانی، مرثیه خوانی، سوال و جواب، سرود خوانی، یتیم خوانی، لا لای خوانی، کفن پوشی یا کفن دوزی، نوای سیاه پوشی، چاوش خوانی، شهر شماری، بحر طبول و رجز خوانی و....

از متداول ترین سازهای تعزیز، می توان از سازهای کوبه ای؛ شامل؛ طبل، دهل، سنج و سازهای بادی، شامل؛ شپور، نی، کرنا، سرنا تروپت پیستون دار، بوگل و قره نی، نام برد موسیقی تعزیزه خوانی و مرثیه خوانی، موسیقی بومی مازندران به شمار نمی آید و از نوع موسیقی سنتی ایران است منتها به لحاظ عجین شدن اعتقادات مذهبی با فرهنگ

سید علی حجازی مدیر عامل حاضر سازمان همیاری شهرداریهای مازندران تاکید کرد:

برخورد قاطعانه با هرگونه تغییر کاربری اراضی کشاورزی

تنها یک روز از انتخاب پر سر و صدای شهردار مرکز استان گذشته بود که سید علی حجازی شهردار سابق، یکی از نامزدهای تمدی شهرداری ساری و مدیر عامل حاضر سازمان همیاری شهرداریهای مازندران که بیش از هر چیز تجربه و تخصص را در چنین دارد؛ به مناسبت بیست و دومین سالروز تاسیس سازمان همیاری شهرداریهای استان در جمع خبرنگاران پرسوال نشست و با آنان به گفت و شنود پرداخت. او بیشتر شنید و با طماینه به سوالات اغلب غیر مرتبط با مناسبت این روز و حوزه فعالیت‌های سازمان همیاری شهرداری‌ها پاسخ گفت. خلاصه‌ای از گفته‌های این مدیر سپید موی اصلتاً ساروی را می‌خوانید:

در حال دریافت مجوزهای لازم و صدور پروانه بهره برداری از شهرداری ساری می‌باشیم و انشاء... بزودی عملیات اجرایی ساخت عمارت سازمان همیاری شهرداریهای استان مازندران را شروع خواهیم کرد.

وی از تخصیص بودجه ۲/۵ میلیارد تومانی در سال گذشته خبرداد و گفت: برای سالجاری پیش بینی بودجه ای ۵ میلیاردی در برنامه سازمان در نظر گرفته شده است. مهندس حجازی با قدردانی از هیات مدیره سازمان به جهت همکاری و حمایت‌های بی‌دریغ از برنامه‌ها و طرحهای در حال اجرای این سازمان، پیشرفت‌ها و موفقیت‌های سازمان را مرحون همدلی هیات مدیره سازمان دانست.

از فشارهای سیاسی شاید مدتی در تخریب ملک مذکور تاخیر بیننداد ولی این روند را متوقف نخواهد کرد و با ساخت و سازهای غیر مجاز بطور جد و قانونی برخورد خواهیم کرد.

خدمات به شهروندان باری رساند.

مهندس سید علی حجازی مهمترین برنامه سازمان همیاری شهرداری‌های استان مازندران را در آمد زایی و خودکفایی سازمان بر شمرد و گفت: در این راستا با خرید چند معدن مصالح ساخت‌تمانی (سیلیس، پوکه معدنی...) و راه اندازی کارخانه آسفالت که هم اکنون در حال خدمت رسانی است تمام سعی خود را در رسیدن به این هدف سازمان بسیج کرده‌ایم.

وی احداث کارخانه تولید آسفالت، کارخانه سنگ شکن و خودکفایی از ساخت و سازهای غیر مجاز گفت: برخی از فشارهای سیاسی شاید مدتی در تخریب ملک مذکور تاخیر بیننداد ولی این روند را متوقف نخواهد کرد و با ساخت و سازهای غیر مجاز بطور جد و قانونی برخورد خواهیم کرد.

مدیر عامل سازمان همیاری شهرداری‌های مازندران با بیان اینکه کمیسیون ماده ۹۹، مسئول رسیدگی به ساخت و سازهای غیر مجاز است، یادآور شد: این کمیسیون مستقر در استانداری مازندران از تهیه زمینی به مساحت ۱۰۰۰ متر مربع در مرکز استان جهت ساخت ساختمان مصالح ساخت‌تمانی را از برنامه

او در ابتدا به تشرییح اجرای طرح مدیریت ساخت و ساز در خارج از حریم شهرها و خارج از محدوده روستاهای استان مازندران پرداخت.

سید علی حجازی از ابلاغ قانون کنترل نظارت بر ساخت و سازهای خارج از حریم شهر و خارج از محدوده روستاهای در مازندران خبر داد و افزود: امیدوارم بتوانیم با اعمال قانون و همکاری تمامی دستگاههای مرتبط با این مسئله از اراضی استان حفاظت و صیانت کنیم.

وی گفت: استان مازندران به دلیل موقعیت جغرافیایی و مجاورت با پایتخت، ارتباط مستقیم با سرمایه‌گذارانی دارد که قصد سکونت و ساخت و ساز در استان سرسیز مازندران را دارند، بنابراین می‌خواهیم با اجرای این قانون تمامی هم‌استانی‌های عزیز و افرادی که وارد استان می‌شوند، نسبت به تغییر کاربری و تغییک اراضی، براساس قانون عمل کنند.

مدیر عامل سازمان همیاری شهرداری‌های استان مازندران با اشاره به ابلاغ قانون جلوگیری از هرگونه تغییر کاربری، تغییک اراضی، احداث ساخت‌تمان غیر مجاز در اراضی کشاورزی، تصریح کرد: این قانون توسط وزارت کشور ابلاغ گردیده و از سوی استانداری به سازمان همیاری شهرداری‌های مازندران تفویض اختیار شده است.

وی با بیان اینکه شورای حفظ حقوق بیت‌المال استان به ریاست مدیرکل دادگستری مازندران و مدیری دادستان مرکز مازندران در این مسئله ورود پیدا کرده است، گفت: چه زمین داران و چه سرمایه‌گذاران که اراضی را تملک می‌کنند باید خود را با قانون تطبیق دهند.

حجازی افزود: با هرگونه تغییر کاربری، تغییک و ساخت و ساز در اراضی کشاورزی برخورد قاطع خواهیم کرد.

مدیر عامل سازمان همیاری شهرداری‌های استان مازندران در خصوص فشارهای سیاسی در خصوص عدم تخریب برخی از ساخت و سازهای غیر مجاز گفت: برخی از فشارهای سیاسی شاید مدتی در تخریب ملک مذکور تاخیر بیننداد ولی این روند را متوقف نخواهد کرد و با ساخت و سازهای غیر مجاز بطور جد و قانونی برخورد خواهیم کرد.

مدیر عامل سازمان همیاری شهرداری‌های مازندران با بیان اینکه کمیسیون ماده ۹۹، مسئول رسیدگی به ساخت و سازهای غیر مجاز است، یادآور شد: این کمیسیون مستقر در استانداری مازندران از تهیه زمینی به مساحت ۱۰۰۰ متر مربع در مرکز حکم این کمیسیون هرمه را تقریباً ۱۰ واحد مختلف در اجرای قانون ساخت و ساز در محدوده خارج از حریم تخریب می‌شوند.

خودکفایی از اولویت‌های سال جاری سازمان همیاری شهرداری‌های استان است

مدیر عامل سازمان همیاری شهرداری‌های مازندران با بیان این مطلب در آینه گرامیداشت سالروز تاسیس سازمان همیاری شهرداری‌ها، وظیفه اصلی و ذاتی سازمان را پشتیبانی لجستیکی از شهرداریها عنوان کرد و گفت: از سوی دیگر سازمان تمام تلاش خود را بکار می‌گیرد تا با کمک به شهرداری‌هایی که با مشکل مالی روبرو می‌باشند آنان را در ارائه

در گردهمایی مدیران عامل سازمان‌های همیاری شهرداریهای مناطق پنجگانه کشور در ساری عنوان شد:

خودکفایی؛ مهم ترین برنامه سازمان همیاری شهرداری هاست

سازمان همیاری شهرداریهای ایجاد در آمدی پایدار و خودکفایی سازمان برشمرد و گفت: در این راستا با خرید کارخانه معدن شن و ماسه در منطقه کیاسر ساری و خرید کارخانه آسفالت به میزان تولید ۶۰ الی ۸۰ تن جهت تامین آسفالت شهرداریها و پروژه‌های عمرانی در دست اجرای سطح استان، اقدام به ایجاد در آمدی پایدار برای سازمان نموده ایم.

وی در ادامه از خرید زمینی به مساحت ۲۰۰۰ متر مربع در منطقه آزاد کیش جهت ساخت هتل و ایجاد در آمدی پایدار برای سازمان خبرداد.

مدیر عامل سازمان همیاری شهرداریهای مازندران به دریافت رتبه پیمانکاری (گرید) توسط سازمان همیاری شهرداریهای استان مازندران اشاره کرد و گفت: دریافت رتبه پیمانکاری (گرید) توسط سازمان همیاری شهرداریهای مازندران نشان از حضور کارشناسان خبره و متخصص در بدنه این سازمان دارد که می‌توانند با توانمندی موجود در اجرای پروژه‌های بزرگ کشوری مشارکت کنند.

بنابراین گزارش در این نشست مدیران عامل سازمان‌های همیاری درخصوص موضوعاتی از قبیل؛ اتخاذ روش مشترک اجرای پروژه‌ها و نحوه مشارکت در سرمایه‌گذاری اولیه شرکت همیار ایرانیان به بحث و تبادل نظر پرداختند.

گفتنی است گردهمایی مدیران عامل سازمان‌های همیاری شهرداریهای مناطق پنجگانه کشور با حضور مدیران عامل استانهای گلستان، سمنان، فارس، تهران، خراسان رضوی، کهکیلویه و بویراحمد به میزانی استان مازندران در ساری برگزار شد.

ووسایل رادر اختیار آنان قرار داده است.

مهندس حجازی درخصوص ابلاغ قانون جلوگیری از هر گونه تغییر کاربری در اراضی کشاورزی و زمینهای خارج از محدوده شهرها و روستاهای استان مازندران گفت: این قانون توسط وزارت کشور ابلاغ شده و از سوی استانداری به سازمان همیاری شهرداریهای مازندران و میزان گردهمایی مدیران استان مازندران، مهندس سید علی حجازی مدیر عامل سازمان همیاری شهرداریهای مازندران و میزان گردهمایی مدیران عامل سازمان‌های همیاری شهرداریهای مناطق پنجگانه کشور به گزارش روابط عمومی سازمان همیاری شهرداریهای استان مازندران، مهندس سید علی حجازی مدیر عامل سازمان همیاری شهرداریهای مازندران و میزان گردهمایی مدیران

با بیان مطلب فوق گفت: همفکری، تبادل نظرات و تجربیات مدیران استانهای کشور وهم اندیشی درخصوص اجرایی کردن برنامه‌های سازمان برای رسیدن به اهداف والای سازمانی از مزايا و دستاوردهای این گردهمایی است.

رشد چشمگیر درآمدها

مهندس حجازی در ادامه با تشریح عملکرد سازمان همیاری و شهرداریهای مازندران در سال گذشته و برنامه‌های پیش روی این سازمان در سالجاری گفت: بودجه سال گذشته سازمان همیاری شهرداریهای استان مازندران ۶۰ میلیارد ریال بوده است که در سالجاری این بودجه رشد چشمگیری که داشته و به مبلغ ۲۰۰ میلیارد ریال رسیده است. مدیر عامل سازمان همیاری شهرداریهای استان مازندران یکی از وظایف سازمان را خرید و تجهیز امکانات لجستیکی و حمایتهاي همه جانبه از شهرداریهای استان عنوان کرد و گفت: در این خصوص سازمان همیاری شهرداریهای مازندران اقدام به خرید سیمان، لوازم مصرفی و ماشین آلات مورد نیاز شهرداری ها نموده است و این امکانات

نفو آموزش دیدند

وی به برگزاری دوره‌های آموزشی برای نفو از پرسنل شهرداریهای استان توسط سازمان همیاریها اشاره کرد و گفت: در این راستا و برای حمایت از خانواده بزرگ شهرداریهای استان، سازمان همیاری شهرداریها اقدام به تحت پوشش قراردادن ۲۲۰ نفو از پرسنل شهرداریهای استان زیر چتر بیمه تكميلي کرده است.

خودکفایی؛ مهم ترین برنامه سازمان است

وی در بخش دیگری از سخنرانی، مهمترین برنامه

پارک ساحلی بابل بهره برداری شد؛

دمیدن هوایی تازه برای جذب گردشگر بیشتر در بابل

تفریحی و فرهنگی به وجود بیاید.

مهندسان عسکری درخصوص مشخصات این پروژه عنوان داشت: عملیات اجرایی پارک ساحلی تقریباً ۲ سال پیش با اعتبار بالغ بر ۲۵ میلیارد ریال در زمینی به مساحت ۱۳ هزار و ۵۰۰ مترمربع، کنگ زنی شده که با در نظر گرفتن معیارهای تفریحی، وزشی و فرهنگی، به امکانات و تأسیساتی شامل: آلاچیق، بوفه غذا خوری، کافی شاپ، لوازم ورزشی، پارک بازی کودکان، محوطه چمن مصنوعی زمین مینی فوتیال، نمازخانه و سرویس های بهداشتی؛ مجهز است. شهردار بابل در پایان با قدردانی از تلاش و حمایت همه مسئولین و دست اندکاران اجرای پروژه ها گفت: امیدوارم این پروژه؛ گامی دیگری برای رساندن همشهریان مابه شهر آمانی باشد و هم چنین در آینده نزدیک شاهد توسعه شهری در خور همشهریان باشیم.

در ادامه این مراسم، استاندار سابق مازندران بیان داشت: شهرستان بابل به تعبیر مضمون برگفته از رهبر بزرگوار، لبیز از استعدادهای انسانی ارزشمندی است که

می تواند به تنهایی ایران بزرگ را اداره کند. وی افزود: من در این جا، از شهردار و شورای اسلامی سومین دوره شهر بابل تشکر و برای اعضا چهارمین دوره شورای اسلامی هم آرزوی موفقیت می کنم و از شهردار جوان و خوش فکر بابل؛ مهندسان عسکری نیز به خاطر پارک خوبی که برای بانوان ایجاد کردند قدردانی می کنم و امیدوارم با همدلی شورای اسلامی چهارمین دوره و شهردار، این کار به انجام برسد و قطعه های باقیمانده آن تکمیل گردد.

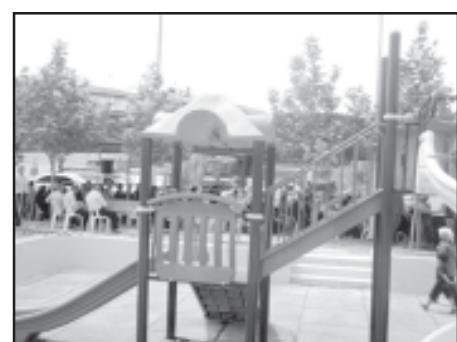
وی در پایان از تلاش شهردار و اعضا شورای شهر بابل در احداث پارک ساحلی و پروژه های بزرگ دیگر در این شهر قدردانی نمود.

به گزارش روابط عمومی شهرداری بابل؛ در مراسم بهره برداری از پارک ساحلی، شهردار بابل در سخنانی ضمن خیر مقدم به مسئولین و شهروندان بیان داشت: این توفيق حضور برای من بسیار ارزشمند است چون جزو آخرين پروژه هایی است که بنده در جایگاه شهردار منتخب سومین دوره شورای اسلامی، به مردم شهر بابل هدیه می کنم؛ هر چند در برابر عظمت همشهریانم بسیار کوچک است اما امیدوارم مورد قبول خداور رضایت شهروندان واقع شود.

مهندسان عسکری ادامه داد: از روزهای اول کارم به عنوان شهردار که با شعار «زمان بینه، کیفیت مطلوب، حداقل هزینه»، اجرای طرح ها و پروژه های عمرانی شروع شد، از ابتدا به عنوان هدف کلی بنده و مجموعه شهرداری بابل در اجرای پروژه های شهری همیشه مد نظر بود و رعایت هم زمان آن، موجب ارتقاء سطح کیفی پروژه هادر سال های اخیر شده است.

شهردار بابل در ادامه با اشاره به غیردولتی بودن شهرداری ها از لحاظ تامین بودجه، ادامه داد: با توجه به این که شهرداری ها سهم بسیار کمی از بودجه های ملی دارند و معمولاً با مشکل نقدینگی رو به رو می باشند، نقش همه شهروندان، به خصوص شهروندانی که با پرداخت به موقع عوارض شهری، بودجه لازم را در جهت اجرای پروژه های عمرانی فراهم آورند و نقش مکملی برای راهکارهای در آمدزادی شهرداری داشتند را نباید نادیده گرفت؛ لذا جا دارد شخصاً از آنان که همواره یاور خدمتگزاران شان در شهرداری بودند، قدردانی نمایم.

مهندسان عسکری هم چنین جایگاه شورای اسلامی شهر، در ارتباط با تصمیمات درست و تصویب طرح های پیشنهادی شهرداری را مساله مهمی دانست و گفت: من معتقدم؛ شورای شهری به عنوان مرجع اصلی، راهنمای و هدایتگر

محمد فوقی مسئول دبیرخانه کانون های فرهنگی و هنری مساجد مازندران:

موفقیت‌ها، برکت خون شهداء و ایستادگی ایرانیان در سال‌های دفاع مقدس است

دفاع ملت اسلامی ایران در برابر تجاوز همه جانبه دشمنان اسلام برگ زرینی در تاریخ افتخارآفرینی مبارزات حق طلبانه یک ملت سترگ رقم زد

در جهت برگزاری مراسم هفته دفاع مقدس، تلاش در جهت ایجاد فضای مناسب در روزتاهای استان با همکاری دهیاران و شورای اسلامی برای برگزاری مراسم‌های این هفته، فعال نمودن کانون فرهنگی و هنری مساجد و همچنین ایجاد فضای مناسب در خبرگزاری‌های شبستان و قرآنی جهت انجام مصاحبه، پیام‌های دفاع مقدس، پیام‌های برگرفته از وصیت نامه شهداء و آشنازی نسل نوجوان و جوان با دفاع مقدس، انجام تبلیغات محظی با تهیه تراکت، بنر و پوستر و پریایی ایستگاه های صلوتی از اهم برنامه‌های ستاد مردمی گرامیداشت هفته دفاع مقدس است.

فوقی همچنین با اشاره به جنگ نرم و تهاجم فرهنگی در جامعه امروزی و نقش مهم آئمه جماعات در مساجد و کانون‌های فرهنگی و هنری، هیئت ائمه مساجد و مسؤولان پایگاه‌های بسیج در مقابله با هجمه دشمنان اظهار کرد: ائمه جماعات و مذاهان از تربیون برنامه‌های هفته دفاع مقدس راه های مقابله با سلفی‌ها، تکفیری‌ها و هوبیتون را برای نسل جوان و نوجوان بازگو کنند. ریس کمیته مردمی گرامیداشت هفته دفاع مقدس در استان مازندران احراری تلاوت نور در یک هزار و ۷۰۰ مسجد و هدیه به ارواح طبیه شهداء و سلامتی جانبازان و ایثارگران، برپایی نمایشگاه کتاب، مسابقه پیامکی تحت عنوان بسیجی نمونه، غبارروبی و عطرافشانی گلزار شهداء، سرکشی و دیدار با خانواده شهداء و جانبازان، بیان شعر و خاطره از دیگاران جهنه و جنگ، برگزاری مسابقات شهرستانی و استانی قرآن با همکاری اواقف و امور خیریه مازندران، بازدید از جانبازان قطعه نخاعی در مجتمع ایثار و اجرای مسابقات ورزشی رانیز از دیگر برنامه‌های این هفته برشمرد.

برگزاری جشن میلاد امام رضا(ع) در ۸۱۳ کانون مساجد استان مازندران

مسئول کانون های فرهنگی و هنری مساجد مازندران گفت: جشن میلاد امام رضا(ع) در ۸۱۳ کانون مساجد این استان برگزار شد.

فوقی نکواداشت شایسته دده کرامت به ویژه میلاد امام رضا(ع)، امری لازم و ضروری دانست و گفت: در این راستا در تمام کانون های فرهنگی و هنری مساجد مازندران با حضور اقسام مختلف مردم، برنامه های متعددی برگزار شد.

وی با اشاره به تعطیلی تابستان و داشتن اوقات فراغت بیشتر، شرکت دانش آموزان و دانشجویان در جشن های دده کرامت به ویژه ولادت پر خیر و برکت ثامن الحجح حضرت امام رضا(ع) پر شور عنوان کرد.

فوقی با بیان اینکه تهیه و توزیع بروشور با مضمای آشنازی با امام رضا(ع)، سوالات آشنازی با امام رضا(ع) و حضرت معصومه(س)، برگزاری مراسم سخنرانی و ملح خوانی، برگزاری مسابقه با عنوان (هشتین غریب) در خصوص زندگانی امام رضا (وبرگزاری کلاس قصه گویی از جمله برنامه های میلاد امام رضا(ع) در کانون های فرهنگی و هنری مساجد مازندران است، تصریح کرد: کانون های مساجد وظیفه ای مهم در تبیین فرهنگ رضوی در بین آحاد جامعه بر عهده داردند.

مسئول دبیرخانه کانون های فرهنگی و هنری مساجد مازندران از تشكیل ستاد مردمی گرامیداشت هفته دفاع مقدس جهت اجرای برنامه های این هفته هم‌با اجلاسیه سرداران، امیران و ده هزار شهید استان خبر داد.

وی با اشاره به اینکه ۳۱ شهریور سالروز شروع جنگ تحمیلی از سوی رژیم بعث عراق علیه جمهوری اسلامی ایران به آغاز هفته دفاع مقدس نامذکور شده است، عنوان کرد: دفاع ملت اسلامی ایران در برابر تجاوز همه جانبه دشمنان اسلام برگ زرینی در تاریخ افتخارآفرینی مبارزات حق طلبانه یک ملت سترگ رقم زد.

وی با اشاره به پایداری ایران اسلامی در سایه هدایت های حضرت امام خمینی (ره) در هشت سال جنگ تحمیلی گفت: دفاع مقدس در زمینه های مختلف سیاسی، نظامی، اجتماعی و فرهنگی توائیت معادلات جهانی معمول را بهم زند و تحلیل های مادی دنبی پرسن رانش برآ کند.

فوقی با ایاد اوری گذشت سی و سه سال حمامه، مجاهدت و ایثار جوانان و غیرمردان این مرز و بوم خواستار برگزاری هرچه بهتر برنامه های هفته دفاع مقدس با پیروی از منیات مقام معظم رهبری در هفته جنگ تحمیلی گفت: است، هفته فداکاری است، هفته ای که در آن بزرگ ترین آزمایش فداکارانه ملت تحقق یافت، شد.

وی اداره اوقاف و امور خیریه مازندران، کانون های فرهنگی و هنری شهرستان ها، هیئت های مذهبی استان، هیئت رزمندگان استان و سازمان تبلیغات اسلامی را اعضای کمیته مردمی گرامیداشت هفته دفاع مقدس در استان مازندران معرفی کرد.

ریس کمیته مردمی گرامیداشت هفته دفاع مقدس در استان مازندران، اجرای برنامه های این هفته در قالب اقامه نماز، رعایت عفاف و حجاب و اجرای امریه معروف مدنظر شهداد و جانبازان که در هشت سال جنگ تحمیلی از خود برای رسیدن به خالق گذشتند و با استفاده از ترانسیل مردم و فعالان مسجد را هدف تشكیل این ستاد برشمرد.

فوقی با بیان اینکه امروز جوانان ما در جهاد علمی و مسابقات ورزشی افتخارآفرینی می‌کنند که تمام این موفقیت ها به برکت خون شهداء و ایستادگی مردان و زنان ایران زمین در سال های دفاع مقدس بوده است، یادآور شد: برنامه های کمیته مردمی پاسداشت دفاع مقدس هم‌با اجلاسیه سرداران، امیران و ده هزار شهید استان مازندران برگزار می شود.

وی گفت: تلاش درجهت احیای مساجد و تکایی استان

راه اندازی سامانه اعتبارات خرد در بانک کشاورزی مازندران

به منظور ساده سازی روش پرداخت تسهیلات و تکریم ارباب رجوع وارائه خدمت بهینه به مقاضیان سامانه پرداخت اعتبارات خرد راه اندازی شد.

به گزارش روابط عمومی بانک کشاورزی استان مازندران، با راه اندازی این سامانه مقاضیان می‌توانند تقاضای تسهیلات کمتر از ۲۰۰ میلیون ریال در زمینه هزینه های جاری و سرمایه گذاری کشاورزی، خرید کالا، خرید خودرو، جعله تعمیر مسکن و امور بازرگانی مرتبط با عملکرد حساب مقاضیان را صرف آزاد طریق این سامانه قابل پیگیری و اقدام نمایند.

بر اساس این گزارش: مشتریان گرامی منبعد باید تقاضای تسهیلات زیر ۲۰۰ میلیون ریال خود را از طریق ثبت نام اینترنتی به آدرس این بانک به نشانی: www.mc.agri-bank.com

گفتنی است مقاضیان گرامی تسهیلات می‌توانند پس از ثبت درخواست تسهیلات خود و بررسی اولیه تقاضاً توسط شعبه، ظرف مدت ۳ روز پاسخ خود را در خصوص چگونگی انجام مراحل کار ریافت نمایند.

کسب رتبه نخست بانک کشاورزی مازندران در طرح تکریم

بانک کشاورزی مازندران در ارزیابی عملکرد طرح تکریم استان که هر ساله توسط حوزه منابع انسانی و تحول اداری استانداری مازندران صورت می‌گیرد در گروه بانکها رتبه نخست را به خود اختصاص داد.

به گزارش روابط عمومی بانک کشاورزی استان مازندران، این ارزیابی در دو گروه دستگاههای اجرائی و بانکها و بیمه ها صورت می‌گیرد که این مدیریت در گروه بانکها اول را کسب نموده است.

پایه‌گذاری شدن هواپیمایی ایرانی در اینجا

آرائس هواپیمایی و خدمات گردشگری

مراجع

هر هفته :

کیش • سوریه • لبنان • دبی • تایلند
مالزی • سنگاپور • چین • ترکیه • هندوستان

صدور بلیط هواپیما در کلیه خطوط هوایی داخلی و خارجی
صدور گواهینامه رانندگی بین المللی پلاک ترانزیت و ...

(۱۴۰۱ - ۳۱۱۱۴۴ - ۱۵۱) (۱۲ خط)

ساری ، خیابان فرهنگ ، مقابل اداره کل ورزش و جوانان استان مازندران

ادیولوژی ساری

مرکز تخصصی
ارزیابی شنوایی
(نوزادان ، اطفال ، بزرگسالان)
و سمعک
(نامرئی ، کامپیوترا ، دیجیتال)

اولین لبراتوار
انواع سمعک و قالب سمعک
ضد آب ، ضد صوت
و تعمیرات سمعک
در ساری

montazer_audiologist@yahoo.com

کلینیک شنوایی محمد متظر

SARİ, İYİMASTAN AMİR MАЗНДРАНİ, 2. KAT
+9111519172 • +9125153438 • +913266777

صرف انرژی را مدیریت کنیم

از شهروندان عزیز من خواهیم استفاده از لوازم برقی پدوفیزد
در ساعت او ج مصرف یعنی ۱۷ تا ۱۶ و ۱۹ تا ۲۲ را مدیریت کنند
تا شنبه شبکه ایام سال را بدون خاموشی سپری کنیم.

از همراهی شما
سپاسگزاریم

مهدي عبورى شهردار سارى:

در تغييرات مدیريتي، از توانمندی کارشناسان بهره مند می شويم اولويت در سازمان فضای سبز، راه اندازی پارک ۱۲۶۰ هكتاري است

مخازن فعلی می کنیم. کلانتری از مردم فهمی ساری درخواست کرد؛ زباله های خود را هنگام غروب به مخازن منتقل کرده و از ریختن زباله در خارج از محدوده زمانی مورد نظر خودداری کنند تا شستشوی مخازن توسط خودروهای مخزن شو با سهولتی انجام شود.

احداث بoustاني با المان هاي بي نظير در ميدان ساري کثار

مهندسان على اصغر تویه مسئول واحد تاسیسات شهرداری ساری با اعلام احداث بoustاني در میدان ساري کثار گفت: با نصب المان هاي کمان و آب نما زیبایی آن را صد چندان کرده ايم. تویه در همین باره افزود: اين بoustان که بيش از هزار متر مساحت دارد يكی از آرزوهاي ديرينه ساكنان ساري کثار بود که با دستور و يزه شهردار ساري احداث آن آغاز شد. وي با بيان اين مطلب که المان کمان از سبک معماري اسلامي گهند در آن جا گاه خاصی دارد الهام گرفته شده و چشم انداز زیبایي را خلق می کند، خاطرنشان کرد: پس از سنگ کاري در کف بoustان و نصب صندلی های آن میدان ساري کثار به يكی از باشوهاترين مناطق مرکز استان خواهد شد. مسئول واحد تاسیسات شهرداری ساري همچنین از ساخت المان های ديگری در نقاط مختلف شهر بداد و افزود: بخارط داشته باشيد احداث اين بoustانها در پيوند با شعار شهردار ساري می باشد که مژده هر محله بoustان را به شهروندان داده است.

ساری تشکيل شده و بدنبال رفع مشکلات هر ساله مرکز استان در آغاز فصل بازگشایي مدارس بوده است.

مخازن زباله در تمامي نقاط شهر نوسازي می شوند

خبرديگر از شهرداری ساري اينکه معافون خدمات شهری شهرداری ساري از هزينه ۳۰۰ ميليون تomanی نوسازي مخازن زباله در خيابان های ساري خبر داد. مهندس حسن کلانتری با اشاره به عمر طولاني مخازن موجود و معیوب شدن انها که منجر به نشست شيرا به می شود گفت: با دستور مستقيم شهردار ساري بزودی تمامي اين مخازن نوسازي خواهد شد. افزود: بزودی مخازن ۷۷۰ ليتری پوشش دار را جايگزini آتش باشند.

پیام شهردار ساري در سال نوی تحصيلي مدرسه، خانه آينده سازان این کشور است

آغاز ماه مهر، بهار تعلیم و تربیت و شکوفائی هر چه بیشتر عقل و اندیشه و تفکر و علم که همزمان با هفته دفاع مقدس، یاد آور ایثارگری و مقاومت و عزت و عظمت ملت ايران اسلامی است را به كلیه علمان و دانش آموزان عزيز تبریک عرض می نماییم. تقارن اول مهر بهار تعلیم و تربیت و هفته دفاع مقدس حاوی اين پیام است که خون و قلم دو عنصر سازنده تاریخ و گویای این مطلب است که تخصص باید در کثار تعهد باشد تا بشريت را زگرداب جهالت و گمراهی و تباھي نجات بخشند. شهرداری برای اين منظور تلاش خود را خواهد داشت تا شهری در آغاز فصل بازگشایي مدارس حال و هوایي متناسب با آن بیابد و از سویي بدنبال حل معضلات معمول هر ساله در ابتدای اين فصل خواهد بود. مدرسه خانه آينده سازان ايان کشور است. اميدوارم بستر هاي پيشرفت برای آنها فراهم شود و چرا که آنها به يقين عمار آينده هستند.

به گزارش مرکز امور رسانه شهرداري ساری، مهدي عبورى با بيان اين مطلب در جلسه شوراي اداري اين شهر درخصوص تغيير مدیريتي فضائي سبز و پارکها گفت: از برخورد مهندس حميدي با اين تغيير که نيز روی جوان و کارآمدی است تشكير می کنم. اين سازمان باید درخصوص احداث شهر بازی نيز گام بردارد. در خصوص ساماندهي نيزوها و تبدیل آن به يك سازمان درآمدی و نه فقط هزيمه ای بايد کوشاش باشد. اينها تعقفات و آينده ای است که ما با انتخاب مهندس رجبی به عنوان سپرپست اين سازمان آنرا دنبال می کنیم.

عبورى ادامه داد: عملکرد رجبی در سازمان ترافيك درخشان بوده و همین ما را

برای انتخاب وی ترغیب کرد. جانشین او در سازمان ترافيك مهندس گوران خواهد بود که تخصصش نيز در همین راستاست. ما با اين تغيير به دنبال اجرای پارکينگ طبقاتي در شهر و رفع مشكلات ترافيكی بودیم. وي درباره سازمان تاکسيرانی نيز گفت: خوشحالم که بگويم سازمان آماده کار است. خودروهای مناسبی در اختیار آنهاست و بطور کلي سیستم برای تبدیل به احسن شدن آماده است که با مدیرييت فضل الله نژاد، روند رو به رشد سازمان با شتاب بيشتری پيش خواهد رفت. همچنین سازمان آتش نشانی در زمان مدیرييت آقای سلطانی به نقطه خوبی رسیده و امکانات مناسبی در آن جا فراهم آمده است. آقای سیدي نيز تجارب لازم برای ايفاي نقش در سازمان آتش نشانی را دارد. وي افزود: رخواست ما پویایي هميشگی آتش نشانی سرت و از توانايی و تجارب آقای سلطانی در مدیرييت ناوگان حمل و نقل شهری يعني سازمان اتوبوسرانی استفاده خواهیم نمود و آقای لرگی نيز از اين پس، مسئولیت روابط عمومی شهرداری ساري را بر عهده خواهند داشت. ضمن تقدیر از مهندس باسره مدیرييت سابق روابط عمومی، باید بگويم که اين انتخاب بر اساس توانمندی ايشان صورت گرفته و ما اميدواريم که اين تغيير به ارتقاء سطح روابط عمومي بيانجامد.

عبورى در ادامه گفت: با اين تغييرات در مجموعه شهرداری به دنبال آن هستم که محيط شهرداري به محيط مناسب برای شهروندان تبدیل شود و هيچ شهروندی برای انجام کارهايis در فضای شهرداري سرگردان نشود.

شهردار مرکز استان از عملکرد کارگروه و يزه ستاد استقبال از مهر تقدیر کرده و با اشاره به تغيير و جايچاي مدیران عامل چندين سازمان و مسئول روابط عمومي شهرداري ساري افزود: پست ها مانند نيسیت و ما از توانمندی هایمان در شهرداري در سایر پست ها استفاده خواهيم کرد.

وي ادامه داد: اين تغييرات به معنای زيرسروال بردن ارزشهاي کسي نبوده و نيسیت بلکه پس از مشورت فراوان و بررسی عملکردی سازمانها به اين نتیجه رسیده ايم که اين تغييرات درنهایت به نفع شهر خواهد بود.

بر اساس اين گزارش؛ در اين جلسه مهندس عبدالحميد فرزانه معاونت شهرسازی شهرداری ساري به همراه مهندس رضویان همچنین سیدي و گوران گزارشاتي در خصوص وضعیت ترافيكی و شرایط ویژه حمل و نقل مسافر در ابتدای مهرماه ارائه دادند. اين گزارش ها در حقیقت خروجی کارگروه ستاد استقبال از مهر بود که طی چند هفته آخر در شهرداري

بازارچه ساحلی

بازارچه ساحلی تله کابین رامسر واقع در سایت شمالی به طرف ساحل می باشد. این بازارچه فروشگاه های متعددی شامل ذرت مکزیکی، صنایع دستی، کافی نت سوپر، مارکت، بانک تجارت وغیره دارد که آماده ارائه خدمات به تمامی گردشگران می باشد.

کلوپ دریایی

بزرگترین مجموعه فراساحلی دریایی خزر در مجتمع شهر سبز رامسر اجرا گردیده تا گردشگران بتوانند از امکانات آن از جمله جت اسکی، پارسیلینگ با چتر شاتل دو نفره و تک نفره، اسکی روی آب، قایقرانی با قایق بزرگ دلفین، قایق سواری با قایق دلفین و قایق رانی با قایق کوچک استفاده کنند. همچنین از امکانات جانبی آن پیست سوار کاری و پیاده روی می توان نام برد.

تله کابین

خط تله کابین از ایستگاه اول که در سایت شمالی با امکان جابه جایی چهار هزار نفر در روز به ایستگاه دوم در قله زبیا همیشه سبز ایلمیلی، بدید کامل از دریا، جنگل و شهرهای زبیا و ساحلی خزر افراهم کرده است. ما امکان سفری لذت بخش رادر طول مسیری با دوهزار متر رفت و دوهزار متر برگشت در ارتفاع ۷۰۰ متری از سطح دریا به مدت ۱۵ الی ۲۰ دقیقه تدارک دیده ایم تا خاطره ای سبز را به یادگار برایتان رقم زنیم.

کافی شاپ

رستوران

مراکز خرید

مناسبت ها در مجتمع شهر سبز

پیست

باشگاه

امکانات باطن سبز

رستوران و کافی شاپ، خط تله کابین، فست فود پیزا در دوشعبه، فروشگاههای زنجیره ای (تی تی، ایران کتان، هالیدی، تین پوش)، رستوران سنتی، شهر بازی مدرن، کلوپ دریایی (جت اسکی شاتل اسکی روی آب قایق سواری با قایق دلفین پارسیلینگ)، پیست کارتینگ و باگی، خدمات بانکی (شعبه در محل: پست بانک، بانک تجارت، بانک پاسارگاد و دستگاه خودپرداز بانک ملی)، کافی نت، بازارچه ساحلی، باشگاه بیلیارد و پینت بال، باغ پوندگان و ...

منتظر اطلاعیه های بعدی ما باشید...

کلبه های جنگلی

دهکده جنگلی تله کابین رامسر شامل کلبه های اقامتی زیباست که محیطی گرم و آرام را در طبیعت بکر جنگل های کوهستان ایلمیلی تدارک دیده است تا برای مشتاقان طبیعت و آنان که مایلند چند صبحی را به دور از هیاهوی شهری، از زیبائی های طبیعت لذت برند، میعادگاهی آشنا باشد. کلبه های جنگلی با امکانات رفاهی کامل در دل طبیعت فضایی برای گذران ایامی شاد با عزیزانタン فراهم آورده است تا از تعطیلات خود بهترین بهره را ببرد و خاطراتی بیادماندنی در جنگل های مرتفع دامنه های کوهستان البرز داشته باشید.

شهر سبز رامسر؛ به عنوان مجتمع گردشگری نمونه کشوری در سال جاری معرفی شد

پروژه ساخت و توسعه مجتمع رفاهی تفریحی شهر سبز رامسر در سال ۱۳۸۳ با هدف دمیدن خونی تازه در رگ‌های حیاتی گردشگری منطقه، پس از تحقیقات مقدماتی و انتخاب بهترین مسیر خط تله کابین و برنامه‌ریزی توسعه پایدار با هدف حفظ محیط زیست، ایجاد اشتغال و ارتقاء کیفی و کمی صنعت گردشگری ملی آغاز شد. دشواری ساخت ایستگاه بالا تله کابین و مسیر خط ابا همدلی دست اندکاران این پروژه ملی و مسئولین ذیربط مغلوب دستان پرتوان ایرانی شد و سرانجام خط تله کابین رامسر در اریه‌نشست ماه ۱۳۸۷ راه اندازی گردید.

تله کابین رامسر با سرعت ۳ متر بر ثانیه، مسیر ۲۰۰۰ متری را در مدت ۱۲ دقیقه طی می نماید و تا ارتفاع ۷۰۰ متری بالا رفته تا ساخت صعود از صخره‌های رفیع البرز را به سفری آسان و دلچسب تبدیل کند. آفتاب طلایی و شن‌های ساحلی دریای شمال توسط تله کابین رامسر به گذری فرج‌بخش در جنگلهای زیبای مه گرفته ارتفاعات سماموس پیوند خورده تا جای پای اراده ایرانی در صفت توریسم جهانی درخشان شود.

مجتمع رفاهی تفریحی شهر سبز رامسر علاوه بر خط تله کابین شامل چندین پروژه اقامتی و تفریحی دیگر نیز می باشد. از جمله این طرحها چندین رستوران و کافی شاپ زیبا در یک مجموعه متعدد از چشم اندازهای زیبا و همچنین واحدهای تجاری و فروشگاهی معابر و متنوع می باشد. پیست کارتینگ، پیست باگی، زمین بازی پینت بال، کلوب دریایی و جت اسکی نیز از دیگر طرحهای ورزش تفریحی مجموعه است که تابه امر و زافتگاه شده است. تفریجگاه‌های زیبا، آب نمای موزیکال، آب نمای آب و آتش، پارک جنگل ایلمیل و آلاچیق های ساحلی نیز فرصت مغتنمی برای گذران او قاتی شیرین است. از دیگر جاذبه های بن نظیر این مجموعه بزرگترین شهریازی مدرن شمال ایران است که در زمینی به مساحت ۲ هکتار راه اندازی شده است.

طرح جامع توسعه گردشگری مجموعه شامل پروژه های عظیم و بن‌نظیر دیگری از قبیل احداث و توسعه یکی از بزرگترین مجموعه های فراساحلی ایران، اسکله دریایی، سالن همایشها و نمایشگاهی، سینما ۴ بعدی، باشگاه بولینگ، باشگاه هوانوردی و هتل کوهستانی دریایی است که با تکمیل هرچه سریعتر آن سیر تحول و پیشرفت منطقه در جاده هموار توسعه پایدار شکل می گیرد. مجتمع رفاهی تفریحی شهر سبز رامسر در ۵ کیلومتری غرب رامسر واقع شده است و کاملترین مجموعه رفاهی تفریحی ایران محسوب می شود.

موقعیت جغرافیایی مجتمع رفاهی تفریحی شهر سبز رامسر

مجتمع رفاهی تفریحی شهر سبز رامسر در فاصله ۵ کیلومتری غرب رامسر (به سمت روودسر) و ۱۰ کیلومتری شهر رشت واقع شده است؛ که در دو سایت شمالی و جنوبی طراحی شده و بوسیله زیر گذر از دو سایت می توان استفاده نمود.

تله کابین رامسر دارای دو ورودی می باشد:

- یک ورودی در شمال که هم استانی های مازندرانی می توانند استفاده نمایند.
- یک ورودی در جنوب جهت مسافرینی که از گیلان به مازندران وارد می شوند.

آدرس دفتر تهران: خیابان مطهری نبش قائم مقام فراهانی پلاک ۱۲۵ واحد یک

آدرس دفتر رامسر: مازندران رامسر کیلومتر ۵ غرب رامسر

روابط عمومی: ۰۹۱۲-۵۳۶۳۵۱۵

فاکس: ۰۹۱۲-۵۳۶۳۵۱۱

امور بازارگانی: ۰۹۱۱۱۳۰۹۴۱۷

پذیرش هتل: ۰۹۱۲-۵۳۶۳۵۱۹

آژانس مسافرتی: ۰۹۱۲-۵۳۶۳۵۶۳

نشانی اینترنتی: telecabinramssar.com

پست الکترونیک info@telecabinramssar.com

پیامک کوتاه: ۳۰۰۰۲۸۱۸

هتل حکنی سالار دره

جایی قدم بگذارید
که شایسته شماست

ساری: بلوار کشاورز، کیلومتر ۱۲ جاده ساری-سمنان، رویروی صنایع چوب و کاغذ مازندران
تلفن: ۰۷ - ۳۸۸۲۱۰۸ - ۰۱۵۱ . نمبر: ۰۸ - ۳۸۸۲۱۰۸ - ۰۱۵۱

www.salardarehhotel.com